

DEVRİMCİ TEORİ
OLMADAN,
DEVRİMCİ PRATİK
OLMAZ!

SINIF TEORİSİ

2003 ■ HAZİRAN-TEMMUZ ■ 2 AYLIK TEORİK DERGİ ■ FİYATI: 3.000.000 TL

İRAK ULUSAL DİRENİŞİ
VE ÖĞRETTİKLERİ

20 EKİM 2000 ÖLÜM ORUCU SONUÇLARI
ÜZERİNE GENEL BİR YORUM:

KADINLARIN KURTULUŞU HAREKETİ,
SINIF MÜCADELESİ VE PARTİ

DEVRİMCİ KÜLTÜR POLİTİKASI
KÜLTÜR DEVRİMİ NİTELİĞİNDEKİ
DEVRİMİMİZİN CANDAMARIDIR

HER AKTİVİST KENDİ ÇALIŞMA
ALANINDA BİR ÖNDER OLMALIDIR

2

ÇİNDEKİLER

IRAK ULUSAL DİRENİŞİ

VE ÖĞRETTİKLERİ..... 4

-I-

ABD'nin Irak'ı İşgali Ve Sömürgeleştirme	
Savaşının Arka Planında Yatan Gerçekler.....	8
Haksız Savaşlar.....	9
Haklı Savaşlar.....	9

-II-

20 Mart 2003 Öncesi Ve Sonrası	
Savaş Karşıtı Tepkiler Ve Niteliği.....	15
Savaş, Emperyalistler Arası Çelişkiyi Daha da Keskinleştirdi.....	15

-III-

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da savaş	
Karşıtı Politik Duruş Ve Sonuçları Üzerine.....	19
Hakim Sınıflar Cephesinde Ortaya Çıkan Tablo.....	19
Devrimci Güçlerin Savaş Karşısındaki Duruşu Üzerine.....	24
"Irak'ta Savaşa Hayır Koordinasyonu" Ve Düşündürdükleri....	25

IV-

Yenilginin Politik Arka Planında Yatan	
Gerçekler Ve Öğrenilmesi Gereken Dersler.....	28
Kazanan Kim, Kaybeden Kim?.....	28
"Savaşta Belirleyici Olan Teknik Üstünlük	
Değil, İnsanın Bilinçli Dinamik Rolüdür!".....	30
Irak Neden Vietnamlaşmadı Vietnamlaşamazdı?.....	32
Vietnam'ın durumu:.....	33
Gerilla Savaşının Kudreti Öğretmeye Devam Ediyor!.....	34

-V-

Ulusal Direniş Bitmedi Devam Ediyor.....	36
--	----

20 Ekim 2000 Ölüm Orucu ve sonuçları üzerine genel bir yorum:..... 42

19 Aralık saldırısına kadar anlaşma	
yapma koşulları var mıydı?.....	43
19 Aralık sonrası anlaşmanın koşulları var mıydı?.....	44

2 aylık teorik dergi
2003 *2* Haziran-Temmuz

**SINIF
TEORİSİ**

KARDELEN BASIM YAYIM REKLAM
GÖSTERİ ORGANİZASYON LTD. ŞTİ.

Sahibi ve Yazışmaları Müdürü: Erdal GÜLER
Yönetim yeri: Atatürk Bulvarı, Emlak
Bankası Apt. C. Blok, No: 142, Kat: 6,
Daire: 24, Aksaray/İST.
Tel: (0212) 520 54 42-520 54 39
Fax: 520 53 93
Dizgi: Kardelen Yayıncılık
Baskı: KAYHAN MATBAASI
Dağıtım: YAY-SAT

KADINLARIN KURTULUŞU HAREKETİ, SINIF MÜCADELESİ VE PARTİ..... 47

-I-

KADIN SORUNU, ERKEK SORUNUDUR:
TOPLUMSAL BİR SORUNDUR..... 47

-II-

KADIN VE SINIF MÜCADELESİ..... 48

A- DEVRİMCİ HAREKET VE KADIN SORUNU..... 49

B- KADIN VE YENİ DEMOKRATİK DEVRİM
PROGRAMI..... 51

1- Kadın Ve Yeni Demokratik Devrim..... 51

2-Yeni Demokratik Cumhuriyet'te

İktidar Ve Yönetim Gücü Olarak Emekçi Kadın..... 52

3-Kadın Ve Yurtseverlik..... 53

4-Kadın Ve Cinsellik..... 55

5-Kadın Ve Aile..... 58

Yeni Demokratik Cumhuriyet'te:..... 61

Nüfus Planlaması..... 62

6-Kadın Ve Aşk..... 63

7-Kadın Ve Demokratik Mücadele..... 64

Demokratik İşçi Hareketi, Sendikal Mücadele ve Kadın..... 65

Demokratik Aydın Hareketi ve Kadın..... 66

Evlilik..... 67

Tutuklu ve Şehit Anneleri, Eşleri, Kızkardeşleri..... 68

DEVİRİMCİ KÜLTÜR POLİTİKASI KÜLTÜR DEVRİMİ NİTELİĞİNDEKİ DEVRİMİMİZİN CANDAMARIDIR..... 69

Her Devrim Aynı Zamanda Bir Kültür Devrimidir,
Yeni Demokratik Devrim ise Bütünü Böylece..... 70

Devrimci Kültür Politikası Stratejik Bir Konu
Olarak Ele Alınmalıdır..... 72

Gericiliği yenmek için; devrimci aklın bütün yeteneklerini ve
zihinsel-duyusal bütün enerjisini harekete geçirmeliyiz..... 72

Her Aktivist Kendi Çalışma Alanında

Bir Önder Olmalıdır..... 78

Önce Aktivist denilince ne anlıyoruz sorusunu yanıtlayalım:..... 79

1) Bütün faaliyetlerde aşağıdaki iki temel yöntemi uygulamalıyız:.. 79

2) Genel ve geniş çapta çağrılarının yerine
getirilmesi için somut önderlik şarttır:..... 79

3) Sınıf mücadelesini başarıya götürmek için faaliyet yürütülen
her alanda örgütsel birim ve komiteler oluşturmak şarttır:..... 80

4) Bütün çalışmalarda doğru bir önderliğin yolu doğru
bir kitle çizgisine sahip olmaktan geçer:..... 81

5)Her bir militan planlı-programlı çalıştığı zaman
kalıcı başarılar elde edebilir:..... 83

6- Her bir militan, akıma karşı cüretle göğüs
germeli ve doğrularda ısrar etmelidir:..... 83

7) Doğru bir önderlik yönteminin saç ayaklarından
birisinde iş bölümü ve birleşik merkezi önderlik
sistemine uygun hareket etmektir..... 84

8) Her bir militan tüm çalışmalarını Merkezi
Görev hizmetinde ele almalıdır:..... 85

SUNU

Merhaba,

“Sınıf Teorisi aracılığıyla devrimin teorik sorunlarına daha bir açıklık getireceğimizden ve her türlü burjuva ve küçük burjuva akıma karşı yürüteceğimiz doğru bir ideolojik mücadelenin politik iktidar mücadelesine güçlü ve büyük katkısı olacağından eminiz.”

Bağımsızlık, Yeni Demokrasi, Sosyalizm ve Komünizm mücadelesinin öncü gücü olan proletaryadan adını alan teorik dergimiz Sınıf Teorisi, yayın hayatına yukarıdaki satırlarda yer alan kavrayışla başlamıştı.

Haziran-Temmuz 2003 sayısı ile ikinci adımını atan dergimiz, bu kavrayışın pratik bir göstergesi de olmaktadır. Çünkü içinde yer alan değerlendirmelerden de görüleceği gibi, bir dizi devrimci pratiğin ve bu pratiklerde ortaya çıkan kimi sorunların kapsamlı değerlendirmeleri yapılarak, bu devrimci pratiklerin politik iktidar ile ilişkisi ortaya konulmaktadır. Dergimiz yayın hayatına başlarken politik iktidar mücadelesine olan hassasiyetini şu şekilde belirtmişti; “Politik iktidar mücadelesine tabi kılınmayan bir ideolojik ve ekonomik mücadele reformizm ve ekonomizme hizmet eder.”

Devrimci savaşın hedefi politik iktidar olduğuna göre, bu savaşa ışık tutacak olan teorinin hedefi de politik iktidar olmak durumundadır. Bu kavrayışla hareket eden ve bu kavrayışa paralel olarak Karl Marks’ın I I. tezi olan “Filozoflar bugüne kadar dünyayı yorumladılar, oysa değiştirmek gerekir” tezi ile Mao Zedung’un “Özgürlük zorunlulukların bilince çıkarılması ve dönüştürülmesidir” sözünü kendisine referans kabul eden Sınıf Teorisi, devrimci pratiğin yolunu aydınlatmak üzere, devrimci teori yapmaktadır.

Dolayısıyla Sınıf Teorisi’ni eline alan her devrimci okur, entelektüel birikim sağlamakla birlikte, bu birikimle sınıf mücadelesine yoğunlaşmayı esas almak durumundadır. Zira aksi bir yoğunluk, Sınıf Teorisi’nin de dikkat çektiği gibi, reformizme ve ekonomizme hizmet eder. Oysa hiçbir devrimcinin, özellikle komünist devrimcinin reformizmi ya da

ekonomizmi güçlendirme hakkı yoktur.

Marksist-Leninist-Maoist, özellikle Maoist ideolojinin rehberliğinde hareket eden Sınıf Teorisi, tüm Maoist komünistler gibi, kitleleri yanlış rotalara sürükleyen reformizmi ve ekonomizmi güçlendirme hakkına sahip olmadığı için, politik iktidar kavrayışı ile,

-Ezilen ulusların ve dünya halklarının baş düşmanı olan ABD emperyalizminin saldırganlıklarını, bu saldırganlıklara bağlı olarak gelişen Irak'ı sömürgeleştirme girişimini ve tüm bu saldırganlıklara karşı gelişen direnişleri ve bu direnişlerin Türkiye-Kuzey Kürdistan parçasındaki Irak'ta Savaşta Hayır Koordinasyonu'nu;

-Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye-Kuzey Kürdistan'da da geçmişten bu yana süregelen kadın-erkek çelişkisini ve bu çelişkiye çözüm alternatifini, bu alternatif içerisinde komünistlerin yerini;

-Feodal-faşist diktatörlüğün stratejik hücre saldırılarına karşı 20 Ekim 2000 tarihinde başlatılan stratejik karşı koyuşu, ölüm orucu direnişinin Maoist komünistler cephesindeki değerlendirilişini, başarı ve başarısızlıklarıyla uzun bir süreçte yayılan devrimci bir pratiği;

-Bu kahramanca pratiklerin ihtiyacı olduğu kadar, tüm bir devrimci savaşın, bağımsızlık, yeni demokrasi, sosyalizm ve komünizm yürüyüşünün önemli ve vazgeçilmez ihtiyaçlarından olan kültür üretimine ve üretimin asli unsurları olacak olan kültür emekçilerine yönelik politikaların nasıl kavranması gerektiğini;

-Ve devrimci teorinin halka nüfuz etmesinde, kitlelerle doğrudan temasta olduğu için, belirleyici bir yere sahip olan aktivistlerin, kitleleri politik iktidara taşımadaki fonksiyonlarını ve bu fonksiyonları oynarken kavraması gereken perspektifi;

ele alan yazı ve değerlendirmeleriyle yeniden merhaba diyor. Daha yüksek başarılar için devrimci teorinin alazında ışıldayan nice merhabalarla, devrimci pratikler içerisinde yaratılmış yoldaşlıklara, yoldaş sıcaklıklarına...

Yazı Kurulu

IRAK ULUSAL DİRENİŞİ VE ÖĞRETTİKLERİ

Giriş:

ABD-İngiltere sömürgeci imparatorlukları tarafından Irak'ın sömürgeleştirilmesi için 20 Mart 2003 günü başlatılan savaşın ilk ayağı olan askeri işgal 9 Nisan 2003 günü Bağdat'ın düşmesiyle birlikte tamamlanmış oldu. İşgal tamamlandı ancak Irak ulusal direnişi devam ediyor ve edecektir. ABD ve diğer işgalci devletler Irak'tan kovuluncaya dek de bu ulusal savaş devam edecektir. 9 Nisan'a kadar fiili işgali engellemek için devam eden ulusal direniş savaşı, bu tarihten sonra ise fiili işgale ve sömürgecilğe karşı ulusal kurtuluş savaşı biçimine bürünerek varlığını devam ettiriyor-ettirecektir.

Irak'ın işgalinin askeri açıdan söz konusu emperyalist devletler ve tetikçileri tarafından tamamlanması Irak ulusal direnişinin de bittiği anlamına gelmez. **Saddam Hüseyin** önderliğinde yürütülen Irak ulusunun ulusal direnişi emperyalist işgali önleyemedi. Bu bağlamda ulusal direniş savaşı yenilgiye uğradı. İşgal savaşının öngünlerinde yapılan durum değerlendirmesinde Saddam önderliğinde yürütülen *"ulusal direniş savaşının yenilgi alması kuvvetle muhtemeldir"* diye saptamada bulunmuş-tuk. Bu tespiti yapmak için müneccim olmaya gerek yok. Bunun için asgari de olsa MLM bilince ve Saddam ve diktatörlüğü hakkında belli ve doğru bir bilgiye sahip olmak yeterlidir. Üstelik bu tür savaşlar yeni ortaya çıkmadı-çıkıyor. Özellikle de geçmiş diktatörlüklerin birinci derecede sahibi olan gerici önderliklerin kendisinden teknik ve askeri bakımdan oldukça üstün bir devlet karşısında başarı sağlayamayacağına sosyal ve ulusal kurutu-

luş, bölgesel ve diğer haksız-gerici savaşların tarihi tanıklık etmektedir. Bu kadar teorik zenginliğin olduğu koşullarda Saddam önderliğindeki bir ulusal direniş savaşının ABD imparatorluğu karşısında ne denli başarı sağlayacağını önceden kestirmek zor değil.

Bir yandan bu yönlü bir belirlemeyi yaparken öte yandan ise yine aynı devrimci teori ışığında Irak'ta işgal devam ettiği müddetçe ulusal kurtuluş savaşının da devam edeceğini belirtmiştik.

Şüphesiz ki söz konusu savaş üzerine her kesim; burjuva ve küçük burjuva akım, parti ve grup, hatta kimi örgütsüz bireyler çeşitli tonda yorumlarda bulundu. Bulunmaya da devam edecek. Her politik olayda olduğu gibi bu savaşı da her sınıf kendi penceresinde analiz etti. Sadece analiz etmekle kalmadılar. Bu analizlerine paralel olarak savaş karşısında pratik duruşlarını da sergilemiş oldular. Benzer tespit ve duruşlar bundan sonra da kendisini gösterecektir.

Bağdat'ın 9 Nisan 2003 günü işgalci güçlerin eline geçmesinden birkaç gün sonra Irak savaşı dünyadaki politik gündemin ilk sıra olma güncelliğini yitirdi. Dolayısıyla savaş üzerine yapılan analiz ve kitlesel eylemlilikler de hız kesti.

Hemen belirtelim: Bağdat'ın düşmesi ve devamında Irak'ın sömürge amaçlı işgalinin tamamlanmasını *"Irak ulusal direnişinin de bittiği-biteceği"* diye bir yoruma gitmek, büyük bir teorik yanılgıdır. Bu, ulusal direniş ve ulusal kurtuluş savaşını nesnel zemininden kopartmak olur. Bilinmelidir ki dünyanın neresinde olursa olsun bir ulusun toprakları ister emperyalist, ister yarı-sömürge dev-

letler tarafından işgal ve ilhak edilmişse buralarda mutlak bir şekilde ulusal kurutuluş ve direniş savaşı var demektir. Bu tür savaşlar hangi sınıf önderliğinde (ister ezilen ulus burjuvazisi, isterse Kemalistler, Afgan kralı **Emannullah Han** ve Saddam önderliğinde) yürütülürse yürütülün hepsinin de dayandığı nesnellik ulusal gerçekliktir. Daha açıkçası ilhak ve işgale karşı yürütülen bir ulusal savaşta yenilgi alınması o savaşın stratejik olarak yenildiği veya ortadan kalktığı anlamına gelmez. Kısacası, ulusal sorun milli baskı, işgal ve ilhak boyutuyla varlığını sürdürdüğü müddetçe bir ülkeyi ABD değil, yüz bin tane ABD de işgal etmiş olsa yine de o topraklarda ulusal savaş ve direniş nesnel varlığını sürdürecektir. Bu bağlamda bu tür savaşlar boyunca farklı analiz ve politik duruşlar da son bulmayacaktır.

Sözüm ona ABD, “kimyasal silah bulma veya Saddam’ı ele geçirme” hedefiyle Irak’a saldırdı. Geline aşamada ne kimyasal silah bulundu ne de Saddam’ı ele geçirdi. Dahası, kendileri dahi “kimyasal silah bulamadıklarını, bu silahların savaş öncesi imha edildiğini”, itiraf etmek zorunda kaldılar. Öyle ki aynı savaş kabinesi Irak savaşı için “kimyasal silah bahaneydi” vb. yönlü açıklama da yaptılar. İstemeyerek de olsa bu tür itirafları yapmaları ABD’nin nasıl bir zafer(!) kazandığını gözler önüne sermektedir. ABD, bu açıdan da siyasi olarak teşhir oldu.

Bağdat’ın düşüşü neredeyse iki ayını doldurdu. Fakat ulusal direniş çeşitli biçim ve boyutlarda da olsa devam ediyor. Hem de yıpratıcı bir şekilde. Bu yoğun kitlesel tepkilerden dolayı ABD vd işgalci güçler zorlanıyor. Öyle ki bu kitlesel gösterilerde yüzlerce Irak’lı emekçi ABD vd. işgal orduları tarafından katledildi. Bu katliamlar ulusal direniş güçlerini geriletmek yerine tam tersine daha da birleştiriyor. Her yerde emekçi halktan binlerce, hatta milyonlarca insan (Kerbela-Necef-Bağdat-Musul kentlerinde olduğu gibi) işgal ordularının bir an önce Irak’tan defolması için protesto yürüyüşleri yapıyor; zaman zaman da askeri saldırılar düzenliyorlar. Milyonlar “ne Saddam’ı ne de ABD’yi istiyoruz” diye haykırıyor.

Demek istediğimiz o ki ABD için en rahat ve kolay geçen süreç düzenli ordu ve hava bombardımanları eşliğinde yürüttüğü (bombardıman, tank-top ve füzelerle) 21 günlük saldırı savaşı dönemi oldu. İşgalci haydutlar için savaşın en zor süreci 9 Nisan 2003 sonrası olacaktır. Çünkü, işgalci güçler bir ülkenin topraklarını teknik üstünlüğünden dolayı işgal edebilirler fakat o ülkeyi uzun süre işgal altında yönetip-yönlendiremezler. Nitekim kitlesel protesto ve karşı koyuşlar sonucu iş-

galci güçler hayli köşeye sıkışmış durumda. İşgalcilik ne kadar uzarsa ulusal direniş de ona koşut olarak daha görkemli bir şekilde boyutlanacaktır. Hiçbir güç ulusal direniş savaşının gelişmesini durduramayacaktır. Nerede işgalcilik ve milli baskı varsa orada mutlak bir şekilde ulusal direniş vardır. Bu, ulusal savaşların diyalektikidir.

Bu yazımızda ABD neden-niçin Irak’ı işgal etti? vb. soruları yanıtlarken ayrıntılara girmekten kaçınacağız. Çünkü geçen sayımızda bu sorunu detaylarıyla ortaya koyduk. Dolayısıyla bu nokta üzerinde özet olarak durmaya çalışacağız. Üzerinde yoğunlaşacağımız ana nokta ise 20 Mart 2003 sonrasında günümüze kadar uzanan süreç ve sonuçları olacaktır.

Bu savaş, öğrenmek isteyenler için büyük derslerle doludur. Başta Maoistler olmak üzere kendisini sosyalist-devrimci diye tanımlayan her parti, grup ve birey söz konusu savaş sürecinden öğrenmesini bilmelidir. Zaten devrimci tecrübe denilen şey de geçmiş politik olayların olumlu veya olumsuz yönlerinden doğru bir şekilde öğrenmesini bilmektir. Bilinmelidir ki politik mücadelenin her boyutunu devrimci bir teori haline getirdiğimiz zaman önümüzü görebilir ve aynı hataları tekrarlamamış oluruz. Ters durumda ise aynı hataları tekrarlamak kaçınılmazdır. Bu da aynı veya benzer başarısızlıklarla, hatta yenilgilerle tanışmanın kendisi demektir.

-I-

ABD’nin Irak’ı İşgali Ve Sömürgeleştirme Savaşının Arka Planında Yatan Gerçekler

Hiçbir savaş insanların keyfi veya psikolojik sorunları tatmin olsun diye çıkmaz. Her savaş, o savaşın niteliği ne olursa olsun belli bir sınıfın çıkarını temsil eder. Dolayısıyladır ki sınıflar var olduğu müddetçe de savaşlar kaçınılmazdır. İki tür savaş vardır. Haklı ve haksız savaşlar. Gerici ve haksız savaşların kaynağında egemen-sömürücü sınıfların ekonomik-siyasi çıkarları yatmaktadır. Bu tür gerici savaşların hepsinin de ekonomik özü özel mülkiyettir. Eğer üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet ve bunun sonucu olarak sömürücü ve baskıcı sınıflar ortaya çıkmamış olsaydı o zaman tarihte hiçbir savaştan söz edilmemiş olacaktı. Bu sınıfsal ve toplumsal gerçekliklerden hareketle ki, yani özel mülkiyet üzerine kurulu siyasal sistemler var olduğu sürece emperyalist, bölgesel ve yerel savaşlar kaçınılmaz bir şekilde varlığını sürdürecektir.

En özlü ifadeyle “savaş, siyasetin başka araçlarla (silahlarla) yürütülmesidir.” “Siyaset ise ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir.” Demek ki siyaset de savaş da hepsini ortaya çıkartan ana olgu belli bir sınıfın ekonomik çıkarlarıdır.

V.I. Lenin yoldaşın dediği gibi “bir savaş, eğer tekeli kapitalizmin çıkarları için yürütülüyorsa, o savaşın kendisi emperyalist savaştır.” Dolayısıyla bu tür savaşların hiçbir haklı ve ilerici yanı yoktur. Gerici ve haksız bir savaşa karşı çıkmamak ise, yine Lenin yoldaşın dikkat çektiği gibi “sosyal emperyalist bir duruştur.” Bir başka deyişle her kim ki işgal, istila ve ilhak savaşlarına karşı mücadele yürütmüyor ve bu tür savaşlar karşısında sessiz kalıyorsa o kimse ve partilerin adı ne olursa olsun bu durumda izledikleri duruşun kendisi sağ oportünist-sınıf işbirlikçisi ve sosyal şoven bir duruştur. Ters durumda ise, emperyalist veya değişik sosyo-ekonomik (yarı-sömürge gibi) yapılara sahip devletler dahi olsa tüm gerici devletlerin işgal, istila ve sömürgeleştirme savaşına karşı mücadele yürütüyorsa o parti ve akımlar (sınıfsal niteliği ne olursa olsun) ilerici rol oynuyor demektir.

Haklı ve haksız savaşlar da kendi içinde farklı kategorilere ayrılmaktadır. Kısaca da olsa bunun üzerinde duralım:

Haksız Savaşlar

Birincisi, az önce sözünü ettiğimiz emperyalist devletler arasında ortaya çıkan (birinci, ikinci dünya savaşı gibi) emperyalist savaşlar,

İkincisi, emperyalist devletlerin kendi pazar alanlarını daha da genişletmek ve uşak iktidarlarını pekiştirmek için sömürge ve yarı-sömürgelere yönelik işgal, istila ve sömürgeleştirmeye dayalı (Panama, Cezayir, Grenada, Çad, Zaire, Afganistan, Irak, Somali, Balkanlar, Kafkaslardaki ülkeler ve daha bir çok ülkeye yönelik) saldırı savaşları,

Üçüncüsü, sınırları kesişen yarı-sömürge devletlerin “geçmişten kalma toprak sorunu,” “sınır sorunu” vb. gerekçelerle veya emperyalist devletlerin kışkırtmaları sonucu (Türk devleti ile Yunanistan’ın Kıbrıs için yürüttükleri savaş, Irak – İran, Pakistan-Hindistan, Balkan ülkelerinin ve Kafkas bölgesindeki ülkelerin kendi aralarında sürdürdükleri savaşlar) meydana gelen bölgesel savaşlar gibi savaşların hepsi de haksız ve gerici savaşlar kategorisinde ele alınmalıdır.

Haklı Savaşlar

Birincisi, ulusal bağımsızlıkları için ezilen bağımlı ve sömürge ulusların burjuvazisi (bu, Saddam ve Kemalistler örneklerinde olduğu gibi kompra-

dor burjuvazinin önderliğinde de gerçekleşebilir.) önderliğinde emperyalist devletler veya egemen-ezen ulus devletinin işgal, ilhak ve sömürgeleştirme savaşına karşı yürütülen ulusal kurutuluş savaşları.

Bununla bağıntılı olarak her türlü işgal-ilhak ve sömürgeleştirme savaşına karşı yürütülen ulusal direniş savaşları.

İkincisi, özel mülkiyet, sınıflar ve sınırlar dünyasını ortadan kaldırmayı, dahası Milli Demokratik Devrim, Sosyalizm ve Komünizm’e varmak için kapitalist-emperyalist, komprador kapitalizm ve feodalizme karşı Komünist Partiler önderliğinde yürütülen sınıfsal (sosyal) kurtuluş savaşları.

Üçüncüsü, Marksizm’den etkilenmiş küçük burjuva sol hareketler veya milli burjuvazi önderliğinde yürütülen burjuva demokratik devrim hareketleri. Bir başka deyişle komünist hareket dışında gelişen küçük burjuva ve milli burjuva önderlikli halk hareketleri.

Haklı savaşlar kategorisinde ele aldığımız burjuva karakterli ulusal kurutuluş savaşları üzerinde kısacık da olsa durmakta fayda var:

Önce şunun altını çizelim: Emperyalist işgal, ilhak ve sömürgecilğe veya Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı için yürütülen bütün ulusal savaşların hepsi de (ister ulusal burjuvazi önderliğinde yürütülsün, ister Kemalistler ve Saddam gibi kompradorlar veya 1921’in Afganistan kralı Emanullah Han önderliğinde yürütülmüş olsun) haklı ve ilerici savaşlardır. Bu tür savaşlar ilericiliğini haklılığından almaktadır. Haklılığın ana kaynağını ise bir ulusun kendi kaderini tayin hakkına yönelik tecavüz oluşturmaktadır. Bu tür hareketlerin hepsi bu gerçeklikten dolayı demokratik içerik taşımaktadırlar. Bu demokratik içerikten dolayıdır ki söz konusu hareketlere karşı ayrılmalarından dolayı hiçbir zaman zor kullanılmaz. Desteklenip desteklenmemeleri ise somut duruma göre ele alınmalıdır.

Bu savaşların (ulusal burjuva önderlikli) ana eğilimi esasta ulusal devletlerini kurma yönündedir. Ulusal devletlerini kurmalarındaki esas neden ise ulusal pazarlarını kendilerinin sömürmesi, daha doğrusu ulusun burjuvazisi kendi pazarlarını daha kolay sömürmek için bir ulusal devlete ihtiyaç duymaktadırlar. Dolayısıyla bu tür savaşların hepsinin özünde pazara hakim olma, kendi pazarını kendisinin sömürmesi kavgası yatmaktadır. Bunun içindir ki bütün ulusal savaşların önündeki ilk ve en büyük engel devlet veya ulus birinci derecede milli baskıyı uygulayan egemen ulusun burjuvazisi ve devletidir. Bir başka ifadeyle işgalci ve ilhakçı egemen-ezen ulus burjuvazisi ve devleti ezilen ulus burjuvazisinin önderliğinde yürütülen savaşın

baş hedefi durumundadır. Ulusal baskının esas sahibi olan egemen-ezen ulus burjuvazisi, ezilen ulus burjuvazisi önderliğinde yürütülen savaşların önünde en büyük engeldir. Onlar için kendi ulusal pazarlarını birinci derecede sömüren ve milli baskıyı uygulayan ulus burjuvazisi ve devlet baş düşmandır.

Bu ekonomik ve siyasi nesnellikten dolayıdır ki Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı bakımından ulusal sorunun özü burjuva demokratik devrimleri döneminde ne idiye emperyalizm ve proleter devrimler çağında da aynıdır. Bir başka deyişle emperyalizm öncesi pazar sorunu olan ulusal sorunun özü emperyalizm sonrası da değişmemiştir.

Bu durum, çok uluslu yarı-sömürge, yarı-federal ülkelerde kendisini direkt olarak ezen ulusun burjuvazisine karşı bir ulusal savaş şeklinde gösterirken, emperyalizmin fiili işgali altındaki yerlerde (örneğin; Irak, Türkiye, Fas, Cezayir, Libya, Çad, Zaire, Suriye ve daha bir çok yerde) ise direkt olarak emperyalizmi hedefleme şeklinde kendisini gösterir.

Çok uluslu ve ezen-ezilen ulusların söz konusu olduğu ülkelerde ezilen ulus burjuvazisi için kilit sorun egemen ulus burjuvazisini kendi pazarından kovmaktır. Bundandır ki böylesine yarı-sömürge çok uluslu ülkelerde ezilen ulusun burjuvazisi önderliğinde yürütülen ulusal savaşlar emperyalizmi direkt değil dolaylı hedefler.

Bir çok küçük burjuva hareket bu gerçekliği göremediği veya görmediği için yoldaş **İbrahim Kaypakkaya**'nın "*ulusal sorun, özünde pazar sorunudur*" bilimsel teorisine saldırmaktadır.

Dahası bu yanlış ve hatalı görüş açısından dolayıdır ki Kürt ulusal sorunu karşısında sağa sola savrularak sosyal şoven bir siyaset izlemektedirler.

Bu teorisinin dayandığı nokta emperyalizmi iç olgu olarak görmektir. Yarı-sömürge ülkelerde emperyalizmi iç olgu olarak değerlendirenler var. Dolayısıyla bütün siyasetlerini de buna göre yapmaktadırlar. Örneğin THKP-C kökenli bütün siyasetler "*emperyalizmi iç olgu*" olarak değerlendirmektedir. Bu teoriden hareketle ki Kürt ulusal sorunu noktasında esasta sosyal şoven bir siyaset izlemektedirler.

Bu sosyal şoven duruştan kurtulmaları için öncelikli olarak bu idealist teorilerini düzeltmeleri şarttır. Aksi durumda başta kürt ulusal sorunu olmak üzere diğer sorunlar karşısında da doğru bir ideolojik çözümleme yapmayı başaramayacaklardır. Dahası bu duruşun ideolojik-siyasi kaynağını biraz daha eşelersek bu teori açık işgalin olmadığı günümüz koşullarında emperyalizme karşı olma adı altında misak-i milliciliği savunmaya götürmektedir. Bu da düşünsel olarak sınıf işbirlikçisi "üç dünya teorisi" (ÜDT) ve aynı zamanda sosyal şovenizmdir.

Özcesi, "*emperyalizm iç olgudur*" teorisini savunanlar, son yirmi yıl içerisinde emperyalist devletlerin, başta da ABD'nin fiili işgal hareketlerini nasıl ve hangi gerekçelerle açıklamaya çalışacaklar, çalışıyorlar? Emperyalizmin yarı-sömürgeler üzerinde başta ekonomik ilhak olmak üzere siyasi hegemonya kurması demek her şeyi emperyalizmin belirlediği anlamına gelmez. Sömürge ile yarı-sömürge statüsü farklıdır. Fazla örnek sunmaya gerek yok. Her iki olgu farklılık arz etmemiş olsaydı o durumda MLM literatürde "yarı-sömürge", "sömürge" kavramları diye ayrı iki kavram kullanılmazdı. Görünürde bir devlet bağımsızlığının olması dahi o ulusun kendi kaderini tayin ettiği anlamını taşır. Ama bu o ulusun gerçek bağımsızlığı demek mi? Elbette ki hayır! Tam bağımsızlıkla bağımlılık farklı durumları ifade eder. Daha da somutlarsak, Türk ulusu kendi kaderini tayin etmiştir. Fakat Kürt ulusunun kaderi ilhak edilmiştir. Türk ulusunun kendi kaderini tayin etmesi demek tam bağımsız olduğu anlamını taşımaz. Çünkü bu ülke ekonomik ve siyasi olarak emperyalizme bağımlı ve baskı altında tutulmaktadır. Bu bakımdan bir ulusal yan var. Ancak kendi kaderini tayin bakımından Türk ulusunun bir sorunu yok. Bu noktada sorunu olan Kürt ulusudur. Bir ulusun gerçek ve tam bağımsızlığı ancak Komünistlerin önderliğinde yürütülen sosyal ve ulusal kurutuluş devrimleriyle gerçekliğe dönüşür.

Bu gerçekliği çok uluslu yarı-sömürge ülkelerdeki ezilen ulus burjuvazisi önderliğinde yürütülen ulusal savaşlara bir göz attığımızda çok net bir şekilde görebilir, tespit edebiliriz. Hindistan, Sri Lanka, İran, Irak, eski Yugoslavya, Rusya ve daha bir çok ülkenin tarihleri buna canlı tanıklık yapmaktadır. Yani çok uluslu ülkelerde baş gösteren ulusal kurtuluş savaşlarından direkt olarak emperyalizmi hedefleyen tek bir savaş gösterilemez. Tümü de egemen-ezen ulus burjuvazisini hedeflemektedir. Unutulmamalıdır ki sözü geçen ulusal kurutuluş hareketleri mevcut siyasi iktidarı değiştirmek için değil, kendi ulusal pazarlarına sahip çıkmak için ayrı bir devlet kurma yönlü hareketlerdir. Bundandır ki bu hareketler sosyal kurutuluş hareketleri kategorisinde değerlendirilmez, değerlendirilemez. Hepsisi de özünde ulusal burjuva karakterli hareketlerdir.

Bir çok küçük burjuva hareket ve akımın "günümüzde ulusal sorun özünde pazar sorunu değil" anlayışında ısrar etmelerindeki esas yanılgı da bu iki farklı (emperyalizmin direkt sömürgeleri ile, çok uluslu yarı-sömürgelerdeki egemen ulusun baskısı altındaki ezilen-bağımlı uluslar varlığının gerçekliği) nitelikteki nesnel gerçekliği görememelerinden kaynaklanmaktadır.

Bir kez daha belirtelim:

Söz konusu savaşlar ister devlet kurma amaçlı olsun ister dil, ister gümrük duvarlarının kaldırılması amaçlı olsun, hepsinin de özünde demokratik muhteva yatmaktadır. Ve hepsi de özünde ulusal burjuva karakterlidir. Bu tür savaşların sınıf bilinçli proletarya tarafından desteklenip desteklenmemesi ise tamamıyla söz konusu ulusal savaşın önderliğinin karakterine bağlıdır.

Söz konusu savaş, eğer devrimci ulusal bir nitelik taşıyorsa (emperyalizme darbe vuruyor ve proletaryanın örgütlenme; ajitasyon ve propaganda faaliyetini engellemiyorsa), bu tür savaşlar desteklenir. Tersini durumda ise desteklenmez. Bir başka deyişle söz konusu ulusal hareketin karakteri reformist ulusal burjuvazinin önderliğinde yürütülüyorsa, yani emperyalizme darbe vurmuyor ve proletaryanın örgütlenme çalışmasını engelliyorsa, sınıf bilinçli proletarya bu tür hareketleri desteklemez. Ancak bu tür hareketlere karşı zor da kullanılmaz. Zor kullanılmayacağı gibi zor kullanılması da savunulmaz. Çünkü bu tür hareketler Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı bakımından(ulusal ilhak ve işgal altında olduğundan) demokratik muhteva taşırlar.

Burjuva karakterli ulusal savaşlar devlet kurmayı başarsalar dahi bu iktidarlar ve devletler çok uzun süre tam bağımsızlıklarını koruyamazlar. Devletlerini kurma aşamasını bir kenara bırakalım. Bir çoğu daha savaş içerisindeyken emperyalizmle, ya da ezen ulus devletiyle şu veya bu boyutta işbirliğine girmektedirler. "*Denize düşen yılana sarılır*" sözünde olduğu gibi bu hareketlerin mücadele tarzı da esasta öz gücüne güvenmek yerine dışarıya bel bağlayarak kurtuluşu sağlamaktır. Bu, tamamıyla ekonomik ve siyasi güçsüzlüklerinden kaynaklanmaktadır. Tam bir ekonomik ve siyasi bağımsızlığa sahip olmanın yolu ise doğru bir ideolojik-siyasi çizgiye sahip olmak şarttır. Kısacası, bu tür hareketler doğuşu itibarıyla burjuva ideolojisinin emrettiği milliyetçi bir program ve siyasi çizgiye sahiptirler. Dolayısıyla ki bu tür hareketlerin sonuçta gidecekleri yer emperyalizmin dalgalandığı beyaz bayrak altında safa girmektir.

İlerici-devrimci ulusal savaşların proleter devrimlerinin yedek gücü olduğunu bir kez daha not düşelim.

Komprador sınıflar önderliğinde yürütülen ulusal savaşların anti-emperyalistliği güdüttür. Bu sınıflar önderliğinde yürütülen savaşların esas amacı yarı-sömürge devlet yapılarını koruma veya yeniden bu statüyü elde etmektir. Yoksa bu sınıf emperyalizme karşı değil. İşgalci güce karşıdır. Hepsini o kadar. İşgale karşı olan kliğin bu duruşunun ana nedeni ise çıkarlarının başka bir emperya-

list devletle çakışması gerçekliğidir. Yarı-sömürgelerde hakim sınıflar yekpare bir kliği temsil etmez. Farklı emperyalist devletleri temsil eden klikler mevcuttur. ABD'li, Avrupalı veya Japonya-Rusya gibi emperyalist devletlerin uşakları olan farklı klikler işgal durumunda bağlı oldukları emperyalist efendilerinin çıkarları için işgalci emperyalist devlete karşı çıkarlar, çıkabilirler. Tıpkı ABD uşağı **Çan Kay Şek** kliğinin Japon işgalciliğine karşı çıkışı gibi.

Komünistlerin ve Marksizm'den etkilenen oportünist küçük burjuva akımların önderliğinde emperyalizm ve uşaklarının siyasi iktidarına karşı yürütülen sosyal kurutuluş savaşlarının tümü ilerici ve devrimci savaşlardır. Günümüzde komünizm amaçlı yürütülen savaşlar içerisinde en ilerici ve devrimci savaşlar ise Maoist Komünist Partiler önderliğinde yürütülen sınıfsal (sosyal) kurtuluş savaşlarıdır. Küçük burjuva akımların programlarında özel mülkiyet dünyasını ortadan kaldırmayı hedeflemeleri veya komünizmi savunmaları onların komünist olması için yeter gerekçeler değildir. Günümüzde dünyada Marksist etiketli onlarca küçük burjuva oportünist hareket ve akım mevcuttur. Dolayısıyla burada kilit sorunu, ideoloji alanında Marksizm-Leninizm-Maoizm'in savunulmaması oluşturmaktadır.

Bu bağlamda küçük ve milli burjuva önderlikli devrimlerin başarı şansları ya hiç yoktur ya da yok denecek kadar azdır. Bu sınıflar önderliğinde iktidar ele geçirilse bile söz konusu iktidarların ömrü uzun sürmeyecektir. Bu, ekonomik-siyasi olarak kendi güçsüz oluşları ve özellikle de siyasi olarak kendi güçlerine karşı güvensizliklerinden kaynaklanmaktadır. Dahası, doğru bir ideolojik-siyasi çizgiye sahip olmayan küçük burjuva ara sınıf ve katmanların devrimleri uzun süre ayakta tutmaları imkansızdır.

Günümüzde proleter nitelikli devrimler ancak Maoist Komünist Partiler önderliğinde zaferle sonuçlanır. Komünist Partiler önderliğinde yürütülen devrimler esasta işçi sınıfının kısa, orta ve uzun vadeli çıkarlarını temsil eder.

Savaş ve savaş çeşitlerine ilişkin bu kısa ve genel yorumdan sonra ABD'nin Irak'ı işgal etmesindeki amacı kavramak daha kolay olacaktır.

Her savaş, belli bir sınıfın ekonomik-siyasi çıkarını temsil etmektedir dedik. Buna göre ABD'nin Irak'ı işgal ve istila savaşının esas nedeni de ABD tekeli burjuvazisinin ekonomik ve siyasi alandaki çıkarlarıdır. Irak üzerinde ekonomik hegemonyayı sağlamak için askeri işgale başvurdu. Bu demektir ki tekeli kapitalizmin azami kar hırsı bölgesel, yerel savaşlardan tutalım da emperya-

listler arası savaşa kadar her tür gerici ve haksız savaşın çıkmasını kaçınılmaz kılmaktadır. I. ve II. Dünya savaşlarının politik arka planında yatan gerçeklik de emperyalist- kapitalizmin azami kar hırsı ve pazar paylaşımıdır.

Bunun dışında gerek Irak'ın işgal edilmesi gerekse Afganistan, Somali, Panama, Grenada'nın işgali için ileri sürülen gerekçelerin hepsi de vahşi teknelci kapitalizmin azami kar hırsını gizlemek için yalan ve demagogilerle örülmüş savaş senaryolarıdır. O nedenle her kim ki bu türden gerici ve haksız savaşları bu teorik doğrultuda ele almıyorsa, o kişi veya kişilerin hepsi de şu veya bu şekilde bu gerici ve haksız savaşlara hizmet ediyor demektir.

Elbette ki, bir emperyalist devlet başka bir emperyalist devlete karşı savaş açarken veya bir ulusun topraklarını işgal etmeye giderken kendi amaçlarını gizleyeceklerdir. Bu amaçlarını yalan şatolarıyla inşa etmeye çalışacaklardır. Savaşın gerçek nedenlerini gizlemek vahşi kapitalizmin ayakta durmak için her zaman için baş vurduğu siyaset tarzıdır. Yoksa geri cephesini sağlama alamaz; kendi askerlerini savaşa sürükleyemez.

ABD'nin Irak'ı sömürgeleştirmek için işgal savaşını başlatmadan önce tıpkı bir yalan makinesi gibi ne tür yalan ve demagogiler ürettiğini tüm dünya halkları bilmekte. Dolayısıyla bu emperyalist yalanlardan fazla örnek sunmaya gerek görmüyoruz. Dünya halkları ABD'nin Irak'a yönelik savaş için ürettiği yalan şatolarını savaş içerisinde ve askeri işgalin tamamlanmasından sonra da çok net bir gözle görmüş oldu. Kaldı ki ABD'nin "Irak'ta kimyasal silah var" vb. iddiaları doğru olsa bile, bu, ABD emperyalizmini haklı kılmaz. Bu, ABD'ye Irak'ı işgal etmesi için hiçbir haklı gerekçe sunamaz. ABD vd. bütün emperyalist devletlerin elinde kitle imha silahları mevcuttur. Ki bu silahların üretimini yapanların başını da yine ABD vd. emperyalist haydutlar çekmektedir. Öyle ya ABD dünyanın jandarması! Her şey ABD'nin çıkarları için kullanılmalıdır. Yoksa kendi düzenleri zedelenmiş olur. Daha açık bir deyişle ABD, bu tür iddialarla bir yandan ekonomik çıkarlarını gizlemeye çalışırken öte yandan ise "Yeni Güvenlik Doktrini"ne tam uyum sağlamayan devletleri haklamak istiyor. ABD, her devletin kendisine boyun eğmesini ve kurmak istediği düzen karşısında hazır ola geçmesini istemektedir. Kuşkusuz ki bu doktrine yön veren ABD teknelci burjuvazisinin ekonomik çıkarlarıdır. Siyasi hegemonya kurması da esasta bu amaçlıdır.

ABD'nin Irak'a savaş açmak için ileri sürdüğü yalanlar bin bir türlü. Öyle ki bu yalanlarla tam bir yalan şatosu kurulmuş durumdaydı. Ama tut-

madı. Kaldı ki hiçbir yalanın, hele ki dünyanın gözleri içine baka baka söylenen bu kocaman yalanların uzun vadeli ömrü hiç olmaz. Bu bağlamda bu kocaman yalanları buraya aktarmaya gerek görmüyoruz.

Sözün kısası, ABD'nin Irak'a yönelik başlattığı savaşın hiçbir haklı yanı yoktu ve olamazdı. Dünyayı emperyalist çıkarları için kana ve ateşe boğmaktan çekinmeyen ABD'yi Irak somutunda ise bu vahşi savaşı başlatmasına iten asıl neden ABD petrol ve enerji kaynaklarını elinde bulunduran teknelci burjuvazinin bu alandaki pazar ömrünün kısalıp daralmış olması; emperyalistler arası pazar hegemonyası ve ABD-AB arasındaki ilişkilerin keskinleşmesidir. Bilimsel araştırmalara göre ABD teknelci burjuvazisinin elindeki petrol ve enerji pazarının daralmış olması ve bu pazarların ömrünün 25 yıl gibi bir süre kaldığı yönünde. Bu, vahşi kapitalizm sahiplerini, hem de Beyaz Sarayın başındaki petrol kabinesini dünyanın en zengin petrol yatakları ve üretim merkezlerine sahip (Arabistan'dan sonra ikinci ülke) Irak'ı sömürgeleştirme savaşına itmek zorunda bıraktığı gerçekliktir.

Gerçekleri daha yakından kavramak için beyaz sarayın petrol ve savaş kabinesinde yer alan suçlular güruhuna bir göz atalım:

Petrol, enerji ve silah tekelleri Bush yönetiminin başlıca dayanaklarıdır. **George W. Bush** (başkan), yardımcısı **Dick Cheney**, Savunma bakanı **Donald Rumsfeld** ve üç yardımcısından **Paul Wolfowitz**, **Richard Perle**, **Karl Rove** ve **Douglas Feith** adlı unsurlar Petrol ve savaş kabinesinin başını çekmektedir.

"Baba Bush", meslekten petrol şirketlerinin patronuydu. D. Cheney, eski Bush kabinesinde savunma bakanıydı. Bakanlığı sonrası ise, dünyanın en başta gelen petrol şirketi, Halburton'un yönetim kurulu başkanıydı. Rumsfeld ise Nixon döneminin savunma bakanıydı. Bu zatta bakanlık sonrası Gyland Scyence adlı dev teknoloji-silah şirketinin yönetim kurulu başkanı ve birçok enerji şirketinin de yöneticisiydi.

Savaş suçlusu şahinler grubuna en üst düzeyde tam bir destek sunan **William Kristol**'un başını çektiği gazete ve dergilere yerleşmiş "aydınlar" bozuntusu bir ordu da bulunmaktaydı. ABD'de bu kadro grubuna "neo-con"(yeni muhafazakar) adı verilmekte.

Bazı Teknelci Amerikan medyası bile, Bush liderliğindeki "Beyaz Saray" yönetimini "petrol kabinesi" olarak tanımlamaktadır.

Tüm bu olgular, bu güruhun hangi sınıf çıkarı

ve amaç doğrultusunda Irak'ı sömürgeleştirmek için emir verdiklerini ayan beyan bir şekilde ortaya koymakta.

Bush ve çetesinin ne tür seçim hileleri ve şeytani planlarla başa geldiğini-getirildiğini ise aktarmaya gerek görmüyoruz. Sadece şunu söylemekle yetineceğiz: Seçim hilesiyle başa getirilişlerindeki stratejik hesap ve amaç adı geçen petrol ve silah kabinesinin uzun süreli çıkarlarını korumak ve daha güçlendirmek.

Aynı strateji Afganistan için de devreye sokuldu. ABD'nin Afganistan'ı işgal etmek için belirlediği tarih 11 Eylül 2001 sonrası değil öncesidir. Bu gerçekliği ABD'nin burjuva kalemşorları da teyit etmiş durumdadır.

Amaç belliydi. Amaç **Usame Bin Ladin**'e karşı bir savaş değil Afganistan'ın yer altı-yer üstü zenginliklerini ve Afganistan petrolünü ele geçirmekti. Ve öyle de oldu. İşgal sonrası Afganistan'da kol gezen Bush ve diğer petrol kabinesi üyelerinin büyük petrol şirketleridir.

Usame Bin Ladin ve Taliban lideri **Molla Ömer**'in ABD'nin ajanı olduğunu bilmeyen yok. Rusya'nın Afganistan işgali savaşında ABD, Molla Ömer gibi ajanları özel olarak yetiştirip Rusya'ya karşı destekledi. Bugün Molla Ömer ve U. Bin Ladin gibi birilerinden söz ediliyorsa bunun birinci derecede sorumlusu ABD vd. emperyalist haydutlarıdır. Terörse, terörün de birinci derecede kaynağını emperyalizm oluşturmaktadır. Bunun başını da ABD çekmektedir.

Sözüm ona, U. Bin Ladin ve Molla Ömer'i ele geçirmek için Afganistan'a gittiler. Ama her ne hikmetse bu ajan unsurları ele geçiremediler. Bu da işgalin özünün Bin Ladin ve Molla Ömer gibi gerici önderlikleri alt etmek ve onlar şahsında terörü durdurmak olmadığını gösteriyor. ABD'nin kendisi, emperyalizmin kendisi terörün kaynağıdır. Dolayısıyla bu güçler terörü üretme merkezidirler.

Dünyanın en büyük, en gaddar ve en vahşi teröristi ABD'den başkası değil. ABD emperyalizmi kadar dünyayı kan ve ateşe boğmak için her türlü korkutucu, yıldırıcı ve katliamcı savaş araçlarına baş vuran başka bir devlet yoktur. O halde terörün hem kaynağı hem de uygulayıcılarının başını ABD çekmektedir.

Kaldı ki 11 Eylül saldırısı için "*ABD tarafından yapıldığı hem de Bush ve kliğinin gerçekleştirdiği*" yönlü yapılan yorumların gerçek dışı, yani tümünden soyut yorumlar olduğu söylenemez. Çünkü emperyalist tekelci-burjuvazi kendi çıkarları için her aracı uygulamaktan çekinmez. Bütün gerici sınıfların iktidarlarını yönetme ve yönlendirmedeki siyaset tarzları tamamıyla pragmatizm üzerine kurulu-

dur. "*Ne yararlıysa o doğrudur.*" Başka bir deyişle, bu, tekelci kapitalizm için "*ne kadar fazla kar yapmışsan o kadar doğru yoldasın*" anlamını taşır. Yoksa uzun yıllar yaşayamazlar, varlıklarını sürdürmezler. Burjuvazi ve tüm gericiler açısından amaca ulaşmak için her yol mubahtır. Dolayısıyla yalandan katliamlara kadar her yolu denemek burjuvazinin temel siyaset tarzıdır.

Öyleyse buradaki amaç neydi? Amaç, daha önce de işaret ettiğimiz gibi ABD tekelci burjuvazisinin şahinler kanadından olan Bush ve güruhunun kendi tekelci sermayelerinin pazar alanlarını daha da genişletmek için "*yeni güvenlik doktrini*"ne uygun her yolu denemektir.

Bu doktrini en hızlı ve de ikna edici bir şekilde uygulamak için de işe ABD'den başlaması gerekiyordu. Bu, gerek kendi halkını gerekse diğer gerici devletleri arkasına almak için şarttı. Yoksa bu teoriyi uygulamanın inandırıcılığı pek fazla olmazdı. Bunun için hedefte belliydi. Usame Bin Ladin Afganistan'da. Öyleyse planın ilk ayağını Afganistan'ı işgal etmek oluşturmalıydı. Muhtemeldir ki ABD 11 Eylül saldırısını U. Bin Ladin üzerinden gerçekleştirmiştir. Az önce de belirttiğimiz gibi ABD tekeli burjuvazisinin kendi çıkarları için yapmayacağı denemeyeceği yol yoktur. İleriki bölümlerde ortaya koyacağımız gibi ABD benzer planlarını Saddam üzerinden de gerçekleştirdi, gerçekleştirmeye çalıştı.

Bu bilinçle hareket edildiğinde, üstelik tüm yalan şatoları bir bir iflas etmesine ve dünyadaki güçlü tepkilere karşın ABD'nin Irak'ı işgal ve sömürgeleştirmesinin politik arka planı daha net ve berak bir şekilde algılanabilir.

ABD tekeli burjuvazisi ve Pax Amerikan imparatorluğunu kurma hesaplarıyla yatıp kalkan Bush ve petrol kabinesinin "*kitle imha silahlarını*" bahane ederek Irak'ı işgal ve sömürgeleştirme savaşının kaynağında üç başlıca neden yatmaktadır: Bunlar;

Birincisi, daha önce de ifade ettiğimiz gibi Irak petrolü üzerindeki denetimi ele geçirmek. Çünkü Irak, dünyada 2. büyük petrol rezervine sahip. Bu petrol yataklarına sahip olmak ABD tekeli burjuvazisinin petrol ve enerji kaynakları üzerinde uzun yıllar hakimiyetini sürdürmesi demek. Çünkü ABD için petrol ve enerji kaynakları gelecek on yılların en önemli sorunu olarak durmaktaydı. Daha önce işaret ettiğimiz gibi ABD, işgal savaşını başlatmadan önce % 60 civarında petrol ithal etmeye ihtiyaç duymaktaydı.

Daha önceleri bir çok kez ve bir çok yerde belirttik ki ABD tekeli kapitalizmi petrol ihtiyacının %15'ini Venezüella'dan karşılıyordu. Yakın zamanda işbaşına gelen **Chavez** yönetimi petrolü

millileştirmekle ABD'nin başını ağrıttı. ABD, Chavez yönetimini baştan indirmek için bin bir türlü tertipler düzenledi ama bu şeytani planlarında bir türlü başarılı olamadı. Üstüne üstlük bir de aynı dönemde Brezilya karıştı. ABD'nin istemediği **Lula**, başkanlık seçimini kazanır kazanmaz daha önce ABD silah tekelleriyle yapılan 760 milyon dolarlık savaş uçağı ihalesini iptal etti. Hatırlanacağı gibi Brezilya'daki kutlama törenlerinde Lula-Chavez-Castro üçlüsünün, "iyilik eksen" olarak tanıtılması, ABD'yi huzursuz ve tedirgin etmeye yetmişti.

İkincisi, OPEC'i zayıflatmak ve OPEC'in vanalarını ele geçirmekti. ABD, dünyada en fazla petrol tüketen ve aynı zamanda ithal eden ülkelerin başını çekmektedir. Dolayısıyla ki ABD, dünyanın bu en zengin petrol yataklarını ele geçirmekle önce ekonomik, sonra ise siyasi istikrarını uzun yıllar sürdürmek istiyor. Öyle ki bu savaş, bir anlamda Ortadoğu'da hakimiyeti elinde tutan Euro'nun yerine Doların hakimiyetini geçirme savaşıdır. Özellikle de Fransa'nın Irak petrollerinden elde ettiği kar çok yüksek orandadır. Yapılan tespitlere göre Fransa'nın Irak devletiyle 40 milyar dolarlık anlaşması söz konusudur. Fransa ve Rusya Irak'taki pazarlara, başta da petrol pazarlarına hakim emperyalist devletlerdi.

Daha açıkçası, ABD'nin Irak petrollerini ele geçirmesindeki ana hedef bir yandan bu ülkedeki petrollerin Euro cinsinden fiyatlanmasına son vererek dolara endeksli ek talep yaratmak iken, öte yandan ise OPEC üzerinde yaratılacak basınçla bu ülkelerde Euro ile yapılmakta olan fiyata son vererek dolara talebi güçlendirmek içindir. İki paranın hegemonya kavgası.

Bilindiği gibi OPEC, 14 Eylül 1960 yılında Bağdat'ta Abdülkerim Kasım'ın inisiyatifi ile kurulmuştur. OPEC'in ilk kuruluşunda yer alan ilk kurucu 5 (beş) ülke Irak, İran, Kuveyt, S.Arabistan ve Venezuela idi. Bu kuruma daha sonra Cezayir, Endonezya, Katar, Libya, Nijerya ve Birleşik Arap Emirlikleri de üye olarak katıldı.

Üçüncü olarak ise, ABD'nin Orta-doğu'daki en güvenilir müttefiki ve aynı zamanda ileri karakolu olan İsrail devletinin güvenliğini daha fazla sağlama almaktır.

Özcesi, bu üç sac ayağı "*yeni Amerikan yüzyılı stratejisi*"nin bir ayağı olarak ABD'nin Körfezdeki çıkarlarını kalıcılaştırmak için ele alınmıştır. Çünkü ABD bu bölgeyi, dünya egemenliğini daha uzun ömürlü sağlama alma ve çok önemli bir ekonomik-siyasi merkezi olarak görmekteydi.

Tüm hesaplar bu stratejiye göre yapılmıştı. Bir de kendisini bu tür işgal savaşında caydıracak kit-

lesel tepkiler yeterli değilse (özellikle de ABD'de) artık bu dünya jandarmasının Irak'a saldırısını kim veya kimler durdurabilir ki?

Dahası, ABD'nin bu stratejik hedefine ulaşması için Saddam gibi dünya tarafından teşhir olmuş bir diktatör de hedefte durmaktaydı.

"*Irak'a demokrasi ve özgürlük götürececek*", "*Irak'ı kimyasal silahlardan temizleyecek*", "*komşu ülkeleri kimyasal tehditten kurtaracak*" vb. gibi söylemler tamamıyla Irak'ın sömürgeleştirilmesi için uydurulmuş kocaman yalanlardı.

Saddam'ı Irak devletinin başına 1979 yılında getiren ABD'dir. ABD, Saddam diktatörünü iş başına getirdikten kısa bir süre sonra İran'ın üzerine saldırttı. Irak'a kimyasal silahları veren de ABD'dir. Peki öyleyse ABD neden Saddam'dan vaz geçti? Nedeni gayet açıktır. Körfez savaşına kadar baş tacı edilen Saddam'ın istenmeyen adam ilan edilmesinin ana nedeni Saddam'ın Körfez savaşı ve sonrasında ABD'nin dediklerini yapmaması, ona kafa tutmasıdır. Öyle ki 23 Arap devleti içerisinde ABD ve İsrail'e kafa tutan tek kişi Saddam ve yönetimiydi. Bu durum, Saddam'ı Arap ezilenler dünyasında tam bir "sembol" haline getirdi. Dolayısıyla ki ABD, bu durumu kabullene-
mezdi.

Kaldı ki bir dönem ABD ajanı veya uşağı olan bir kimse ya da iktidar değişik koşullarda efendisini değiştirebileceği gibi efendisine kafa da tutabilir. Hatırlanırsa bir dönem ABD ajanı olan Panama diktatörü **Noriega** ABD'ye kafa tuttu. Kafa tutar tutmaz da ABD araya fazla zaman koymadan bu ülkeye "işgal operasyonu" düzenleyerek Noriega'yı götürüp yargıladı.

Bu ve bunun gibi neden ve amaçlardan dolayı ABD, artık Saddam'ı istemiyordu. Dolayısıyla Saddam'ın yerini alacak uşak bürokratları yıllar öncesinde yetiştirdi. Bunlardan birisi de **Ahmet Çelebi** gibi ABD ajanlarıydı.

Özcesi, ABD'nin Irak'ı sömürgeleştirmesi ve Saddam'ı hedef göstermesinin politik arka planında yatan başlıca nedenler bunlardır. Neden-niçinler ve amaç belli. Neden? ABD tekeli burjuvazisini ekonomik olarak zor durumda olması ve azami kar hırsıdır. Amaç, zor durumda olan tekeli burjuvaziye kurtarmak ve ABD hegemonyasını dünya çapında, özellikle de Ortadoğu'da kalıcılaştırmaktır. Tüm bu nedenler ABD'yi 20 Mart 2003 günü savaşı başlatmaya itti. Hem de kendisinin de kuruluşu ve yönlendirilmesinde başını çektiği Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK)'nin kararını hiçe sayarak bu barbar savaşı başlattı.

-II-

20 Mart 2003 Öncesi Ve Sonrası Savaş Karşısı Tepkiler Ve Niteliği

20 Mart öncesi savaş karşısı tepkiler yüksek boyutta ve aynı zamanda farklı nitelikte çeşitlilik de taşımaktaydı. Öyle ki ABD ve ortağı İngiltere önderliğinde tek taraflı bir şekilde başlatılmak istenen bu gerici ve vahşi sömürgeleştirme savaşına geniş halk yığınlarından tutalım da kimi emperyalist ve gerici devletlere oradan da hakim sınıf kliklerinin önemli bir kesimine kadar çok geniş bir sınıflar yelpazesi karşı çıkmaktaydı.

Savaş karşılığı noktasında sınıflar yelpazesinin geniş ve kapsamlı olması ne kadar nesnel bir gerçekliktiyse de bu sınıfların savaşa karşı çıkışlarında amaç bütünlüğü yoktu. Doğaldır ki her devlet ve sınıf kendi çıkarları doğrultusunda savaşa karşı çıkmaktaydı. Kimisi, emperyalist sömür pazarlarını ABD'ye kaptırmamak için, kimisi ulusal pazarlarını korumak, kimisi "her türden savaşa" karşı olduğundan, kimisi insani-hümanist duygularla, kimisi ise haksız ve gerici bir savaş olduğu için karşı çıkmaktaydı. Bu karşı çıkışların daha bir çok çeşidi var. Ancak biz en belirgin olanları buraya aktarmakla yetindik.

Kısacası, savaşa karşı çıkışlar tek bir amaç doğrultusunda değil çeşitlilik arz etmekteydi. Bu bağlamda karşı çıkışların sınıfsal niteliği de farklıydı. Amaç bakımından çeşitliliği ifade eden ve de farklı tepkilere yol açan nedenler-sonuçlar; ve bunların proleter dünya devrimine hizmeti vb. üzerinde durmakta fayda var. Bunun içinde öncelikle savaşın kaynağını oluşturan emperyalist cephedeki gelişmelere göz atalım.

Savaş, Emperyalistler Arası Çelişkiyi Daha da Keskinleştirdi

Geçen sayımızda ABD'nin Irak'ı işgal ve sömürgeleştirme planlarının emperyalistler arası çelişkiyi kutuplaşma boyutuyla daha da keskinleştirdiğinden söz etmiştik. Bu kutuplaşmanın nedenlerini de ortaya koymuştuk. Dolayısıyla aynı şeyleri tekrar etmeyeceğiz. Bizim üzerinde yoğunlaşmak istediğimiz ana nokta savaş öncesi kutuplaşmaların işgal ve saldırı savaşının başlamasıyla birlikte daha da boyutlandığı gerçekliği olacaktır.

Daha önce belirttik. Irak ve Ortadoğu petrol-leri üzerinde ABD ile AB'nin başını çeken Fransa

ve Almanya arasındaki pazar dalaşı savaşla birlikte daha da ayyuka çıktı.

ABD'nin Irak petrolleri ve Ortadoğu'ya tek başına hakim olma hesapları başta Fransa olmak üzere Almanya-Rusya'yı zorlamaktaydı. Fransa-Almanya ve Rusya'nın başını çektiği işgal karşısı bloğun esas amacı Irak ve Ortadoğu pazarlarını ABD'ye kaptırmamaktı. Çünkü savaş öncesi Irak pazarına hakim olan Fransa ve Rusya'dır. Almanya'nın da Fransa ile stratejik ortaklığı olduğundan birlikte ABD'ye kafa tuttular.

Dolarla Euro arasındaki pazar hegemonyası Irak işgalinin temel ögesidir. Saddam ve "kitle imha silahlarının varlığı" işgalin bahanesidir. Bunun itirafını kendileri de yapmak zorunda kaldılar.

Bu pazar dalaşının sonucu olarak ABD tarafından gündeme getirilen Irak'a karşı savaş ilanı gerek Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) içerisinde gerekse Avrupa Birliği (AB)'nin kendi üyeleri arasında da mevcut kutuplaşmaları daha bir ayyuka çıkarttı.

BMGK'nın 15 daimi üyesinden veto hakkı olan 5 devletten üçü ABD ve Britanya imparatorluklarının Irak işgal ve istila hareketine karşı çıkarak sert tepkiler gösterdi. Bu daimi üyelerden Fransa-Rusya ve Çin savaşa karşı çıktı. Olası bir BMGK oylamasında "veto edeceklerini" açık bir şekilde ilan ettiler. Kaldı ki daimi üyelerin çoğunluğu da savaşa ya açıktan karşı çıkıyor ya da tarafsız görünüyordu. Bu politik gelişmeler üzerine ABD yeniden bir oylama önerisi yapmaktan vazgeçti. Veto hakkı olan diğer iki devlet ise ABD ve İngiltere idi.

İşgal ve sömürgeleştirme projelerinin dünya gündemini meşgul ettiği bu dönem içerisinde ABD'nin yanında AB üyesi olarak yer alan İngiltere ile birlikte birçok devlet daha vardı. İtalya, Hollanda, İspanya, Polonya, Bulgaristan, Romanya, Çekoslovakya gibi devletler ABD'nin yanında yer aldı. Bu devletlerden Polonya işgal ordularıyla birlikte az sayıda da olsa asker gönderdi. Diğer AB üyesi ülkeler ise Fransa-Almanya'nın yanında yer alarak savaşa karşı çıktı.

Avustralya'nın da işgal ordularıyla birlikte savaş içerisinde yer aldığını belirtelim.

Emperyalistler arasında belirgin bir şekilde ayyuka çıkan bu çatlak ve kutuplaşma bir kez daha şunu göstermiştir:

Emperyalizm-kapitalizm devam ettiği müddetçe "ne küresel sömürgecilik", "ne küresel emperyalist entegrasyon" sağlanır ve ne de "ulus devlet"lerin nesnelliği ortadan kalkar. Tersini iddia eden bütün teoriler bir kez daha Irak savaşıyla birlikte iflas etmiştir.

Söz konusu savaş bu emperyalist kaynaklı teorileri iflas ettirdiği gibi "küresel devrim", "bölgesel devrim" vb. gibi küçük burjuva teorileri de if-

las ettirmiştir.

Özünde her iki teorinin de çakıştığı ve beslenmediği yer burjuva ideolojisi. Şöyle ki;

Fukuyama gibi emperyalist teorisyenler “sınıf mücadeleleri bitti” ve “tarihin sonu” gibi teorilerini “emperyalistler arası entegrasyon”, “küresel sömürgecilik”, “ulus devletler artık kalktı” vb. gibisinden gerçek dışı gelişmelere bağlamaya çalışıyorlardı. Bu merkezli teorilerdeki esas amaç emperyalizmin “yeni dünya düzeni” projesini kurumlaştırmaktır.

Hatırlanacağı gibi emperyalizm kaynaklı bu gerici teoriler sosyalist ve demokratik ülkelerdeki geriye dönüşlerle birlikte daha da boyutlanmaya doğru yüz tuttu. Özellikle de bir dönemin sosyalist devleti olan Rusya’nın kendi yüzündeki sosyalist maskeyi **Gorbaçov**’la birlikte çıkartıp atılması, devamında ise Varşova paktının dağıtılması gibi gelişmeler bu burjuva ideologları MLM’ye saldırmaları için daha da pervasızlaştırdı.

Kuşkusuz ki 90 yılı başlarında ortaya çıkan bu “yeni” gelişmeler emperyalizm kaynaklı ideolojilere göreli de olsa güç kattı. Dolayısıyla aynı kaynaklı ideolojik saldırılar bir çok küçük burjuva harekette ideolojik ve siyasi kırılmayı daha da derinleştirdi. Öyle ki bir çok oportünist küçük burjuva akım bu gelişmeler sonucu reformizm ve tasfiyeciliğin kulvarında kulaç atmaya başladı.

Sözü geçen ideolojik kuşatılmışlığın etkisinde olan bir çok küçük burjuva hareket “bölgesel devrim olmazsa” veya “dünya çapında toptan devrimci mücadele geliştirilmezse hiçbir ülkede devrim olmaz” gibisinden Troçkist teoriler geliştirmeye bile başladılar. Kimileri bunun adını “yeni durum”, “yeni teori” diye açıklamaya çalışıp kitlelerin devrimci bilincini bulandırmakta rol oynadılar.

Kısacası, bir yanda Fukuyama gibi burjuva ideologlar “tarihin sonu”, “emperyalistler arası entegrasyon”, “devrimci-sosyalist mücadelelerin imkansızlığı” gibi emperyalist teoriler geliştirirken, öte yanda ise ideolojik gıdasını Troçkizmden alan “bölgesel devrimler olmadan tek ülkede devrim olmaz” vb. küçük burjuva teoriler geliştirmeye çalışılıyor. Biri, artık devrim olmaz diyor, öteki ise bir-kaç ülkede aynı anda devrim gerçekleşmezse tek bir ülkede devrimin başarıya ulaşamayacağını” teorisini yapıyor. Her ikisinin de beslendiği ideolojik öz, aynıdır. Her iki teori de devrimleri imkansız hale getiren burjuva-küçük burjuva teorileridir.

Oysa gerçeklerin iddia edildiği gibi olmadığını Irak savaşı bir kez daha tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdi. Bu emperyalist ideologlara göre ABD vd. emperyalist devletler arasında çelişki ve kamplaşma olmayacaktı? Avrupa Birliği üyesi emperyalist ve diğer devletler arasında çelişki ve

kamplaşma olmayacaktı? Dahası onlara göre Leninist “*emperyalizm tahlili iflas etmişti*”?

Sözü geçen teorilerin hepsi de emperyalist çıkarlı teorilerdir. Amaç MLM’ye saldırıp sınıf mücadelesinin önünü almaktır. Marksizm-Leninizm-Maoizm ve sınıf mücadelelerinin tarihi tecrübeleri göstermiştir ki hiçbir emperyalist ve küçük burjuva ideologun gücü “güneşi balçıkla sıvamaya” yetmeyecektir.

Maoistler açısından dün olduğu gibi bugün de emperyalizm var olduğu müddetçe Leninist emperyalizm ve Leninist devrim teorisi hiçbir zaman iflas etmedi-etmeyecektir de. Şüphesiz ki Leninist teorilerin olduğu yerde ve emperyalizm dünyaya çapında varlığını sürdürdüğü müddetçe “ultra emperyalizm”, “küresel sömürgecilik”, “ulus devlet ortadan kalktı-kalkıyor” vb. gibi Kausky ve Fukuyama’nın emperyalist teorileri de varlığını sürdürecektir.

Troçkist “bölgesel”, “toptan devrim” teorileri de burjuvaziye hizmet eder bir şekilde varlığını sürdürecektir.

Bir kez daha vurgulamak gerekirse, emperyalizm var olduğu müddetçe emperyalistler arası çelişkiler ve kamplaşmalar da varlığını sürdürecektir. Bu nesnel gerçekliğin kendisi ortadan kalkmadığı veya Lenin yoldaşın deyişiyle Sosyalist-Demokratik devletler emperyalizmi dıştan kuşatma altına alıp etkisiz hale getirenceye kadar emperyalist, bölgesel ve yöresel savaşlar kaçınılmaz olarak varlığını sürdürecektir. Bu bağlamda mevcut dünya barışı sahte ve görelidir. Özcesi, çelişki ve ittifak; her ikisi de emperyalizmin ortak özelliğidir. Bu iki yön arasında çelişki esas, ittifak talidir.

Emperyalistler arası çelişki ve bloklaşma savaş içerisinde daha da boyutlandı. Öyle ki Almanya-Fransa ve Rusya devlet başkanları savaşın ilerleyen günlerinde ABD’ye karşı yeni bir proje oluşturmayı planlıyorlardı. Bu toplantıyı da 12 Nisan günü Rusya da gerçekleştirmeyi düşünüyorlardı. Adı geçen toplantı Bağdat’ın düşüşünden 3 (üç) gün sonra Rusya’da gerçekleşti. Bu toplantıda bir dizi üçlü karar aldılar. Birleşmiş Milletler Örgütü (BMÖ)’nün Irak’a yönelik daha önce uyguladığı ambargoyu kaldırma girişimlerine karşı çıkacaklarına, “*Irak’ın yeniden inşası için ABD’ye yardım etmeyeceklerine*” dair açıklamada bulundular. Fakat bu yüzüstü emperyalist devletler gelinen aşamada karşılıklı tavizler vererek bu tür söylem ve kararlarından vazgeçtiler. Savaş içerisinde karşılıklı olarak oldukça sert açıklamalarda bulundukları halde.

Ancak bu “çatlak” bazı burjuva yazar ve teorisyenlerin iddia ettiği gibi “BMGK’nın dağılacağı” boyutta da değildi. Geçmişte de NATO ve BMGK içerisinde bu tür krizler yaşandı. Örneğin Fransa

60'lı yılların sonuna doğru NATO'nun askeri kanadından çıkmıştı.

Yalnız bu arada belirtmek gerekir ki söz konusu devlet ve bloklardan hiç birisi ABD ile boy ölçüşecek duruma henüz gelmiş değildir.

Sözünü ettiğimiz emperyalist devletlerin ABD ile boy ölçüşemeyeceğinin en belirgin kanıtı olarak ABD'nin söz konusu emperyalist devletleri dikkate bile almadan, hem de kendi pazarlarına yönelik bir savaşı tek başına başlatmış olmasıdır. Göstermelik de olsa BMGK'nın desteğini bile arkasına almaya ihtiyaç duymadan saldırı savaşını başlattı. Bu gelişmeler ABD'nin kendi başına buyruk ve süper güç olduğunu göstermek için yeter bir kanıttır.

Daha önce belirttik. Emperyalistler arasında üst boyutta baş gösteren bu çelişki ve kampaşmanın kaynağında emperyalistlerin ekonomik-siyasi çıkarları yatmaktadır. Bu, emperyalizmin vazgeçilmez yasasıdır. Bütün emperyalist devletler rakipsiz bir şekilde Irak petrollerini ele geçirmek ister. Fakat bunu tek başına gerçekleştirmeleri için de ekonomik, siyasi ve askeri bakımdan güçlü olmaları şarttır. Daha açıkçası hali hazırda hiçbir emperyalist devlet ABD'nin yarı-sömürge ve sömürgelerdeki pazarını açıktan ele geçirme cesaretini gösteremez. Ama ABD gösterir, gösteriyor. Nitekim bunun en son örneğini Irak'ı işgal ederek gösterdi.

Fransa-Almanya-Rusya gibi emperyalist devletlerin Irak'ı işgal savaşına karşı çıkışları da ekonomik-siyasi çıkar kaynaklıdır. Yoksa Irak halkını sevdikleri için savaşa karşı çıkmadılar. Tarih bilincimiz tazedir. Adı geçen emperyalist devletlerin tarihi başka ülkeleri işgal ve sömürgeleştirme savaşlarıyla doludur. Fransa'nın Irak'la köklü ve derin ekonomik-siyasi ilişkileri mevcuttu. Öyle ki Saddam'ın Güney Kürdistan'lı Kürtlere karşı kullandığı kimyasal silahlar Fransa-ABD kaynaklıdır. Kaldı ki bu devletler İran-Irak savaşında emperyalist çıkarları gereği Saddam ve diktatörlüğünü desteklemekten geri durmadılar. Fransa'nın eski sömürgelerinden Afrika halklarına (başta Cezayir-Çad gibi ülkeler) yönelik yapmadığı-denemediği katliam ve soykırım kalmadı. Almanya'nın Faşist Hitler önderliğinde dünya çapında, başta da Avrupa'da Alman imparatorluğunu hakim kılmak için yüz milyonlarca halkın kanına girdiğini bilmeyen-hatırlamayan yoktur. Yakın geçmişte Balkan ülkelerine yönelik işgal savaşları ve Yugoslavya'nın ayrı ayrı ulusal devletlere bölünmesinin başını Fransa-Almanya çekmektedir. Rusya'nın Çekoslovakya, Kafkaslar, Afganistan ve Çeçenistan'a yönelik işgal ve sömürgeleştirme savaşları daha bilinçlerimizde silinmedi.

Kısacası, adı geçen emperyalist haydutların savaş karşıtlığı hedef şaşırtmak ve kendilerini şirin

göstermek amaçlıdır. Bu noktada başarılı oldukları da söylenebilir. Her ne kadar Irak pazarını ABD'ye kaptırmış olsalar da ancak dünya çapında önemli politik prestij kazandılar.

Şunu da söyleyelim ki sözünü ettiğimiz emperyalist devletlerin "savaş karşıtlığı" farklı amaçlar taşıdı, ancak savaşa "karşı çıkışları" nesnel olarak dünya devrim cephesine hizmet etmiştir. Lenin yoldaşın "dolaylı müttefikler" diye tanımladığı gerçeklik de bu tür durumlarda daha çok kendisini gösterir. Bu da stratejik düşmanlarımızın kendi aralarındaki çıkar dalaşı sonucudur ve nesneldir. Yoksa hiçbir emperyalist güç ne dünya halkları ne de Irak halkını sevdikleri için birbiriyle dalaşa girmez. Leninist söylemle emperyalistlerin kendi aralarındaki dalaşın ana kaynağı pazarlara kim hakim olacak sorunudur.

Bu gibi durumlar "savaşa karşı çıkan" emperyalist ve diğer gerici devletlerle herhangi bir ittifakı getirmez. Yine esas alınması gereken sınıf mücadelesidir. Bir başka ifadeyle esas alınması gereken mücadele yine tek tek ülkelerde mevcut siyasi iktidarı ele geçirme mücadelesidir. Bunu, Irak'ın özgün durumuyla karıştırmamak gerekir. O tür ülkelerde komünist partileri de dahil bütün politik yapıların esas görevi işgale karşı birleşebilecek bütün güçlerle geniş bir Milli Birleşik Cephe politikasına sahip olmaktır. Ancak Irak gibi özgünlükler dışında kalan ülkelerde her Komünist Partisinin ana görevi mevcut siyasi iktidarı yıkmak için sınıf mücadelesine yüklenmek olmalıdır. Irak işgaline karşı çıkmak bu ülkelerin hakim sınıflarıyla ittifakı getirmez. Tersî anlayış ve siyaset tarzları sınıf işbirlikçisi-sağ oportünist tezlerdir.

Özcesi, bir dünya savaşı koşullarında izlenecek ittifak politikalarıyla sahte barışın hüküm sürdüğü günümüz koşullarındaki mücadele ve müttefik güçler politikamız farklıdır, farklı olmak zorundadır. Bu somut durumları birbirine karıştırmamalıyız.

Aynı durum tek tek ülke devrim mücadeleleri için de geçerlidir. İşgal koşullarındaki ittifak güçleri ve politikalarıyla işgalin olmadığı koşullardaki politikalar farklılık arz eder, arz etmelidir. İşgalin olmadığı koşullarda stratejik düşmanlarla hep mücadele, hiç ittifak yok iken, ancak işgalci koşullarda işgalci güce karşı çıkan hangi sınıf olursa olsun o güçlerle ittifak politikasını gütmek esas, mücadele talidir. Tersî anlayış ve politikalar, yani hep mücadele ittifak hiç yok siyasetini izlemek, sol-sekter bir siyasettir.

Bundandır ki "dolaylı ittifak güçlerimiz" söylemini doğru algılamak ve yorumlamak gerekir.

Savaş, Dünya Devrim Cephesin-

de Önemli Gelişmeler Yarattı

Geçen sayımızda savaş öncesi devrim cephesindeki savaş karşıtı politik gelişmeler; bu gelişmelerin yönü ve niteliğine ilişkin genel bir değerlendirme yaptık. Dolayısıyla aynı konular üzerinde tekrar durmayacağız. Biz daha çok 20 Mart 2003 sonrası gelişmelere ilişkin genel bir değerlendirme yapmakla yetineceğiz.

Savaşın öngünlerinde dünya çapında çok önemli ve büyük boyutta savaş karşıtı tepkiler baş gösterdi. Aynı tepkiler işgal savaşından sonra daha da kitleselleşerek dalgalı bir boyut aldı. Bu tepkiler 15 Şubat 2003 sonrası daha fazla ivme kazanarak dünyayı sardı.

Hatırlanacağı gibi işgal-imha ve sömürgeleştirme savaşına daha başlamadan önce dünyada en büyük kitlesel tepki 15 Şubat günü gösterildi. Bu tabloyu özet olarak bir kez daha aktarmak gerekirse durum şöyleydi:

70 ülkede ve toplam 603 şehir merkezinde milyonlarca insan savaş engellemek için sokaktaydı. Yaklaşık 20 milyon insan ABD-İngiltere emperyalist haydutlarının savaş çıkartkanlığını protesto etmek için sokaklarda “bu savaş bizim değil” diye haykırıyordu.

Vurgulamak gerekir ki bu dönem itibarıyla en kitlesel ve yoğun tepkiyi Avrupa kıtasında yaşayan halklar göstermiştir. Yarı-Sömürge ülkelerdeki halklar nispeten zayıf kaldılar. Benzer durum 20 Mart sonrası için de geçerlidir.

Tepkilerin bu denli boyutlu bir şekilde kendisini göstermesinin başlıca nedenleri arasında ABD’nin Irak’ı işgali için ileri sürdüğü gerekçelerin başta dünya halkları olmak üzere bir çok emperyalist ve diğer gerici devletleri ikna edememesidir.

BMGK silah denetçilerinin “Irak’ta kimyasal silah bulamadık” demeleri, savaşın gerekçelerinin ne kadar boş olduğunu gözler önüne serdi. Bu durum savaşın ne kadar haksız ve gerici olduğu gerçeğinin halkların bilincinde yer edinmesi için önemli bir vesile oldu. Daha önce belirttik. Lenin yoldaşın dediği gibi ne adına yapılsın yapılsın “hiçbir işgal ve ilhak savaşı” haklı ve ilerici değildir.

Öyle ki savaş başlamadan, yani 15 Şubat 2003 günü sokakları dolduran İngiliz halkının savaş karşıtı tepkileri İngiliz dışişleri bakanına “bu kadar tepki sonrası Irak’a yönelik bir savaş başlatmak çok zor” dedirtti. İngiliz Hükümet’ini elinde bulunduran İşçi Partisi milletvekillerinin önemli bir kesimi olası bir işgal savaşına karşı çıkmak zorunda kaldı. İşçi Partisinden istifa edenler bile oldu. Öyle ki İşçi Partisi ancak merkez-sağ partinin oylarını alarak Irak’a yönelik işgal hareketini resmileştirmek zorunda kaldı.

ABD kent merkezlerinde de savaş karşıtı deva-

sa boyutta kitlesel tepkiler baş gösterdi.

Tüm bu devasa tepki ve iç çatlıklara rağmen yine de söz konusu emperyalist haydutlar işgal ve sömürgeleştirme savaşından vazgeçmedi. Bunun neden-niçinlerini birinci bölümde ve geçen sayımızda ortaya koyduğumuzdan aynı şeyleri tekrarlamayacağız.

Savaş karşıtı milyarlarca insan vardı. Böylesi-ne gerici ve vahşi bir savaşı istemiyorlardı. Fakat söz konusu sessiz milyarlar bu tepkisini sesli bir şekilde sokağa taşımadığı zaman bu tepkinin suçlular üzerinde caydırıcı etkisi de olmaz. Daha açıkçası milyarlarca emekçi halk içerisinde yaklaşık 20 milyon insanın sokağa çıkması pekte fazla büyük bir rakam olmasa gerek. Tıpkı Türkiye-Kuzey Kürdistan’daki tepkilerin boyutu gibi. Ülkede bir yandan 70 milyon insan içerisinde % 95 savaşa karşıyız diyor, ama öte yandan sokağa sadece on binler çıkabiliyor.

Sözün özü, sokaktaki işgal karşıtı tepkilerin boyutu gerek dünyada gerekse Türkiye-Kuzey Kürdistan da emekçi sınıfların nüfus oranlamasına göre oldukça sınırlı ve düşüktü. Ancak vurgulamak gerekir ki söz konusu kitlesel boyut küçümsenmemelidir. Ve bu tepkiler dünya çapında çok sarsıcı gelişmelere de eşlik etti.

Nicelik üzerinde bu denli durmamızın nedeni felsefik olarak her nicelik kendi içinde bir nitelik olduğu gerçekliğinden hareketle milyarların sokak tepkisiyle, milyonların tepkisi arasında nitelik farkı olduğu gerçekliğini bilince çıkartmak içindir. Daha da somutlarsak, eğer sözünü ettiğimiz sessiz tepkili milyarlar sokağa dökülmüş olsaydı, en azından ABD-İngiltere’de nüfusun çoğunluğu sokak tepkisini gösterebilmiş olsaydı bu gerici savaş engellenmiş olacaktı. İşte savaş haydutlarının cesaret aldıkları en büyük güçte budur.

Demek istediğimiz odur ki yakınlarda savaşa karşı çıkmanın pratikte caydırıcı hiçbir etkisi olmuyor-olmamaktadır. Dolayısıyla bu tür durumları abartmamak gerekir. Meselenin kilit noktasını düşman güçlere karşı o somutta mücadele yürütüp yürütmemek oluşturur.

Tüm bu olumsuzluklara karşın yine de kitlesel tepkilerin boyutu iyi bir durumdaydı. ABD’nin Vietnam’ı işgal savaşından sonra ilk kez bu denli yüksek boyutta kitlesel tepkiler boy gösterdi.

21 günlük işgal savaşı süreci boyunca dünyanın dört bir yanında neredeyse her saat başı kitlesel eylemlilikler yaşandı. Bu eylemliliklerin daha da ileri taşınamamasının ana nedeni ise komünist bir politik önderlikten yoksun oluşudur.

Buradaki belirleyici politik neden ise daha önceleri de işaret ettiğimiz gibi gerek emperyalist ülke halkları gerekse yarı-sömürge ülke halklarının savaş karşıtı politik bilinçlerindeki zayıflıktır-geriliktir.

Halkların savaş karşıtlığı, özellikle de sokakta tepkilerini gösterme bilinçleri zayıf olduğu için hem savaş karşıtı kitlesel boyut istenen düzeye ulaşmadı, hem de bununla bağıntılı olarak savaş engellenemedi.

Savaş karşıtlığının önderliğine damgasını vuran esas yan ise kendiliğindencilikti. Dolayısıyla, kitlelerin kendiliğindenci hareketleri ancak belli bir yere kadar yükselir. Daha sonra ise durur veya gerilemeye doğru yüz tutar. Bunun için de söz konusu hareketlerin stratejik açıdan başarı şansı yok gibidir.

Maoist partilerin bu kitlesel tepkilerin yönlendirilmesinde belli bir etkisi olsa da ancak bu etki derecesi henüz yeterli ve belirleyici düzeyde değildir.

Şüphesiz ki savaş karşıtı kitlesel tepkilerin bu denli yüksek olması sadece ABD-İngiltere ve tetikçilerini ürkütmedi. Bütün emperyalist ve gerici devletleri ürküttü. Halklara ise çok büyük moral güç sağladı. Öyle ki her geçen gün sokağın tepkisi daha da artarak büyüdü. Dünya halklarının anti-işgalci, özellikle de Anti-ABD'ci bilinci gelişti. Bu devasa gelişmeler ABD'yi bir an önce savaşı bitirmeye zorluyordu. Bundandır ki ABD savaşı çok daha kanlı ve büyük katliamlar gerçekleştirerek bir an önce şöyle veya böyle bitirmek istiyordu. İşgal savaşı nasıl tamamlandı, neden bu kadar kısa sürdü, vb. gibi soruları yazımızın akışı içerisinde yanıtlayacağız.

Belirtmek gerekir ki savaş karşıtlığı organizasyon içerisinde yer alan güçlerden birisi de anarşistlerdi. Hem de önemli bir nüfuza sahip olan başlıca güçlerden birisini oluşturmaktaydı.

Avrupa'daki kitlesel gösterilerde sendikalar önemli rol oynadı. Bu ülkelerdeki sendikaların hemen hepsinin mevcut hükümetlerin, daha çok da sosyal demokrat partilerin nüfuzu altında olduğu bilinmelidir. Önderlikleri, özellikle de büyük sendikalar reformist ve gerici partilerin politik önderliği altında hareket etmektedirler. Söz konusu sendikaların önderliğinin gerici olması farklı, mevcut koşullarda savaşa tepki göstermeleri ise farklıdır. Bu durumları ne adına yapırsın yapırsın o somutta işgalci güçlere karşı yürüyen devrim cephesinin işine yaramıştır, onu güçlendirmiştir. Tabii ki bu durum bir yandan devrimin işine yararken öte yandan ise Fransa-Almanya gibi emperyalist ülkelerin işine de yaramıştır. Çünkü söz konusu emperyalist devletler savaşa karşı çıkışlarındaki gerçek niyetlerini emekçi halklarımıza açıklamamışlardır. Dolayısıyla bu tutumları dünya halklarının, özellikle de politik olarak geri bilince sahip olanlar üzerinde "savaş karşıtlarımıyım" gibi bir etki yaptı.

-III-

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da Savaş Karşıtı Politik Duruş Ve Sonuçları Üzerine

Üzerinde yaşadığımız siyasal coğrafyada ABD'nin Irak'ı sömürgeleştirme savaşına karşı her sınıf kendi penceresinde bir duruş sergiledi.

Açığa çıkan belli başlı politik gelişmeler şunlardır:

1) Savaş, hakim sınıflar cephesindeki çelişki ve bloklaşmaları daha bir ayyuka çıkardı..

2) 12 Eylül cuntası sonrasında günümüze kadar komünist ve devrimci örgütler ilk kez kitlesel ve eylem birliği içerisinde anti-emperyalist duruş sergilemiş oldular.

3) Feodal İslam ideolojisi rehberliğinde politik olarak şekillenen kimi gerici parti ve tabanın aynı eylem birliği içerisinde buluşmasını sağlamış olmasıdır.

4) İslami ideolojiyi kendisine temel alan bir devlete karşı işgal saldırısı karşısında söz konusu İslami burjuva partilerin çok alt düzeyde bir tepki göstermiş olması gerçekliği açığa çıkmıştır. Oysa daha önce bu ideolojik kökenli partiler daha yoğun ve kitlesel bir şekilde tepki göstermekteydiler. Bu da bu partilerin İslami noktada ne kadar sahte olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

5) Komünist ve devrimci hareket saflarında ise söz konusu savaşı tanımlama noktasında oldukça derin teorik farklılıklar bir kez daha kendisini gösterdi.

6) Ezilen Kürt ulusunun milliyetçi-devrimci ve reformist partileri oldukça geri ve hatta kimileri ABD'ci kulvarda yer alarak pragmatist-milliyetçi duruşlarını bir kez daha ortaya koymuş oldular.

Buna, Güney Kürdistan'lı egemen sınıfların duruşu da dahildir. Buradaki Kürt egemen sınıfları ABD safında tetikçilik yaparak işbirlikçi bir konumda olduklarını açıktan sergilemiş oldular.

Bu, vb. noktaları sırasıyla ele alıp açmıyacağız.

Hakim Sınıflar Cephesinde Ortaya Çıkan Tablo

Hatırlanacağı gibi ABD'nin 11 Eylül 2001 sonrası Afganistan'a yönelik işgal saldırısı sürecinde hedef gösterdiği ülkelerden birisi de Irak'tı. ABD, bir yandan Afganistan işgalini sürdürürken öte yandan ise Irak'a saldırmak için plan ve projeleri hazırlamaya çalışıyordu. Yapılan tespitlere göre ABD'nin "Irak'ı işgal projesini 30 yıl öncesinde hazırladığı" yönündedir. ABD, elli yıllık stratejik planlar yapmaktadır. Dolayısıyla

Irak için 30 yıl öncesinde bu yönlü bir stratejik plan yapması da normaldir. İşte bu stratejik planına ulaşmasının bir ayağını da, en azından askeri stratejisi açısından Türk devletinin oluşturduğu da bir gerçektir. ABD için olası bir işgal savaşında Türk devletini, başta da Türk ordusunu askeri açıdan kullanmak önemli bir görev olarak önünde durmaktaydı.

Bu stratejik plan gereği Türkiye’de kendisine itiraz etmeyecek bir savaş hükümeti oluşturmak-tı. Bunun için de **Bülent Ecevit**’in başını çektiği hükümeti baştan indirmesi gerekiyordu.

Bu planı da önce DSP içerisinde bölünmeyi yaratmakla devreye soktu. **Kemal Derviş** ve **İsmail Cem** aracılığıyla bu planını gerçekleştirdikten sonra ikinci plan olarak ise hükümeti dağıtmakla işe koyuldu. Bunun da en önemli aracı erken seçime gitmek olacaktı. Ve öyle de yapıldı.

Ecevit hükümeti, başta da Ecevit ve partisi olası bir savaşta ABD’ye destek vermeyecek miydi? Bu nokta tartışılabilir. ABD, Ecevit’e güvenmiyordu. Çünkü Ecevit ve hükümeti 1974 yılında haşhaş ekimi konusunda ABD’ye itiraz etmişti. Kıbrıs işgalini de ABD’den izin almadan gerçekleştirdi. Bu durum, ABD açısından Ecevit için güvensizlik kaynağı oluşturmaktaydı. Dahası Ecevit’in misak-i millicilik ve “bölge merkezli dış politika” söylemleri ABD’ye güven vermiyordu. Özellikle de Kürt sorunu noktasında oldukça şoven ve misak-i millici olan Ecevit’in Saddam ve yönetimiyle geçmişe dayanan iyi ilişkileri söz konusuydu. Saddam ve yönetiminin iş başından uzaklaştırılması demek Türk devletini, en azından Kürt sorununu etkileyeceğini düşünüyordu. Bu da Türk devletinin işine gelmemekteydi.

Bu faktörler dışında Ecevit ve partisinin esasta Avrupalı büyük emperyalist devletlerin uşağı ve çizgisinde olduğunu da gözden kaçırmamalıyız. Bu parti içerisinde her ne kadar ABD’yi temsilen bir klik de olsa ancak söz konusu klik partiye hakim durumda değildi.

Tüm bu faktörler ABD için birer handikap-tı. Bundandır ki Ecevit hükümeti üzerinden Irak’ı işgal ve sömürgeleştirme savaşı ABD’nin işine yaramıyordu.

AKP ve İslami burjuva kesim üzerinde yaptığı hesapları da buna eklemek gerekir. ABD’nin AKP üzerinden yaptığı planları ortaya koyduk. Dolayısıyla Ecevit hükümetine yönelik yapılan dağıtma operasyonunun bir ayağını da Irak savaşı bağlantılı olarak AKP’yi iş başına getirmek oluşturmaktaydı.

Erken genel seçime gidilmesinin tayin edici nedeni ABD’nin Irak’ı sömürgeleştirme savaşında kendisine itiraz etmeyen bir hükümeti iş başına

getirmek iken diğer bir nedeni ise üç yıllık ekonomi politik icraatıyla oldukça ekonomik krizlerin sahibi olan hükümetin halk yığınlarından teşhir ve tecrit olması olgusu yatmaktaydı. Öyle ki hükümet ortakları arasında hükümeti yönetme noktasında uyum bile kalmamış, çelişkiler her geçen gün kriz düzeyinde dışa vurmaktaydı.

Yönetenlerin kendi aralarındaki çelişki derinleşmiş; büyük kompradorlar kulübü olan TÜ-SİAD’ın kendisi de artık Ecevit hükümetini istemi-yordu.

ABD ve Türk hakim sınıfları gelinen süreçte tek partili hükümet istiyordu. Bunun için de henüz çiçeği burnunda “yeni” bir parti olarak kurulan karanlık partisi AKP bulunmaz bir fırsattı. Kaldı ki birkaç yıl öncesinde Saadet Partisi’nin bölünmesinin arka planında da ABD’nin hesapları yatmaktadı. ABD, **Recep Tayip Erdoğan** daha Saadet Partisi içerisinde iken onu öne çıkartarak bu partiyi bölme operasyonunu tamamlamış oldu.

ABD, AKP aracılığıyla bir taşla iki kuş vurmak istiyordu. Birinci olarak, “yeni bir yüzle” daha fazla hükümrancılığı sürdürmek iken, ikinci olarak ise İslami görünümüne bir parti aracılığıyla yine İslami görünümüne bir iktidarı ve Irak halkını vurmak istiyordu. Yoksa olası bir savaşta az öncede işaret ettiğimiz gibi söz konusu parti ve tabanının güçlü tepkisini karşısında bulacaktı. Öyle de oldu.

Savaş öncesi ve savaş sürecinde bu kesimin çok cılız tepki gösterdiğini hep birlikte görüp yaşadık. İslami ideoloji rehberliğinde şekillenen bu feodal burjuva partiler ilk kez ABD’ye karşı bu kadar alt düzeyde tepki göstermiş oldu. Bilindiği gibi bu partilerin kendi tabanlarına nüfuz etmelerinin en önemli propaganda araçlarından birisi de anti-ABD’ci söylemleriydi. Vurgulamak gerekir ki eğer AKP, hükümet değil de muhalefette olsaydı, o zaman bu parti tabanı daha güçlü bir şekilde anti-ABD’ci gösterilere katılmış olacaktı. Sorunun kavranması için bir örnek daha sunmak istiyoruz: Daha önceki hükümetler döneminde “türban” takmak için çok yoğun kitlesel eylemlilikler de bulunan bu kesim, AKP hükümeti süreci boyunca henüz bir eylem gerçekleştirmiş değiller. Kısacası AKP, işgal karşıtı gösterilerde bulunmasınlar diye tabanını önemli derecede kontrol altında tuttu. Bu da ABD’nin AKP üzerinden yaptığı savaş planlarının önemli bir ayağını oluşturmaktaydı. Yoksa işgal karşıtı gösteriler hem AKP’yi zor durumda bırakacaktı hem de devleti. Bu duruş da ABD’yi olumsuz derecede etkilemiş olacaktı.

Örneğin, AKP hükümetinin MGK yönlendiriciliğinde (6 şubat günü) üsler, hava alanları ve liman-

ları kullanma tezkeresini meclisten çıkarttı. Fakat bu savaş kararına AKP tabanının tepkisi ya hiç olmamıştır, ya da olmuşsa kendisini kitlesel bir şekilde gösterememiştir. Çok cılız bir şekilde tepki göstermiştir. Bu tepkiler de daha çok anti-ABD'ci damarı güçlü olan A. Dilipak gibilerin öncülüğünde gelişmiştir.

6 Şubat tezkeresinden sonra söz konusu kesimde gerek AKP'ye gerekse ABD'nin işgal projelerine karşı tepkiler daha da yoğunlaşmış oldu. Bu kesim genel olarak milli burjuvazinin (bununla, söylemek istediğimiz Türk milli burjuvazisidir. Yeri gelmişken bir kez daha Türk milli burjuvazisiyle Kürt milli burjuvazisinin bir ve aynı olmadığını belirtmek isteriz.) sağ kanadını temsil etmektedir.

AKP hükümeti, gerek savaş öncesi gerekse savaş boyunca tam bir ABD'ci politika izlemiştir. AKP'nin başı Erdoğan'ın seçimlerden hemen sonra Bush haydudunun ayaklarına kadar giderek emrinize amadeyiz sözünü vermesi AKP'nin ABD'ci olduğunu göstermek için en büyük aynadır. Bu partide ABD'ci olmayan klik de var. Fakat bu klik hakim değil. Dahası yine Erdoğan'ın seçimlerden hemen sonra "IMF'nin emrindeyiz" yönlü açıklamalar yapması da bu hükümetin temel politikalarını ABD'nin çıkarlarına göre yapacağına dair somut göstergelerdir.

AKP'nin ABD'ci politik duruş sergilediğini kanıtlamak için fazlaca örnek sunmaya gerek yok. 6 Şubat tezkeresinin meclisten geçirilmesi ve arkasından 1 Mart tezkeresinin (asker bulundurma vb.) onaylanması için Erdoğan ve Gül'ün çabaları AKP'nin her şeyiyle ABD'ci olduğunu kanıtlar niteliktedir.

T. Erdoğan, tabii ki ABD'nin dediklerini yerine getirecek. Çünkü onun ve partisinin hükümet olarak işbaşına getirilmesinde birinci derecede rol oynayan ABD'dir. Dolayısıyla Erdoğan'da hükümet olmanın sarhoşluğuyla ABD'ye vefa borcunu ödemekten çekinmedi. Bush canavarının "T. Erdoğan ve hükümeti iyi dosttur, sözünde durur" yönlü 1 Mart tezkeresi öncesi yaptığı açıklamalar, üzerinden atlanacak açıklamalar değildi. Bush'un bu söylemi, T. Erdoğan'ın ABD'nin çıkarları için her yönlü sözü verdiğini göstermektedir.

Askeri işgal henüz tamamlanmıştı. Yani 9 Nisan'dan bir-kaç gün sonra ABD'nin baskısı sonucu Suriye gezisini iptal eden dışişleri bakanı Gül, daha sonra ABD'nin aracısı olarak Suriye'ye gitmek zorunda bırakılmıştır.

AKP içerisinde ABD'nin Irak'ı sömürgeleştirme savaşına karşı çıkan klikler vardı. Mevcut gelişmelerden hareketle AKP içerisinde belli başlı dört klikten söz edilebilir. Bu kliklerden RTE ve A.Gül'ün başını çektiği klik ABD'ci iken, B. Arınç

ve Necmettin Erbakan klikleri ise Avrupalı emperyalist devletlere daha yakın çizgiyi temsil etmektedirler. Bu devletlerin uşağı olmasalar da ancak Türk milli burjuvazisinin sağ kanadını temsil etmektedirler. Arınç ve Erbakan kligi ABD'nin Irak işgaline karşı çıkıyordu. Dolayısıyla bu klik hem tabanını hem de parlamentodaki milletvekillerini harekete geçirerek hükümetin 1 Mart tezkeresinin parlamentodan geçmesi önünde engelleyici faktörlerden birisini oluşturdular.

Yaklaşık 100 kişilik AKP milletvekili grubu CHP ile birlikte hükümetin hazırladığı işgal tezkeresine oy vermedi. Salt çoğunluk sağlanamadığı için hükümet tezkeresi meclisten geçemedi. Bu durum sonucu RTE başta olmak üzere AKP hükümeti ilk büyük yenilgisini hem dışı karşı hem de kendi içinde almış oldu. Üstelikte RTE Irak için ABD'ye söz vermesine karşın bu yenilgi alınmış oldu. Bu durum, aynı zamanda Bush ve ekibinin RTE ve Gül'e karşı güvenlerini de sarsmış oldu. Ve o gün bugündür Bush ve ekibi bunun tartışmasını yapmaktadırlar. Dahası Türk devletinden ve uşaklarından yaptıkları bu "hatalardan" dolayı kendilerinden özür dilenmesini beklemektedirler.

Parti tabanının, özellikle de söz konusu iki kliğe mensup tabanının AKP milletvekilleri üzerinde baskı oluşturmaması da hesap dışı tutmamalıyız. Çünkü tepkisizliğin olduğu yerde burjuvazi istediğini daha rahat bir şekilde yerine getirmiş olur.

1 Mart tezkeresi meclise gelmeden önce kitlesel tepkiler önemli boyut almıştı. Bu durum, sözünü ettiğimiz Türk milli burjuvazisinin sağ kanadını temsil eden bu kesim içerisindeki çelişkileri de kızdırmıştı. Çelişkinin hükümet içerisindeki boyutu ise ABD uşaklığında ısrar edenlerle ABD karşıtı Türk milli burjuvazisinin sağ kanadı arasında kendisini gösterdi. Yalçın Bayır gibi bazı bakanların savaşa açıktan karşı çıkışları bunun sonucuydu. Meclis başkanı B. Arınç başta olmak üzere hükümet içerisinde bazı bakanlar "1 Mart tezkeresine oy verilmemesi için çaba harcıyor" ve "oy vermeyeceklerini" açıktan dillendiriyorlardı.

Görüldüğü gibi farklı sınıfları ve hatta aynı sınıfı temsil eden klikler arasındaki çelişkinin varlığı ve kızışması Türk devletinin açıktan savaşa girmesini engelleyebiliyor. Bu da aynı iktidarı paylaşan birden fazla emperyalizmin uşağı sınıflar olacağını gösteriyor. Bu, aynı zamanda Milli burjuvazinin sağ kanadıyla emperyalizmin uşağı durumunda olan sınıf ve kliklerin aynı iktidar ve parti içerisinde yer alacağını da açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Konumuzla bağıntılı olarak iktidarla hükümetin bir ve aynı kavramlar olmadığını bir kez daha ifade edelim. Bir çok küçük burjuva akım bu kav-

ramları birbirine karıştırmaktadır. Karıştırdıkları için de hangi partiyi ve sınıfı nasıl tanımlayacaklarını da bilmemektedirler.

Kuşkusuz ki söz konusu tezkerenin çıkmasının bir diğer nedeni de Irak işgalinin BMGK tarafından onaylanmaması gerçekliğidir. BMGK silah denetçilerinin raporu Irak lehinde olunca ABD ve suç ortaklarının Irak'ı işgal etmek için ileri sürdüğü gerekçeler de tamamıyla boşa çıktı. Bu raporun ABD aleyhine çıkmış olması ve BMGK'nın İşgal için "resmiyet" kazandırmaması gibi faktörler de Türk devletini ABD'nin yanında işgal hareketine girmesini engelleyen faktörler arasında yer almaktaydı.

Bu faktörlerden diğer bir önemli nokta ise Türk devletinin Avrupa Birliği hesapları içerisinde olmasıdır. Hatırlanacağı gibi Fransa-Almanya "eğer Türk devleti ABD'nin yanında savaşa girerse AB üyeliğini de unutsunlar" diye tehdit savurmuştur. Bu devletler emperyalist çıkarları için bu bas-kıları yapmaktaydı.

CHP, 6 Şubat-1 Mart gibi hükümet tezkerelerine karşı oy kullandı. Bu tepkileri göstermesinin politik arka planında yatan gerçeklik, bu partinin esasta Avrupalı emperyalist devletlerin çıkarlarını temsil etmesinden (uşağı olmasından) kaynaklıdır. CHP'nin, 1960'lar sonrası Alman emperyalizminin başını çektiği "Sosyalist Enternasyonalin" üyesi olduğunu devrimci politikayla ilgilenen herkes bilir. Bu oluşuma Avrupalı tekeli burjuvazinin sol görünümü "sosyal demokrat" partileri üyedir.

CHP'nin Avrupalı, özellikle de Alman emperyalizminin uşağı olması ABD ile işbirliği yapmadığı yapmayacağı anlamına gelmez. Ancak mevcut gelişmeler karşısında ABD güdümlü politika izlemesi sözünü ettiğimiz emperyalist bloğun çıkarlarına ters düşmekteydi.

Bu parti için de Güney Kürdistan'ın işgal edilmesi sorun teşkil etmiyordu. Güney Kürdistan'ın işgaline Kemalist Misak-ı Milli çıkarları için her durumda onay vermek meşruydu. Açıkta "tezkere Güney Kürdistan'ın işgali için meclise getirilirse oy veririz", vb. yönlü açıklama yapmaktaydılar.

İşgal planını ABD yerine sözünü ettiğimiz Avrupalı büyük emperyalist devletler devreye sokmuş olsaydı ve bununla birlikte CHP de hükümette yer alsaydı, o durumda CHP'nin kendisi de tıpkı AKP gibi hiç zorlanmadan tezkerenin meclisten geçmesi için oy kullanmaktan sakınmayacaktı.

Kısacası, CHP'nin bu duruşu için diyeceğimiz o ki anti-emperyalist veya anti-işgalci olduğundan değil, uşağı olduğu emperyalist devletlerin çıkarlarını savunduğu ve hükümet olmadığından kaynaklıdır.

Aksi durumda göstermelik olsun diye sadece birkaç milletvekili üzerinden savaşa karşı olduğunu göstermek için pratik sergilemiş olmazdı. Parti tabanını sokağa dökmek için hiç bir çaba sarf etmedi. Etmezdi de. Çünkü tabanının anti-emperyalist bilinçle donanmış olmasının ileride kendisini vuracağını biliyordu.

Türk devletinin Irak'ta bilfiil savaşa girmesinin önünde engellik teşkil eden bir diğer faktör ise, Irak'ın sınırlarının bozulmasını istememesidir. Bu bozulmayı da daha çok Kürtler üzerinden hesaplıyordu devlet. Savaşta Irak'ın yenilmesi ve arkasından "olası bir Kürt devletinin kurulması" pek tabii ki Türk devletinin, özellikle de Kemalist kadanın işine gelmiyordu. Olası bir Kürt devletinin kurulması Kuzey Kürdistan'ı derinden etkileyecekti. Bu da beraberinde Türk devletinin Misak-ı Milli sınırlarının parçalanmasını da hızlandırmış olacaktı.

MGK'da ABD'nin ileri sürdüğü gerekçelerle savaşa girilemeyeceği noktasında kendisini ikna etmişti. BMGK'nın "işgale onay" vermemesi MGK'ı zor durumda bırakıyordu. MGK, Irak'ta pay istiyordu. Özellikle de Musul ve Kerkük petrollerinden kendisinin de yararlanmasını istiyordu. ABD pay vermiyordu ve vermeye yanaşmıyordu. Tabii "kuzey cephesinde" ABD'nin yanında yer alan KDP ve YNK'nin Türk devletini istememesi de MGK'nın bir fiil işgal kararı almasını engelliyordu. Daha açıkçası MGK, KÜRT sorununda geleneksel Kemalist politikayı bozmak istemiyordu. Çünkü MGK'nın bu savaşta söz konusu pay alma dışında olası bir kürt devletinin kurulmasını engellemekti. İş Kürtlere gelince hiç mi hiç sağa soluna bakmadan Güney Kürdistan'ı işgale kadar gidebiliyor. Bu, Kemalist devletin şoven-ırkçı siyasetinin sonucuydu. Yoksa aynı Türk devleti emperyalist efendilerinin yanında dünyanın bir çok bölgesine işgal kuvvetlerini göndermekte. Kıbrıs işgali ve Kürdistan'ın işgali en yakın örneklerdir.

Tüm bu vb. nedenlerden dolayı MGK, Irak'ı işgal savaşını açıktan savunma cesaretini gösteremedi. Bu noktada çıkarları ABD ile çelişmekteydi. Bir sınıfın emperyalizmin uşağı olması o sınıfın her bakımdan efendisinin dediklerini yaptığı yapacağı anlamına gelmez. Bunun örneklerini Noriega vb.leri üzerinden verdik. Dolayısıyla aynı şeyleri tekrar etmek anlamsız olacaktır. MGK, Kürt devletinin kurulmasını engellemek için her türlü savaşı göze aldığını da ifade ediyordu. Kaldı ki Türk ordusunun uzun yıllardır Güney Kürdistan'ın Kuzey Kürdistan'la olan sınır kesiminde işgali söz konusudur. Aynı devlet 6 Şubat tezkeresinin hemen akabinde on binlerce askerden oluşan işgal ordusunu Güney'e yığmaktan çekinmedi.

MGK ile hükümetlerin politika yapış tarzları-

nın birbiriyle hem aynı hem de ayrı olduğunu belirtelim. MGK, direkt politika yaparken, hükümetler, partilerinin seçim ve oy kaybından ötürü daha çok dolaylı politika yapmaktadırlar. Çünkü MGK'nın yeniden seçilmesi gibi bir kaygısı yok. O, devletin bir hakimiyet aracıdır. Ama hükümet ve partiler öyle değil. Bundandır ki parlamento hakim sınıflar için hakimiyet aracı değil, gelip geçici bir araçtır.

ABD'nin Irak'ı işgal projesine Türk devletinin de katılmasını açıktan savunan güruhun başını büyük patronlar kulübü TÜSIAD çekmekteydi. Bu kulüp içerisindeki şahinler kılığı pastadan pay almak için ABD'nin tetikçisi olarak savaşa girilmesini hararetli bir şekilde savunmaktaydı. Süleyman Demirel gibi kimi ABD uşakları ise savaş öncesinde ve savaşın ilk günlerinde ABD'nin işgaline dil ucuyla karşı çıkıyorlardı. Fakat işgal tamamlanınca "neden-niçin savaşa katılmadık" diye de bu kez hükümeti suçlamaya çalıştılar. Bu derin devlet adamı ve ABD uşağı bir kez daha ne denli iki yüzlü ve sahtekar olduğunu gösterdi. Hem de bunu, her zaman yaptığı gibi dün söylediğini bir başka gün inkar eden "dün dündür, bugün bugündür" yalan ve demagoji üzerine kurulu siyaset tarzıyla yaptı.

Sonuç olarak, eğer halkın savaş karşıtı güçlü ve yoğun tepkisi (sesli veya sessiz) ve AKP'yi zorlayan diğer handikaplar (AKP içindeki bazı kliklerin savaş karşıtlığı, AKP tabanının savaş karşıtlığı vb.) ve yukarıda ortaya koyduğumuz engeller ortaya çıkmıyorsa, artı olarak da devlet, savaşın bu denli kısa süreceğini hesaplamış olsaydı, bu durumda AKP hükümeti ve MGK, çekinmeden ABD ile birlikte, hem de en önde Irak'ı işgal savaşında bir fiil yer almış olacaktı.

Bazı küçük burjuva siyasi yapılar Türk devletinin Irak savaşına bilfiil katılmamasını götürüp 1 Mart protestosuna bağlamakla kaba bir politik yanlış içerisine düştüler. Bu, mevcut politik gelişmeleri doğru ve bilimsel olarak saptamamaktır. Bu tepkiler, 1 Mart tezkeresinin meclisten geçmemesinin başlıca nedenlerinden birisi olabilir, ancak tek nedeni değil. 1 Mart tezkeresinin engellenmesinin başlıca nedenlerini daha önce ortaya koyduk.

Devlet, işgal savaşında aktif savaşan güç olarak yer alacaktı diyoruz. Bununla söylemek istediğimiz askeri açıdan savaş içerisinde yer almasıdır. Oysa başka boyutlarıyla (hava üsleri ve limanları kullanılmakla) savaşa katıldı. Bu da savaşa destek vermek, dahası savaşın içinde yer almaktan başka bir anlama gelmez. Yoksa, A. Gül kendi ağzından "biz koalisyon güçlerinin içerisindeyiz" diye itirafta bulunur mu? Çok çırpındılar savaşa aktif olarak katılmak için ancak işaret ettiğimiz halk muhalefeti vd.

faktörler, bu hesaplarını kursaklarında bıraktı.

Savaş boyunca büyük medya kuruluşları ABD'nin safında yer aldı. Savaşın ilk günlerinde iş-gale ilişkin gelişmeleri "tarafsızmış" gibi yansıtmaya çalıştılar. Fakat ABD'nin uyarısı sonucu tamamıyla işgalci güçler yanlısı yayın yapmaya çalıştılar. Bunun başını da Doğan Medya Grubu çekti. Nazlı Ilıcak'ın Tercüman gazetesi de AKP hükümeti ve ABD'nin sesi oldu. Kalemi kan kokan bu paralı büyük medya yazarları her zamanki gibi sömürgeci efendilerinin yanında saf tutmakta kusur etmediler. Öyle ki bu ABD hayranları ABD'nin savaş yöntemlerini öve öve bitiremiyorlardı. Hem de romantik bir hava estirerek.

O da yetmedi. Daha da ileri gittiler: "Meşhur" emekli generalleri aracılığıyla ABD'nin savaş kapasitesi ve tekniğini överek "bu teknolojinin karşısında hiçbir gücün dayanamayacağı", yönlü ideolojik-psikolojik savaş kuşatması yaratmaya çalıştılar.

Günümüzde bu tür gerici savaşların en önemli savaş araçlarından birisinin de görsel ve yazınsal medya olduğu tartışma götürmez bir gerçekliktir. Özellikle de psikolojik savaş dedin mi ilk olarak akla gelen medya kuruluşlarıdır. Bu, bütün ülkelerin egemen sınıfı medyası için geçerlidir. Bizimki gibi ülkelerin büyük medya patronları egemen sınıfların bir numaralı temsilcileri olduğundan pek tabii ki emperyalistlere uşaklık etmekte birbirleriyle yarışır. Bu gibi büyük medya kuruluşlarının "meşhur" köşe yazarları da efendisinin sesiyle hareket etmektedirler.

Bu şoven ve ırkçı medya bir yandan ABD işgalini alkışlarken öte yandan ise her zaman yaptıkları gibi yine Türk Ordusunun Güney Kürdistan'ı işgal etmesini savunmaktan geri durmadılar.

Barzani ve Talabani'nin "Türk devletinin işgalini istemiyoruz, dolayısıyla Türk ordusu gelmesin" yönlü tepkileri bu şovenist ve ırkçı kalemler tarafından Güney Kürdistan'ın işgalini için yeter gerekçeler olarak ileri sürüldü. ABD'den çekinmemiş olsalardı mevcut askeri işgallerini daha da genişletip yaygınlaştırmak için yola çıkacaklardı.

Sistemin Saadet Partisi dışında kalan diğer düzen partileri açıktan Anti-ABD'ci duruş sergilemedi. Saadet Partisi de gerçek gücünü harekete geçirmede, geçirmek istemedi. Sadece kınamakla yetindi.

Kısacası, parlamento dışı kalan bütün düzen partileri işgal karşısında özü itibarıyla aynı duruşu sergilediler. Efendilerinin sesi doğrultusunda hareket ediyorlardı. Karşı çıkışları ise hükümete muhalefet olsundan başka bir amaç taşıymıyordu. Çünkü onlar tabanlarının anti emperyalist bilinçle donanmasını ve politikleşmesini istemiyor. Hatta kimi partiler o kadar yüzüstü bir şekilde ileri gittiler ki

işgal tamamlandıktan sonra “keşke ABD’nin yanında yer alıp savaşa katılsaydık” diye açıklama yapmaktan dahi geri durmadılar. Bunu da tıpkı politik babaları Demirel gibi iki yüzlülük göstererek yaptılar.

Devrimci Güçlerin Savaş Karşısındaki Duruşu Üzerine

Devrimci sınıf ve tabakaları temsil eden parti ve örgütler savaş karşısında genel olarak doğru bir politik duruş sergilediler. Bu, tüm partilerin kendi güçlerini yeterince harekete geçirdikleri anlamına gelmez. Kimi partiler, güçlerini yanlış taktik-politikaları sonucu harekete geçirmeyen kimileri ise subjektif zayıflıklarından dolayı taban kitlesini harekete geçiremedi.

Taban kitlesini harekete geçirmeyen partileri bu duruşa iten asıl gerçeklik bu partilerin savaşın karakteri noktasında gösterdikleri politik körlük; sosyal-şoven ve sınıf işbirlikçisi anlayışlarıdır. Bir yandan haklı bir şekilde yürütülen Irak ulusal direnişin ilerici niteliğini öte yandan ise ABD ve ortaklarının gerici savaş çığırtkanlığının gerçek nedenlerini göremediler. Öyle ki kimileri bu savaş için “emperyalist savaş”, kimileri “ABD’nin Irak’a yönelik operasyonu,” kimileri “Irak’a özgürlük ve demokrasi gidiyor”, kimileri ise “küçük burjuva diktatörlüğü” vb. tespitlerden yola çıkarak doğru ve bilimsel bir saptama yapamadılar. İşgale ve ilhaklara karşı yürütülen her savaşın ulusal bir savaş olduğunu göremediler.

“Hedefi dar, cepheyi geniş tut” taktiği, stratejik düşmanlarımıza karşı yürütülen mücadelede her zaman için baş vurulacak doğru bir siyasettir. Bu, düşmanlarımızı teker teker yenmek, yemeği ise lokma lokma yutmak taktiğidir.

Türk milli burjuvazisinin reformist-sol kanadını temsil eden partilerden birisi olan İşçi Partisi bir yandan anti-ABD’ci duruşunu sergilerken öte yandan ise Güney Kürdistan’ın işgali noktasında her zamanki şovenist-Kemalist duruşunu sergilemekten geri durmadı. “Güney Kürdistan’da ABD güdümlü kukla devlet kurulacak” diyerek, “Türk devletinden Güney’e işgal harekati düzenlemesini” bağırıp bağırıp ateşli bir şekilde savundu. Kısacası bu parti, Türk devletinin Güney’e işgal ordularını arttırmasını destekledi.

ÖDP, SDP ve Emeğin Partisi gibi partiler ise işgale karşı çok atıl bir duruş sergilemiş oldular.

Bu yasalci burjuva partiler içerisinde en dinamik ve canlı duruş ise TKP gösterdi. Oldukça özgün eylemliliklerle, özellikle de işgal savaşı öncesinde aktif bir duruş sergiledi. Fakat TKP’nin ken-

disi de şovenist-Kemalist çizgisinden kaynaklı olarak “Irak’ta Savaşa Hayır Koordinasyonu”na katılmayarak geri bir duruş sergiledi. “İslamcı Özgür-Der ve Mazlum-Der, Sivas katliamını kınamadılar” deyip, Koordinasyon’a katılmama gerekçesini ileri sürdüler.

HADEP, işgal savaşına karşı duruşta zikzak çizdi. İlk dönemler karşı çıkmadılar. KADEK üzerinden politikalarını dillendirerek olası “bir Irak işgaline karşı çıkmayacaklarını” ortaya koydular. Daha sonra ABD’nin kendilerine de dokunacaklarını fark edince Irak’ın işgal edilmesine karşı duruş sergilediler. Ama bu duruşları da çok pasif bir düzlemdeydi. Eylemliliklerinin merkezine daha çok “**A. Öcalan üzerinde uygulanan tecridin kaldırılmasını**” koydular. Savaşın öngünlerinde ve savaş sürecinde ABD karşıtı açık duruş sergilediler. Ama yine de esas güçlerini (silahlı) devreye sokmadılar, sokmak istemediler. Çünkü KADEK, ABD ile arayı fazla açmak istemiyordu. Dahası, ABD’nin kendi üzerlerine gelmesini istemiyorlardı. Pasif savunma çizgisi içerisinde kalarak “bana dokunmayan yılan bin yaşasın” politikasını izlediler.

Bu arada 15 Şubat’ta Kadıköy mitingi bitimi anında molotoflama vb. gibi eylemlere başvurmamakla oldukça sorumsuz ve ciddiyetsiz bir duruş sergilediklerini de belirtmek isteriz. Niyet ne olursa olsun o somutta böylesine bir eylem biçimine başvurmak o anda devletin karşı saldırısını güçlendirmekten başka bir amaca hizmet etmez. Ve etmedi de. Sınıf düşmanlarımız bunu kendi lehlerine kullanmakta gecikmediler.

A.Öcalan’ın yakalanmasının yıl dönümü değil de ne olursa olsun burada yapılması gereken savaş karşıtı gösteriyi bozmamak olmalıdır. Çünkü buraya toplanan kitlenin amacı olası bir savaş planını durdurmaktır. Dolayısıyla bütün eylem biçimleri o özgülde savaş karşıtı eyleme hizmet etmek zorundadır. Bunun dışında her kim ana eylem biçimini sekteye uğratiyorsa o kişi ve gruplar o özgül taktiğiyle devrime değil karşı-devrime hizmet etmiş olur.

Diğer ulusalcı parti ve grupların çoğunluğu ise, özellikle de **K. Burkan**’ın PSK’sı, ABD ve ortaklarının işgalini savunup desteklediler. Bu işgal savaşını alkışladılar. Bu partinin siyasi bir gücü de yok. Avrupalı emperyalist devletler şahsında bir etkisi var. O da diplomatik düzeyde bir etki.

Bu ve benzer reformist ulusalcı Kürt partileri Güney Kürdistan’da yeter ki bir devlet kurulsun, ama nasıl kurulursa kurulsun tezini savundular. Bu milliyetçi hareketler için kurulacak devletin kimler tarafından veya kimlerin önderliğinde kurulması önemli değildi. Yeter ki Kürt ulusu adına devlet

kurulsun. Onlar için mesele buydu.

Tarihte baş gösteren ulusal öznel bütün hareketlerin genel karakteri budur. Bu tür ulusal hareketler için temel sorun “ulusal pazarlarda kendi burjuvalarının sömürü yapması için bir devletin kurulmasıdır.” Bu, yarı-sömürge de olabilir, manda hükümetler şeklinde de olabilir. Hatta federasyon, dahası otonomi de olabilir. Yeter ki emperyalist veya gerici devletler yardım etmiş(!) olsun. Kim yardım ederse onlar için “en büyük dostları o devlettir” siyasetini güderler. “Denize düşen yılanı sarılır” siyaseti, bu tür akımlar için vazgeçilmez bir siyasettir. Çünkü bu hareketler esas olarak kendi kuvvetlerine güvenmezler. Kendi kuvvetlerine güvenen bağımsız bir ideolojik-siyasi hatta sahip değiller. Nitekim KDP ve YNK’yi ABD’nin kucağına iten politik duruş da bu ideolojik-siyasi çizgiden bağımsız değildir.

Kürt ulusalcıları bu dar milliyetçi ve kendi öz gücüne güvenmeyen çizgiden kurtulmadıkları müddetçe şu veya bu emperyalist devletin veya bölge gerici devletlerinin nüfuz alanından kurtulamayacaklardır. Dolayısıyla da tam bağımsız bir Kürdistan devletini kurmaları hayal olacaktır. Bu tür burjuva karakterli ulusal hareketler ancak bağımlı tipte bir ulusal devlet kurmayı başarabilirler. Hepsı o kadar.

İşçi sınıfı sendika ağalarının inisiyatifi kırarak anti-savaş karşıtı eylemliliklere kitlesel bir şekilde katılım sağlayamadı. Büyük sendika ağalarının “genel grev vb. yönlü karar aldık” gibisinden söylemleri birer aldatmacadan öteye geçmedi. Çıkış satine birkaç dakika kala “iş bırakma” eyleminin sözü bile edilmedi. Bu, aslında bir göz boyamaydı. Kitlenin savaş karşıtı tepkisini törpülemek için devreye sokulmuş eylem biçimiydi. Bir-iki küçük iş yeri veya sendikanın anti-savaş gösterilerini saymazsak, milyonları bulan işçilerin böylesine gerici bir savaş karşısında görevlerini yerine getirdiklerini söyleyemeyiz. Tabii ki burada esas sorun işçi sınıfının örgütsüz oluşu ve mevcut sendikaların da sistemin temsilciliğini yapan sendika bürokratlarının elinde olması gerçekliğidir.

Evet tercih ettiğimiz tabii ki bilinçli politik örgütlülük altında harekete geçmektir. Ancak böyle bir örgütlülüğün yokluğu bizleri gerici ve haksız savaş karşısında tavırsız bırakamaz, bırakmamalıdır. Somut olarak konuşursak, bu vahşi savaş karşısında duruş sergileyen insanların önemli bir kesiminin her hangi bir politik örgütün üyesi olduğu söylenemez. Gerek ülkede gerekse dünyada bunun canlı örneklerini yaşadık. Burada bir de insani görev diye bir sorumluluk vardır. Kaldı ki “Irak’ta Savaşa Hayır Koordinasyonu” pankartı ve dövizleri altında hiçbir politik yapıya mensup olmayan

yüzlerce-binlerce insan yürüdü. Köleleştirme savaşına karşı çıkmak, insanım diyen herkesin görevidir. Çünkü kölelik insanın yaşam özgürlüğünü elinden alan bir toplumsal sistemdir. Kölelik, özgürlük ve özgürleşmenin prangasıysa o halde Irak ulusunun ve halkının özgürlüğü için savaşmak da her insanın temel görevi olmalıdır.

“Irak’ta Savaşa Hayır Koordinasyonu” Ve Düşündürdükleri

Yazımızın başlığında da anlaşılabileceği gibi ABD’nin Irak’ı sömürgeleştirme savaşı Maoist Komünistler ve devrimciler açısından büyük derslerle doludur. İşte bu okulun önemli sac ayaklarından birisini de “Irak’ta Savaşa Hayır Koordinasyonu” oluşturmaktaydı. Bu gelişme önemlidir. Ve üzerinde durulması gereken bir sorundur.

“Irak’ta Savaşa Hayır Koordinasyonu” pratiği, Türkiye Devrimci Hareketi açısından, özellikle de son yirmibeş yıllık süreç içerisinde başta Maoistler olmak üzere, tüm devrimci politik yapıların öğrenmesi gereken önemli tecrübelerle yüklü bir okuldur. “Koordinasyon” altında yürütülen savaş karşıtı duruşlar bir çok bakımdan ilkleri oluşturmaktadır. Maoist Komünistler de dahil bugüne kadar feodal İslami ideolojiyi rehber edinen gerici burjuva hareketlerle stratejik düşmanlarımıza (stratejik veya taktik) karşı eylem birliği içerisinde yüründüğü söylenemez. Oluşturulmuşsa da, ancak bu tür oluşumların sayısı istisnalardan öteye geçmemiştir. O nedenledir ki Irak’ın işgaline karşı duruş zemininde böylesine bir ilkin gerçekleşmesi, tarihimiz ve geleceğimiz açısından oldukça öğreticidir.

Maoistlerin bu tür eylem birliklerine daha fazla ihtiyaç duyduğunu vurgulayalım. Bu kesimle buluşacağımız oldukça özgün noktalar mevcuttur. Maoistler, geçmişten bugüne bu kesimlerle buluşma noktasında gerek perspektif gerekse taktik politika boyutuyla kapalı değildi. Fakat ne yazık ki bu doğru perspektif sol-taktik anlayışlar sonucu bir türlü gerçekleştirilemedi. Koordinasyon somutunda görüldüğü gibi, yeter ki doğru bir taktik politika izleyelim. O durumda buluşamayacağımız, ulaşamayacağımız kitle yoktur. Bu somut politikayı daha doğru algılamak için, “Koordinasyon’un” oluşum süreci ve işlevini kısaca da olsa aktaralım. Öğretici olması açısından öncelikle Koordinasyon’un işleyişine ilişkin ortaya konulan ana prensipleri aktaralım:

“1) Koordinasyon tek konulu bir kampanya birliğidir. Koordinasyon, savaşın karakterini tartışmamakta, Irak’ta savaşa hayır diyen her

kesimin birleşik bir kampanya yapmasını önermeye çalışmaktadır.

2) Koordinasyon'un kuruluşu sırasında üzerinde anlaşma sağlanan politik konsepti şudur: Koordinasyon ABD'nin Irak'a saldırısına ve Türk hükümetinin hangi bahaneyle olursa olsun bu savaşa ortak olmasına karşıdır.

3) Koordinasyon, "Irak'ta Savaşa Hayır!" diyen kurum, örgüt, bireyler ve yerel platformların eylem birliğini organize etmeye çalışır.

4) Koordinasyon'un tek bir işleyiş ilkesi vardır: Doğrudan demokrasi. Bu ise kararların, en geniş katılımlı, herkesin söz hakkını serbestçe kullanabildiği koordinasyon toplantılarında alınması demektir.

5) Yürütmenin karar alma yetkisi yoktur. Koordinasyon'da demokratik tartışmalarla alınan kararları iki koordinasyon toplantısı arasında uygulamaya çalışır.

6) Koordinasyon'da alınan bir kararla, tamamen gönüllülerden oluşan aktivistler her sabah saat 10:00'da toplanmakta ve günlük işleri takip etmektedir. Bu toplantılara isteyen ve günlük işleri pratik olarak yapmayı üstlenenler katılabilirler."

Görüldüğü gibi ortaya konulan prensipler oldukça demokratik ve katılımcıdır. Her somut durumda stratejik düşmanlarımıza karşı birleşilebilecek güçlerle birleşmek, birleşmek istemeyenleri ise en azından tarafsızlaştırmak politikasını güderek, Mao'nun "hedefi dar, cepheyi geniş tut" taktik ustalığından hareket edenler ancak geniş yığınları örgütleyebilir. Maoistlerin, "stratejik düşmanlarımızı teker teker yen" politik-savaş ve askeri taktiği de, bunu ifade eder. Her siyasal yapının kendi siyasal bağımsızlığını korumak kaydıyla, her somut duruma uygun eylem birlikleri oluşturması bugün açısından daha bir elzemdir. Bu konuda daha çok da Maoistler öncülük yapmalıdır. Başkasından beklememelidir. Her somut duruma uygun dost güçlerle eylem birliği oluşturmak devrimin taktik mantığına uygun hareket etmenin adıdır. Vermeliyiz ki alalım. Vermeden başkasından alamazsın. Kitleye gitmeden kitleleri örgütleyemezsin. Ve onlardan bir şey bekleyemezsin.

Bu ana prensiplerden hareket eden "Koordinasyon" esasta İstanbul merkezli bir Platform da olsa, gerek savaş öncesi gerekse savaşın seyri içerisinde önemli işler başardı. Savaş karşıtı bir çok eylemin gerçekleşmesinde öncülük ve önderlik yaptı.

Maoistler bu oluşumun içerisinde aktif olarak yer aldı ve üzerine düşen görevleri esasta yerine

getirmeye çalıştı.

Ayrıca Koordinasyon İstanbul merkezli Newroz kutlamalarının örgütlenmesinde de etkili bir rol oynadı. Newroz kutlamaları ABD işgalciliğine karşı bir duruş olarak kendisini gösterdi.

Bu arada bir noktanın altını çizmek istiyoruz: Maoist öncünün taraftar kitlesinin Newroz kutlamalarına etkili bir şekilde katılmaması giderilmesi gereken olumsuz bir puandır. Şüphesiz ki bu duruşun politik arka planında yatan gerçeklik, geçmişte gerek Kürt ulusal sorunu gerekse Newroz günü kutlamalarına ilişkin sosyal-şovenizmin etkisiyle izlenen taktik politiklardan bağımsız değildir. Bu olumsuzluğa ilişkin gazetemiz D. Demokrasi'de daha önce gerekli eleştiri ve değerlendirmeler yapıldığından daha fazla ayrıntıya girmeyeceğiz.

Yüzlerce-binlerce örgütsüz insanın savaşa karşı Koordinasyon'un saflarında yürümesi, bu oluşumun demokratik işlerliği ve somut hedef ışığında hareket etmesindendir. Bu işlev ve niteliğindendir ki emperyalist işgal savaşı karşısında birleştirici ve hareket ettirici rol oynamıştır.

Koordinasyon, en aktif ve dinamik duruşunu işgal savaşının başlamasından sonra göstermiştir. Bu hareket tarzını savaş boyunca da devam ettirmiştir.

Kısacası "Koordinasyon", devrimci hareket tarihimizde gerek bileşenlerinin oldukça fazla sayıda parti, örgüt, kurum ve kuruluşu kendi bağrında barındırması bakımından gerekse eylemsel etkinlikleri bakımından, çok önemli diyebileceğimiz yeni ilkelerin gerçekleşmesi için vesile olmuştur.

Bu dönem içerisinde "Koordinasyon'un" yürütmesine ilişkin "anti-demokratiktir" vb. yönlü eleştirilerin ise tamamıyla subjektif ve grup kaygılarıyla yapılmış eleştiriler olduğunu da not düşelim.

"Koordinasyon'u, bir meclis veya cephe örgütü haline dönüştürmek" için ileri sürülen öneri ve anlayışların da hatalı olduğunu belirtelim.

Koordinasyon'un hedefi belli. Hedef, işgale karşı çıkmak. Dolayısıyla burada kilit sorun işgale karşı çıkan hangi siyasi güç olursa olsun bütün güçlerle en geniş eylem birliği oluşturmaktır. Eylem birlikleri tamamıyla somut duruma göre ve kısa sürelidir. Ki o da görelidir. Söz konusu hedefteki eylem bitince o eylem birliği de son bulur veya daha değişik eylemleri gerçekleştirmek için yeni biçimler alır. Bunun pratik yönlendirilmesinin ruhu ise "eylemde birlik propaganda ve ajitasyonda serbestlik ilkesidir." Adından da anlaşılacağı üzere burada yapılan eylem birliğidir.

Cephe-meclis vb. gibi oluşumlar ise tamamıyla devrimin stratejik sorunlarıdır. Bugünden yarına kağıt üzerinde oluşmaz. Zorlama bir şekilde hiç oluşmaz. “Biz, cephe ve Meclis oluşturulmasını savunuyoruz” demekle hiç mi hiç kurulmaz. Bunun için önce doğru bir politik perspektife sahip olmak şarttır. Sadece doğru bir perspektife sahip olmak da yetmez. Bu tür oluşumlar ancak mücadele içerisinde, o da devrimin ilerleyen aşamalarında kurulabilir.

Cephe ve Halk Meclisleri, bir iktidarı yönetme-yönlendirme ilkeleri üzerinde kurulur. Ha de-yince bu tür stratejik kurumlar oluşmaz. Hemde bizimki gibi ülkelerde kızıl politik iktidarların kuruluşundan sonra ancak kurulabilir. Çünkü Halkın Devrimci Birleşik Cephesi’nin bileşenleri içerisinde yer alacak olan, özellikle de Milli burjuvazinin sol kanadı ancak bu aşamadan sonra geleceğin iktidarı içerisinde yer alabilir.

Cephe ve Halk Meclisleri gibi oluşumlar bir-iki örgütün yan yana gelmesiyle oluşmaz. Bu, olsa olsa ancak uzun süreli eylem birlikleri olur. Halkın Birleşik Cephesi ve Halk Meclisleri halk kapsamındaki sınıf ve tabakaların iktidar organlarını kendilerinin seçip kendilerinin yönetmesi demektir. Bu politik perspektife dahi sahip olmayan bir hareketin “Cephe kurma” pratiği ancak kendi dar örgüt iktidarını kurmaktan öteye geçmez. Demokrasi bilinci dahi çok sığ ve geri olan akımların Cephe ve Meclis konusunda ileri sürdüğü tez ve önerilerin ciddiye alınır bir yanı yoktur. Bu pratikler geçmişte olduğu gibi yine kağıt üzerinde ortaya atılan soyut teoriler olmaktan öteye geçemedi-geçemez.

En küçük ve dar hedefli bir eylem birliğini dahi demokratik tarzda yürütecek bilince sahip olmayanlardan Demokratik Halk İktidarı’nın yönetim ifadesi olan Halk Meclisleri ve Birleşik Cepheyi doğru-demokratik bir şekilde yönetmesini düşünmek, ham hayaldir. Demokrasi bilincinin oldukça sığ ve geri olduğu, üstelik de devrim mevzilerinin politik bakımdan zayıf-etkisiz olduğu bu tür dönemlerde bu gibi teorik tezleri ortaya atmanın bilinçleri bulandırmaktan başka bir amaç hizmet etmeyeceği açıktır. Geçmişte bunun örneklerini çokca yaşadık. Hemen hepsi de hüsrarla sonuçlanmıştır.

Bu aşamada yapılması gereken, aynı prensipler doğrultusunda Koordinasyon’u devam ettirmek olmalıdır. Irak’ın işgali askeri açıdan tamamlandı. Bir başka deyişle emperyalist haydutlar işgal savaşını tamamladı. Ve Irak ulusal direnişi mevcut haliyle işgali engelleyemedi. Bu anlamda yenilgiye uğradı. Fakat bu, işgalciliğe karşı ulusal direnişin bittiği, biteceği anlamına gelmez, gelmemelidir.

Aradan geçen zaman içerisinde ulusal direniş devam etti, ediyor ve edecektir de. Aksi anlayışlar Saddam ve güruhunun yenilmesiyle Irak ulusal direnişinin son bulduğunu aynılaştırmak olur. Tam tersine, bundan sonra işgalciliğe karşı ulusal direniş daha farklı boyutlar alacak ve günü geldiğinde ise daha güçlü ve nitelikli bir ulusal savaşa bürünecektir. Daha 1 Haziran günü Bağdat merkezinde ABD zırhlı tanklarına yönelik askeri eylemde bulunuldu. Çünkü işgalcilik daha da kökleşmeye doğru gidiyor. Bu durumda, yani işgalin uzaması Irak ulusunun anti-işgalci, anti-emperyalist bilincini daha da berraklaştıracaktır. Bu bağlamda ABD’nin işi 9 Nisan sonrası daha da zorlaştı, zorlaşacaktır.

Buna koşut olarak da “Irak’ta Savaşa Hayır Koordinasyonu”nun işlevi henüz bitmedi. Yeni önerilerle bu oluşumu daha da zenginleştirebiliriz. Özcesi, yakalanan bu birlikteliği, ABD ve ortaklarının işgalciliğine karşı ulusal direniş savaşı devam ettiği müddetçe sürdürmek için azami çaba harcamalı, özveride bulunmalıyız.

Daha önce ifade ettik. Bu savaş sürecinde İslam ideolojisi altında siyasi varlığını sürdüren, özellikle de Türk milli burjuvazisinin bir kesimiyle buluşmak için ortak noktalar alabildiğine mevcuttu. Bu savaş söz konusu kesimlerle emperyalist işgal-ilhak savaşlarına karşı birlikte yürüneceğini gösterdiği gibi, daha değişik türden işgal ve ilhak savaşlarına karşı da birlikte yürümeyi göstermiştir. Bunun dışında bu kesimlerle güncel ekonomik, demokratik ve siyasal gelişmeler karşısında birlikte yürümenin koşulları da vardır. Bunu her alanda gerçekliğe dönüştürmek başta Maoistlerin görevidir. Onlar bize değil biz onlara gitmeliyiz. Öncülük ve önderlik yerimizde durarak kitlelerin yanımıza gelmesini beklemek değil, kitlelerin kapisını çalarak ayaklarına kadar gitmektir. Ters anlayış ve pratikler kitlelerden kopuk bürokratik çalışma tarzıdır.

Yine altını çizmekte fayda var: Bu topraklar 12 Eylül askeri cuntasından günümüze kadar ilk kez böylesine ileri boyutta ve etkili bir gerici savaş karşıtlığına tanıklık yaptı.

Yine belirtmek gerekir ki, bu 25 yıllık zaman dilimi içerisinde İsrail’in Filistin işgali ve katliamlarına, Ortadoğu’daki emperyalist işgal-ilhak saldırılarına karşı sözünü ettiğimiz İslami Türk milli burjuva kesimler komünistlerden ve devrimcilerden daha etkili kitlesel tepkiler gösterebilmekteydiler. Şüphesiz ki tepki zayıflığının baş faktörü politik devrimci yapıların subjektif güç bakımından zayıflıklarıydı. Yoksa sözünü ettiğimiz kesim komünist ve devrimcilerden daha fazla enternasyonalist olduklarından dolayı bu tepkileri göstermediler.

Kısacası, geçmiş yıllarda anti-emperyalist gösteriler, özellikle de Arap ülkelerine yönelik yapılan emperyalist ya da İsrail'in Filistin'e yönelik işgal saldırıları ve katliamlarına karşı kitlesel tepki göstermek, neredeyse tümüyle bu feodal-burjuva akımlara bırakılmıştı. Doğaldır ki bu tür duruşlar ezilen geniş yığınları kendi politik çizgileri etrafında toplamaya çalışır. Bu tür duruşlarıyla başarılı da oluyorlardı. Bu tür partilerin kitleler içerisinde bu denli geniş nüfuza sahip olmalarının politik nedenlerinden birisinin de söz konusu anti-emperyalist söylemler; emperyalizmin ve İsrail'in Ortadoğu halklarına yönelik fiili saldırılarına karşı pratikte sergiledikleri duruşların büyük payının olduğunu kim görmezlikten gelebilir ki? Özellikle de Arap milliyetçiliğinin Siyonizm karşıındaki duruşu anti-ABD'cilikle anlamdaş olarak ele alındığı bir çizginin hüküm sürdüğü Arap dünyasında bu milliyetçi hareketlere verilen destek de doğal olarak anti-ABD'cilik olarak algılanıyor, algılanmaktadır.

Maoistler olarak savaş süreci boyunca göze çarpan en büyük eksikliğimizi, subjektif gücümüzün yetersizliğinden (bununla, örgütsel kurumsallaşmayı kast ediyoruz) dolayı taban kitlemizi yeterince harekete geçirememek oluşturmaktaydı. Yoksa Irak'ın işgal tartışmaları gündeme geldiğinden bugüne kadar doğru bir taktik politika izledik. Bunu, hem ülke özgünlüğünde hem de dünya çapında gösterdik. Kimi oportünist küçük burjuva akımlar ise söz konusu savaşa ilişkin birbiriyle çelişen tespitler yapıp durdular. Bu da onların savaşların karakteri noktasında bilinçlerinin açık ve net olmadığını göstermekteydi.

Bu haksız ve gerici savaş geniş kesimler içerisinde anti-ABD'ci bilinci daha da geliştirdi.

Devrimci politik yapıların taban kitlelerinde yeni bir dinamizm yaratarak bu yapıların kitleleriyle buluşmasını sağladı.

Toplumda esen reformist-tasfiyeci dalga ve pasifikasyon anti-ABD'ci ve anti-işgalci eylemliliklerle önemli derecede kırıldı. Bu kırılmanın en somut ve canlı örneğini ise 1 Mayıs gösterilerinde ortaya çıkan kitlesellikle yaşadık. Öyle ki bu topraklar '96 yılı sonrasında en kitlesel 1 Mayıs'ı yaşamış oldu.

IV-

Yenilginin Politik Arka Planında Yatan Gerçekler Ve Öğrenilmesi Gereken Dersler

ABD'nin Irak devleti ve halkının elindeki silahlara oranla çok daha gelişmiş ve üstün savaş araç-

larıyla savaşa başlayacağını hepimiz biliyorduk. ABD, üstün teknolojiye sahip ölüm kusan savaş oyuncakları ile Irak halkı başta olmak üzere belli hedeflerin üzerine ölüm yağdırdı. Bu teknolojik savaş üstünlüğüne güvenen ABD savaş uzmanları başlayacak olan savaşın tarihin kaydettiği 'en kısa savaş' olacağı belirlemesini yapmaktaydılar. Bu tahmin ve tespiti sadece ABD savaş uzmanları yapmıyordu. Bütün devletler, özellikle de bizimki gibi uşak devletlerin uzmanları da yapıyordu. Evet, savaş dedikleri gibi kısa sürdü. Ama neden-niçin kısa sürdü? Ya da kim yendi kim yenildi? İşte bu meselede kavranması gereken kilit nokta burası olmalıdır.

Kazanan Kim, Kaybeden Kim?

Hemen belirtelim. Görünüşe göre bir saptama yapmak gerekirse; kazanan, ABD ve ortakları, kaybeden ise Saddam yönetimi. Yine görünüşten hareket edilirse, tüm dünyada savaşı destekleyenler kazandı, savaşa karşı çıkanlar ise kaybetti.

Kısacası, 9 Nisan'da Saddam diktatörlüğünün başkenti olan Bağdat'ın düşmesiyle birlikte savaşın galibi ve mağlubu görünüşe göre budur. Ancak gerçekler hiç de görüldüğü gibi değil. Gerçekler tam tersini söylüyor. Ya da bizler bir savaşın sonucunu sadece görünüşe göre değerlendirebilir miyiz? Hayır! Bu tür değerlendirmeler dar-sığdır. Gıdasını burjuva ve küçük burjuva ideolojisinden almaktadır. Dolayısıyla bu, emperyalist burjuvazinin ekmeğine yağ süren ideolojik kırılmalı saptamalarıdır.

Önce şu noktanın altını çizelim:

Bu saldırı savaşının hiçbir haklı yanı yoktu. ABD ve birinci derecede suç ortağı İngiltere saldırı savaşını tamamıyla yalan ve demagoji üzerine kurulu bir şekilde başlattı.

Saldırı savaşının neden-niçinleri üzerinde daha önce durduk. "Kimyasal silah var" iddiaları, Irak'ın işgali için uydurulmuş bahaneden öteye geçmeyen bir yalandı. Ki fiili savaşın bitiminden bu yana neredeyse aradan iki ay geçti, fakat hala da "kimyasal silah" bulamadılar. Geline aşamada kendileri dahi uydurdukları yalanlarının farkına varmış olacaklar ki, artık "kimyasal silahlardan" söz etmemektedirler. Kaldı ki gelinen aşamada bu yalanı kim için ve ne için uyduracaklar ki? Kimyasal silah olsa bile hiçbir zaman bir devletin bir başka ülkenin topraklarını işgal etmeye hakkı yoktur ve olmaz. Başta ABD ve diğer emperyalist devletler olmak üzere hemen bütün devletlerin elinde aynı silahlardan vardır. Demek ki ABD için meselelerin özü kimyasal silah değil, altını çizdiğimiz ekonomik-siyasi çıkarlardır.

"Irak'a demokrasi götüreceğiz" vb. söylemler

de kocaman bir yalandan öteye geçemedi. Irak'a demokrasi götürmek, ABD ve diğer emperyalist devletlere mi kalmış? Bu küresel savaş çetesi o kadar demokrasi aşığıysa en başta her hangi bir ülkenin topraklarını işgale yeltenmez. İran-Suriye ve Kuzey Kore'yi işgal ve sömürgeleştirmek için tehdit etmez. Dahası, demokrasi aşıkları(!) kendi denetimindeki bir dizi sömürge ve yarı-sömürge ülkelere demokrasi götürür. Bu ülkelerde, başta da Türkiye gibi ülkelerdeki faşist diktatörlükleri destekleyen-tezgahlayan ABD'nin kendisi değil midir? Bırakalım sivil faşist diktatörlükleri desteklemeyi bir kenara, askeri faşist darbeleri dahi birinci derecede tezgahlayıp destekleyen baş emperyalist haydut ABD'dir. 1961, 12 Mart ve 12 Eylül askeri darbelerini bilfiil tezgahlayıp iş başına getiren ABD'dir. Şili'de Allende iktidarının devrilmesinden tutalım da birçok Latin-Amerika ve Afrika ülkelerine kadar bütün askeri darbelerin baş tezgahcısı ve destekleyicisi ABD'dir. Saddam ve yönetimini '79 yılında işbaşına getiren de ABD'nin kendisidir.

Kaldı ki, ABD gibi emperyalist haydutların işine, yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde "demokrasi" değil, feodal faşist yönetimler gelir. Çünkü, tekelci sermaye grupları bu gibi ülkelerde kapitalizmi geliştirmek yerine feodalizmin ayakta kalmasını isterler. Feodalizmin ayakta kalması emperyalist sömürü ve yağmanın daha fazla işine gelir. Arabistan'dan tutalım Kuveyt'e ve oradan da Ürdün ve Şah dönemi ('79 öncesi) İran'ına kadar hepsi de feodal prensler, şah, şeyh ve krallıklarla yönetiliyordu-yönetiliyor.

"Terörün kökünü kurutmayı" bahane ederek Afganistan'ı işgal eden ABD, bu ülkeye daha fazla kaos götürdü. Geline aşamada ise Afganistan'ın Hamid Karzai önderliğindeki kukla iktidarı zor durumda. Ülkeyi yönetemiyor. ABD'nin işi zor. Zor olduğu için daha şimdiden Taliban'dan yardım istiyor. Kendi işini kolaylaştırmak için Taliban'la anlaşma yollarını arıyor. Taliban güçleri ise bu anlaşma önerisini şimdilik kabul etmiş görünmese de, ancak ileride şu veya bu şekilde kabul edeceklerdir. Çünkü sınıf karakterleri buna uygundur. ABD için önemli olan tekelci sermayenin çıkarlarıdır. Bu yönetme kuralı bütün emperyalist ve gerici devletler için geçerlidir. Kim ve hangi sınıflar üzerinden daha fazla kar elde ederlerse, o klifi iktidarın başına getirmek için her yolu denerler.

Irak'ın iktidar şekillenmesi de bu paralelde devam edecektir. Öyle ki ABD, dün "terörist" olarak tanımladığı Halkın Mücahitleri Örgütü'nü geline aşamada "özgürlük savaşçıları" olarak nitelendirmekten sakınmıyor. Bilindiği üzere Halkın Mücahitleri örgütü Saddam ve yönetimi tarafından

İran'ın mollalar yönetimine karşı her açıdan desteklenmekteydi. Bu örgütün Irak topraklarında güçlü askeri ordu ve kuruluşları da söz konusudur. Bu oluşumlar Saddam diktatörlüğünün bilgisi dahilinde yapılmaktaydı. Adı geçen örgütün Türkiye'de de kampları söz konusudur. Örgüt kamplarının Yalova civarında olduğu basına yansımıştı. Bu da Türk devletinin bilgisi dahilindedir. Çünkü bu radaki kamplar devletin bilgisi dahilinde kurulmuştur. Birbiriyle sınırları olan bölge gerici devletleri bu tür oluşumları birbirine karşı kullanmak için her zaman için destekler ve oluştururlar. Çünkü varlıklarının bir ayağını da bu tür oluşumlar oluşturmaktadır.

ABD, her ne kadar savaş başlar başlamaz bu örgütün kamplarını bombaladıysa da, bu bombalamalar uzun sürmedi. Geline aşamada bu örgüt ile yakın ilişki içerisine girmeye çalışmaktadır. Çünkü ABD'nin İran yönetimine karşı silahlı ve siyasi güç olarak mevcut durumda kullanacağı en büyük güçlerden birisi de Halkın Mücahitleri örgütüdür. Dün Saddam ve diktatörlüğü, bugün ABD kullanıyor. Hedef İran, neden ise kendi sermaye çıkarlarıdır. Her iki devletin de buluşma noktası ve özü aynı.

ABD-İngiliz işgal güçleri Irak'ı haftalarca süren bir ölüm bombardımanına tuttu. En gelişmiş ve denenmemiş yeni savaş araçlarını bu ülke halkı üzerinde denedi. Bu savaşın bir amacı da denenmemiş silahları Irak halkı ve toprakları üzerinde denemektir.

ABD'nin tüm bu teknolojik üstünlüğüne karşın, Irak halkı ve ulusu haftalarca direnmesini bildi. Kısacası, burada teslimiyeti gösteren esas güçler Saddam'ın hükmettiği Cumhuriyet Muhafızları vs. güçler iken, direnen ise Irak ulusuydu.

Haksız ve gerici savaş, dünya halklarının anti-emperyalist politik bilincini daha da geliştirdi.

Bu haksız savaş, ABD ve İngiltere başta olmak üzere tüm savaş yanlısı güçlerin dünya halkları şahsında büyük bir teşhirine yol açtı. Milyarlarca insan başta ABD olmak üzere anti-emperyalist ve anti-işgalci savaş bilinciyle donandı. ABD emperyalizmi alabildiğine teşhir oldu. Öyle ki, savaşın her dakikası ABD'nin büyük bir teşhirine yol açtı.

Emperyalistler ve tüm gerici devletler, bu gerici saldırı ve işgal savaşının her dakikasının dünya halklarının emperyalizm ve haksızlığa karşı bilincini daha da donattığını görmezlikten gelemezlerdi. Faşist diktatörlüğün akıl hocalarından ve bir dönemin MİT elemanlarından **Mahir Kaynak** savaşın dışı üzerine yapılan bir söyleşide şu saptamada bulunuyordu:

“Bu savaş, her halükarda Saddam’ın yenilgisiyle sonuçlanacaktır. ABD’nin yenilmesini hiçbir emperyalist ve gerici devlet istemiyor, istemeyecektir. Durum o aşamaya geldiğinde diğer emperyalist devletler de ABD’ye yardım edecektir. Dolayısıyla bu konuda, yani savaşı ABD’nin kazanacağı noktasında güvencemiz var.”

Bu saptama özü itibarıyla doğrudur. Hiçbir emperyalist ve gerici devlet ABD’nin bu savaşta yenilmesini istemiyordu-istemeyecekti. Çünkü ABD’nin yenilmesi siyasi bakımdan işlerine gelmiyordu. ABD ve İngiltere savaşın her dakika uzamasının politik gelecekleri bakımından emperyalist ve gerici devletlerin çıkarlarına uygun olmayacağını farkındaydılar.

Öyle ki, Irak ulusunun direnişi çok görkemli bir şekilde emperyalizmin bütün savaş pusatlarına meydan okuyor ve saldırganları dize getiriyordu. Küçük bir kasaba olan Umur Kasr halkının günlerce devam eden şanlı direnişinden bütün dünya halkları etkilendi. Bu küçük kasabadaki direniş dahi tek başına saldırgan güçleri rezil-rüsva etmeye yetti. Yaşlı emekçinin bozuk av tüfeğiyle ABD helikopterini düşürmesi ise mazlum halklara apayrı bir moral ve coşku aşılamaktaydı. Nasıriye, Nəcəf, Basra, Kərbela, Tikriti vd. kentlerdeki halkın şanlı direnişi ABD ve suç ortaklarını dize getiriyordu.

Salırgan güçler öylesine şaşkına dönmüşlerdi ki, kendi uçaklarını-tanklarını ve askerlerini bombalamak ve vurmak zorunda kalmışlardı. Dahası, İngiliz ordusu içerisinde bulunan kimi askerler “biz bu savaşı istemiyoruz” diyerek ülkelerine geri döndü.

ABD’nin Şii Araplar üzerinden yaptığı hesapta tutmamıştı:

ABD, Saddam diktatörlüğü tarafından mezhepsel olarak zulüm altında tutulan Şii Arapların kendi ordu güçleri safında yer alacağını hesaplıyordu. ABD’nin bu hesapları tutmadı. Şii Araplar, işgalciliğe karşı güçlü ulusal direniş gösterdiler. İçlerinde hainler de çıktı. Ancak Şii Arap halkının ezici çoğunluğu ulusal direnişi elden bırakmadı.

Ulusal direniş savaşı, arkasına dünya halklarının görkemli desteğini de alarak rotasında yürüyordu.

Kaldı ki Irak ulusal direnişinin Saddam önderliğinde daha fazla uzun sürmesinin ikna edici gerekçeleri de yoktu. Çünkü Saddam ve diktatörlüğü Irak halkı başta olmak üzere ezilen Kürt ulusu, azınlık uluslar ve mezhepler üzerinde uygulamaya sokmadığı zorbalık kalmamıştı. En sıradan hareketleri dahi soykırıma varan katliamlarla bastırılıyordu.

Dolayısıyla ki her bakımdan çürümüş, gerici ve faşist bir diktatör olan Saddam ve yönetimi-

nin ABD vd. işgalci güçler karşısında uzun süre ayakta durması düşünülemezdi. Çünkü bu sınıfların karakteri uzun süreli direnmeye değil, milli teslimiyetçiliğe uygundur.

Özcesi, savaştaki yenilginin esas nedeni savaşta önderlik eden Saddam ve yönetiminin gerici ve faşist sınıfsal karakteridir.

Saddam’ın yıllarca süren zulmüne karşın yine de Irak halkı, başta da nüfusun % 65’ini oluşturan Şii Arap halkı ulusal direniş etrafında kenetlenerek emperyalist işgalciliğe karşı devasa bir direniş sergiledi. Ve hala da direniyorlar, direnecekler de.

Bu savaşın seyri içerisinde en gerici ve işbirlikçi duruş gösterenler içerisinde KDP ve YNK’nın da yer aldığı dair daha önce parmak basmıştık.

Kısacası, haksız ve gerici savaş dünya halklarının anti-işgalci ve anti-emperyalist bilincini, başta da dünya jandarması ABD karşıtı politik bilincini muazzam derecede yükseltmiştir.

“Savaşta Belirleyici Olan Teknik Üstünlük Değil, İnsanın Bilinçli Dinamik Rolüdür!”

Her savaş öğrenmek isteyen için bir okuldur. İster gerici isterse ilerici nitelikte olsun fark etmez. Elbette ki ilerici savaşlardan öğreneceğimiz daha çok şey var. Fakat bu, gerici savaşlardan öğrenmeyeceğimiz anlamına gelmez.

Gerici savaş derken bununla ABD ve ortaklarının tek taraflı saldırganlık savaşını kastediyoruz. Yoksa Irak ulusunun, Irak halkının işgalci güçlere karşı yürüttüğü ulusal savaşın kendisi ilericidir-haklıdır. Bizim burada öğrenmemiz gereken ilk okul da Irak halkının ABD’nin işgal savaşına karşı yürüttüğü şanlı ulusal direniş savaşıdır.

Bu konu bağlamında ise savaşın kaderini tayin eden teknik üstünlük mü yoksa insanın bilinçli rolü müdür, sorusunu aydınlatmalıyız.

Önce şunun altını çizelim: Savaşı çıkartan taraflardan (devletlerden) her ikisi de haksız ise, o durumda savaşta tayin edici olanın teknik üstünlük olduğunu söyleyebiliriz. Daha açıkçası, bu tür savaşlarda teknik üstünlüğü (savaş araçları, savaş kapasitesi ve düzenli ordunun sayısal üstünlüğü) elinde bulunduran güç savaş kazanır. Tabii ki bu durumda da yine öznel yeteneğin önemli bir payı vardır. Aklını doğru bir şekilde kullanan bir komutan veya savaş önderi teknik üstünlük karşısında da kazanabilir. Bunlar reddedilecek gerçekler değil. Fakat genel kural olarak, daha doğrusu savaş tecrübelerinden öğrendiğimiz kadariyle bu tür haksız savaşlarda kaybeden taraf genel olarak savaş kapasitesi zayıf olanlardır. Kısacası, sözünü ettiğimiz savaşlarda güçler dengesi kimin lehine

ise o kazanır.

Tersi durumda ise, yani savaşı güçlerden bir tarafın haksız diğer tarafın ise haklı olduğu bir savaş muharebesinde kazananlar hep haklı ve doğru yolda olanlar olmuştur. Haklı tarafın teknik bakımdan zayıf olması savaşın kaderini değiştirmez. Mümkündür ki taktik bakımdan yenilgi alınabilir. Bugüne kadar yürütülen tüm ilerici ve haklı savaşlarda bu seyir izlenmiştir. İstisnalar olabilir. Ancak bu, genel kaideyi bozmaz. Bugüne dek taktik yenilgi almadan stratejik zafere ulaşan ilerici-haklı bir savaştan söz etmek mümkün değil.

Stratejik açıdan zaferi elde etmenin arka planında yatan ana merkez ise halkın kendisidir. İlerici ve haklı savaşlar halkın ve ulusun ezici çoğunluğunu temsil etmekte ve onların desteğini almaktadır. Bir halk eğer o savaşı destekliyorsa o savaş önünde sonunda zafere ulaşacaktır. Demek ki zaferi tayin edici birincil kaynak, teknik üstünlük değil halkın kendisidir.

Mao, “emperyalistler kağıttan kaplandır” sözünü tam da bu gerçekliği ifade etmek için kullanmıştır.

Irak savaşında ABD ve suç ortaklarının Irak halkı üzerine yağdırdığı bombaların yanısıra, savaş uçaklarından tutalım da tanklara kadar her bakımdan ABD üstündü. Fakat savaşın seyri içerisinde, özellikle de ilk günlerinde Umr Kasr, Nasiriye, Basra ve Necef kentlerinde halkın ABD vd. işgalci ordulara nasıl da diz çöktürdüğünü hep birlikte yaşadık. Yaşlı emekçinin çakar almaz tüfeğiyle nasıl da savaş helikopterini düşürdüğünün resimlerini hep birlikte gördük.

UMR KASR, küçük bir kasaba ve çok az sayıda nüfusa sahipti. Ancak herkesin de çok yakından takip ettiği gibi, halk çok şanlı bir ulusal direniş gösterdi. Günlerce ABD’nin vd. işgalci ordulara karşı kahramanca direnerek kasabayı düşmana kaptırmadılar. ABD ordusu bu küçük kasabada bozguna uğradı. Günlerce ilerleme sağlayamadı. Üstelik mazlum halkın üzerine tonlarca bomba yağdırmalarına karşın, yine de halk yılmadan direndi. Bu direnişleri dünya mazlumlarına güçlü bir moral aşlamıştır. ABD vd. emperyalist haydutlar ise bu kahramanca direniş karşısında şaşkına dönmüşlerdir.

Demek ki halk, bir savaşı destekledikten sonra isterse karşısında yüz binlerce askere sahip bir ordu ve teknik üstünlük olsun, o zaman bu “üstünlüğün” stratejik bir tayin ediciliği olamaz. İnsanlık tarihindeki bütün haklı savaşlar böyle başlamış, böyle direnmiş ve nihayetinde son sözü hep direnenler söylemiştir. Onun için de tarihi hep direnen halk yığınları yazmıştır. Elinde bir tabancası dahi olmayan bir halk yeter ki doğru ve haklı bir

önderlik altında savaşa tutuşsun. Bu çizgide yürüyen bir halkı hiçbir gerici güç ve üstün teknoloji yenemez.

Bunun örneklerini Türkiye-Kuzey Kürdistan sınıfsal ve ulusal kurutuluş mücadelesi tarihinde çokça yaşadık. Hem de canlı bir şekilde yaşadık ve yaşıyoruz. Maoist Komünist Partisi gerillaları 2000 Şubat’ında Skorski helikopterini düşürürken, ellerinde ne füze ne de uçaksavar vardı. Kaleşnikoftan başka silah ellerinde yoktu. Bu olayda beyaz ordunun yürütme kademesinde yer alan üst düzey subaylar tamamıyla savaş dışı bırakıldı. Maoist gerillaların askeri başarıları bu askeri eylemle sınırlı değil. Buna benzer onlarca askeri başarının altına imza atmıştır. On binlerce beyaz ordu gücünü sayıları onu bile bulmayan gerilla birliklerinin nasıl da bozguna uğrattığını bilmeyen-işitmeyen yoktur. İşte bu büyük askeri başarının bir diğer örneğini ise, tarihe 6 Şubat çatışması diye geçen, 1995 yılında beyaz ordu güçlerine karşı gerçekleştirilen gerilla saldırısı oluşturmaktadır. Bu saldırıda bir savaş tankının imha edildiği, onlarca askerin ise savaş dışı bırakılıp silahlarına el konulduğunu hatırlatmaya gerek duymuyoruz. Bu vb. başarıların da, Irak halkının ABD karşısında o denli kahramanlık göstermesinin de biricik güç kaynağı hiç kuşkusuz ki yürütülen savaşın haklılığı ve savaşın ismiyle gönüllülüğüdür.

Sözün özü, teknik üstünlük, asker sayısının fazlalığı ve paranın gücünü esas alarak savaş yürütenler, ancak gerici sınıflar ve onların ideolojisinden etkilenmiş küçük burjuvazi olur. Bu da onları kalıcı başarıya değil görece başarıya götürüyor. Çünkü onlar haksızdır. Çünkü onlar, esas olarak halka dayanmıyor. Tarihin yaratıcısı biricik güç halk ise, o halde halka nüfuz etmeyen bir savaş da nihai olarak zafer elde edemez.

Haklı ve doğru yolda yürümenin bilgi ve cüretiyle hareket edenler her türlü teknik üstünlüğe sahip gerici ordu güçlerini alt etme kudretindedir. Bilimin, bilginin ve haklılığın gücüyle hareket edenler en gelişmiş savaş aracından daha güçlüdür. Çünkü onlar tarihi yaratan halka dayanıyordu. Çünkü onlar kendi öz güçlerine güveniyordu. Tabii ki bütün stratejik başarıları kalıcılaştırmanın biricik anahtarı ise Marksizm-Leninizm-Maoizmdir. Bu ideolojiyi rehber edinmedin mi elde edilecek taktik veya stratejik başarıların ömrü de uzun sürmez. Küçük ve ulusal burjuva hareketlerin önderliğinde elde edilen başarıların politik olarak kalıcılaştırmamasının kaynağı ise burjuva-küçük burjuva ideolojisidir. Saddam ve yönetiminin ulusal direnişi uzun süre sürdürememesi de tamamıyla bu ideolojik özden kaynaklıdır.

Bu yenilginin Saddam önderliğinde alınması

ABD'nin haklı olduğunu kesinlikle göstermez. ABD, ne adına Irak'ı işgal ederse etsin ancak bu işgalciliğin hiçbir haklı yanı yoktu ve olamaz. Hiçbir ülkeye dışarıdan ne bağımsızlık ne de özgürlük götürülmez. Bu özgürlükler sahte ve geçicidir. Verildiği gibi alınır da. Haklar mücadele edilmeden alınmaz. Bundandır ki ABD'nin işgalciliği de tutmayacaktır. "Gölün maya tutacağı" düşüncesi nasıl ki boş bir hayal ise, öyle de ABD'nin Irak'ı sömürgeleştirme mayası da tutmayacaktır.

Konumuzla ilişkili olarak bazı küçük burjuva akımların Saddam ve yönetimi için "küçük burjuva diktatörlüğü" tanımlamasının doğru olmadığını da belirtelim. Bu saptama, Saddam ve diktatörlüğüne olduğundan fazla iltifat etmektir. Bu saptamayla ancak hakların bilincini karartabiliriz. Kemalist hareketi "küçük burjuva önderlik" olarak değerlendirmek ne kadar hatalı bir tespit ise, öyle de Saddam'ı küçük burjuva olarak değerlendirmek tehlikeli ve yanılgılı bir anlayıştır. Bu tespitler ne adına yapılırsa yapılsın gerici ve faşist diktatörlükleri halka şirin göstermekten başka bir amaca hizmet etmez.

Savaşta tayin edici faktör konusunda Başkan Mao haklı olarak şunların altını çizmektedir:

"...Ama her şeyi yapacak olan gene insandır; uzun süreli savaş ve nihai zafer, insanların eylemleri olmaksızın gerçekleştirilemez. Böyle bir faaliyetin etkili olabilmesi için nesnel gerçeklerden yola çıkarak düşünceler, ilkeler ya da görüşler bulabilecek, planlar, talimatlar, siyasetler, stratejiler ve taktikler öne sürebilecek insanlara ihtiyaç vardır. Düşünceler vb. *öznel olduğu halde, yapılanlar ya da eylemler özneliğin nesnelliğe dönüştürülmesidir, ama her ikisi de yalnız insanlara özgü dinamik rolü simgeler. Bu türden bir dinamik rolü 'insanın bilinçli dinamik rolü' olarak nitelendiriyoruz ve bu, insanı bütün diğer varlıklardan ayıran bir özelliktir.*"

"Savaşta zaferi ya da yenilgiyi, her iki tarafın askeri, siyasi, iktisadi ve coğrafi koşullarının, her iki tarafın yürüttüğü savaşın niteliğinin ve her birinin sahip olduğu uluslararası desteğin belirlediği doğrudur, ama zaferi yalnız bunlar belirlemez; bütün bunlar kendi başlarına ancak zafer ya da yenilgi olasılığını sağlarlar, ama belirleyici değildir. Belirleyici olabilmeleri için öznel çaba, yani savaşın yönetilmesi ve sürdürülmesi, insanın savaşta dinamik rolü gereklidir."

Mao, haklı ve doğru yolda olma gerçekliğinden hareketle "emperyalistler ve tüm gericiler kağıttan kaplandır" diyor. Savaşta teknolojik üstünlüğün gücüne güvenerek savaşanlar asla gerçek başarıyı elde edemezler. Bu, burjuvazinin bi-

linçlerimizde yarattığı ideolojik kuşatma ve parçalanmışlıktır. Burjuvazi "teknolojik bakımdan üstün olan savaşta da kazanır" teorisini bilinçleri bulandırmak için yapmaktadır. Bu teoriler, özellikle de sınıfsal kurtuluş devrimlerinin dayandığı ana kaynak olan halk kitlelerine dayanma teorisine karşı ileri sürülmüş sınıf işbirlikçisi sağ oportünist tezlerdir. En büyük ve yıkılmaz kale, kitlelerden başkası olamaz. Çünkü her şeyin yaratıcı kaynağı geniş halk yığınlarıdır. Bundandır ki halka güvenmeyen, onların gücünü esas almayan bütün düşünceler yanlış ve hatalıdır. Bu sağ tezler zamanında düzeltilmezse bunun götüreceği yer sınıfsal teslimiyetçilik ve millî köleliktir.

Saddam diktatörlüğünün ABD karşısında yenilgi almasının neden-niçinlerini ortaya koyduk. Bunları bir kez daha tekrarlayacak olursak, olası bir gizli anlaşma ve "iç ihanet" dışında yenilginin belli başlı nedenleri şunlardır:

Birincisi, Saddam ve yönetiminin ulusal direniş savaşında ısrar etmemesi.

İkincisi, bu önderliğin gerici ve faşist olması; 25 yıllık diktatörlüğü boyunca Irak halkına, Kürt ulusu ve azınlık uluslar üzerinde alabildiğine faşist ve barbarca millî zulmün uygulanması ve mezhepsel olarak nüfusun çoğunluğunu oluşturan Şii Araplar üzerinde estirdiği dini ve kültürel baskıların had safhada olması.

Üçüncüsü, teknik üstünlük olarak ABD'den oldukça geri bir savaş tekniğine sahip olması. Dahası, 1991 Körfez savaşında aldığı darbelerle askeri-teknik açıdan oldukça zayıf düşmesidir.

Yoksa haklı durumda olan bir ulusu ve ulusal savaşı hiçbir haydut yenilgiye uğratmayı başaramaz. Yeter ki o ulusun önderlikleri ulusal bağımsızlık savaşında sonuna kadar ısrar etsinler.

Bunun için de Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı'yla Irak Ulusal Direnişi arasındaki benzer ve aynı yanların bilimsel bir analizini yapmak şarttır. Hatırlanacağı gibi, kimi küçük burjuva akımlar Irak'ın işgalini "ABD'nin Vietnam'da düştüğü bataklıkla" kıyaslamaya çalıştılar.

Irak Neden Vietnamlaşmadı Vietnamlaşamazdı?

Hangi tür politik olay olursa olsun, eğer söz konusu politik olayların analizini bilimsel bir şekilde yapamazsak orada sapma var demektir. Hele ki bir işgal savaşı ve buna karşı geliştirilecek direnişin karakterini bilimsel bir şekilde tahlil etmedin mi, o savaşa karşı doğru bir duruş sergilemek de imkansızdır. Ya da oldukça eksik ve yetersiz kalınır. Bir çok akım, hatta kendisini devrimci-Marksist diye tanımlayanların dışında kalan akımların çok önemli kesimi bile Irak'ın işgaline karşı çıktı. Siyasi olarak savaşa karşı çıkmak demek, o savaş kar-

şısında her bakımdan doğru bir duruş sergilendiği anlamına gelmez. Kimisi hümaniter (insani), kimisi vicdani-retçi (bütün savaşlara karşı olan), kimisi üç dünyacı tezlerin ışığında, kimisi emperyalist-sermaye çıkarları için, kimisi bölgesel-sınır çıkarları için, velhasıl savaşa karşı çıkışın bin bir türlü çeşidi vardı. Dolayısıyla savaş karşıtı çıkışların hepsinin de amacı aynıdır diyemeyiz. Ya da hepsi aynı sınıf bakış açısıyla savaşa karşı çıktı-çıkmıyor diyebilir miyiz? Elbette ki hayır! Toplumda bir çok sınıf, tabaka ve ara tabaka olduğuna göre, savaşın niteliği konusunda farklı yorumlama ve ona karşı çıkış da pek tabii ki farklı olacaktır. Öyle olmasaydı ne farklı ideoloji ne de farklı siyasi akımlar olurdu. Bu bilinçten hareketle savaşlar da kendi içinde kategorilere ayrılır. Ne tür savaşlar; yani haklı ve haksız savaşları kategorik olarak daha önce ortaya koyduk. O nedenle savaş çeşitleri üzerinde tekrar durmayacağız.

Sorunu doğru kavramak için önce söz konusu ülkelerin sosyo-ekonomik yapısını ortaya koyalım:

Vietnam'ın durumu:

Sömürge, yarı-feodal sosyo-ekonomik yapıya sahipti. Irak ise yarı-sömürge yarı-feodal bir ülkeydi.

Vietnam, önce Fransa'nın sömürgesiydi, sonra ise ABD tarafından işgal edilmeye çalışıldı. 1950'li yılların başında Kuzey Vietnam bağımsızlığını elde ederken, Güney'de ise emperyalizmin işgali devam ediyordu. ABD Kuzey devrimini boğmak için Güney'i sadece desteklemekle yetinmedi, Kuzeyi de işgal etmeye çalıştı.

Bu ülke tek uluslu ülkeydi. Daha önce komünistlerin hükmettiği bir iktidar yoktu.

Buradaki mücadelenin önderliğini Vietnam İşçi Partisi (VIP) yürütmekteydi. Daha açıkçası, bu sömürge ülkedeki ulusal kurutuluş savaşının önder sınıfı proletarya ve onun öncüsü Komünist Partisi'yd. Dönemin demokratik-sosyalist (Çin ve Sovyetler başta olmak üzere) devletleri Vietnam devrimci ulusal kurutuluş savaşını her bakımdan destekledi.

Bu devrimin baş çelişkisi ülkenin işgal ve sömürge altında olması nesnellüğünden hareketle, emperyalizm ile Vietnam ulusu arasındaydı. Baş çelişki ulusal çelişki olmasına karşın ancak VIP'in nihai (azami programı) amacı önce Demokratik-Sosyalist iktidarı kurmak sonra da Komünizme geçmekti.

Kısacası, bu amaç ve önderlik gerçekliğinden kaynaklı olarak Vietnam savaşının öznesini sınıfsal kurutuluş savaşı oluşturmaktaydı. Milli savaşın gündemde olması demek söz konusu önderlikli

savaşın özünde sosyal kurtuluş (sınıfsal) savaşı olmadığını gölgelemez.

Ulusun ve halkın tümü (bir avuç hain dışında) Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı ve ona önderlik yapan VIP'i destekliyordu.

Dolayısıyla Vietnam gibi sınıfsal kurtuluş savaşları her bakımdan haklı ve desteklenir. Kaldı ki dünyanın bütün ilericileri ve halkları Vietnam savaşını destekledi.

Bu ülkedeki savaşın güzergahı kırdan şehre doğru bir seyir izlemekteydi. Bu rotada yürütülmeyen bir savaş Vietnam'a bağımsızlığı getiremezdi. Gerilla savaşının ise tüm dönemler boyunca stratejik-taktik önemi kaybolmadı.

Irak'taki durum ise şöyleydi:

Ülke; yarı-sömürge, yarı-feodal ve çok ulusluydu. Ekonomik olarak emperyalizme, (Avrupalı emperyalist devletlere ve Rusya'ya) bağımlı iken, siyasi olarak görünürde bir devlet bağımsızlığı söz konusuydu.

Devletin yönetim biçimi ise faşizm. Bu feodal faşist diktatörlüğün başında ise Saddam ve BAAS Partisi'nin yöneticileri bulunmaktaydı. Adeta bir hanedanlık gibi yönetilmekteydi.

Ülkede egemen ezen ulus burjuvazisiyle ezilen ulus burjuvazisi arasında çelişki kendisini yüksek boyutta göstermekteydi. Arap ulusu egemen ulus iken, ezilen ve milli zulüm altında tutulan ulus ise Kürt ulusuydu. Kürt ulusu, Saddam ve öncesi diktatörlükler tarafından soykırıma varacak boyutta katledilmiş ve zulüm altında tutulmuştur. Diğer azınlık uluslar (milliyetler) da bu diktatörlük tarafından milli baskı altında tutulmaktaydı.

Egemen Arap ulusu içerisinde mezhepsel olarak çoğunluğu oluşturan Şii Araplar dini ve mezhepsel baskı altında tutulmaktaydı. Bu baskı, zaman zaman on binlerce insanın katliamıyla sonuçlanmaktaydı.

Halk, ezilen ulus ve ezilen mezhepler, işgal savaşı öncesinde Saddam ve yönetimini desteklemiyordu. Bu diktatörlüğün bir an önce yıkılmasını istiyordu. Saddam'ın başında olduğu faşist diktatörlük geçici ve görünürde de olsa varlığını devam ettirmekteydi.

Saddam ve diktatörlüğü daha önce Kuveyt'in haksız bir şekilde işgal edilmesi; ülkedeki halk ve azınlık uluslara uyguladığı baskı ve katliamlar sonucu dünya halkları tarafından alabildiğine teşhir-tecrit olmuştu.

Saddam ve yönetiminin en büyük handikabı gerici, faşist ve ülkedeki egemen-sömürücü sınıfları birinci derecede temsil etmiş olmasıdır.

Ulusal savaş bakımından Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı'yla tek bir benzerliği var, o da ABD'nin işgaline karşı ulusal direniş göstermesidir. Yoksa, sınıfsal-siyasal ve ideolojik çizgi bakı-

mından Vietnam ulusal kurutuluş savaşıyla veya VIP ile BAAS Partisi arasında hiçbir benzerlik yoktur.

Temel ayrım noktalarını şöyle özetleyebiliriz:

Birisi (VIP), komünizmi rehber alan komünist partisi önderliğinde yürütülürken, diğeri ise feodal burjuva-faşist diktatörlüğü korumak için ulusal mücadele yürütmektedir.

Birisi, çekirdekten (VIP) ve tabandan (halk içerisinde) örgütlenerek ulusal kurutuluş savaşını yürütürken, diğeri tepeden (yukarıdan aşağıya doğru devletin olanakları) ve teknik silahların gücüne güvenerek savaşı yürütmektedir.

Birisinde savaşan güçler tamamıyla gönüllü halk birlikleri iken, diğesinde ise sadece işgalciliğe karşı ulusal onuru korumak için Saddam'la birlikte savaşan halk var.

Birisi çekirdekten, yani küçükten büyüğe doğru Halk ordusu oluşturarak savaşı yürütürken, diğeri ise gerici-düzenli ordusu aracılığıyla savaşı yürütmektedir. Dahası Vietnam ordusunu oluşturanlar tamamıyla bilinçli ve gönüllüğe dayalı disiplin altında savaşırken, ancak Saddam ordusunu oluşturanlar bilinçsiz ve zora dayalı bir disiplin altında savaşmaktaydı.

Birisinin başında Komünist Partisi'ne mensup Partili kadrolar ve komutanlar bulunurken, diğeri'nin başında egemen-ezen sınıfa mensup gerici-faşist generaller bulunmaktadır. Kaldı ki Irak beyaz ordu komutanlarının, özellikle de "Cumhuriyet Muhafızları"nın savaşıp savaşmadığı bile bilinmemektedir.

Birisi, esas gücünü halktan alırken, diğeri ise kendi gücüne güvenmekten çok emperyalist-gerici devletler ve üstün savaş araçlarına güvenerek savaşı sürdürmekteydi.

Kaldı ki bu süreç içerisinde en büyük ulusal direnişi Saddam'ın beyaz ordusu değil, gerilla taktikleriyle direnip-saldıran halk ve milis kuvvetleri göstermiştir.

Arap ulusu içerisinde ise en büyük ulusal direnişi ise Şii Arap nüfusunun yoğunlukta olduğu kentler göstermiştir.

Bilindiği gibi, bir savaşın karakteri o savaşa önderlik eden sınıfların-partilerin program ve izlediği pratik politikalarla direkt ilintilidir. Savaşa önderlik eden sınıf hangisidir, bu savaşın amacı nedir? İşte bir savaşı değerlendirirken kavranması gereken temel ayrım noktası burası olmalıdır.

Tüm bu ideolojik-politik temel ayrım noktalar ve mevcut toplumsal gerçeklikten hareketledir ki Saddam önderliğinde yürütülen Irak ulusal direnişinin Vietnamlaşmasının olanağı yoktu.

Bundandır ki "Irak Vietnamlaşacak" vb. yönlü benzetmeler ve vurguların Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı'yla uzaktan yakından ilgisi

yoktur. Kısacası bu tespit, Vietnam ulusal kurutuluş savaşının arka planında yatan ideolojik-siyasi özü görmemektir.

Sözün özü, Vietnam ulusal kurutuluş savaşına önderlik eden sınıf ve partilerin niteliğiyle Irak ulusal direnişinin önderliği arasındaki nitel ayrım gözetilmeden iki ulusal savaşı aynı torbaya doldurmak büyük bir teorik yanılgıdır.

Bu tespitler hatalıdır. Her iki savaşın önderlikleri ve amaçları arasındaki nitelik fark görülmeden yapılan bu tür tespitler proletaryanın bilincini bulandırmaktan başka bir amaca hizmet etmez.

Saddam önderliğindeki Irak ulusal direnişinin yenilgi almasının ana nedeni tamamıyla bu hareketin önderliğiyle ilintilidir. Yoksa, Irak ulusal direnişi tümüyle haklıdır. Ulusal direnişin önderliğinin gerici olması o hareketin haklılığını ortadan kaldırmaz.

Konumuzla direkt bağlantısı olduğundan altını çizelim: Saddam önderliği tüm bu ideolojik-politik karakterinden ve çizgisinden dolayıdır ki Bağdat'ı bir Stalingrad'a çeviremeyecekti. Saddam ve önderliğinden Bağdat'ın "Stalingradlaşacağı" beklentisine girmek boş bir hayaldi. Bu, Saddam ve yönetiminin sınıfsal niteliğini bilmemek-kavramamaktır.

Teorik açıdan doğru tespit ve tanımlamalar yapılmadığı zaman ideolojik kaos başlamış demektir. İdeolojik kaosun başladığı yerde de pratik politikada doğru ve başarılı bir hat oluşturulamaz. Bu da sol veya sağ sapmanın başladığı anlamına gelir.

Bir kez daha belirtmek istiyoruz:

Bu tür burjuva önderlikli savaşlar tam bağımsızlıkçı ulusal savaşlar olamaz. Çünkü burjuva önderlikli ulusal savaşlar ya daha savaşın belli aşamasında emperyalistlerle işbirliği yolunu arar, ya da devletlerini kurar kurmaz işbirliğine giderler. Bu tür hareketler emperyalizmden veya ezen ulusun gerici devletinden bir yandan koparken, öte yandan ise bağlanmaya çalışırlar. Bunu, burjuva önderlikli ulusal kurtuluş savaşlarının tarihine baktığımızda rahatlıkla görebiliriz. Bu, bütün burjuva önderlikli ulusal hareketlerin ideolojik özünde yatan uzlaşmacılık ve teslimiyetçilikten kaynaklıdır. İdeolojik olarak teslimiyetçi ve uzlaşmacı bir öze sahip olan bir hareket tam bağımsızlıkçı olamaz. Bu, ancak komünist partiler önderliğinde ulusal ve sınıfsal kurtuluş savaşının diyalektik bir bütünlük içerisinde yürütülmesi sonucu başarıya ulaşır. Çok uluslu ülkelerde Maoistlerin devrim mantığı ulusal sorunu sınıfsal mücadeleye tabi kılarak ele almayı emreder.

Gerilla Savaşının Kudreti Öğretmeye Devam Ediyor!

Her bir Maoist Komünist ve devrimci, Irak ulusal direnişçilerinin ABD-İngiltere vd. işgal ordularına karşı nasıl bir savaş yürüttüklerini hep birlikte gördük. İşgalci orduların Irak milis kuvvetleri ve küçük gerilla birliklerinin saldırıları karşısında bozguna uğradıklarını uzaktan kumandalı medya sansürlerine karşı yakından görebildik. İşgal savaşı, fiili olarak başlamadan sözüm ona ortaya çıkan her “stratejist”, Irak’ın birkaç gün içerisinde ABD tarafından teslim alınacağını” söylüyordu. Aynı büyük(!) stratejistler savaşın akışı içerisinde ise söz konusu saptamalarından vazgeçtiler. Dahası da var: Kimi savaş “uzmanları” savaşın uzun sürüp sürmeyeceğini halkın desteğine bağlıyordu. Bu, doğru bir tespitti. Bir avuç uşak ve ulusal hain ve Güney Kürdistan’ın egemen sınıf partileri ve Kürtlerin çoğunluğu hariç Saddam önderliğindeki ulusal direniş esasta desteklendi. Halkın kendi öz güçlerinin küçük birlikler şeklinde yürüttüğü çatışmalar işgal ordularını geriletip bozguna uğrattı, söz konusu savaş uzmanları da bu kez, “*bu savaş uzun sürecek*” deyip ağız değiştirdiler. Bu tespit doğrudur. Gerçekten de işgal orduları halkın ve milis-gerilla kuvvetlerinin çetin direnişi karşısında daha ilk günden itibaren bozguna uğramıştı. Bundandır ki Umr Kahr halkının şanlı ve görkemli ulusal direnişi tarihe geçti.

İşgalcilere bozgun üzerine bozgun yaşatan savaş taktiği esasta gerilla vuruşlarıydı. Sokağın gerilla vuruşları karşısında acizleşen ABD-İngiliz ordusu çareyi bombardımanlar ve füze atışları eşliğinde yakıp yıkmakta buluyordu. Bu amacına kısa yoldan ulaşmak için de öncelikli olarak sivil hedefleri vurarak halkı yıldırma istiyordu.

Gerilla vuruşları bir de kırsal bölgelerde örgütlenerek ülke sathına yayılmış olsaydı o zaman ABD vd. işgal orduları daha güçlü ve nitelikli bozgunlarla tanışmış olacaktı.

Bu tür savaşlarda, yani düzenli orduların saldırılarına ilk aşamada gerilla vuruşlarıyla karşı koymak taktik açıdan en doğru savaş taktiğidir. Teknik ve askeri bakımdan üstün olan işgalci düzenli ordulara karşı, düzenli orduyu destekleyecek en uygun savaş taktiği de yine hareket manevrası güçlü olan gerilla birliklerinin taktik saldırıları olacaktır. Stratejik savunma aşamasında düşman ordularını en çok yıpratma savaş taktiği ise yine bu tür ülkelerde gerilla saldırıları olacaktır.

Yenilginin esas nedenini, bazı küçük burjuva akımlar ve reformistler gerilla taktiklerine bağlayabilir. Hatta daha ileri gidip söz konusu savaş taktiğini “Halk Savaşı” olarak dahi tanımlayanlar çıkabilir. Her iki görüş de yanlış ve hatalıdır. Bu, ideolojik kırılmaların değişik tarzda dışı vurumudur. O nedendir ki günümüzde söz konusu ideolojik

kırılganlık ve sapmalarla teorik mücadele yürütmek daha bir elzemdir.

Irak ulusal direniş savaşı ne bir Halk Savaşı, ne de kır gerilla savaşıdır. Bu savaş, işgalci ordulara karşı Saddam önderliğinde halkın, milis kuvvetlerin ve bir kısım da düzenli orduya ait askerlerin şehir gerillacılığı taktiğiyle yürüttüğü ulusal direniş savaşıdır.

Tabii ki kitlesel karşı koyuşlar da oldu. Ancak işgal ordularıyla yürütülen savaşın esas biçimi şehir gerillacılığı üzerinde şekillenmekteydi.

Bu durum, aynı zamanda işgalci ordular açısından önemli bir avantaj oluşturmaktaydı. Çünkü düzenli işgal orduları işgal hareketlerinde ilk olarak şehir merkezlerini ele geçirmeye çalışır. Onlar açısından teknik savaş üstünlüğünün başarı sağlayacağı yerlerin başında kent merkezleri gelir. Dolayısıyla kent merkezlerindeki gerilla taktiklerinin askeri bakımdan üstün olan emperyalist ordular karşısında başarı şansı uzun süreli olamaz.

Kısacası, savaş bu merkezlerde odaklanınca, yani kır gerilla savaşıyla desteklenmeyen anti-ışgalci bir ulusal savaşın, kendisinden teknik bakımdan üstün olan bir güç karşısında fazla bir direnç göstermesi düşünülemez. Bir de savaşın önderliğini gericiler ve geçmişin zalim diktatörleri yürütüyorsa, o durumda savaşın yenilgiyle tanışması kaçınılmaz olacaktır.

Sınıfsal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin tarihi, bu gibi örneklerle doludur. Yoksa gerilla savaşı sadece dağda verilmez; ovada da verilir, şehir merkezlerinde de verilir. Tabii ki kır gerillacılığı ile şehir gerillacılığı arasında önemli farklar da mevcuttur. Meselenin özünü halka dayanmak ve askeri bakımdan düşmanın en zayıf halkasından vurup vurmamak oluşturmaktadır.

Gerilla savaşıyla Halk Savaşı’nın ve kır-şehri kuşatsınla Halk Savaşının anlamdaş teoriler olmadığına dair görüşlerimizi geçen sayıda ortaya koyduk. Burada sadece şu noktanın altını çizmekle yetineceğiz: Bir savaşa halk katılıyor veya savaşan güçlerin esas bileşimini halk oluşturuyorsa, söz konusu savaşı da Halk Savaşı olarak tanımlamanın kesinlikle doğru bir anlayış olmadığını belirtelim. Dahası, bu tür teorilerin Mao’nun Halk Savaşı teorisiyle uzaktan yakından ilişkisi yoktur.

Şehir gerillacılığının dezavantajlı yanları olmasına karşın, ancak yine de bu savaş taktiği sonucu Amerikan ve İngiliz orduları bozguna uğramaktan kurtulamadı. Öyle ki, kendi güçlerine moral vermek için yalan üstüne yalan atmaktaydılar. Yalanlarla tam bir beyaz saray şatosu kurulmuştu. Amerikan askerlerinden Cesika’nın hastaneden kaçı-

İşini çok büyük zafer kazanmışlar gibi dünyaya duyurdular. Oysa gerçekler abartıldığı gibi değildi. Hiçbir askeri çatışma olmadı. Daha doğrusu Amerikan ordusu Cesika'yı almaya gittiğinde Irak ordusundan hiçbir askerle karşılaşmadı. Hepsi nöbet yerlerini terk ederek kaçmışlardı.

Bilinmelidir ki kim daha fazla yalan söylüyor ve gücünü abartarak siyaset yapıyorsa, o daha fazla güçsüzdür. Amerika savaş pusatlarının ne kadar güçlü (!) olduğunu kendi ve dost güçlerinin savaş uçakları-askerlerini vurmakla gösterdi.

Tekniği o kadar ilahlaştıranların halkın görkemli direnişi karşısında ağız değiştirmek zorunda kaldıklarına dair vurguda bulunduk. Mao'nun işaret ettiği gibi yeter ki *"bütün dünya halkları yürekli olsunlar, savaşıma cesaret etsinler, güçlüklerden korkmasınlar ve birbirinin ardından ilerlesinler, o zaman bütün dünya muhakkak halkın olacaktır. İblislerin hepsi yok olacaktır."*

Biz savaş istemiyoruz. Silah, en kötü şeydir. Bunu yaratanlar da yine ezenler ve sömürenlerdir. Bunun için de bu savaşları ve silahları ortadan kaldırmak için tüfeğe sarılmak zorundayız. Yoksa dünyadaki silahlar ve savaşlar insanlığı yok etmeye devam edecektir.

Kır merkezli gerilla savaşının Türkiye-Kuzey Kürdistan'da beyaz ordu güçlerini nasıl da şaşkına çevirdiğini anlatmaya ve aktarmaya gerek yok. Bu savaş tarzının kudreti PKK gibi bir hareketi uluslararası bir siyasi güç haline getirdiği gibi, Kürt ulusal sorununu daha bir güncelleştirmiş oldu. Hangi güç sırtını dağlara dayamamışsa, o güç çok kısa süre içerisinde yenilgi almıştır. Buna, tarihimiz tanıklıktır. 12 Mart ve 12 Eylül yenilgilerinin politik arka planında yatan asıl neden, izlenen hatalı politik-taktik çizgilerdir. Bu, Maoistler ve tüm küçük burjuva sol akımlar açısından böyledir.

Köylü gerilla savaşını savunmak şehirlerde gerilla eylemleri yapmayı reddetmez. Fakat bizim dikkat çektiğimiz, bu tarz eylemlerin esas alınmayacağı gerçekliğidir. Buralarda bu tür eylemlere zaman zaman başvurulur. Ters durumda geçmişte olduğu gibi yine yenilgiler almak kaçınılmaz olacaktır.

Şu halkı hiçbir zaman bilincimizden çıkartmamalıyız ki, köylü gerilla savaşına veya silahlı mücadeleye karşı çıkanlar reformist-tasfiyeciliğin yolunu döşüyor demektir. Mevcut politik durumun reformist-tasfiyeciliğin gelişmesine müsait olduğuna dikkatleri çekmek istiyoruz. Reformist burjuva partilerin gün geçtikçe nicel olarak da olsa gelişmesinin birinci ayağını Maoist Komünistlerin toplum üzerindeki siyasi etkisinin zayıflığı oluştururken, ikinci ayağını ise bu partilerin feodal burjuvazi tarafından önünün açılmasıdır. Bir diğer faktör

ise, söz konusu partilerin "komünistlik", "emeğin temsiliyeti" adı altında yasalci-tasfiyeci programları oluşturmaktadır. Bundandır ki ideolojik mücadelede okun sivri ucunu her zamankinden daha fazla reformist-tasfiyeci akımlara yöneltmek zorundayız. Bunu söylerken diğer ideolojik akımları boşlayalım veya bu akımlara karşı ideolojik mücadele yürütmeyelim gibisinden bir düşüncüyü savunduğumuz sanılmasın. Bu akımların toplum üzerindeki siyasi etkisinin kırılmasının ana yolu sınıf mücadelesini doğru bir politik-taktik önderlik altında yürütmekten geçer. Bunun ikincil boyutunu ise doğru bir ideolojik mücadele oluşturur.

-v-

Ulusal Direniş Bitmedi Devam Ediyor

Daha önce değindik. 9 Nisan günü Bağdat'ın düşmesiyle birlikte ABD ve "koalisyon" güçleri Irak'ın fiili işgalini esasta tamamlamış oldular. Bu, aynı zamanda Saddam önderliğindeki savaşın yenilgiye uğraması anlamını da taşıyor. Saddam önderliğindeki ulusal direniş hareketinin yenilgi alması ve askeri işgalin tamamlanması demek Irak Ulusal direnişinin de bittiği-biteceği anlamına gelmemelidir. Daha açık bir deyişle Saddam eşittir Irak ulusal direnişi demek doğru değil. Bu, Saddam ve yönetimine hak etmediği payeleri biçmek olur. Dahası, ulusal direniş Saddam'la özdeşleştirmek Saddam ve yönetimini dünya halklarına şirin göstermektir. Savaş özgölünde Saddam'ın ulusalcı özelliği var, ancak halkçı özelliği yoktu. Bu ulusalcılığı da güdüktü. İşgalciliğe karşı olması onu ulusalcı kılmaktadır.

Bağdat'ın düşüşü ve Irak'ın geleceğiyle ilgili olası gelişmeleri özet olarak da olsa aktarıp değerlendirmeye tabi tutalım:

Önce şu noktanın altını çizelim: Bağdat'ın düşüşü aynı zamanda Saddam ve yönetiminin de düşüşünün tarihi oldu. Bağdat'ın işgalci orduların eline geçmesiyle birlikte Saddam ve sözcülerinin ortalıkta gözükmemesi 9 Nisan günü Irak'ın işgalinin tamamlandığını gösteriyor.

Bağdat'ın düşüşünden sonra geriye direnen tek bir şehir kalmıştı. O da Saddam'ın doğduğu kent olan Tikrit idi. Bu kentte iki-üç gün sonra işgalci güçlerin eline geçti. İşgalci orduların denetim altına almadığı şehir merkezleri kalmadı. Fakat henüz askeri açıdan denetimini tam sağlayamadığı kasabalardan söz edilmektedir. Örneğin ,Bağdat

yakınındaki iki kasabada değişik günlerde ABD askerlerine saldırılar düzenlendi. Bu kasabalardan Felluce'de 1 ile 4 Haziran günleri ABD askerlerini taşıyan zırhlı araçlara karşı iki ayrı askeri saldırı düzenlendi. Söz konusu saldırılar da ABD askerlerinden toplam 3 ölü 20'ye yakın yaralı olduğu bilinmektedir. Bu kasabanın Bağdat'a 50 kilometre uzaklıkta olduğu söylenmektedir. ABD, bu kasabalara tank ve zırhlı birlikler eşliğinde saldırıya geçmeye hazırlanıyor.

Kısacası, ufak çaplı da olsa işgalci güçlerin tam denetimine geçmeyen kasabalar mevcut. Ancak bu, Irak'ın askeri açıdan işgalinin tamamlanmadığı anlamına gelmez.

Bu bağlamda Irak'ın askeri bakımdan işgalinin tamamlanmasını Bağdat'ın düşman güçlerin eline geçtiği tarihi 9 Nisan olarak belirlemek doğru birlemler olacaktır.

Bağdat'ın düşmesi ve Irak'ın askeri işgalinin esasta tamamlanmasını takip eden günlerde bir çok il ve kasabada Arap halkı ABD ve işgalciliği devasa kitlesel gösterilerle protesto ettiler-etmeye devam ediyorlar. Bu gösterilerin başını daha önce faşist Saddam diktatörlüğü tarafından mezhepsel olarak katliamlara uğrayan Şii Araplar çekmekteydi.

9 Nisan'dan günümüze kadar ABD vd. işgalci güçlerin kurşunlarıyla yüzlerce Arap emekçisi katledildi. 15 Nisan günü "ABD'nin atadığı uşak valiyi istemiyoruz" diye valiliğe doğru yürüyen Musul halkı üzerine ABD askerleri ateş açtı. Bu ateş sonucu emekçi halktan onlarca insan katledildi.

Aynı gün on binlerce emekçi Nasiriye'de "ABD'nin 51. eyaleti olarak belirlediği sömürge Irak valisi önderliğinde gerçekleştirilmeye çalışılan "yeni yönetim" toplantısını: "ne Saddam'ı ne de ABD'yi istiyoruz" diye protesto etti. Ki adı geçen uşaklar yönetimini inşa etme toplantısına Şii Arapları temsilen kimse katılmadı. Hatırlanacağı gibi Güney Kürdistan'a alternatif olarak Şii bölgesinin özerk iktidarı için ABD'nin ihraç ettiği uşak Şii lider daha savaş bitmeden yardımcısıyla birlikte camide öldürüldü.

Şii Araplara önderlik edenlerin ideolojik olarak esin kaynağının İslam ideolojisi, siyasi arenada dayandığı esas güç ise İran mollalar devletidir. Bu hareket Mollaların hükmettiği İran devleti tarafından desteklenmektedir.

Hemen her gün farklı boyutlarda da olsa işgalcilik karşıtı kitlesel gösteriler meydana gelmektedir. Bu gösterilerden bir kısmı ABD vd. işgalci güçler tarafından kanla bastırılmaya çalışıldı. 26 Nisan günü ABD'nin Bağdat'taki cephaneliğinin patlaması sonucunda halktan 40'in üzerinde insan öldü. Bugüne kadar yapılan en büyük kitlesel gösteri ise

Kerbela kentinde milyonlarca Şii'nin (başka ülkelerden de Şiiler katılmıştı.) yaptığı gösteriydi. Milyonlarca insan "ABD yönetimi ve işgalciliğini tanımayacaklarını" haykırdılar.

Bu ulusal yurtsever kesimi temsilen bugüne kadar sömürge valisi olarak atanan general **Jay Garner** önderliğinde yapılan uşak hükümet toplantısına katılan olmadı. Görünen o ki İran güdümülü bir siyasi çizgi izleyen bu akım İran devletinin "ABD tarafından kurulacak bir iktidarı tanımayacakları" yönlü açıklamalarına sadık kalmaktadır. Özcesi, denilebilir ki Irak ulusal direnişinde en büyük kahramanlığı bu mezhepten emekçilerin yaşadığı il ve kasabalar gösterdi.

ABD'nin Irak'ı işgali hiçbir zaman Irak halkının işine gelmedi-gelmeyecektir de. Çünkü bir halkın istemediği işgalciliğe ne "özgürlük", ne de "demokrasi" götürülür. Dolayısıyla bu işgalde bir avuç ulusal hain (Ahmet Çelebi gibi) ve sözünü ettığımız Kürt egemenleri dışında halktan hiçbir kimsenin kazancı yoktur.

Bu işgal, sadece Güney Kürdistan'lı egemenlerin işine yarayacaktır. Bu da sadece ulusal haklar bağlamında olacaktır. Yoksa sınıfsal anlamda Kürt halkının bu savaştan hiçbir yararı yoktur ve olmayacaktır. Öyleyse en çok kimin işine yaradı? Bu, Güney Kürdistan'ın hakim sınıflarını temsil eden kliklerden **Barzani-Talabani** gibi büyük feodal-burjuvalar ve aşiret beylerinin işine yaradı. Çünkü bu feodal burjuvalar ABD aracılığıyla Güney Kürdistan'daki sömürden daha fazla kar edecektir. Özellikle de Musul ve Kerkük petrolerindeki kardan daha fazla pay almaya çalışacaklardır. Tabii, ABD verirse?! ABD, Irak'taki sömürgeci yönetimini garanti altına almak için kırıntı da olsa bu işbirlikçi feodal-burjuva sınıflara pay verecektir. Çünkü mevcut durumda ABD için Irak'ta dayanacağı ileri cephe güçleri Güney Kürdistan'ın egemen sınıfları olacaktır.

Saddam diktatörlüğünün iki büyük zayıf halkasından biri Şii Araplar iken, diğeri ise Güney Kürdistan'dı. Bunlar içerisinde en zayıf halkası Güney Kürdistan'dı. İşte ABD, bu zayıf halkalardan Güney Kürdistan'ın egemen sınıflarını yanına almayı başardı. Ancak hesapladığı gibi Şii Arapları yanına almayı başaramadı.

Şii Arapların ABD'nin önünde savaşa katılmasının iki önemli başlıca nedeni var: Bunlardan birincisi, bu mezhebe mensup Arapların ulusal şekillenişlerinin Sünni Araplarla aynı ulusal karakteri taşıması gerçekliği iken, diğeri ise İran-Humeyni politik çizgisinden hareketle anti-ABD'ci olmaları gerçekliğidir.

Bilinmelidir ki Irak'ın işgal ve sömürgeleştirilmesi İran devletinin işine yaramıyor. ABD'nin İran'ı işgal etme planları söz konusudur. ABD yakın vadede İran devletini hedef güçleri arasında

göstermiş durumdadır. Şimdiden bunun ön hazırlıklarını yapmaktadır. Hatırlanacağı gibi ABD'nin 11 Eylül sonrası belirlediği baş hedeflerden birisi de İran'dı. İran devletinin ABD işgal hareketine karşı çıkışı ve kurulacak olan uşak hükümeti tanımamasının politik arka planında da tamamıyla kendi çıkarları yatmaktadır.

Nereden bakarsak bakalım Irak Arap halkının emperyalist işgali kabul etmediği-etmeyeceği ortadadır. Tarihte hiçbir halk başka bir ülkenin, bir ulusun kendi topraklarını işgal etmesini kabul etmemiştir. Ulus ve milli baskı varolduğu müddetçe ulusal hareketler şu veya bu boyutta devam edecektir. Hiçbir işgal, halklar tarafından meşru görülmemiştir. Çünkü ulusal işgal ve istila bir ulusun kendi kaderini yok etmek demektir.

Örnekleme için fazla uzağa gitmeye gerek yok: Kürdistan tarihine ilişkin bilincimizi tazelediğimizde görülecektir ki, Kürdistan işgalci güçler tarafından önce ikiye sonra ise dörde parçalanarak işgal altında tutuldu. Kürdistan'ın dört parçaya bölünüşü yaklaşık yüz yıl oldu. Bu işgalcilik ve istila yüz yıldır da devam etmektedir. Ama ulusal isyanlar ve hareketler hiç durdu mu? Hayır, hiç durmadı. Bugünlere kadar onlarca kez Kürt isyanları gerçekleşti. Tarihte irili ufaklı 30'a yakın Kürt ulusal direniş hareketi var.

Bu sorunun ulusal bağlamda gerçek çözümü ise ancak her parçadaki ulusların (egemen-ezen ulus ile ezilen bağımlı uluslar arasında) eşit haklara sahip olmasıyla mümkündür.

Mümkündür ki ABD, kendi stratejik çıkarları için Güney Kürdistan'da bir kukla devletin kurulmasını da devreye sokabilir. ABD'nin yakın vadedeki çıkarları henüz buna uygun değildir. Bu oluşumu yakın vadede gerçekleştirmesinin önünü iki büyük engel söz konusudur.

Bunlardan birinci büyük engel ABD'nin Arap ulusunun yaşadığı toprakların yeraltı, yerüstü zenginlik kaynaklarından, en önemlisi de petrol kaynaklarından vaz geçmesi gerek. Dahası Güney Kürdistan'da bir devletin kurulmasına Arap feodal burjuva egemen sınıfları karşı çıkmaktadır-çıkacaktır. Bu da mevcut durumda ABD'nin işine yaramamaktadır.

İkinci büyük engel ise, Türk devletinin Güney Kürdistan da bir devletin kurulmasına karşı çıkışıdır. Bu konuda Türk devletinin ne denli şoven politikalar izlediğine dair özel vurgu yapmaya gerek yok sanırım. ABD'nin hali hazırda Türk devletiyle stratejik ortaklığını bozmaya niyetli olduğunu söyleyemeyiz.

Diğer gelişmeleri bir kenara bırakalım Türk devletinin Kerkük'ün Kürt valisine teslim edilmesine karşı gösterdiği ırkçı-şoven tepkilerin boyutu ortada.

Dahası, ABD'nin Güney'de Kürt devletinin kurulmasına göz yumması veya desteklemesi Kuzey, Doğu ve Güney batı Kürdistan'nın da gelecekte

benzer oluşumları göze alması demektir. Bu oluşumların gerçekliğe dönüşmesi aynı zamanda Orta doğu'daki tüm siyasi dengelerin alt-üst olması demektir. Hatta bu durum Kürdistan'ın bütün parçalarının bir tek devlet çatısı altında birleşmesinin de önünü açmak anlamına gelir.

Bu tür gelişmeler de kısa vadede ABD'nin çıkarlarına denk düşmemektedir.

Kaldı ki ABD hali hazırda Türk devletiyle uşaklığa dayalı stratejik işbirliğini bozmaya niyetli değil. ABD'nin çıkarları bunu henüz gerektirmiyor. O nedenle de yakın vadede kukla bir Kürt devletin kurulmasını istemeyecektir.

ABD açısından Irak'ın işgal edilmesi aynı zamanda Ortadoğu'daki güçler dengesi bakımından çok büyük mevzisini ele geçirmek demektir. ABD için bu kazanım sadece ekonomik değil siyasi-askeri açıdan da çok büyük ve stratejik bir mevzi kazanımıdır.

Buradaki yönetimi uşakları aracılığıyla oturtması ve arkasından askeri işgalciliğe son vererek çekilmesi durumunda ABD uzun yıllar Ortadoğu'nun bu büyük ekonomik petrol karargahını sağlamış olacaktır. Buradan da diğer devletleri de siyasi, özellikle de askeri olarak kolayca denetimi altına almayı başaracaktır.

ABD için en büyük tehlike işgalci orduların Irak topraklarında uzun yıllar kalması olacaktır. Çünkü Irak savaşıyla daha bir güçlenen anti-ABD'ci bilinç işgalin uzun sürmesi durumunda bu bilinç daha bir ivme kazanacaktır.

O durumda yeniden ayağa kalkacak olan bir ulusal savaş 9 Nisan öncesinden çok daha farklı boyut ve nitelikte seyretmiş olacaktır. Bu da ABD için çok büyük bir darbe ve yenilgiyi beraberinde getirecektir.

Türk medyası kaynaklı olarak "Kürtlerle Türkmenler arasında çatışma çıktı, "Kürtler,Türkmenleri katlediyor" vb söylem ve iddiaların tamamıyla Güney Kürdistan'lı Kürtlere yönelik provokasyon amaçlı yalan ve demagogiler olduğunu belirtelim. Bu Kürt düşmanı söylemlerin sahibi daha çok Türk devletinin Türkmenler içerisindeki ajan ve provokatörleridir. Amaç, Türk Ordusunu Güney Kürdistan'ın üzerine yürütmektir. Dahası ABD üzerinden Kürtlere yönelik baskı kurmak için bu iddialar ortaya atılmıştır. Senaryonun amacı: "Kürtler, Türkmenlerin güvenliğini tehdit ediyor, dolayısıyla Türkmenleri ancak Türk ordusu koruyabilir. Onun için de Türk işgalci ordusunu Güney Kürdistan'ın daha iç kesimlerini (Kerkük ve Musul'u) işgale" davet etmektir.

Türk devletinin Türkmen haklarını savunma adı altında asıl hedefi olası bir Kürt devletin kurulmasını önlemek için ABD üzerinde baskı unsuru oluşturmaktır.Yoksa ne ortaya atılan provokatif söylem ve iddialar doğrudur ne de Türk devletinin Türkmen halkını koruma gibi bir derdi vardır.

Türk devleti ve Türk şovenizmiyle ün salmış büyük medya kalemşörleri iş Türkmenlere gelince avazları çıktığı kadar bağırırmaktan; yalan-demogoji üzerine kurulu teoriler ("Türkmenler Kürtler tarafından katledildi-katlediliyor" vb. yalanlar) üretmekten geri durmuyorlar. Fakat iş Kürtlere gelince dilleri lal oluyor. On milyonlarca Kürdün yaşadığı Kuzey Kürdistan'dan hiç mi hiç söz etmiyorlar. Bu topraklar Kürtlerin topraklarıdır diye söz etmedikleri gibi yüz binlerce Kürt insanın katledilmesine de alkış tutmaktan geri durmuyorlar. Bir milyonluk Türkmenin hakkını da savunacaksın, on milyonlarca Kürdün hakkını da savunacaksın. Doğru devrimci-demokrat duruş budur. Haksızlık kim tarafından yapılırsa yapılsın demokratlığın gerçek ölçütü budur. Gerisi şoven ve ırkçı yaklaşımlardır.

Başka ulusal haksızlıklara karşı demokrat kesileceksin ama iş Kürtlere geldi mi avazın çıktığı kadar şoven ve misak-i millici kesileceksin. Böyle demokratlık-ilericilik nerede görülmüş? Bu, nasıl demokratlık? Öyle ki bu demokrat-aydın (!) kesim daha da ileri giderek Türk devletinin Güney Kürdistan'ı işgal etmesi ve işgalini daha da genişletmesi için her bakımdan alkışlayacaklarını da dillendirmekten geri durmadılar. Bunlardan bir kesiminin başını C. Dündar gibi bilinen "aydın" çevre çekmekteydi. Sözümüzü fazla uzatmadan C. Dündar gibi "yarı-demokrat aydınlar", unutmamalıdır ki Türkiye-Kuzey Kürdistan topraklarında yaşayan bir insanın demokrat olmasının temel ayağı ancak Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkını savunmaktan geçer.

Kürt ulusu gerici önderliğinde ve ABD güdümünde kukla bir devlet kurma yönünde kaderini belirlemiş olsalar dahi, yine de bir demokrasinin görevi bu hareketi zorla bastırmayı savunmak olmaz. Sadece önderliğini teşhir etmekle yetinir. Daha açıkçası bu tür durumlarda yapılması gereken görev Kürt halkını ve ulusunu uyarmak için bu hareketlerin ve önderliğinin yanlış yolda olduğuna dair ideolojik eleştiri yürütmektir. Aksi tutumlar egemen ulus şovenizmidir, sosyal şovenizmdir. Bunun da demokratlıkla uzaktan yakından ilgisi yoktur.

ABD, emperyalist çıkarlarının geleceği için kurmayı planladığı uşak hükümeti hala da kurmayı başaramadı:

51. valisi olarak atadığı emekli general Jay Garner eliyle büyük aşiret ağaları ve üst düzey bürokrat kesimlerle kurmak istediği hükümeti kurmayı hala başaramadı. ABD, sömürge valisi general Jay Garner'in hükümet kurma girişimleri başarısız olunca onun yerine Pentagon'un en has adamlarından ve eski bir diplomat olan **Paul Bremer**'i atadı.

ABD, Irak işgaliyle askeri zafer sağladı. Ama bu ülkede siyasi zaferi henüz sağlayamadı. Siyasi zaferi ancak uşak bir iktidarı iş başına getirmek ve uzun süre bu iktidarını sürdürmekle sağlayabilir. Ki bu da halk tarafından tercih edilecek bir durum

değil. Halk için Saddam diktatörlüğü ile ABD'nin oluşturacağı uşak diktatörlük arasında bir fark olmayacaktır. Çünkü yine devleti egemen- sömürücü sınıflar yönetecektir. Bu da halk için daha fazla sömürü ve zulümden başka bir şey getirmeyecektir. Dolayısıyla halk şimdiden Irak iktidarının geleceğini Saddam diktatörlüğüyle aynı görüyor.

Çok köklü tarihe ve geleneksel zenginliklere sahip Irak halkı feodal toplumsal şekillenişinden aldığı gururla Saddam gibi kendi ulusundan zalim diktatörlüklere uzun süre dayanabilirler ancak emperyalist haydutların işgalciliğine ve kukla iktidarlara uzun yıllar müsaade etmeyecektir.

Bilindiği gibi Saddam iktidarı ve hükümetlerini tek parti yönetmekteydi. Bu da Saddam'ın BAAS Partisi'nden başkası olamazdı.. Daha açıkçası, Irak'ta tek partili-tek şefli faşist diktatörlük hüküm sürmekteydi. Saddam hükümetinin yıkılması sonucu piyasaya bir çok parti çıktı. Bu çok partili oluşumlar ABD'nin "demokrasi" vaatlerinden güç alarak ortaya çıktı. Kimi aşiret ağaları dahi parti kurmaya çalıştı. Altını çizmek gerekir ki bu çok partililik görüntüler her ne kadar ABD'nin lehine gibi gözükse de ancak şu da var ki kurulan partilerden çoğunluğunun ABD karşıtı bir çizgiye sahip olduğu belirtilmektedir. Bu partilerin çoğunluğunun Saddam rejimi ve çizgisini temsil etmekte olduğu ifade edilmektedir.

Kısacası, Bağdat'ta parti enflasyonu yaşanmaktadır. Toplam 73 partinin kuruluşundan söz edilmekte. Bu partilerden belli başlıları şunlardır:

Sosyalist Narsın Partisi: Milliyetçi bir çizgiyi temsil etmektedir. Bu Parti için Arap milliyetçisi **Cemal Abdul Nasır**'ın çizgisinde olduğu belirtiliyor.

Yeni Irak İslam Partisi: Bu parti, eski Baas Partisi üyelerinden oluşuyor ve Saddam'ın çizgisini yeniden iktidar yapma hedefini taşımaktadır.

Irak Yeniden Düzenleme Hareketi, Irak Birlik partisi gibi çok sayıda yeni parti ve hareket doğmaktadır.

Bu 73 Parti arasında Kürt egemen sınıf partilerinden PDK ve YNK da var. Bu Kürt partileri dışında başka Kürt partileri de Bağdat merkezinde büro açmış durumda.

Savaş öncesi ve sonrası açığa çıkan politik gelişmelerden hareket edildiğinde bu ülkede başlıca dört siyasi akım kendisini göstermektedir:

Bunlar;

Şii ve Sünni Arap mezhebine dayanarak siyasi şekillenmesinde feodal İslam ideolojisini temel alan kesimler,

Arap ve Kürt milliyetçisi akımlar,

Küçük burjuva devrimci-demokrat ve "sosyalist" akımlar,

Ve ABD güdümlü komprador bürokrat burjuva ve yeni liberal akımlar.

Mevcut durumda Irak'ta Maoist bir parti veya gruptan söz etmek mümkün değil.

ABD, uşak hükümeti kurmada Bağdat merkezli kurulan partilerden 9 parti ve örgütü kendisine baz almayı düşünüyor. ABD'nin yeni hükümeti kurmak için üzerinde hesap yaptığı partiler ve tarihçeleri kısaca şöyledir:

Kürt milliyetçisi ve aynı zamanda Kürt ege-men sınıflarını oluşturan iki partiden söz ettik. Bu partiler dışında kalan partilerin belli başlıları şunlardır:

-Yüksek İslam Meclis Şurası: Bu partinin liderliğini **Muhammed Bekir El Haki** yapmaktadır. Şii Mezhebinin örgütlemeyi temel alan bir partidir. Aynı zamanda önemli diyebileceğimiz boyutta askeri silahlı kuvvetlere sahiptir. Bu partinin lideri El Haki, 23 Yıl boyunca İran'da kalmıştır. Daha önce ifade ettik: Bu partinin çizgisi İran İslam çizgisindedir. Bu parti ve silahlı kuvvetleri 1991 yılından beri İran'da askeri eğitim yapmaktadır. ABD'nin bir an önce Irak'tan çekilmesini istemektedir. Bu partinin siyasi çıkarlarıyla İran devletinin çıkarlarının çıkışmasının neden ve niçinleri üzerine daha önce söz ettiğimizden tekrar durmayacağız.

-Ahmet Çelebi önderliğindeki Irak Ulusal Kongresi: Liberal, demokratik çizgiyi esas aldığını belirtmektedir. Ahmet Çelebi, 1991 Körfez savaşından sonra ABD tarafından Saddam'a karşı alternatif olarak yetiştirilen uşak-ajan bir kişidir. Bu hırsızın yıldızı ABD tarafından bilinçli olarak parlatıldı. Banka dolandırıcısı ve hortumcularından birisidir. ABD'nin en çok güvendiği parti ve lider, Ahmet Çelebi ve partisidir. Bu parti, savaş döneminde 700 kişilik askeri gücüyle ABD ve işgalci güçlerle birlikte hareket eden uşak partidir. Bağdat'ın ilk düşüşünde Saddam'ın heykelini yıkmaya çalışan kişilerin bu partiye mensup askerler olduğu söylenmektedir.

-Irak Komünist Partisi: Bu parti, 1934 yılında kurulmuştur. Bu tarihten itibaren Irak'ta faaliyet yürütmektedir. Özellikle de 60'lı yılların ortalarında Irak'ta iktidarı alabilecek bir siyasi güce ulaşmıştı. Fakat Rus sosyal emperyalizminin revizyonist çizgisini takip ettiğinden Irak diktatörlüğü tarafından kanla bastırılarak yenilgiye uğratılmıştır. Bu parti, aynı zamanda ABD ve diğer işgalci güçlerin yeni hükümeti kurduktan sonra bir an önce Irak'tan çekilmesini istemektedir. Reformist bir çizgiye sahiptir.

-Adnan Paçacı'nın kurduğu parti: Bu partinin, Sünnilerin siyasi temsilcisi olarak ABD tarafından kurulduğu belirtilmektedir. Lideri Adnan Paçacı'nın 40 yıldır Irak dışında yaşadığı söylenmektedir. ABD'nin bu partiyi kurmasındaki esas amacı Sünni Arap milliyetçiliğini kendi potasında örgütlemek içindir.

-Irak İslami Dava Partisi: Şii örgütlenmesini esas alan en katı ve radikal dinci partidir. ABD'nin hemen Irak'ı terk etmesinden yana.

-Eyad Pelevi önderliğinde kurulan Irak Birlik

ve Dayanışma Partisi: Bu partiyi, daha çok eski bürokrat, alt düzey subaylar gibi küçük burjuvaların kurduğu; ve bu partinin liberal Arap milliyetçisi bir çizgi izlediği söylenmektedir. Ayrıca Anti-ABD'ci görüşlere sahip olduğu da belirtilmektedir.

-Müslüman Kardeşler Örgütü: 1945 yılında kurulan İslamcı bir partidir. Örgütlenmesinde Sünni Arap kesimini temel alan ve şeriat (İslam) yasalarıyla yönetilecek bir rejim kurma programına sahiptir. Gerici-feodal dinci bir partidir.

Kısacası, Irak'ta "yeni hükümet" kurmak için öne çıkan belli başlı partiler bunlardır. Daha önce de işaret ettiğimiz gibi Irak'ta başkaca irili-ufaklı partiler de var.

ABD, mevcut siyasi oluşumlar ve çelişkilerin boyutundan hareketle Irak'ta dini veya etnik bir oluşuma gitmeyi doğru bulmuyor. Çünkü dini ya da etnik merkezli bir oluşum ABD'nin Irak üzerindeki stratejik hesaplarına uygun düşmemektedir.

ABD uşak hükümeti kurmayı başaramadı dedik. Hükümet kurma planlarını erteledi. "Irak ulusal Kongresi" aracılığıyla Temmuz ayında yapmayı düşündüğü toplantıyı iptal ettirdi. Gerekçeyi "katılımların zayıf olduğu" şeklinde gösterdi.

Bilindiği gibi Irak gerek ulusal gerekse mezhepsel bakımdan oldukça yoğun çelişkiler yaşamaktadır. Daha şimdiden Musul ve Kerkük'te Sünni Arap gericileriyle Kürtler arasında bir çok silahlı çatışma yaşandı. Bu çatışmalarda onlarca insanın öldüğü de bilinmektedir.

Saddam ve yönetiminin mezhepsel bakımdan Irak'ta azınlığı oluşturan Sünni Arap kökenli olduğunu da belirtelim. Şii Araplar, Irak Arap nüfusunun % 65'ini oluşturduğunu ve bu mezhebin Saddam diktatörlüğü tarafından dini baskı altında tutulduğunu bir kez daha vurgulamak isteriz.

Irak'a ilişkin bir diğer son gelişme ise şudur: Körfez savaşından bugüne kadar ABD'nin başını çektiği Birleşmiş Milletler Örgütü'nün (BMÖ) Irak'a uyguladığı ambargo gelinen aşamada ABD'nin çıkarları sonucu kaldırıldı. Daha önce ambargonun kaldırılmasına kendi çıkarları için karşı çıkan Fransa, Almanya ve Rusya bu kez yine aynı çıkarlar doğrultusunda ambargonun kaldırılmasına onay verdiler. Bu konuda karşılıklı anlaşmalar. Anlaşmanın perde arkasında yatan gerçeklik ise ABD'nin Fransa ve Rusya'ya "Irak petrolrolleri üzerinde geçmişte yapılan anlaşmaların geçerli olduğunu" teyit etmesidir. Daha açıkçası ABD, Fransa ve Rusya'ya daha önce "Irak petrolrolleri üzerine yapılan anlaşmaları tanımayacağız-iptal ettik" vb. yönlü kestiği cezayı kaldırdı.

Ayrıca ABD, daha önce Irak yönetimiyle kimi devletlerin (Rusya, Fransa, Türkiye gibi) yaptığı ticari-ekonomik (Petrol vb.) anlaşmaları "tanıdığını-

taniyacağını" ilan etti.

Bir başka gelişme ise ABD'nin, askeri işgal açısından Irak'ı yönetmek ve denetim altında tutmak bakımından üç askeri bölgeye ayırdığını; bunlardan Bağdat gibi merkezleri ABD askerlerinin, Musul-Kerkük civarı Polonya askerlerinin, Güney'i (Basra ve çevre kentler) ise İngiliz orduları arasında paylaşmasıdır.

Bu arada Irak'ın işgaliyle birlikte Nato'nun, daha çok da ABD'nin Türkiye'deki askeri üslerinin (İncirlik vb.) stratejik öneminin eskisi gibi kalmadığını da belirtelim. Çünkü ABD geline aşamada bölge ülkelerini vurmak için, özellikle de havadan vurmak için İncirlik vb. üslere pek fazla ihtiyaç duymayacaktır. Bu ihtiyacını Irak'ta işgalle ele geçirdiği askeri ve diğer havaalanlarını kullanarak giderecektir.

Tüm bu, yani işgal-istilacılık, emperyalistler arası çelişkiler, politik-ekonomik, tarihsel-ulusal, dinsel ve mezhepsel gelişme ve çelişkilerin derin olması tek cümleyle şunu ifade etmektedir: ABD vd. işgalci güçlerin işi bundan sonra daha zordur. Savaş döneminde teknik üstünlüklerine güvenerek yakıp-yıkıp, katlettiler. Ve Saddam önderliğindeki ulusal direnişi yenilgiye uğrattılar. Bundan sonra bir yandan işgalciliğin yığınlarda yarattığı anti işgalci ulusal bilinç yoğunluğu, diğer yandan ise atayacağı yeni uşak hükümetlerin ekonomik-siyasi icraatları Irak halkını eskisinden daha fazla anti-ABD'ci ve ulusal direnişi yapacağı kesindir. Bu bilinç yoğunluğu, sadece Irak halkında değil tüm Arap halklarında ve bölge halklarında da gelişecektir... Onun için de diyoruz ki ABD'nin söz konusu zaferi görelidir. Bu bağlamda ABD'nin Ortadoğu halkları tarafından, başta da Irak halkı tarafından yenilgiye uğrayacağı gün uzak değildir.

Kuşkusuz ki burada yeniden boyutlanacak bir ulusal kurutuluş savaşı direkt olarak Türkiye-Kuzey Kürdistan proletaryası ve halkını da etkisi altına alacaktır. Öyle ki bu politik etkinin gücü 20 Mart ve sonrasında daha güçlü olacaktır. Bundandır ki üzerinde yaşadığımız coğrafyanın ve diğer bölge ülkelerinde siyasi varlığını sürdüren Maoist Komünist Partileri'ne büyük bir tarihi görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu durum hem sınıfsal ve ulusal hem de enternasyonal görev açısından önemli bir devrim avantajı oluşturmaktadır. Şüphesiz ki ABD diğer emperyalist devletlerin Türkiye-Kuzey Kürdistan coğrafyasında başta ekonomik ilhak olmak kaydıyla siyasi ve askeri olarak bir tahakkümü var. Bunun içindir ki ülke toprakları yarı-işgal altındadır.

Şüphesiz ki bu durumda RCP-USA'lı (Dev-

rimci Komünist Partisi-ABD) kardeş parti başta olmak üzere DEH üyesi diğer partilere çok önemli görevler düşmektedir. Bu durum da gerek bölge ülkelerindeki (İran ve Türkiye-Kuzey Kürdistan'lı) Maoist Partiler, gerek ABD'li gerekse DEH'in bütünü açısından önemli avantajlar yaratmaktadır. Bu avantajlardan dolayı düne göre bugün Irak'ın devrimci-demokrat ve ilerici ulusalci kesimleriyle daha yakın ilişki kurma olanağına sahibiz. Bu fırsatları doğru bir siyaset altında kullandığımız durumda bu ülke topraklarında Maoist bir partinin kurulması-inşa edilmesi uzak bir gelecek olmayacaktır.

Elbette ki biz Maoistler hiçbir zaman ve ne adına olursa olsun bir ülkenin işgal edilmesini ve o ülke halklarının ölüm kusan bombalar altında katledilmesini istemeyiz. Bu durum, irademiz dışında gözü doymaz emperyalist haydutlar tarafından gerçekleşmiş olsa da işte burada tüm Maoistlerin ana görevi, devrim için yaratılan bu fırsatlardan sonuna kadar faydalanmasını bilmektir. Doğru bir önderlik de ancak böyle yerine getirilebilir.

Her gerici ve haksız savaş kendi bağrında devrim için fırsatlar da yaratır dediğimiz gerçekliğin kendisi de bu, vb. gelişmelerin daha fazla açığa çıkartılmış olmasıdır. Burada kavranılması gereken ana halka gericilerin kendi iradeleri dışında doğan bu fırsatları doğru bir önderlik altında devrim lehine çevirmektir.

Unutulmamalıdır ki en gerici ve haksız savaştan dahi öğrenmesini bilmeyenler gerçek Maoistler olamazlar. Biz Maoistler için Haklı bir savaştan öğrenmek ne kadar bilimsel bir ihtiyaç ise aynı şekilde haksız savaşlardan da öğrenmek o kadar bilimsel bir ihtiyaç olmalıdır.

Biz Maoistler olarak bu emperyalist işgal ve sömürgeleştirme savaşından çok önemli dersler edindiğimizi söyleyebiliriz. İşte bugün asıl mesele bu dersleri pratikte daha bir yaşanılır hale getirmektir. Bunu da başaracak bilgi, cüret ve yeteneğe sahibiz. U

Ön açıklama: Aşağıdaki yazı Maoist Komünist Partisi I. Kongre Belgelerinden olan “TKP(ML)’den Maoist Komünist Partisi’ne Bu Tarih Bizim” adlı kitaptan alınmıştır.

20 Ekim 2000 Ölüm Orucu ve sonuçları üzerine genel bir yorum:

Devlet, devrimcileri politik olarak teslim almak ve en azından etkisiz hale getirmek için stratejik hesap yapıyordu. Bunun için de hapisanelerde bunun askeri-politik provasını yapıyordu.

Maoist Komünistler devletin bu stratejik yönelimini 2000 yılının başlarında somut bir şekilde görerek hazırlıklarını buna uygun yaptı. Bu stratejik saldırı ancak stratejik bir duruşla geri püskürtülebilir öngörüsüne vardılar.

Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu (CMK) içerisinde yer alan örgütlerle, devletin söz konusu stratejik saldırısına ilişkin nasıl bir politiktaktik belirlenmeli, bunun üzerine günlerce, aylarca tartışma yürüttüler. DHKP-C ile birlikte sürecin çok yönlü tartışılmasına ve örgütlenmesine öncülük yaptılar. Tartışmalar yaklaşık 9 ay sürdü. Bir yandan bu tartışmalar sürerken, diğer yandan ise dış kamuoyunu devletin olası saldırılarına karşı hazır hale getirmek için çeşitli eylemlilikler geliştirildi. Bu eylemlilikler bir dönem epeyce etkili oldu. Fakat bu tepkiler F tipi saldırısını durduracak boyutta değildi. Dolayısıyla yine işin asıl yükü hapisanedeki tutsakların omzuna bindi.

Devlet, halk ve devrimci cephedeki tüm gelişmeler bu saldırıyı geri püskürtecek gücün gelinen aşamada ancak devrimci tutsaklar olacağını somut bir görev olarak dayattı. Gelişme-

leri çok yakından ve doğru bir gözle takip eden Maoist Komünistlerle DHKP-C’li tutsaklar bu saldırıların ancak ölüm orucuyla püskürtüleceği ve söz konusu direnişin de gelinen aşamada başlatılması noktasında görüş birliğine vararak, 20 Ekim 2000 günü ölüm orucu direnişini başlattılar.

Bu sürece ilişkin ayrıntılı analizlere girmeyeceğiz. Çünkü, ayrıntılara girmekle muhasebenin kapsamını aşmış olacağız. Biz burada sadece öne çıkmış belli başlı olumluluk ve olumsuzluklarımız üzerinde duracağız.

Öncelikle şunun altını bir kez daha çizmek isteriz: Bu direnişin başlamasına yön veren politikanın doğru olduğunu belirtelim. Direnişin başlama zamanlaması da tam uygun anda yapılmıştı. TKP(ML) ve DHKP-C önderliğinde 20 Ekim günü başlatılan Ölüm Orucu direnişine aynı tarihte TKİP de katılmıştır.

CMK’ya mensup diğer örgüt ve partilerin katılmama gerekçesi soyut ve subjektifti. Kimisi “zamanlamanın erken olduğundan”, kimisi ise “bu saldırıları ölüm orucuyla değil fiziki direnişle püskürtürüz”, kimisi “barikat kurarak geri püskürtürüz” vb. gerekçelerle ölüm orucu direnişinin başında yer almadılar. Bu üç parti dışında kalan diğer tüm partiler 19 Aralık ve sonrası bilfiil direnişin içerisinde yer almaya başladılar. Sürece tepkilerini küçük çaplı eylemliliklerle yü-

rütüyorlardı. Bu üç parti dışında kalan diğer hareketlerin ölüm orucu eylemine bilfiil katılması direniş açısından belli bir dezavantaj oluşturmaktaydı. PKK ve diğer yapıların katılmaması da işin başka bir dezavantajlı yanını oluşturmaktaydı. Tüm bu olumsuzluklara karşın direnişin asli güçleri olan TKP(ML) ile DHKP-C'nin direnişi başlatmalarında hatalı ve eksik bir yan yoktu. Zamanlama uygun, talepler makul, eylem biçimi doğru, örgütsel güçler hazır olduktan sonra eyleme geçmemek için her hangi bir neden yoktu.

Özcesi, direnişin ana politikası ve taktiği konusunda herhangi bir hatalı yön yoktu.

19 Aralık operasyonuna kadar da direniş olumsuz bir şekilde etkileyecek taktik bir hata yapılmadı.

Bu dönem itibarıyla parti olarak bizim eksik ve hatalı yanlarımız ise şunlardı:

Ölüm orucu birinci ekibine '96 ölüm orucunun birinci ekibinde yer alanların konulması doğru bir siyaset değildi. Aynı şekilde 19 Aralık saldırısına kadar '96 ölüm oruçcularının açlık grevine dahil edilmeleri politikası da hatalıydı. Bir savaş eldeki bütün güçleri ön cepheye sürmekle kazanılmaz. Kazanıldığı da hiç görülmemiştir. Burada sol bir hata işlenmiştir.

Polis otosuna saldırı eylemi zamanlama açısından hatalıydı. Ve eylem aleyhine kullanıldı. Bu eylem 19 Aralık operasyonu sonrası yapılmış olsaydı, ancak o zaman doğru bir eylem biçimi olurdu. Çünkü, direnişin mevcut koşullarda böyle bir eylemle desteklenmesine ihtiyaç yoktu. Çünkü, direniş meşru zeminde dalgalı bir şekilde yükseliyordu.

Ölüm orucu direnişçilerinin eyleme başlama törenlerinin çekiminin yazılı ve görsel basına sızdırılması pratiği doğru değildi. Devlet bu çekimleri direnişçiler aleyhine kullanmıştır. Kaldı ki az önce de belirttiğimiz gibi direnişin ve direniş örgütleyen partilerin bu yönlü propaganda ya ihtiyacı yoktu. Direniş sahiplenildiği gibi söz konusu partilerin de direnişten dolayı alabildiğine propagandası oluyordu.

Devletin "operasyon yaparız" tehdidine karşılık 19 Aralık'ın öngünlerinde DHKP-C ile birlikte "saldırırsanız kendimizi yakarız" yönlü dilekçelerin yazılıp idareye verilmesi yanlış ve hatalıydı. Her ne kadar intihar eylemlerini savunmasak da, ancak savunulmayan bu tür anlayışların tehdit amaçlı da olsa yazılması doğru bir siyaset değildi. Nitekim, geleceği göremeyen bu

ciddiyetsiz ve sorumsuz yaklaşım partimizin değerli üyesi ALİ İHSAN ÖZKAN yoldaşı, kendisini yakma eyleminde (bağlantı kopukluklarının da payıyla) yitirmemize neden olmuştur. Yoldaşın şehit olmasına yol açan bu ciddiyetsiz yaklaşımın birinci derecede sorumlusu Cezaevleri Parti Komitesi (CPK)'dir.

19 Aralık saldırısına kadar anlaşma yapma koşulları var mıydı?

Hayır! Adalet Bakanı'nın "9 Aralık çağırısı" olmuştur. Bu çağırıda ileri sürdüğü talepler noktasında anlaşma yapılabilir miydi? Adalet Bakanı'nın ileri sürdüğü talepler noktasında anlaşma yapmak devrimcilerin aleyhine olurdu. Kaldı ki bu konuda güven verici bir durumu yoktu. Çünkü daha sonra, yani bu çağırının hemen arkasından tutsak temsilcileriyle yapılan görüşmede, "ortaya çıkacak bir anlaşma olursa, bunu kabul etmem, tekzip ederim" yönlü bakanın dayatmaları sonucu görüşmeler kilitlenmiştir. Ve bu kilitlenmeden birkaç gün sonra da 19 Aralık saldırısı gerçekleşti. 19 Aralık operasyonundan sonra durum daha bir netlik kazandı. İçişleri Bakanı'ndan tutalım da Adalet Bakanı'na "biz bu operasyonu aylar öncesinden planlıyorduk" vb. yönlü yaptıkları açıklamalarla anlaşmadan yana olmadıklarını böylelikle itiraf etmiş oldular. Bu konuda yaptıkları açıklamaların oyun olduğu; kamuoyunu arkalarına almak için bir manevra olduğu; operasyon için zaman kazanmak taktikleri olduğuna dair fazla örnek sunmaya gerek yok sanırım.

Kaldı ki direnişin temsilcileriyle devlet arasında aracılık yapan heyette yer alan milletvekili, avukat, TTB ve TMMOB yetkililerinin de yaptığı "bakan bizi oyuna getirdi" yönlü açıklamalar, devletin 19 Aralık öncesi bir anlaşmadan yana olmadığını açıkça gösteriyor.

Yeri gelmişken şunun da altını çizmek istiyoruz: Direniş önderi partilerin "süreci uzun tutup partilerinin propagandalarını" yapmaya ihtiyaçları da yoktu. Çünkü direniş hem partilerin propagandası açısından, hem de direnişin yarattığı devasa politik ve ideolojik etki açısından esasta amacına ulaşmıştı. Geriye kalan sorun, belli maddi kazanımlarla bu zaferi pekiştirmekti.

Bunun için de durum müsaitti. Amaçlanan, politik teslimiyete geçit vermemek ve tecrit zincirini kırmaktı. Yoksa amaç F tiplerinin kapatılması değil, bu hapishaneler projesinin politik özünde yatan TREİTMAN ("ıslah edip" teslim alma) poli-

tikasının önüne geçmekti. Bunun için de ortak kullanım alanları elde etme talebi gündemdeydi. Yoksa politik teslimiyet ve dökümler hızlanacak, örgütsel bütünlük (Komünal yaşam içerisinde) zayıflayacaktı. Tecride uygun F tiplerinin yapılmasının ardındaki birinci neden de ortak yaşamı dağıtmaktı. Yani sorun, hapishanelerin üzerinde F tipi yazıp yazmaması değil, bu F tiplerine rengini veren politik özdür. Yoksa 100 kişilik bir koğuşta tabutluk olarak tanımlanabilir. Orada devrimci bir yaşam yoksa tıpkı Mamak Özel Tıp Askeri Hapishanesi'nde olduğu gibi (politik teslimiyet) tabutlukta yaşar gibi yaşarsın.

19 Aralık'a kadar devletin tüm hesapları kamuoyunu arkasına almak içindi. Ama bunu kimi aydın çevreler, örgüt çevresi ve bazı sol devrimci örgütler göremedi, görmek istemedi. Bunun eleştirisini yapmak konumuzun boyutu ve kapsamını aşacağından şimdilik geçiyoruz.

Özcesi, direnişin önder örgütleri 19 Aralık'ı ciddi bir taktik hata yapmadan karşıladılar. Devlet 60. günde tüm pusatlarıyla başta direnişin önder güçleri olmak üzere tüm devrimci radikal direnişçi güçlere saldırdı. PKK hariç diğer politik tutsaklara yönelik yapılan saldırıya karşı direnişin önder güçleri başta olmak üzere tüm radikal devrimci güçler şanlı bir duruş gösterdiler. Tam dört gün kahramanca direnip kahramanlık destanı yarattılar. Bu direnişte 28 şehit ve yüzlerce gazi verilmiştir. Bu direniş, dünya devrimci hareketi tarihi açısından eşine ender rastlanır direnişlerden biri oldu. Hatta ilki oldu. Bu direnişin ilk olma boyutu, Ölüm Orucu direnişi içerisinde olma gerçekliğinden kaynaklıdır. Yoksa daha önce Peru başta olmak üzere bir çok ülke hapishanelerinde komünist ve devrimci tutsaklar çok büyük kahramanlık direnişleri sergilemişlerdir.

Bu kahramanlık direnişi dünyayı etkisi altına aldı. Öyle ki, bütün dünya halkları bu direniş karşısında saygıyla eğildi ve ona sahip çıktı.

Bu kahramanlık direnişi devrimci mücadele tarihimiz açısından bir çok bakımdan daha bir çok ilklere imza attı. Fakat biz bu tür durumları ayrı bir çalışmada ele alacağımızdan daha fazla ayrıntılar üzerinde durmadan geçeceğiz.

Devlet 19 Aralık saldırısıyla mimari anlamda F tiplerine geçişi sağladı. Ölüm orucu direnişini bu saldırıyla kıramadı. Bu vahşi saldırıların karşın ölüm orucu direnişçilerinde dökülen çok az insan oldu. Direnişi bırakan çok az sayıda insan olduğu gibi, politik olarak teslim olan hiç kimse çıkmadı. Bu anlamda devletin bu ilk hesabı da boşa çıkmış oldu.

19 Aralık sonrası anlaşmanın koşulları var mıydı?

19 Aralık sonrası anlaşmanın zemini vardı. Bu, vb. gelişmeleri kısaca da olsa aktarıp yorumlamakta fayda görüyoruz:

19 Aralık operasyonu itibarıyla, yani operasyonu takip eden ilk günlerde Türkiye ve Dünya'da direnişi sahiplenme güçlü oldu.

Devlet, gerek saldırı esnasında yaptığı katliamın yarattığı, gerek ulusal gerekse uluslararası tepkilerin yoğunluğundan dolayı anlaşma yollarını arıyordu. Devletin gönderdiği çeşitli heyetler üzerinden "üç kapı-üç kilit temelinde anlaşmaya gidileceği"ni dillendirmekteydi. O koşullarda bunu kabul ettirme avantajımız vardı. Gelişmeler bizim lehimizeydi. Ancak direnişin önderliğini yapan partiler (başta partimiz yetkili komitesi) bu gelişmeleri göremedi. Yine eski taktik üzerinden gidildi. Yeni bir sürece geçildiği, dolayısıyla yeni bir taktik manevra yapmanın zorunlu olduğunu göremeyen Partimiz ile DHKP-C, sol bir inatlaşmaya girdi. Her ilerleyen gün gelişmeler bakımından aleyhimize döndü.

Direnişin belli bir kesitinde daha önce ölüm orucu içerisinde olmayan örgüt ve partiler de ölüm orucu ekipleriyle direnişlerini bir üst seviyeye çıkarttılar.

Yeni ölüm orucu ekipleriyle içerideki direnişçi sayısında artış sağlandı. Dışarıda ise belli bir birlik sağlansa da, ancak direniş güçlü bir şekilde sahiplenilemiyordu. Çünkü mevcut örgütlerin subjektif gücü zayıftı. Kamuoyundaki tepki ve sahiplenmeler de git gide düşüyordu. Her yükselişin bir alçalışı vardır. Hiçbir direniş tek düze bir şekilde seyir izlemez. Taktikler de böyledir. Dolayısıyla duruma göre yeni taktikler devreye sokmak doğru olan siyaset tarzıydı. Ama başta partimiz olmak üzere, direnişin diğer bir önder gücü olan DHKP-C bu gelişmelerin yönünü göremedi. Bir yanıla sol inatlaşma devam ederken, diğer yandan ise direniş yurtdışı hariç ülke içerisinde alt düzeyde tepkilerle sahipleniliyordu. Aileler ve birkaç aydın dışında sesini çıkartan olmadı, ölümlere kadar. Yurtdışında ise önemli diyebileceğimiz eylemsel etkinliklerle direniş desteklendi. PKK'nın de katılımıyla 2001'in Şubat'ında 70 bin kişilik kitle yürüdü. Ancak tüm bunlar devleti 19 Aralık öncesi talepler üzerinden anlaşmaya yetecek güçte değildi. Devlet stratejik düşünüyor ve bunda da kararlı davranıyordu ve geri adım atmıyordu.

Devrimciler de geri adım atmıyordu. Oysa devlet 19 Aralık operasyonundan kısa bir süre sonra inisiyatifi ele geçirmişti.

Bundan ötürü de komünistler manevra yapmak zorundaydı. Ama dediğimiz gibi manevra zamanında yapılmadı ve aynı sol inatlaşma devam etti.

İlerleyen günler aleyhimize gelişti, dedik. İş gelip 90'lı günlere dayanınca ölüm orucu içerisinde yer alanlardan dökülmeler gün geçtikçe geometrik bir şekilde artıyordu. Bu artış 150'lere dayanınca daha da katlanarak arttı. Bu kez dökülmeler sadece birinci ekipler içerisinde değil ikinci, üçüncü ekipler içerisinde de baş gösterdi. Direniş uzuyor; devlet yanaşmıyor; direnişçi tutsaklar tek veya üç kişilik hücrelerde tek başına ve fiziki direnişleri düşmüş; ailelerin ise yaklaşık bir yıldır o eylem bu eylem derken enerjilerinin tükenmesi, düşmanın iç kuşatması (doktorlar ve özel görevliler tarafından) vb. nesnel gelişmeler direnişin aleyhine ortaya çıkan faktörlerdir. 150. güne girerken Ankara-Sincan F Tipi'nde ilk şehidin verilmesi kamuoyunun yeniden hareketlenmesini az da olsa sağladı; bu, aynı zamanda direnişçileri de kenetledi. Nisan ayının başlarında ise ölümler geometrik bir şekilde katlanarak artış gösterdi. Bu durum devleti sıkıştırdı. Ve aynı zamanda yeni yöntemlere baş vurmasına sevk etti. 19 Aralık operasyonu ile birlikte başlayan zorla müdahale politikası ölümlerle birlikte daha da arttı.

Ölümlerin peş peşe gelmesi de devleti 19 Aralık öncesi talepler üzerinde anlaşılmaya zorlamaya yetmedi. Devlet ölümlerin artışıyla birlikte hem zorla müdahale, hem aileler üzerinden, hem de tahliye politikası üzerinden direnişçilerin dökülmesini hızlandırdı. Ailelere çağrı yaptı. Aileleri hastanelere, çocuklarının yanına koyarak duygusal bir temelde çocuklarını kuşatmasını (çoğunluğunu) sağladı. Bu durum direniş bırakmada önü alınamaz bir artış sağladı.

Bu dönem itibarıyla hala "üç kapı-üç kilit" üzerinden bir anlaşma zemini güçlüydü. Fakat bizim sol subjektif siyasetimiz sonucu bu fırsatları da kaçırdık. Haziran ayına kadar bu durum lehimizeydi. Ki bu direniş sonucu devlet "açık görüş yasağı" vb. yasayı da değiştirmek zorunda kaldı. Bu, aynı zamanda direnişin talepler boyutuyla elde ettiği ilk büyük maddi kazanımdır da.

Bu kazanımın diğer bir boyutu var, o da şudur: Bu büyük tarihi uzun direniş için "hiçbir

maddi kazanım olmadı" diye eleştiri yapanlara yanıt niteliği taşımasıdır.

Devlet yukarıya aktardığımız bu olumsuzluklar sonucu 200'lü günlerin ilk çeyreğinde direnişin tümünden tasfiye olacağı hesabı içerisindeydi. Fakat 4. ekiplerin devreye sokulmasıyla (10 Mayıs 2001) bu hesabı tutmadı. Az önce parmak bastığımız gibi bu tarihte hala "üç kapı-üç kilit" formülü üzerinden anlaşmanın koşulları mevcuttu. Ancak bizim solculuğumuz ve gelişmeleri göremeyen politik körlüğümüz sonucu bu durumu lehimize çeviremedik.

Devlet, ABD'ye yönelik 11 Eylül saldırısından sonra daha da uzlaşmaz bir tutum aldı. Bu saldırı, dünya çapında "teröre karşıyız" ittifakını daha da güçlendirdi. Saldırıyla birlikte dünya gündemi değişti ve bu gündem doğal olarak Türkiye kamuoyunu da etkisi altına aldı. Bu, direnişin sahiplenilmesinde daha da zayıflığı getirdi.

Bu çok yönlü olumsuz gelişmelere karşın 2001-2002 arası "üç kapı-üç kilit" formülasyonunun dillendirilmesi direniş sahiplenmeye önemli bir ivme kattı. Fakat bu tepkiler ve talebin kendisi devleti geriletemedi. Devlet sürecin bütün olumsuzluklarını da kendi arkasına alarak stratejik politikasında ısrar etmeye devam etti.

Bu ısrar karşısında Maoist komünistlerin manevra yapması gündeme geldi. Gelmek de zorundaydı. Karşındaki gücü, mevcut güç vb. koşullarla birlikte taktik olarak yenemiyorsan geri çekilmek, geri adım atmak zorundasın. Kaldı ki burada politik teslimiyet diye bir durum da söz konusu değil. Taktik manevra yapmanın bilincinden hareketle ilk olarak dışarıda Partimiz tarafından sürdürülen ölüm orucu direnişine 11 Ocak 2002 tarihinde son verildi.

Mayıs ayı sonlarında ise diğer ölüm oruççu parti ve gruplarla birlikte (DHKP-C ve TKEP/L hariç) hapishanelerde ölüm orucu direnişine son verildi. Direniş farklı eylem biçimleriyle sürdürmek kaydıyla yeni bir sürece girildi. Geline aşamada direniş, DHKP-C tarafından ölüm orucu biçiminde sürdürülürken, partimiz ve diğer direnişçi parti ve örgütler tarafından ise farklı eylem biçimleriyle desteklenmektedir.

Toparlayacak olursak:

Direniş, çok uzun ve büyük bir tarihi direniştir.

Direniş, Türkiye ve dünya devrimci hareketi açısından tarihsel bir direniştir. Ve ilk kez bu kadar uzun süreli bir ölüm orucu direniş sürmektedir.

Direnış, dünya proletaryası ve halklarını politik ve ideolojik bakımdan çok güçlü bir şekilde etkilemiştir. Bu bağlamda dünya devrim tarihine büyük bir kazanım ve zaferin adı olarak geçti.

Direnış, direnişin talepleri bakımından esası elde edilemediğinden başarısızdır. Bu bağlamda, yani ölüm orucu direniş eylemi (DHKP-C'nin sürdürmesini saymazsak) taktik açıdan yenilgiye uğramıştır. Fakat bu, direnişin bittiği anlamına gelmez. Ölüm orucu direnişinin sonuç alıcı olmaması bakımından yenilgi aldık diyoruz. Yoksa direniş değişik eylem biçimleriyle devam ediyor.

Direnışin maddi açıdan da kazanımları olmuştur. Örneğin, açık görüşün elde edilmesi direnişin maddi kazanımları arasındadır.

Politik olarak teslimiyetin önüne geçilmiştir, TREİTMAN politikası iflas etmiştir. Bu anlamda F tipinin özünde yatan teslim alma politikası boşa çıkartılmıştır.

Tahliye edilmeleri de direnişin kazanımları arasında saymak gerek. Çünkü talepler arasında bu da vardı.

Mevcut durumda direnişin talep bakımından ana öznesini tecrittin kaldırılması ve ortak kullanım alanlarının elde edilmesi oluşturmaktadır. Dolayısıyla sözünü ettiğimiz maddi kazanımlar taleplerin esasını oluşturmamaktadır.

Ölüm orucu direnişini yenilgisi kendi bağrında ciddi bir tasfiyeciliği de beraberinde getirdi. Bu, daha çok direniş belli bir aşamadan sonra bırakma ve arkasından örgütsel yaşamdan kopma, daha sonra ise devrimci faaliyetten kopma şeklinde kendisini gösterdi. Direnişçilerin yarısından fazlası, özellikle de tahliye edilenlerin çoğunluğu mücadeleyi bırakmıştır.

Partimiz, ölüm orucu direnişini belli aşamada bırakanlara karşı esasta doğru politika izlemiştir. Bu direnişçilerle yakından ve özel olarak ilgilenerek yeniden ileriye çekmiştir.

Bu direnişte yer alan parti üyelerimizden ezici çoğunluğu direniş bırakmış ve arkasından bir kısmı işi daha da ileri götürerek aktif mücadeleyi terk etmiştir.

Bu direnişte en başarısız olan kesim ise, 96 ölüm orucu birinci ekibi içerisinde yer alanlardır.

Bu direnişte parti olarak toplam 7(yedi) şehidimiz, onlarca gazimiz olmuştur.

Şehit düşenlerden Endercan Yıldız, Partimiz MK üyesidir. Endercan Yıldız dışında 2(iki) parti üyemiz 4(dört) de parti sempatizanımız şehit düşmüştür. Bunlar; Cafer Tayyar Bektaş,

Ali İhsan Özkan(bu yoldaşlar parti üyesidir.), Adil Kaplan, Celal Alpay, Zeynel Karataş ve Yeter Güzel.

Taktik yenilgimizin arka planında yatan öznelci sol çizgidir. Bu durum örgütte genel olarak hakim olduğu gibi CPK'da da etkindi. Bu sol hattın tarihsel kaynağı 87-88'ler sonrası hapis-hanelerdeki sol hareket tarzına kadar gitmektedir. O tarihten bu güne kadar, özellikle de 96 ölüm orucu sonrası hapis-hanelerde zafer sarhoşluğu üzerinden **sol maceracı politik-taktik çizgi** izlenmiştir. Ulucanlar katliamının politik arka planında yatan gerçeklik de yine bu sol taktik çizgidir.

Bu büyük tarihi direnişe ilişkin muhasebe kapsamında söyleyeceklerimiz özet olarak bunlardan ibarettir.

Partimizin, Hapishaneler cephesindeki 19-22 Aralık arası direniş, "Kahramanlık Haftası" adıyla anması, yerinde ve doğru bir anlayıştır.

Bu direniş, başlı başına Dünya ve Türkiye devrimci hareketi tarihi açısından çok önemli yere sahiptir. 19 Aralık 2000'de başlayıp 22 Aralık'a kadar süren bu büyük fiziki direniş gerçekten de destansı bir direnişti. Her dakikası kahramanlıklarla dolu bir tarihi direnişti. **Burada ve ölüm orucunda öne çıkan en önemli özellik de, komünist ve devrimcilerin davalarına tutkusal bağlılıklarıydı. Doğru bir ideoloji, doğru bir taktik ve davaya tutkusal bağlılığın olduğu yerde aşılmayacak ve yenilgiye uğratılmayacak hiçbir güç yoktur.** Bugün her alanda yeni 19 Aralıklar yaratmaya daha fazla ihtiyacımız vardır. Özellikle de davaya bağlılığın zayıf olduğunu belirtmek isteriz. Bunun için ciddi bir ideolojik donanım her zamankinden daha önem arz etmektedir. **Ölüm orucunda meydana gelen kırılmaların iç nedenlerinden (kişinin kendi zayıflığı olarak), hem de başlıca iç nedenlerinden birisi davaya olan bağlılıktaki zayıflıktır.**

Bu direniş süreci boyunca partimiz mevcut subjektif gücü oranında etkili bir pratik sergilemiştir. İçeride ve dışarıda kendi gücünü aşan işler bile yapmıştır. Direnişe, gerilla vuruşlarından tutalım da yurtdışının eylemsel etkinliklerine kadar ciddi bir destek sunulmuştur.

KADINLARIN KURTULUŞU HAREKETİ, SINIF MÜCADELESİ VE PARTİ

Tüm dünyada insan türünün iki cinsi arasında binlerce yıldır devam eden bir çelişki var: Kadın- erkek çelişkisi. Bu çelişki farklı nitelikler ve biçimler olsa da, ancak insanları ezen ve ezilen cinsler olarak bölüyor. Bu bölünmüşlük toplumun tüm hücrelerince inceden inceye özümseiyor ve ezilen cinsin kadın olması itibarıyla “Kadın Sorunu” olarak ortaya çıkıyor.

Aslında sorun, toplumun kadınlarıyla erkekleri arasındaki ilişki sorunu. Bu ilişkide bir taraf egemen, bir taraf ezilen durumunda. Kadın- erkek çelişkisi de devrim istiyor. İnsan ilişkilerinde bir devrim...

Çelişkinin özünü, niteliğini, aldığı biçimleri doğru anlayabilmek için bu çelişkinin maddi zeminini doğru tahlil etmek gerekir. Ancak öncelikle “insan ilişkileri”ni ne belirliyor, sorusunu soralım. Kadın-erkek çelişkisinin bu genel yönünü kavramazsak, özgünlüğünü de kavrayamaz ya da tek yanlılığa düşeriz.

-I-

KADIN SORUNU, ERKEK SORUNUDUR: TOPLUMSAL BİR SORUNDUR

Toplumsal sistemlerde insanlar arasındaki ilişkiyi kuşkusuz insanların maddi yaşam gerçeği tayin ediyor. Bu gerçek temelinde şekillenen insan bilinci, insanların üretim ilişkileri, toplumsal yaşam içerisindeki konumlarına uyumlu hale geliyor. Ve bazen, üretim ilişkileri, onun bir parçası olan insanlar arasındaki ilişkiler, üretici güçlerin gelişmesinin önünde engel oluşturduğunda, toplumlar ta-

rihi altüst oluşlarla, devrimlerle ilerliyor.

Kadın ile erkek arasındaki ilişki, genel olarak insanlar arasındaki ilişkinin özgün ve billur bir biçiminden başka bir şey değildir. Başka deyişle, insanın mevcut toplumsal sistemdeki özünün aldığı en kristalize biçimde yansımasıdır. Bu sebeptendir ki kadın ile erkeğin arasındaki ilişkinin özü, niteliği ve biçimi, toplumun genel ilişkilerinin durumuna, toplumdaki bölünmüşlüklere, ezen ezilen ilişkilerine, özgürlük ve gelişmişlik düzeylerine ilişkin kesin bir fikir verir.

İnsanların birbirleri üzerinde egemenlik ve iktidar kurmaları, efendi-köle ilişkileri, kölecilik sistemle başlar. **Köleciliğe geçiş, sınıflı toplumlara geçiştir. Bu geçiş aynı zamanda kadının erkeğe bağımlı ve giderek köleleşmesi anlamına da geliyor.**

İlk toplumsal işbölümü, kadın ile erkek arasında, cinsler arasındaki doğal farklılıklar temelinde maddi yaşam ihtiyaçları ve üretim araçları ile üretici güçlerin, insanın gelişimiyle olmuştur. Öncesinde sadece doğal farklılıklar varken, insanın doğa ile çelişkisi ve mücadelesinde kazanmaya başlamasıyla birlikte doğal farklılıklar belirleyici bir faktör olmaktan çıkıyor ve sadece yaşamın üzerinde şekillendiği bir nesnellik halini alıyor.

İnsanın kadın cinsinin doğurganlığı, doğanın egemen olduğu bir toplumda, ilkel komünal toplumda “anaerkillik” diye bildiğimiz bir tarihi aşamayı, tek üretebilen, yaratabilen ve dolayısıyla doğal bir saygınlığı olan, üreme gibi bir mucizeye hükmeden kadın kimliğini belirlerken; kadının aynı doğal özelliği insan doğa karşısında üstünlükler elde ettikçe, insan üretebildikçe ilk toplumsal işbölümü ile bir dezavantaja dönüşmüştür. Kadın- erkek çelişkisinin böyle bir doğal arka planı vardır. Ama ilk toplumsal işbölümünü takiben özel mülki-

yetin ortaya çıkması, mülkiyet sistemi, tüm insanlar arasındaki eşitlik ilişkisini eşitsizliğe, egemen-ezilen, iktidar ilişkilerine çevirirken; bir başka deyişle toplum sınıflara bölünürken, kadının “öteki cins”, “ikinci cins” oluşunu genel olarak insanlık yürüyüşünde gölgeleştirilmesini güçlendirerek belirlemiştir. Kısacası, **kadın-erkek çelişkisinin esas kaynağı, özel mülkiyet sistemidir. Kadın-erkek ilişkisini, mülkiyet ilişkilerinin bir parçası olan insan ilişkileri belirler ve bu ilişki genel olarak insan ilişkilerinin çok özlü ve billur bir yansımasıdır.**

Efendi ile köle arasındaki sınıf çelişkisi ve ilişkilerinin billur bir yansıması hem efendinin hem de kölenin kadınla ilişkisinde görülür. Bu gerçeklik, çoğu zaman kadın açısından ya sınıf kimliği ve çelişkisinin görülmemesi ya da tam tersine, çelişkinin özgünlüğünün ve dolayısıyla özel bir çelişki olarak varlığının kavranmamasına götürmüştür. Sınıfları, ezen ve ezilen cinslere bölmüştür. Ama bir efendinin gölgesi/kölesi olmakla bir kölenin gölgesi/kölesi olmak kuşkusuz aynı şey değildir, olamaz. Ezilen sınıfların kadınları, emekçi kadınlar bu paradoksu çok acılı bir şekilde yaşayagelmışlerdir. Egemen sınıfların kadınları ise, kadın olarak kişiliksizleştirilmelerine karşın egemen sınıf kimliğine sahip olma ayrıcalığını kullanabilmişler ve burjuva demokratik devrimlerle birlikte kişiliksizleştirmeyi de önemli oranda parçalayarak sınıf kimliklerine koşut bireysel-kişiliksel gelişim düzeyini ataerkil gerici iktidarın bir kuklası ya da taklidi biçiminde de olsa tutturabilmişlerdir.

Kadın-erkek ilişkisinin, cinslerin eşitliğini sağlayacak, cinsler arası eşitsizlik ve ayrıcalıkları giderecek baskı ve egemenlik ilişkisini ortadan kaldıracak şekilde yeniden düzenlenebilmesi; kadın ile erkek arasındaki çelişkinin çözülmesi süreci, mülkiyet ilişkilerinin ve dolayısıyla üretim ilişkilerinin, insanlar arasındaki ilişkilerin değişim ve dönüşümü sürecinin koşut bir bileşenidir. Kadın-erkek çelişkisinin yeryüzünden silinmesi, ortadan kalkması ise sosyalist mülkiyet sistemi dahil tüm mülkiyet sistemlerinin ortadan kalkmasıyla, sınıfsız bir toplumla mümkündür. Ancak sınıfsız toplumda insanlar arasında her türlü yabancılaşmanın kırıldığı özgür ilişkiler mümkündür. Bu olanağın gerçekliğe dönüşmesi sınırsız KÜLTÜR DEVRİMLERİ sürecini ifade eder.

İnsanlar arasında doğal farklılıklar kuşkusuz sınıfsız toplumlarda da sürebilecektir. O zaman da çelişkiler olacaktır. Ancak o zaman bunların alacağı biçimleri, insan türünün cinslerinin nasıl ve ne biçim ilişkilerinin olacağını şimdiden kestirmek kehanet olur. Şu kadarını söyleyebiliriz: ne genel olarak insanların ne de özelde kadın ile erkeğin arasında ezme-ezilme, egemenlik ilişkisi ve dolayısı-

la kurtuluş ve özgürlük sorunu ya da gündemi olmayacaktır.

İnsanlığın kurtuluşu projesi, komünizm, aynı zamanda KADINLARIN KURTULUŞU projesidir.

-II-

KADIN VE SINIF MÜCADELESİ

İnsanlık tarihi, aynı zamanda insanlaşma tarihidir. İnsanlığın kurtuluşu yürüyüşüdür. Bu, sınıf mücadeleleri tarihidir. Sınıf Mücadelesi neseldir. İnsanlık tarihinin motorudur. Bu neselliğin kavranışı kaba materyalist bir yöntemle olamaz. Çünkü sınıf mücadelesi de üretim ve bilimsel deney gibi bilginin kaynağıdır ve insan bilincinin tarihte dinamik bir rolü vardır. Dolayısıyla sınıf mücadelesi pratiğinin teorisi; her sınıfın bir ideolojisi ve sınıf mücadelelerinin öncüleri vardır. Tarihin tekerleğinin ileriye doğru dönüşünde bilinçli özneler olan; tarihsel zorunlulukları, tarihsel misyonlarını kavrayanlar, ve tarihin ileriye akışında çözümlerin örgütlenmesi için bilinçli dinamik rollerini oynayanlar vardır.

İnsanlığın kurtuluşu projesi için bu projenin gerçek sahibi tarihin en devrimci sınıfı olan enternasyonal proletaryanın, bilimsel ideolojisi olan Marksizm-Leninizm-Maoizm’le donanmış öncü siyasal partilerdir. Öncü müfrezelerin, yani Maoist Komünistlerin, Maoist Komünist Partilerinin örgütlediklerini ve öncü güç olarak çözümünü örgütlediklerini biliyoruz. Özelde Kadınların Kurtuluşu için çözümün örgütlenmesi nasıl olacak? Bunda öncünün, kadınların ve öncü kadının rolü, misyonu nedir? Şimdi bu soruları cevaplamaya çalışalım.

A- DEVRİMCİ HAREKET VE KADIN SORUNU

Sınıflı toplumlar tarihinin her somut aşamasında, her toplumsal sistemde, kadın-erkek çelişkisi veya “kadın sorunu”, sistemin niteliğine koşut nitelikler ve biçimler almıştır. Mülkiyet sistemi ve mülkiyet ilişkisi değiştikçe, tıpkı toplumsal sistemler gibi kadın-erkek ilişkisinin de özü değişmemiş ama niteliği, aldığı somut biçimler değişmiştir. Kadın mücadelesi ve kadın hareketleri ilk kez kapitalizmin öngünlerinde, burjuva demokratik devrimler sürecinde kitlesel boyutlar kazanmıştır. Kadın hareketlerinin tümünün demokratik muhtevası ol-

duğu, eşitsizliğe, ayrımcılığa, cinsel kimliğinden hareketle maruz kaldığı baskıya karşı ilkel ya da bilimsel bir isyanı ifade ettiği gözönünde bulundurulduğunda bu doğal ve anlaşılır bir durumdur. Kadın hareketleri; kişisel haklar ve özgürlükler, demokrasi, toplumun demokratikleştirilmesi mücadelesinin azımsanmayacak bir bölümünü oluşturur. Bunlar, sınıflı toplumlarda kadının sınıf mücadelesi arenasına **kadın** kimliğiyle ilk çıkışıdır. Öncesi kadın örgütlenmeleri kimlik arayışı ve bilinciyle ya da mevcut toplumsal kimliğe bir itiraz şeklinde değil, aksine mevcut toplumsal kimliğin doğal bir yansıması olarak ortaya çıkmıştır. Burjuva demokratik devrimler öncesi kadınlar, sınıf mücadelesinde öncü değil yedek güçtüler. Sububu oldukları sınıfın “öteki cinsi” olarak kuşkusuz sınıf mücadelesinde yerlerini almışlardır. Ancak bu, erkeğin yedeği ya da tamamlayıcı boyutundadır. Birey bilincinin zayıf olduğu sistemlerde toplumsal politik güç olarak enerjilerini açığa çıkarmaları bu şekilde elbette ki mümkün olamazdı.

Burjuvazi, devrimci barutunu tüketinceye kadar demokratik kadın hareketlerini desteklemiştir. Burjuva demokratik devrimlerle kazanılan haklar, kadın işçilerin, emekçilerin toplumsallaşması ve politikleşmesini, gene onların kanı, canı, alınteri pahasına sağlamıştır.

Burjuva demokratik devrimini tamamlayamamış ya da yapmamış yarı-feodal, yarı- sömürge ülkelerde ise feodal üretim ilişkilerine koşut olarak kadın ile erkek arasındaki ilişkilerin feodal özü de korunur. Kadın ile erkek arasında erkeğin lehine mülkiyet ilişkisi, kadının erkeğin malı olması, başlık parası, namus cinayetleri, bekaret –ilk gece hakkı-, kadına dayanın meşruluğu, kadının “iblis, kötü, kirli” oluşunun doğal kabulü, anneliğe kadar insandan bile sayılmaması, söz ve eylemlerinde erkeğe, babasına ya da kocasına mutlak itaati, hatta konuşmasının ve yüzünü göstermesinin dahi yasak olması gibi çok daha kaba biçimler alır. Geri feodal üstyapı, din ve gelenekler bunu, pekiştirir.

Türkiye-Kuzey Kürdistan’da bu öz ve nitelik korunmakla birlikte, Kemalist faşist diktatörlüğün güdük bir anti-emperyalist (anti-işgalci) ulusal kurtuluş savaşının ardından kurulması sürecinde komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının iktidarlarını burjuva demokratik biçimler vererek kurumlaştırıp sağlamlaştırmaya çalışmaları, yüzyılın başında Jön Türkler’in damgasını vurduğu ilk burjuva aydınlanma girişimlerini baltalayıp kendine yedeklediği gibi, ilk kadın aydınlanması ve hareketlerini de Kemalist faşizmin kuyruğuna takmıştır. Buna karşılık ulusal kurtuluş savaşı ve hareketinin ardından hilafetin ve saltanatın kaldırılması, kadına seçme ve seçilme hakkı, peçe ve kara çarşafın yasalarca kaldırılması gibi reformları, burjuva demokratik ha-

reket dinamiğini köreltip faşist diktatörlüğe yedekledi diye küçümsememek gerekir. Kemalist diktatörlüğü faşist olarak nitelendirmek bu ilerici reformlarla çelişmez. Üretim ilişkileri ve kadın sorununun özü ve hatta niteliği aynı kalmış olsa da reformlar Türkiye-Kuzey Kürdistan coğrafyasına ulusal eşitsizliklere koşut eşitsiz bir şekilde işlemiş olsa da biçimde ve uygulamalarda kimi demokratik kazanımlar getirmiştir.

Bu kazanımlar, Türk, Kürt işçi ve emekçi kadınlarından ziyade Kemalist yarı-aydın bir kadın tipi yaratmış; egemen sınıf kadınlarına kısmen burjuva demokratik hakları taşımıştır. Bu haliyle kitlel bir demokratik kadın hareketinin önü de tıpkı toprak devrimi olasılığı gibi bastırılmış ve engellenmiş oluyor. Ancak orta sınıf aydınlanması 1960’larda devrimci sınıf hareketlerinin yükselişine paralel yeniden bir dinamizm kazanırken, genel olarak toplumda demokratik mücadele paralelinde sınıf mücadelesi sahnesine çıkan devrimci ya da demokrat, aydın kadın kişilikler ve kadın hareketlenmesi ile karşılaşyoruz.

Ülkemizde kadınların demokrasi mücadelesinin demokratik bir kadın hareketine doğru gelişmesinin şartları da ancak resmi ideolojiden ve yarattığı yanılsamalardan uzaklaşma ile sürekli egemenlere yedeklenerek gelen orta sınıf reformizminin **1971 silahlı devrimci çıkışı** ile parçalanması ile oluşabilmiştir.

1971’in devrimci silahlı çıkışı, demokrasinin bir devrim sorunu olduğu ülkemizde gerçek demokratik mücadelelerin de yükselmesini beraberinde getirmiştir. Bu tarihi çıkışlardan itibaren gelişim dinamiklerini yakalayan kadının demokrasi mücadelesinin ve demokratik hareketinin gelişmemesi; bugün hala da ülkemizde ciddi bir demokratik kadın hareketinin varolmamasının nedenlerini demokrasi ve devrim mücadelesinin öncü güçlerinin kadın sorununa ve kadına, kadın hareketlerine yaklaşımında aramak gerekir.

I-Kadın Hareketlerine Yaklaşım

1968’lerin “erkek gibi kadın” devrimci, demokrat, mücadeleciliklerinin yani öteki cins oldukları asla unutulmayan ama görünüşte küçük erkek kardeşlermiş gibi davranılan “**bacı**”ların prototipini TİP öncesi revizyonist TKP geleneğinde, 1946-1960 yılları arasında bulmak mümkün. Aslında ülkemizde ne işçi sınıfı hareketinin ne de devrimci, demokratik hareketlerin kadına Kemalist yaklaşımı aşan bir yaklaşım gösterdiğini, yani doğru bir politika belirlendiğini söylemek mümkün değil. Gerçek yaşamda bir yer edinmeye çalışan kimlik arayışındaki ve mücadele içerisindeki kadınlara ön açıcı politiklardan ziyade, onların mevcut toplumsal statü-

ler, cinsel kimlikleri olduğu gibi korunmaya çalışılmıştır. Hareketlerin yaklaşımı, kendilerine rağmen kendilerine dahil olan kadınlara küçümseyerek ya da şefkatle dışlayarak direnç göstermek; engelleyemedikleri öne çıkan kadınların kabul etmek istemedikleri cinsel kimliğini yadsımak olmuştur. Bunu, görmezden gelme ve yadsıma, “bacı” söylemiyle toplumsal statüyü hatırlatma tepkisiyle dışavurulmuştur. Böylece kadına hem ikinci, öteki cins olduğu, eşit olmadığı hatırlatılmış oluyor hem de cinsel kimliği yadsınıyor.

Bu durumda sınıf mücadelesinde öne çıkan kadınlara da yönetim ve çözüm gücü olması, politikleşmesi, sokağa çıkıp toplumsallaşması, savaşçılışması bir tabu olan geleneksel kadının kimliğini red dürtüsüyle bir bütün olarak cinsel kimliğini inkar, erkekleşme, erkeği taklit dışında bir seçenek kalmıyor. Geleneksel kadının eleştirisi yoksayma, küçümseme ve inkar temelinde yapılırken bu da kadının ilkel bir bireysellik, ben-merkezci bakış açısıyla şekillenmesinden öteye geçemiyor. Dahası geleneksel kadın ancak erkekleşerek aşılabiliyor ki, bu da alternatif bir kadın kişiliği, kültürel ve ideolojik bir değişim, dönüşüm yakalamaktan uzak bir durumdur. Bu şartlar altında “sınıf perspektifi” söylemiyle kadına geleneksel-feodal yaklaşımın bir demokratik kadın hareketine yön vermesi bir yana, görece aydınlanan kadınları bünyesinde tutması dahi söz konusu olamaz.

Devrimci hareketlerdeki erkek-şoven çizgi, sıcağın mücadeleye yıllarının teorik hesaplaşmaları, 1980 Askeri Faşist Cuntası sonrası gelen yenilgi yıllarında ancak yapılabilmektedir. Fakat bu eleştiriler yarı-bilimsel olduğu için ilkel ve güdük olmaktan öteye geçememiştir. Bu tarz sorgulamalar köklü ve ciddi bir bilinç sıçramasını değil tasfiyeciliğe koşut ideolojik savrulmaları örgütlemiştir.

1980 sonrası “bacı” tabusu sağdan eleştiriye tabi tutulduğundan düzene entegre akımları bir yana bırakırsak, sol yelpazede bir yandan feminist kadın örgütlenmelerinin (küçük grupların) doğuşuna diğer yandan kadın sorununa yaklaşımına demokratik bir açılım getirme sancısı çeken devrimci sınıf hareketlerine yol açmıştır.

2- Kadınların Ve Kadın Hareketlerinin Örgütlenmesi

Kadınların sınıf mücadelesine aktif kitlesel katılımı ancak halk hareketlerine dönüşebilen, halkla sıkı bağlar kurabilen yapılanmalar ve hareketler üzerinden olabiliyor. Küçük burjuva aydın ya da yarı-aydınlanmış kadın katılımlarını bir yana bırakırsak, emekçi kadınların mücadeleye kitlesel katılımları esasen ve özellikle 1980’li yılların ikinci yarısından sonra köylük bölgelerde sınıfsal ve

ulusal kurtuluş mücadelelerinin; gerilla savaşlarının yükselmesiyle söz konusu oluyor. Yükselen devrimci savaş, kadının örgütlenmesi için özel politikaları olmasa da ancak söz konusu pratikler bu hareketleri ciddi bir kadın kitlesiyle buluşturmuştur.

Kadınların ve kadın hareketlerinin örgütlenmesine ilişkin sorular ve çözümlemeler de devrimci savaşın değiştirici dönüştürücü dinamiğiyle ortaya çıkan bu durumun yarattığı ihtiyaçların ürünü olarak gündeme geliyor.

Maoist öncü dahil, tüm devrimci hareketlerde kadınların devrime katılım potansiyelinin bu çarpıcı açığa çıkışı, küçümselemeyecek bilinç sıçramalarına vesile olmuştur. Dahası, sınıf mücadelesinde ve üstelik de silahlı mücadele içerisinde aktif bir rol oynayan kadının politikleşmesi sol yelpazede kadın sorunu eksenli iki çizgi mücadelesini de ivmelendirmiştir. Bu dönemler, kadın sorunu eksenli çalışmaların ve örgütlenme çabalarının devrimci yapıların gündemine girdiği ve geleneksel erkek şoven çizgiyle soruna görece daha bilinçli bir yaklaşımın çatıştığı dönemdir.

Gene aynı dönem mücadele içerisinde artan kadın bileşeniyle toplumdaki kadın-erkek ilişkisi, kuşkusuz parti içi iki çizgi mücadelelerine de doğası gereği daha şiddetli yansıyor. Gerek kadın-erkek ilişkisinin, kadın-erkek ilişkilerinin gerekse de bu eksenli iki çizgi mücadelesinin ele alınış yöntemlerine ve bu konuda dikkat çekilmesi gereken hususlara ileride değineceğiz. Şimdilik sadece şunu belirtmekle yetinelim: Bu süreçte devrimci hareket inceltirilmiş erkek-şoven çizgisini teorik olarak dahi köklü olarak aşamasa da aşma dinamiklerini göstermiş ve kadın hareketlerine hala uzak ve soğuk durmasına karşın, kendi politik nüfuzu altında özgün kadın örgütlenmeleri ihtiyacını halen oportünist bir tutumla da olsa görmeye ve kadına özel politikalara, özgün demokratik kadın örgütlenmeleri inşasına yönelmeye başlamıştır. Demokratik kitle örgütlenmelerine “dükkançı”, “tekkeci” bir anlayışla, küçük olsun benim olsun dar grupçu yaklaşımlar şeklinde kendisini gösteren sol sektör çizgi sadece özgün kadın kitle örgütlenmelerine bakış noktasında değil, Türkiye-Kuzey Kürdistan devrimci hareketinin devrimin genel sorunlarına bakıştaki genel bir hastalığıdır. Halbuki demokratik kadın kitle örgütlenmeleri, farklı siyasal görüşlerden ve değişik yaşam perspektiflerinden kadınlara açık olabilmeli, onların kadın olmaktan kaynaklı özgün ortak demokratik mücadele platformları ve demokrasi okulları olma işlevini **Yüz Çiçek Açsın, Yüz Fikir Akımı Yarışsın** şiarıyla görebilmelidir.

Kadınların kurtuluş mücadelesi, insanlığın kurtuluşu mücadelesinin bir parçasıdır. Emekçi kadın hareketlerini ve mücadelelerini sınıf mücadelesinden ayrı ele almak, mevcut sınıfları kadın-erkek sınıfı diye iki kategoriye ayırmak ve cinsiyetlere göre sınıf örgütlenmesine gitmek kesinlikle doğru bir anlayış ve yaklaşım değil. Her cinsten emekçileri sınıf mücadelesinin ana boyutunu oluşturan politik mücadele ekseninde örgütlemek esastır. Özcesi emekçi kadınlar sınıf örgütlenmeleri yerine uluslara, milliyetlere ve cinsiyetlere göre örgütlenmezler. Bunu söylerken, yani dar milliyetçi yaklaşımlara ya da dar feminist yaklaşımlara karşı çıkma adı altında ulusal soruna olduğu gibi kadın sorununa da duyarsız kalmak, onları özgünlükleri içerisinde örgütlememek; dahası, bu sorunların ve çelişkilerin özgünlüğünü görmemek de doğru olmaz. Tersî anlayışlar egemen ulus veya cins şovenizmine götüür.

Üstelik kadın sorunu, kadın-erkek çelişkisi, ulusal sorundan farklı olarak sınıflı toplumlar tarihinin sadece belirli bir aşamasındaki devrimin başlıca çelişkilerinden birisini oluşturmuyor. Çok uluslu, egemen ve ezilen uluslardan oluşan bir siyasal coğrafyada, özü pazar sorunu üzerinde şekillenen egemen ve ezilen ulus burjuvazileri arasındaki çelişki, ulusların tam hak eşitliğini ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını sağlayan Yeni Demokratik Devrim'in, Yeni Demokratik Devrim ile proletaryanın ve halkların lehine çözülecek olan başlıca çelişkilerinden birisidir. Buna karşılık kadın sorununun özünde şu veya bu sınıfın çelişkisi yoktur. Tüm sınıflı toplumların özündeki mülkiyet sistemi kadın-erkek çelişkisinin de özünü oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu, bir değil bir dizi toplumsal devrim ve de insanlığın kurtuluşuna dek kültür devrimleri meselesidir. **Başka deyişle, kadın sorunun özü insanın insanlaşma sorunudur; insanın doğasına, emeğine ve kendisine yabancılaşmasının köklü bir şekilde ortadan kaldırılmasına kilitlidir. Kadın-erkek çelişkisi sadece şu veya bu devrimin değil, proleter dünya devriminin ancak komünizmle çözülecek başlıca çelişkilerinden biridir. Kadın sorunu, insanlığın kurtuluşu ve özgürlüğü sorununun kopmaz bir bileşenidir. Dolayısıyla kadın veya erkek olsun en devrimci sınıf olan proletarya biliminin en yüksek ve en ileri nitel aşaması olan Marksizm-Leninizm-Maoizm rehberliğinde yüksek bir sınıf bilinci ve proletarya diktatörlüğü altında da yüksek bir iktidar yürütme kapasitesinin ortaya konmasıyla Kültür Devrimleri ile çözülebilecektir.**

Bunun için proleter kadının rolü tayin edicidir. Maoist bilinçle donanmış kadınların proletaryanın uluslara veya cinsiyete göre değil insanlığın kurtuluşu ütopyasının kızıl bayrağı altında öncü sınıf ör-

gütlerinde örgütlenmesi ve kadınların kurtuluşunu insanlığın kurtuluşunun kopmaz bir parçası olarak örgütlemesi, öncülük etmesi tayin edicidir.

Bununla beraber, bu özgün sorunun her andaki biçimlerine ilişkin somut ve özel politikalar üretilmesi, kadınların haklı, demokratik mücadelelerinin örgütlenmesi ve kurtuluşu için önderlik edilmesi şarttır. Özgün kadın örgütlenmeleri hem bu mücadelelerin ve emekçi kadınların zincirlerinden kurtularak devrimci enerjilerinin açığa çıkmasının araçlarıdır, hem kadınların gerçek kurtuluş yollarını öğrendikleri okullardır, hem de Kültür Devrimlerinin bugünkü platformlarıdır. Öncü Kadınlar, bu platformlarda, özgün mücadele saharlarında geleneksel kadın kimliğini bilimsel bir eleştiriyle, alternatif değişim-dönüşüm olanaklarını daha sıkı yakalayarak yetişirler. Bu örgütlenme araçları gelecek toplumlarda da öncü bir güç olacak öncü proleter kadın hareketlerinin nüveleridir. Bu özgün çelişkinin kavranışı ve çözümlenmesi bilincini, bunun için politik iktidar yürütme kavrayışı ve bilincini, bu örgütlenme ve mücadele araçlarında donanarak; Maoist öncü kadının Parti içi iki çizgi mücadelesine, sosyalist toplumun kadınlarının komünizm mücadelesine öncülük savaşımına, değişerek dönüşerek hazırlanırlar. Bu mücadele ve hareketlerin doğru yönlendirilmesi için Maoist öncü kadınların önderliği elzemdir.

B- KADIN VE YENİ DEMOKRATİK DEVRİM PROGRAMI

I- Kadın Ve Yeni Demokratik Devrim

Feodalizmin tasfiyesi, toplumun gerçekte demokratikleşmesi, kadının bireysel hak ve özgürlüklerini sağlayacak, birey olarak toplumda varolabilme; "Ben Kadınım, İnsanım" demesinin toplumsal, ekonomik ve politik şartlarını oluşturacaktır.

Yarı-feodal, yarı-sömürge ülkemizde kadınların kurtuluş mücadelesi ve hareketinin merkezini, kadının kendi yaşamı, kararları ve bedeni üzerinde söz sahibi olabilme ve bir birey olarak varolabilme savaşımı oluşturuyor. Genel olarak kendi kararlarının sahibi, kendi kafasını omuzları üzerinde taşıyan bağımsız insan kişiliği feodal toplumlardan uzak bir kişilikken, feodal ilişkiler, feodal ataerki değerler ve gelenekler, kadını tek başına evin önüne dahi çıkamayacak bir ev hapsi şartları oluşturmaktadır. Kadının yaşamına ilişkin karar alma, seçim hakkı yoktur. Zorla evlendirilmelerle kadını hiç tanımadığı bir erkeğin kölesi haline getiren, kadının eğitim, meslek seçme hakkını gaspeden bir toplumsal sistemde kendisini

ifade edebilmesi mümkün değildir. Feodal-faşist diktatörlüğün yasaları karşısında kağıt üstündeki eşitlik ve seçme seçilme hakkı köylerde, tarlalarda feodal üretim ilişkileri içerisinde kölenin kölesi olarak çalışan, tek işlevi çocuk doğurma olarak görülen, köyde olsun kentte olsun evde erkeğin hizmetçisi ve ondan izinsiz adım atamayan, ne giyeceğine, nasıl davranacağına, neredeyse nasıl nefes alıp vereceğine erkeğin karar verdiği kadın gerçeğini gizleyemez.

Yarı-feodal toplumumuzda kadın, çeyizi ve bekaretiyle, hizmet kapasitesiyle değeri biçilen bir maldır ve toplumda edinebileceği en saygın kimlik iyi bir ev kadını ve iyi bir anne olabilmektir. İşçi, emekçi ve hatta aydın orta sınıf kadınları için dahi yaşamda yegane başarı kriteri budur. Bu sebeple işçi emekçi kadının, yani gerçek yaşama dahil olmuş, evin dışına çıkabilmiş kadının dahi sınıf kimliği “kadınlık kimliği”nin yanında tali, evin gerçek efendisi, reisi ve evin geçiminden sorumlusuna tabi olunması gereken kişi olan erkeğe ekonomik şartlar gereği zorunlu destek, yedek kuvvet rolünden ibarettir. Kadın, gerçek yaşama işçi emekçi sınıf kimliğiyle dahi gerçekten dahil olmaz, olamaz. Evden işe, işten eve sürgit yaşamının merkezine gene ev kadınlığı ve annelik asli görevi oturtulur.

Dolayısıyla birey olamayan ve her zaman bir erkeğin tamamlayıcı, yedeği, gölgesi ve parçası olarak onun yaşamına tabi dolaylı bir yaşamaya mahkum kadının bağımsız kişiliğe sahip olması imkansız gibidir. Ekonomik bağımsızlık dahi kadını kişisel ve politik olarak bağımsızlaştırmaya yetmez. Bunun için mücadele etmesi, topluma, toplumsal sisteme hakim feodal ataerkil ilişkiler ve geleneklere meydan okuyup isyan etmesi gerekir.

Yeni Demokratik Cumhuriyet ile taçlanan demokrasi, Yeni Demokratik Devrim Mücadelesi, kadının toplumsal kimliğini yeniden tanımlayacağı, eşitsizliğin, baskının, cinsel kimliği temelindeki ayrımcılığın değil, eşit, özgür ve bağımsız bir birey olarak toplumda söz, karar, irade sahibi oluşun hakim, meşru ve haklı görülüp kabul edildiği toplumsal şartları sağlar. Bu, kadın-erkek ilişkisinde de demokratik devrim aşamasının tamamlanması anlamına gelir. Kadının kurtuluşu hareketi burada sona ermez ancak bu mücadeleyi destekleyen ve önünü açan, çelişkinin çözümünün derinleştirilmesi için kadına öncü bir misyon yükleyerek çelişkinin ortadan kalkmasının şartlarını hazırlayan bir toplumsal sistem, toplumsal ahlak ve kültür hakim hale gelir.

Yeni Demokratik Cumhuriyet programı, onun için mücadele süreci de dahil, genelde tüm emekçilerin, özelde kadının kendi iradesine sahip, yönetim ve çözüm gücü, yani yaşamda bir

özne olabilmesinin projesidir. Türkiye- Kuzey Kürdistan’da emekçi kadınlar, kapitalist emperyalist ülkelerde kadınların burjuva demokratik devrimlerle kazanmış olduğu demokratik haklara, Yeni Demokratik Devrim’le burjuva sınırların ötesinde ulaşacaklar.

Çünkü Yeni Demokratik Devrim, eski tipte burjuva demokratik devrimlerden farklı olarak insanın kendine ve emeğine yabancılaşmasının doruğa çıktığı, kadın vücudu dahil herşeyin para ile alınıp satılmasının meşru olduğu, özel mülkiyet sisteminin doruğu olan kapitalizme doğru değil, aşamalı ve kesintisiz devrimler süreciyle komünizme, insanlığın ve kadının kurtuluşuna doğru gelişir.

Yeni Demokratik Devrim, kadın-erkek çelişkinsini ve kadının ikinci cins olarak baskı altında olmasını sürekli yeniden güçlendirerek üreten bireyci burjuva mülkiyetçi üretim ve insan ilişkilerini, bunların çekirdeği, billur hücresi olan geleneksel aile ve evlilik kurumunu değil insanı, emeği ve toplumsal kurtuluşu merkezine alır. Dolayısıyla Yeni Demokratik Cumhuriyet’le kadının, birey ve eşit bir insan kimliğiyle buluşması, eski tip burjuva demokratik devrimlerin ortaya çıkardığı bireylerin özgürlük yanılsamasından, yabancılaşmış bireyci benciliklerinden nitel olarak farklıdır.

Kadını yönetim gücü yaparken, mülk olmanın yanı sıra mülk sahibi olma hakkını değil, mülkiyet ilişkilerinin belirlemediği özgür toplumsal kişiliği geliştirme hakkını tanıır ve yüceltir.

Kadına burjuva cinsel devrimi ve cinsel özgürlüğü sağlarken -proletaryaya emek gücünü özgürce satma hakkı sağlayan kapitalizmin yaptığı gibi- kadının bedeni üzerinde söz, karar ve seçim hakkını sahte, özgür insana yabancı bir mal mülk sahibi olma hakkına indirgemez. Çünkü gerçek cinsel özgürlük ve gerçek cinsel devrim ancak sınıfların ve hiçbir gerici ilişkinin, sözde özgür ama gerçekte gerici toplumsal sistemin kültürü, ahlakı ve değer yargılarıyla sınırlandırılmış seçim ve insan ilişkilerinin olmadığı, insanların birbirleriyle özgür, karşısız, eşit ilişkiler kurabildiği toplumsal sistemlerde söz konusu olabilir. Bunun dışında cinsel özgürlük dahi cilalanmış köleliktir, sahtedir. Herşeye karşın, yeni demokrasi kültüründe kadının -ister sahte, ilkel, yanlış bulunsun ister doğru- yaşamı, zihni ve bedeni sadece ve sadece kendisine ait, sadece onun özgür iradesine tabidir.

2-Yeni Demokratik Cumhuriyet’te İktidar Ve Yönetim Gücü Olarak Emekçi Kadın

“Yeni demokratik iktidar; proletarya önderliğindeki halk kitlelerinin anti-emperyalist, anti-feodal devlet iktidarıdır. İşçi sınıfı, köylüler, şehir küçük burjuvazisi ve milli burjuvazinin devrimci

kanadının ortak diktatörlüğü olan yeni devletin adı Kürt-Türk ulusu ve çeşitli azınlık milliyetlerden **halkların DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ**'dir. İşçi sınıfı, halk kitlelerine ait olan bu devlette ve bu devletin hükümetinde önderliğini; öncüsü Komünist Partisi aracılığıyla yürütür." (MKP Programı, madde 79)

"Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin örgütlenmesinin temel ilkesi demokratik merkezîyetçiliktir. Bu, bütün yetkilerin çeşitli düzeylerdeki halk kongrelerinde toplanmasıyla demokrasiye tam anlamını verebilen ve aynı zamanda bu düzeylerdeki halk kongrelerince kendilerine verilmiş bütün işlerin merkezi yönetimini sağlayan ve halkın demokratik yaşamı için her şeyi koruyan her düzeyde hükümetler aracılığıyla merkezileşmiş yönetimi güvence altına alabilen yönetimin halk meclislerinin elinde olması demektir. **TÜM İKTİDAR HALK MECLİSLERİNE** şiarının en yalın ve somut ifadesi budur. Bu, demokratik halk iktidarının tüm çalışmalarında temel alacağı **"kitlelerden kitlelere"** yönetim şeklidir." (MKP Programı, madde 80)

"Demokratik halk cumhuriyetinde; halk meclisleri, merkezi halklar meclisinden başlayıp bölge, il, ilçe, bucak, köy halk meclislerine kadar indirilecek ve her düzeydeki meclisin kendi yönetim organlarını seçmesinde ifadesini bulacaktır. **Her devrimci sınıfın devlet içindeki yerine göre doğru dürüst temsil edilmesi, halk iradesinin en doğru ifadesini bulması, devrimci mücadelelerin doğru yönetilmesi ve yeni demokratik cumhuriyet ruhunun doğru bir şekilde dile getirilmesi için; millet, milliyet, dini inanç, cinsiyet, mülkiyet ve eğitim düzeyinin ayrımı yapılmaksızın genel ve eşit oy hakkı tanıyan sistemdir.**" (MKP Programı, madde 81)

İşçi, köylü, emekçi kadınlar, işçi sınıfı önderliğinde anti-emperyalist, anti-feodal demokratik halk diktatörlüğüyle emperyalizm, feodalizm ve komprador-bürokrat kapitalizmin tasfiye edildiği; aşamalı ve kesintisiz devrimler sürecine giren yeni demokratik bir toplumsal sistemde, ezilen cins olmalarına sebep olan eski toplumsal sistemin ekonomik altyapısından kurtulup yönetim gücü de, kadın olarak da kurtuluşun nesnel zeminine ulaşmış olacaklar.

DEVİRİM OLMADAN KADINLAR KURTULAMAZ! şiarıyla özlü ifadesini bulan bu gerçeklik, başta kadınlar olmak üzere yeni demokratik toplumun tüm bileşenlerinin bilinçli çabası ile ele alındığında, kadınların kurtuluşu olanağını gerçeğe çevirmenin bir manivelası olabilir ve olacaktır. Büyük Proleter Kültür Devrimi dersleri ışığında genelde tüm halkın, özelde kadınların politikaya canlı ve aktif katılımları sınıf ve iktidar bilinçlerini, iktidarı yürütme kapasitelerini sürekli ilerletmeleri bunun

teminatı olacak ve proletarya diktatörlüğünü sönmeye aşamasına ancak bu bilinç taşıyabilecektir.

Devrimle politik iktidarın ele geçirilmesi, kadınların kurtuluşunun olanaklarını yaratmakla birlikte, sosyalizmde geriye dönüşlerden, karşı devrimin iktidarı yeniden ele geçirebilmesi tarihi derslerinden öğrenmek ve genelde insanlığın kurtuluşu için sınıf mücadelesini, özelde ise kadınların kurtuluşu mücadelesini sonuna dek sürdürürebilmek, kültür devrimleri ruhu ve bilincini yaşamın bir parçası haline getirmek şarttır. Yeni Demokratik Cumhuriyet programı bunu da garanti altına almaktadır:

"Kadınların kendi bağımsız demokratik kitle örgütlerinde birleşerek, gerek devralınan eski toplumun bağrında yaşayan mülkiyetçi ataerkil egemenliğe karşı mücadelelerine destek olunacak, gerekse uluslararası etkinlikleri ve örgütlerine en önde katılmasına önem verilip destek sunulacaktır." (MKP Programı, madde 114)

3-Kadın Ve Yurtseverlik

Bilinir ki burjuva demokratik devrimler aşamasında ulus devletler kurulur; bu, tek ulusal devletler biçiminde veya çok uluslu ülkelerin -egemen ezen ulus ve ezilen ulusların yaşadığı yerler- olduğu yerlerde ulusal bağımsızlık için yurtsever savaşlar verilirken, ulusu ulus yapan temel öğelerden birisi olan toprak bütünlüğü, somut ve özel olarak **vatan** kavramı, kadınla birlikte anılagelmiştir. Bir çok dilde "vatan", feminen (dişi) bir sözcüktür. Gene ezilen ulusların ulusal kurtuluş mücadelelerinde ezilen ulusların burjuvazileri ve hatta gerici ve haksız savaşlara karşı yürütülen mücadelede yurtseverlik ajitasyonu kadından bağımsız yapılmaz.

Çünkü işgal edilen veya bağımsızlık isteyen bir yurt, bir ulusal coğrafyayı, ya da işgal edenlerin geride bıraktıklarını, insanlarını, ilişkilerini, evlerini, yaşamlarını kadınlar ve çocukları tanımlar. Yurt deyince, söz konusu olan boş bir toprak parçası değildir. Korunan salt bir arazi değildir. Uğruna savaşılan "topraklar", insanlarla, o insanların evleri, tarlaları ve yerleşik yaşamı temsil eden, burjuva toplumların hücreleri olan aileleri, "yuvaları" ile vardır. Korunan kadındır. Kadın, vatanın imgeleşmiş sembolüdür.

İşgalcilerin de ilk yöneldiği kadındır. İnsanlık tarihinde cinsel tecavüz, işgal edilen topraklarda iktidarlaştırmanın en kaba, en vahşi biçimi olarak en yaygın savaş suçudur. Dolayısıyla işgale karşı korunan aynı zamanda kadınların namusudur. Onurlu bir ulusun kadını, gelini, "işgalciye vermez elini". Bu bağlamda kadın, o ulusun onurudur da.

Bu durumda, kesinlikle söyleyebiliriz ki em-

peryalizmin uşağı komprador-bürokrat burjuvazi ve büyük toprak ağalarının, yani egemen sınıfların kadınları da dahil (bir avuç ulusal hain hariç) tüm kadınlar yurtseverdir. Halk sınıf ve tabakalarının kadınları-çocukları; yaşam hakları, onurları, namusları ve bağlı oldukları erkeklerin yaşamlarını tehdit altında tutan, kirleten, talan eden, horlayan güçlere karşı vatan savunmasında, ulusal kurtuluş savaşlarında feda ruhları ve direngenlikleriyle efsaneleşirler.

Kadının bu değerlere erkekten de önce sahip çıkması normaldir. Çünkü kadının mevcut toplumda varlık şartı bu değerlere adanmışlıktır. Kadının insan onuruna, haksızlık, talan ve kıyımlarla yönelen saldırılara karşı içinde bulunduğu toplumu en güçlü temsil boyutunda fedakar ve cüretli direnişi, gerçekten de yüceltilmesi gereken bir erdemdir.

Ancak bu doğal erdem, politik bilinçle buluşup kadının adanmışlığı ve feda ruhu kadının bilinçli bir iradesine dönüşmediğinde ulusunun burjuvazisi tarafından suistimal edilecek ve haklı ulusal kurtuluş savaşlarında, anti-işgalci savaşlarda oynadığı muazzam rolün karşılığı, savaşın sona eriminde sadece kendi burjuvazisinin sömürücü egemenliği altına girmek değil, aynı zamanda “kutsal” burjuva aile ve evlilik kurumunun sınırlarındaki eski hapis hayatına, ev köleliğine de geri dönmek olacaktır.

Kadın, bu paradoksu, bu çelişkiyi, Yeni Demokratik Devrim için Halk Savaşları ve Proleter Sosyalist Devrimler sürecindeki Devrimci İç Savaşlar sonrası dahi yaşar. Bu sebeple ister anti-empyralist sosyal kurtuluş hareketleri ve savaşları boyutuyla olsun, ister anti-sömürgeci, anti-işgalci ulusal kurtuluş savaşları boyutuyla, ya da yakın geçmişe kadar Türkiye- Kuzey Kürdistan topraklarında olduğu gibi Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı için yürütülen PKK önderliğindeki Kürt Ulusal Kurtuluş Savaşı boyutuyla olsun, bu içerikli konular üzerinde daha derinlikli durmak gerekir. Bu çelişkiye çözüm perspektifi son derece önemlidir.

a-Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde Kadının Rolü

Türkiye-Kuzey Kürdistan topraklarında bir kadın hareketinin varlığından söz edilecekse, bunun Kürt Ulusal Demokratik Kadın Hareketi olduğunu hemence belirtmek gerekir. Ulusal hareketlere emekçi kadınların katılım dinamiğinden bahsettik. Ancak PKK/ KADEK önderliğindeki Kürt Ulusal Hareketi’nin özgünlüğü, bu dinamiğe belirli politikalarla yön vermesi ve hatta bu yoğunlaşmayı “kadın ideolojisi”, “kadın partisi” söylemlerine kadar

vardırarak, ulusal muhtevayı özgün kadın politikasıyla buluşturarak, dahası da örgütlerinin adı ve biçimleri ne olursa olsun, bir Kürt Ulusal Demokratik Kadın Hareketi boyutuna taşınabilmiştir.

Kürt ulusal hareketi, ulusal kurtuluş mücadelesine yoğun kadın katılımını, Kürt kadınının devrimci enerjisini ve potansiyelini görmüştür. Genelde ulusal kurtuluş savaşı, özelde gerilla savaşı ve gelişen ulusal bilinç; kurtuluş ve özgürleşme arayışındaki emekçi Kürt kadını için tarifsiz bir çekim gücü olabilmıştır. Devrimci iç savaşın, yaşamı değiştirici ve dönüştürücü dinamiğinin yanı sıra, savaş şartlarında, savaşa katılım, ekonomik ve politik göç ve zorla göçettirme ile ailelerin parçalanması ve feodal ilişkilerdeki çözümler genel olarak Kürt ulusunu ve özellikle de yoksul emekçi Kürt kadını devrimcileştiren temel faktörlerdir.

Kürt ulusal hareketinin kadın savaşçıları, militanları ve taraftarları için savaşın ilerleyen kesitlerinde, kadının kurtuluşunun ulusal kurtuluş ve bağımsızlıkla özdeşleştirilmesi yetersiz olmuştur. Kaldı ki ortaya çıkan devrimci potansiyelin Ulusal Kurtuluş Savaşına kanallı edilmesi için somut perspektifler ve politikalar ihtiyacı da açıktı. Ki ulusal hareket bu konuda kadın-erkek çelişkisini çözüm yöntemlerinde PROLETER sınıf bakışı açısından uzak yanlış perspektifler geliştirse de ancak bu, kendi içerisinde kadının kendi düşüncelerine ve iradesine sahip bireyler olarak erkekten bağımsız kişiliklere sahip olma çıkışı ve iddiası Kürt kadının yaşamında önemli bir devrimci demokratik dönüşümü ifade eder. Buna karşılık ulusal hareketin son yönelimiyle savaşa son vermesi ve “Demokratik Cumhuriyet” projesi, açığa çıkan devrimci dinamiğin ulusal çitlerle çevrili olması handikapını gün ışığına çıkardı. Bu yanlış ve hatalı politik yönelimle ne yazık ki devrimcileşen Kürt ulusu ve en ileri unsurları diyebileceğimiz Kürt kadınının politikleşmiş devrimci enerjisi feodal-burjuva sistemle yeniden entegrasyona yönlendirilmektedir. Öyle ki bu yanlış ve hatalı politik çizgiler daha fazla Kürt kadınının üzerinden şekillendirilmeye çalışılmaktadır. Giderek daha fazla Kürt kadını ile özdeşleşen “barış” söylemi ve vurgusu da, bu geri siyaset tarzlarının sonucudur.

Kürt ulusal kurtuluş hareketi içerisinde feda ruhu ve kararlı, cüretli adanmışlığıyla öne çıkan, isyan ve saldırı ruhunu militan bir duruşla sergileyen; kısacası ileri bir atılım ve devrimci dönüşüm süreci yaşayan Kürt kadını işaret ettiğimiz geri politikalarla diğer uluslardan kadınların akıbetiyle yüzyüze, eskinin yeniden inşası sürecine, savunma ve yenilgi psikolojisine sokulmuştur. Üstelik burjuva anlamda dahi demokratik haklarını kazanama-

yan ancak bunları kısmen de olsa savaş sürecinde yaşayan Kürt kadını için bunun kolay kabul edilebilir bir durum olmadığı çok açık. Bu düzen içi durumun aşılması ise devrimci kürt kadınının ancak enternasyonalist sınıf bilincine sahip olmasıyla mümkündür.

b-Kadınların Kurtuluşu ve Proletarya Enternasyonalizmi

Kadın-erkek çelişkisi kaynağını özel mülkiyetten aldığından, bu çelişkinin burjuva bir çizgiyle ve perspektifle çözümlenmesi söz konusu olamaz. Ezilen ulusların devrimci ulusal hareketlerine önderlik eden ezilen ulus burjuvazisinin kadına sözüm ona çözüm projeleri sunması anlaşılmasız değildir. Ancak bu çözüm perspektifleri köklü veya bilimsel olmadığı gibi devrimci ulusal hareket misyonunu doldurduğu andan itibaren önderliğin ve burjuva toplumun kazanımları tıkadığı ve gerilettiği görülecektir. Bunun en ileri örneğini burjuva demokratik devrimini yapmış ileri kapitalist-emperyalist ülkeler göstermektedir. Bundan hareketle ki feodal-burjuva bir toplumsal sistemde feodalizmi dahi tasfiye etmeyen, edemeyen bir ulusal burjuva önderlikle (ayrı devlet kurma demokratik talebi karşılanırsa dahi) bu devletin niteliği burjuva demokratik dahi olamayacak, tam tersine hızla emperyalizmin yarı-sömürgeci durumuna dönüşecektir. Zira yarı-feodal sosyo-ekonomik yapı korunuyordur. Bu bağlamda devrimci savaş sürecinin kısmi demokratik kazanımları da kadınlar için belleklerden kazınmayacak anılar olacaktır.

Kadınların kurtuluşunun insanlığın kurtuluşuna kilitli olduğunu; bunun da ancak özel mülkiyet dünyası ve sınıfların ortadan kaldırılmasıyla mümkün olacağını ifade ettik. Bundandır ki ulusal demokratik taleplerin kelimenin gerçek anlamında çözülmesinin ana yolu ancak ulusal mücadelenin işçilerin, köylülerin, emekçilerin ve de kadınların kurtuluş ve özgürlük talepleriyle eş zamanlı ve eş güdümlü bir şekilde ele alınmasıyla mümkündür. Yeni Demokratik Devrim ve Yeni Demokratik Cumhuriyet programı; anti-emperyalist, anti-feodal niteliği ve özüyle proletarya diktatörlüğünü ifade eden Demokratik Halk İktidarı şiarıyla, gerçek bir ulusal bağımsızlığın, kadınların gerçek kurtuluşunun ve işçi, köylü ve tüm devrimci halk sınıf ve tabakalarının emperyalizmi, feodalizmi ve komprador-bürokrat kapitalizmi köklü bir şekilde tasfiyesinin yegane garantisidir. Yeni Demokratik Cumhuriyet’le;

“Bütün milletlerin ve dillerin tam hak eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu resmi dil tanın-

mayacaktır. Halklara bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Devletin anayasası herhangi bir milletin herhangi bir imtiyaza sahip olmasını, milli azınlıkların haklarına tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır. Her ulusa kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için Kürt ve Türk uluslarına bölgesel özerklik, azınlık milliyetler için ise özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim sistemi oluşturulacaktır. Bu özerk ve kendi kendilerini yöneten bölgelerin sınırları ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb. temeli üzerinde bizzat yerel nüfus tarafından tayin edilecektir. Ulusal sorundaki temel şiar; bütün uluslar için tam hak eşitliği, ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı, “bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşin” şiarıdır.

Kıbrıs’ta işgale son verilecek. Kıbrıs Kıbrıslılarındır, şiarından hareket edilecektir.” (MKP Programı, madde 93)

Kadınların kurtuluş ve özgürlük çığlığı hiçbir sınır tanımaz, tanınamalıdır. Sınırların, sınıfların ve özel mülkiyet dünyasının tarihe gömüldüğü bir toplum ancak kelimenin gerçek anlamıyla insan türünün cinsleri arasında da özgür ilişkilerin düzenlenmesini sağlayabilir.

Kadınların yurtseverliği, proletarya gibi enternasyonalist olmak durumundadır. Emperyalizme karşı radikal bir şekilde meydan okumalı, emperyalist sistemi yeryüzünden silmeyi hedeflemelidir.

Gerçek ve köklü demokratik çözümler de sadece ve sadece proletaryanın önderliğinde feodalizmin, feodal ilişkilerin kökten tasfiye edildiği yeni demokratik devrimle, Yeni Demokratik Cumhuriyet’le mümkündür.

Kısacası, ulusal bayraklar ve ulusal şiarlar değil sadece ve sadece proletarya enternasyonalizminin bayrağı, kadınların kurtuluşu bayrağıdır.

4-Kadın Ve Cinsellik

Kadın ve cinsellik hem sürekli yanyana kullanılan hem de tabu olan kavramlar. Cinsiyet ve cinsellik insanın doğal özellikleriyken, toplumsal kimliklerini belirleyen ve toplumsal sistemle belirlenen bir hal alınca durum böyle oluyor. İnsan türünün kadın cinsi, hep cinsel kimliğiyle anılır. Kadın deyince cinsiyet öne çıkar. Ancak erkek cinsinden bahsedilince “insan”dan bahsediliyordu. Ataerkil sistemlerde insanların meslekleri dahi eril sözcüklerle tanımlanırdı.

Cinsellik, sınıflı toplumlar tarihinde “ilk günah”tır ve bu günah kadında cisimleşir. “Günahsızlık,” “safılık,” ve “temizlik” bekaretle mümkündür. Bakire kadınlara hiçbir tarihsel dönemde ve hiçbir toplumsal sistemde “kadın” denmemiştir. Başka deyişle “kadın” olmak zaten “kirli, dokunulmuş,

günaha girmiş, sahip olunmuş” olmaktır. Kadınlık başından itibaren olumsuz bir kavramdır. “Meşru”, yasal evlilik kurumu ile kadın ve erkek günaha girmekten kurtulur. Erkeğin malı olarak tapulanan kadın, cinselliğini sadece efendisine ve ancak o istediği zaman “sunduğundan”, hizmetkar olarak, günaha davet eden ve günahkar olan olmaktan bir nebze kurtulur. Erkek de bu sayede “ihtiyaçlarını” meşru yollarla karşıladığından, etrafındaki günaha davet anlamına gelen diğer kadınların yolaştığı beşeri zaafına yenik düşmekten, “günaha girmekten” kurtulur. Maddi zemini cinsellik olan evlilik kurumu, özgür cinselliğin tabu, yasak, günah ve zaf olarak tanımlandığı özel mülkiyet dünyasında; insan cinselliğinin hayvanlar derekesine düşürülmesi ancak bunun sahtekarca perdelenmesinden başka bir şey değildir.

Burjuva toplumsal sistemlere kadar bu durum en kaba biçimiyle ortadayken, erkeğin cinsel ihtiyacı, üreme ve soyunu sürdürme zorunluluğu adı altında çok eşlilik şeklinde meşru ve yasak; burjuva toplumsal sistemlerde “bireysel hak ve özgürlükler” kadına kimin cinsel kölesi olabileceğini belirleme “hakkı”, erkeğe de “tek eşlilik kısıtlaması” getirmiştir. Bu “kısıtlama”, burjuva hukukta kadının ile erkeği birbirlerinin malı olma yani kadının da mal-mülk sahibi olabildiği noktasında “eşitlemiş”; beraberinde “eş aldatma” fikri ve eylemini doğasında getirmiştir. Sadakatin olduğu yerde eş aldatma kaçınılmazdır. Özel mülkiyet olmasa mülk sahibi olmak kadar hırsızlık da olmaz.

Burjuva toplum kadına sahip olma “hakkı” verse de ancak bu hak da eşitlik vermemiştir, veremez. Çünkü doğası gereği ataerkildir. Cinsellik kendini kadın vücudunda ifade etmeye devam ettiğinden, kadın günaha davet eden ve kışkırtan, erkek kışkırtılan olmayı sürdürür. Hatta kadın cinselliği, çok daha açık bir meta kimliği kazanır ve kadın vücudu, cinselliği, sadece cinsel kölelik şeklinde değil, çok yönlü pazarlanır. Çıplak kadın vücudu, hamburger ve otomobil reklamlarının vazgeçilmez bir parçası haline alır. Bununla beraber kadınlar sadakatleri oranında iyi ve kötü kadın olarak ikiye bölünmeye devam ederler. Eş aldatma ya da “zina” erkeğin “elini”, kadınınsa tüm varlığını kirletmeye devam eder.

Cinselliği, sahtekarca gizli ve ayıp vurgularıyla örtülmekle beraber “evlilik” kurumu ile kadın kabul edilebilir bir toplumsal statü alır. Bu statü de ancak annelikle olumlanır. Burada olumlanan da başlıbaşına annelik değildir. Kadının olduğu gibi doğan çocuğun da “meşru” olması, yani bir sahibinin olması gerekir. Babası “belli olmayan” ya da evlilik kurumunun ürünü olmayan çocuk, açık ve yalın bir şekilde, törensiz, örtüsüz, kadın ile erke-

ğin cinsel birlikteliğinin ürünü, yani “hayvani zevk” ürünü olarak tanımlanır ve bu sahtekarlık, çocuğu günahın meyvesi olarak tanımlayarak “her çocuk günahsız doğar” yalanını da açığa çıkarır. “Gayri-meşru”, “piç” diye tanımlanan çocuğun, annesi gibi, yaşam hakkı yoktur. Özel mülkiyet dünyası, özel mülkiyet sistemi kendisini çok vahşi, çok rezil bir şekilde korur. Hırsızın hırsızlık yapan eli kesilir. “Piç” doğan çocuk diri diri toprağa gömülür, doğarken boğulur ya da daha anne karnındayken katledilir. Böyle bir çocuğun yaşam hakkı, bir hayvanınki kadar dahi yoktur. İnsandan sayılmaz. O günden kurtulmaya çalışılır. Herhangi bir canlı olduğu dahi düşünülmez. Sistem, insanı insanlığa bu kadar yabancılaştırmış, insanı bu kadar rezilleştirmiş, bu kadar düşürmüştür. Sistemin kutsamadığı sevgi, sistemin kutsamadığı duygu, sistemin kutsamadığı insan inkar edilir, reddedilir.

Birçok kadın, ister cinsel tecavüzden dolayı, ister gönüllü cinsel ilişkiyle olsun; toplumsal sistemin onay verip kutsamadığı bir cinsel ilişkisini “somutlayan” insan yavrusunu, ya istemeyerek de olsa çaresizlikten ya da içselleştirdiği hakim ideolojik duruşla kendi canını da riske ederek vahşice katledebilmiştir. Ve bunlar, feodalizmin karanlık dönemlerinde, tarihte kalmış falan değil. Feodalizmin hakim olmaya devam ettiği yerlerde aynı şekilde, çözüldüğü ve tasfiye olduğu yerlerde ise ikiyüzlü, inceltilmiş bir kültürel şekillenişle devam etmektedir. Kadının cinselliğini tabulara, geleneklere, yasalara, feodal ya da burjuva hukuka hapsetmeyerek özgür yaşamasının bedeli çoğunlukla kadının canıdır. Ve bu, yer yer recm gibi çok vahşi, çok insanlık dışı boyutlar alırken, kadının toplumdan teşhir ve tecrit edilmesi, çeşitli biçimlerde cezalandırılması şeklinde olur. Kadının sadece onu ilgilendiren kişisel hakkını nasıl kullandığı değil, bu hakkın varlığı ve bu hakkın kullanılmaya kalkılması kadının sistemin onayıyla ve hukukuyla bir erkeğe ait, onun malı olabileceği toplumsal sistemlere saldırı olduğundan, sisteme bu isyan acımasızca cezalandırılır.

Cinsellik, Mülkiyet ve İktidar

Cinselliği erkek için kaba bir hayvani zevk, kadın için utanç olarak tanımlamak, özel mülkiyet sistemlerinin utancıdır. Bu şekilde bastırılan cinsellik, hayvanca sahip olmak, kaba ve ilkel bir iktidar ile tanımlanan “erkekliğin” kışkırtılması ile diyaletik bir bütün oluşturur. Bu anlamıyla cinsellik, kadından çok erkeğin sorunudur. Sınıflı toplumun cinsellik anlayışı kadını edilgen bir nesne olarak belirlerken, erkeği etkin bir özne yapmaz. Erkek sadece bunun yanılsamasını oluşturur. “Erkek”

dünyasını, iktidar dünyasını, ezilen sınıfların erkeklerine, kadın üzerinde bir iktidar ve egemenliğe indirgeyerek yansıtır. Erkek yaşamda özne, yönetim, çözüm ve iktidar gücü olmadığı oranda kadın karşısında saldırganlaşır. Cinselliği kışkırtılır. Cinsel iktidarı ile düşürülür hayvanlaştırılır. Cinsel açlığı, cinsel iktidar hırsı yaşamının merkezi haline getirilir. Toplumsal bir varlık olmaktan ilkel bir hayvan oluşa doğru batır.

Cinsel tecavüz, yenememenin, sahip olamamanın, çaresizliğin saldırganlığa dönüşerek şiddet yoluyla iktidar duygusunun, birşeyler üzerinde hakim olabilme duygusunun ilkel dışavurumudur. Cinsel tecavüzle kadının aşağılanması, onun zayıf, saldırganın hayvani bir güç sahibi oluşu vurgusu, savaşlarda, politik irade çatışmalarında da – örneğin şubede, işkencede, hapishanede- kadın cinselliğini bir iktidar olma, sahip olma nesnesi olarak kavramaktan gelir.

Aynı gerekçeyle kadın cinselliği tarihte güç ve iktidar çelişkilerinde komplo, hile ve entrika aracı olarak da kullanılmıştır; nesneleştirilen kadın, hasmı tuzağa düşürmek için yem olarak da ele alınabilmiştir. Gericisi iktidar bilinciyle buluşan, onun aleti olan kadının kendi cinselliğini aynı şekilde kullanması; iktidar olmaya çalışması ve bunun için cinselliğinden yararlanmasını onu iktidar ya da özne yapmaz; iktidar hırsıyla sınıfının erkeklerinin basit bir kuklası ve en fazla taklidine dönüştürür.

Fuhuş

Ezilen sınıflar açısından cinselliğin metalaştırılması; fuhuş, pornografi, muazzam bir cinsel pazar, erkeği de kadın gibi sistemin sadık ve uyuşuk bir kölesi haline getirir.

Burjuvazi, cinselliği ve insanları da burjuva düzene uygun olarak metalaştırmış, kadın cinselliğini pazar oluşumu ve entegrasyonuna paralel bir seviyede pazarlanır hale getirmiş; bunun yanı sıra kadına da bu metaya, kendi vücuduna, sistemin sınırları içerisinde sahip olma hakkı vermiştir. İnsanın ve insan bedeninin metalaştırılması, insanlığın en uç boyutta yabancılaşmasıdır. Ama bu yabancılaşma, düşürülmenin çıplak, kaba boyutudur. Toplumun en düşürülmüş sınıfları, “toplumun tortusu”, bu metalaşmayı bedenini ve cinselliğini dolaysız bir ticari meta olarak satanları da içerir. Açlık, yoksulluk ve sefalet, işsizlikle birleştiğinde, tek “sermayesi”, vücudu ve cinselliği olanlar milyonlarla çoğalır.

“Yeni Demokratik Cumhuriyet’te, Kadın ve erkek cinselliğinin pazarlanmasına izin verilmeyecek, cinselliği ticari meta olarak kullanmış her bireyi topluma yeniden kazanmak için gerekli ekonomik ve sosyal koşulların oluşturulmasına önem verilecektir.” (MKP Programı, madde 116)

Burjuva Cinsel Özgürlük

Burjuva cinsel özgürlük, kadın ve erkek cinselliğini yeniden tanımlar. Kadın açısından cinselliğinin kabulü ve kendi vücudu hakkında karar verebilme hakkını yeniden elde edebilmesi anlamına da gelir. Bu anlamıyla toplumsal devrimin -burjuva demokratik devrimin- paralelinde cinsel devrimdir.

Ancak bu kadının cinsel kaderini tayin hakkı, sınıf gerçeği ile sınırlanmıştır. Bu anlamıyla kapitalist sistem gerçek cinsel özgürlüğü engeller. Üstelik cinsellik salt bir hayvani ihtiyacın giderilmesine, bencil bir tatmine indirgenir ve insani boyutlarını daha fazla yitirir. İleri kapitalist toplumlarda birey, kadın veya erkek olsun yalnızlaşmış ve yabancılaşmıştır. Cinsellik, iki insan arasındaki doğal bir ilişki değil, bir kişinin bir nesneyle kendini tatminine dönüşür. Bu ikili durum doğru okunmak zorundadır.

Bu çürüme ve yabancılaşma, feodal cinsel kölelik, feodal mülkiyet ilişkilerinin alternatifi olamaz. Ancak çürümenin karşısında da kadının cinselliğinin yeniden ortaçağ zindanlarına kapatılması savunulamaz. Kadının cinsel özgürlüğü kayıtsız şartsız kabul edilmek durumundadır. Bu demokratik bir sorundur. Proletaryanın ideolojik perspektifi, kadının özgür cinselliğini çürümeye, yozlaşmaya karşı olma adına feodal, erkek egemen mülkiyetçi kültürel şekillenişle yaklaşmaz. Her türlü insan ilişkisinde olduğu gibi kadın ile erkek arasındaki ilişkilerde de, cinsel ilişkiyi de bunun doğal bir parçası olarak algılayarak, meseleye insanın özgürleşmesi, kendine, insana ve emeğe yabancılaşmasını kırması gibi yüceltilmesi gereken geleceğin toplumunun değerlerini kriter olarak ideolojik yaklaşmak; doğrularla yanlışları bu şekilde ayırtmak ve cinselliğin kavranışını da bu perspektifle ideolojik bir sorun, kültür devrimleri ile çözümlenecek bir sorun olarak ele almak gerekir.

Cinsel Özgürlük ve Demokrasi

Kadının da cinsel kimliğini ve cinselliğini, erkek gibi özgürce yaşama hakkı vardır. Onun da erkek gibi yanlış yaşama hakkı vardır.

Cinsel özgürlük, cinsel tercih özgürlüğü, cinsel ilişki özgürlüğü, bunlar bireysel demokratik haklardır. Ve bireylerin yaşamlarında ancak kendi iradeleriyle karar verebilecekleri, kendileri dışında hiç kimseyi ilgilendirmeyen, ilgilendirmemesi gereken bireysel meseleleridir.

Devrimcilerin, komünistlerin yapması gereken, bireysel haklar ve özgürlüklere gericisi değer yargıları, feodal gelenekler, burjuva hukuk ve mülkiyet bilinci ile yaklaşmak değil; onları sahtelikten,

bireyci-bencilikten, insanı insana ve bilinçli emeğe yabancılaştıran içeriklerinden arındırmak için kültür devrimleri perspektifiyle yaklaşmak olmalıdır. Kısacası, bu sorunlar ideolojik meselelerdir. Burjuva ya da feodal ahlaki kavramlarıyla açıklanabilecek meseleler değil. Toplumsal bilinci, halkın ve insanlığın kurtuluşunu, özgür insan ilişkilerini yücelten bir duruş, devrimcilik adına demokratinin bile gerisine düşmemelidir.

Özellikle cinsellik konusunda **“feodal-devrimcilik”** ülkemiz devrimci hareketinin önemli bir handikapıdır. Yoz emperyalist burjuva kültürünün alternatifi feodalizm değildir. Yoz emperyalist kültürün alternatifi, burjuva aile ve evlilik kurumu, burjuva mülkiyet hukuku değildir. Yoz, çürümüş cinsellik anlayışının alternatifi, belirsiz bir geleceğe kadar cinselliğin yasaklanması değildir. Ancak ülkemiz devrimci hareketinde cinsel özgürlük, bu hakkın nasıl ve hangi bilinçle kullanıldığından dahi bağımsız olarak, çürüme ve yozlaşma, “ahlaki sorunlar ve zaafılar” olarak tanımlanagelmıştır.

Ne yazık ki ülkemiz devrimci hareketi, yarı-feodal kültürel şekillenışı kırmak adına, feodalizmi tasfiye etme, emperyalist kültüre de karşı çıkma adı altında; sadece feodal veya burjuva evlilik ve aile kurumuyla meşruiyet kazanan cinselliğe alternatif bir yaklaşım getirmek bir yana; devlet ve imam nikahının yerine “devrim nikahını” ikame etmiştir. Başka deyişle kadının cinsel özgürlüğüne dair kafa bile yormamış, kadının cinselliğini önce yasaklamış sonra –yaşama uymadığını görünce!?- sistemin evlilik kurumunu olduğu gibi alıp kendi şartlarına uyarlayarak cilalamıştır. Bu cilalama, devrime ya da devrim mücadelesine katılan kadını güdükleştirmiştir.

Bu güdükleşmeye tek alternatif getiren Kürt ulusal devrimci hareketidir ki o da ancak cinselliği yasaklayarak; kadını, onu köleleştiren evlilik kurumundan kurtarabilmiştir.

Doğru insan ilişkileri, insanları birbirinden izole ederek veya hakim ideoloji ve hukuku kutsayarak değil, yaşamın her anında, insanın toplumsal gerçekliği ve sosyal yaşamı içerisinde sürekli ideolojik mücadeleler, kültür devrimleri anlayışıyla kurulur. Ne tutucu, gerici- ne kadar cilalanırsa cilalansın- erkek-şoven yaklaşımlar, ne yasaklar, ne ayakları toplumsal gerçekliğe basmayan, yaşamdan kopuk soyut özgürlük söylemleri; eskiyi yıkp yeni yapıp, hareketin kendi içerisindeki diyalektik bir süreçtir.

Ancak asgari demokrasiden bahsedilecekse önce şunun kabulü şarttır: Her insan gibi kadının da vücudu ve beyni sadece kendisine aittir. Kadının ve tüm insanların cinsel kimliğini doğal bir şekilde yaşama ve ifade etme hakkı vardır. Bu konuda hiçbir ayrımcılık kabul edilemez. Kadının ve

hiçbir insanın cinsel yaşamı, baskı, ayrımcılık, taciz ve başkaları tarafından müdahale konusu olamaz. Cinsel tercihleri ve cinsel kimliklerine, cinselliklerini nasıl yaşadıklarına tüm insanlar kendi iradeleleriyle karar verebilirler. Bu insanların kişisel özel yaşamlarıdır. Kişi haklarıdır.

Yeni Demokratik Cumhuriyet’de:

“Kişinin özel yaşamına, konutuna ve özgürce haberleşme hakkına dokunulmayacaktır. Kişi hakları güvence altına alınacak, kişinin serbest dolaşım ve meslek seçme hakkına karışılmayacaktır.” (MKP Programı, madde 89)

Komünistlerin ve devrimcilerin, bu konularda da genel olarak toplumsal ilişkilerde, insan ilişkilerinde oynayacağı öncü rolü, değişim ve değiştirme, nitel olarak alternatif insan ilişkilerini, çıkarsız, baskı ve çıkara dayanmayan özgür insan ilişkilerini inşa için toplumu her yönüyle devrimciileştirmeye öncülük misyonu dışında bir misyonu yoktur. Böylesi insan ilişkilerinin hakim olacağı toplumsal sistemlerde kuşkusuz cinsel özgürlük de sahte veya yanılsamalı değil, insanı bedenine veya diğer insanlara yabancılaştıran bir hayvani ilişki şeklinde değil; insanın insan olarak doğal yaşamının doğal bir parçası olabilecektir. Bu, sahte ve yabancılaştırıcı olanlar arasında bir “tercih” sorunu değildir. Kapitalizme alternatif olarak feodalizm savunulamaz. İşçinin emekgücünü özgürce satabilmesinin karşısına, artı-değer sömürsünün vahşeti ve muazzam işsizlik, açlık ve yoksulluk gerekçesiyle feodal ilişkiler ve ağanın himayesinde karnını doyuran serfler, marabalar sistemi savunulamaz.

Demokrasinin devrim sorunu olduğu ülkemizde, özellikle yarı-aydın veya aydın orta sınıflar içerisinde, cinsel özgürlüğün, düşünceyi ifade özgürlüğünden daha önce ve ondan daha kolay bayraklaştırıldığı bir gerçektir. Buna karşılık “halkçı”, popülist akımların feodal-devrimcilikte ısrarı da bir başka gerçektir. Emperyalizmin, komprador bürokrat kapitalizmin ve feodalizmin ideolojik, siyasal ve kültürel alanlardaki kökünü kazımak, yeni demokrasi kültürünü her alanda bayraklaştırmak ve onu yaşamda tutarlı bir şekilde uygulamaya çalışmakla mümkündür.

5-Kadın Ve Aile

Aile ve evlilik kurumu özel mülkiyet sisteminin en temel hücreleridir. Bu kurumlar, kadını ikinci cins, öteki cins olarak tanımlayan özel mülkiyet sisteminin ilişkilerini sürekli yeniden üretir. Dolayısıyla aile ve evlilik kurumu kadının ezilen cins statüsünün de temel direklerindenidir.

Bununla beraber kapitalizm, bu temel hücrelerine dayanmakla birlikte, iç dinamiğiyle onun çözülmesine ve dağılmasına da sebep olmakta. Ailenin çözülmesi ve dağılması, kadının ve insanın kurtuluşu ve özgürleşmesi ekseninde tarihsel bir ilerlemeyi işaret ediyor. Ancak diğer yandan bu çözülme açıklık, sefalet, insanlar arasında özel mülkiyet temelinde dahi olsa dayanışma duygularının yitimi, çocukların sokaklara düşmesi ve fuhuş, uyuşturucu, eğitimsizlik ve bir dizi sosyal sorun içerisinde yitirilmesi, bireyci bencilliğin ve yabancılaşmanın derinleşmesi, muazzam bir toplumsal dejenerasyon ve çürümeyi de beraberinde getiriyor. Bunun sebebi kuşkusuz ki özel mülkiyete ve sömürüye dayalı kapitalist, emperyalist sistem gerçekliğidir. Aile kurumunun çözülmesi ve insanların feodal veya burjuva gerici ilişkilerden, özel mülkiyet temelindeki bağımlılık ilişkilerinden kurtulması ve bununla beraber özgür birer birey olarak gelişebilmesi, vahşi kapitalist sistem içerisinde söz konusu olamıyor. Sistem sadece çürüyor, dökülüyor, çözülüyor dolayısıyla açığa çıkardığı dinamikler, insanlığın kurtuluşu için olgunlaştırdığı şartlar, ancak alternatif bir sistemde, alternatif üretim ilişkileri, alternatif insan ilişkileri ile gerçekliğe dönüşebilir. Başka deyişle sistem kendi mezarını kazarken, onun ortaya koyduğu olanakları sistem dışı bir perspektifle gerçekliğe çevirebilmek gerekir.

Aile kurumunda, kan bağıının bir arada tuttuğu, özel mülkiyet, soyun devamı ve miras ilişkilerinin temelinde oturduğu dar bir toplumsal birimin karşılıklı bağımlılık ilişkileri söz konusudur. Bu ilişkiler toplumsal sistemin üretim ilişkileri ve ideolojik kültürel dokusu ile şekillendiğinden; sistemin nesnelleştirdiği insan modeli, annelik, babalık, evin çocuğu vb. olma kimlikleri sisteme uygun olarak içselleştirilir ve bu ilişkiler içerisinde sistem kendisini yeniden üretir. Bu, aile kurumu içerisinde de hakim olan, ezen ve ezilen şeklinde politik -otorite- ilişkilerini ve hiyerarşiyi de getirir. Kadın, bu ilişkiler ağında çocuk doğurma, çocuklara bakıp büyütme ve erkeğe hizmet etme, yani ev kölesi, hizmetçisi olma görevini üstlenmiştir. Annelik ve ev kadınlığı şeklinde yüklenen toplumsal görevleri, kadını düşünmeyen, üretmeyen, gelişmeyen, ekonomik ve yaşamsal olarak bağımlı, kendi istekleri, iradesi olmayan gölge ve silik bir kişilik olarak tüketir. Günlük yaşamın dayanılmaz tüketici kısır döngüsü, asosyal, gerçek yaşamdan kopuk, kişilik değil ancak aile ile tanımlanan bir kimlik sahibi olan kadın tipi ortaya çıkarır.

Binyılların bu kadın kimliğinin kadının mevcut ideolojik, kültürel şekillenişini hangi biçime soktuğunu, kadını nasıl düşürdüğü ve yokettiği, kadını nasıl nesneleştirdiği vb. sorunlar aslında başından

beri yazımızın ve kadının kurtuluş ve özgürleşme mücadelesinin, kültür devrimleri, değişim, dönüşüm ihtiyacının tartışma konularıdır.

Kadın ile ailenin ilişkisini çözümlemek çok önemlidir. Ancak bunu içinde bulunulan koşullarla diğer etkileşimler bütünlüğünde yapabilmek çok önemli. Aksi taktirde ya soyut ve sol subjektif sloganlarla yetinir; dolayısıyla sadece kadının aile zincirinden kurtulması genel sloganını atarız ve kapitalist emperyalist sistemin çarklarının bunu ne denli acımasız ve vahşi bir şekilde yapmakta olduğunu görmezden geliriz. Ya bu gerici ilişkileri, aile kurumunu pekiştirmeyi, tutucu bir şekilde savunmayı kapitalizmin ve emperyalizmin yıkıcılıklarından korumanın ve korunmanın bir yolu olarak görür; dolayısıyla gerek kadın hakları gerek genel olarak tarihsel planda gericileşiriz. Ya da sistem içi reform, iyileştirme arayışlarına girer ve onunla yetiniriz.

Aslolan bu meseleyi bir yandan sistemin dinamikleriyle olan hareketi içerisinde kavramak diğer yandan bu dinamikleri doğru ele alarak bunlara çözümleyici, müdahaleci olabilmek; bir başka deyişle meselenin kilit sorunu bir yandan reformlar için demokratik mücadele verirken öte yandan köklü çözümleri, köklü toplumsal projeleri örgütleyebilmektir.

Gericici ataerkil baskı ve ilişkileri bilinçli bir şekilde parçalamak ve kadının bu zincirlerden kurtulmasını örgütlemek; kadının siyasal ve sosyal yaşama aktif ve eşit bir parçası olarak katılımı için mücadele vermek; kadını sosyal ve siyasal bir bağımsız birey ve toplumsal politik bir güç haline getirebilmek son derece önemlidir. Bu, demokrasi kültürünü, yeni demokrasi kültürünü toplumun tüm birimlerine taşıyacak ve alternatif ilişkiler ve alternatif yaşamlarla değişim ve dönüşümü adım adım örgütleyecektir. Burada kadının erkeğe bağımlı, onun egemenliği altında-ona ait bir nesne statüsüne karşı birey olma ve kendi iradesini kendi ellerine alma, kendi yaşamı hakkında kendi kararlarını alabilme mücadelesi tayin edicidir. Bu mücadele, özellikle de yarı-feodal bir toplumda kadının birey olarak tek başına yüklenebileceği veya sonuçlarına bedellerine tek başına katlanabileceği bir mücadele değil; toplumun genel demokrasi mücadelesinin, özelde ise kadının demokratik hareketi ve mücadelesinin meselesidir.

a- Kadın ve Evlilik

Aile kurumunun özünde evlilik kurumu var. Evlilik kurumu başlıbaşına kadının erkeğe, erkeğin kadına, ancak eşitsiz bir şekilde, ait olduğunun birbirlerinin malı olduklarının tüm topluma ilan edilip, toplumun, devletin, özel mülkiyet sisteminin hukukunun ve çoğu zaman "tanrının" icazeti alınarak nikah ya da düğün töreni ile afişe edilerek başlatılan

bir kurum. Düğün törenleri bizzat bu gerçeğin ifadesi olmakla birlikte nesnelleşmeleri ve tüm toplumca içselleştirilmeleriyle, kadının beyaz bir gelinlikle, temiz, bakir ve namuslu bir şekilde erkeğe teslim edilip onun malı oluşunun ilanı olduğuna bizleri yabancılaştırmakta. Halbuki iki genç insanın “yeni ve ortak bir yaşama başlaması”, “iyi günde kötü günde birbirlerine ait olmaları”, “kız babasının” yani kadının bir önceki efendisinin kadını yeni efendisine teslim etmesi, görücülük geleneği, başlık parası, kız istemeler, çeyiz vb. bunların çok yalın ifadesinin biçimleridir.

Evlilik kurumu kadının kurtuluşuna vurulmuş en ağır zincirlerden biridir. Gerek erkek, gerek kadın sistemin hukukuna, yaşam tarzına ve ilişkilerine bu kurumla entegre edilerek sistemi yeniden üretmek üzere örgütlenirler. Evlilik kurumu, tüm toplumsal sistemlerde –sosyalizm dahil- mülkiyet ilişkisini, gerici bir bağlılığı ve köleleşmeyi ifade eder. Buna karşılık özgür insanların özgür ilişkilerinin toplumuna kadar; özgürlük bir sorun ve kavram olarak varolduğu müddetçe, özgürlük kavramının yanısıra bağlılık ve bağımlılık kavramlarının da varolacağını belirtebiliriz. **Dolayısıyla kadın ile erkek arasındaki cinsellik maddi zemini-ne dayalı özel ilişkilerin yeniden örgütlenmesi, bir değişim ve dönüşüm süreci yaşaması, sosyalizm dahil tüm sınıflı toplumlar tarihi boyunca devam eden ve edecek olan bir süreçtir. Bu, toplumsal devrimler ve ona denk kültürel ideolojik devrimler sorunudur. Bu kurum bir anda ortadan kalkmadığına ve kalkamayacağına göre, o zaman kurumu var eden toplumsal sistem başta olmak üzere kurumun ilişkilerine dönük ideolojik ve kültürel değişim ve dönüşüm müdahalelerine kafa yormak gerekir.**

Zorla evlendirmelere, görücü usulü evliliklere, birbirini hiç tanımayan insanların sistemi sürdürmek ve bu arada hayvani ihtiyaçlarını da karşılamak için evlendirilmelerine, kadının bir mal gibi vitrine konup erkek tarafından seçilerek, sahibi kabul edilen diğer erkeklerden satın alınmasına ya da belli şartlarla istenmesine; tüm bu ataerkil, kadını aşağılayan gelenek ve değerlere kesinlikle karşı çıkılmalıdır. Kadının vücudu ve yaşamı hakkında karar hakkı, seçim hakkı şartsız savunulmak durumundadır.

Aynısı evlilik kurumunun iç ilişkileri için de geçerlidir. Erkek, evlendiği kadını kendi malı ve kölesi olarak gördüğünden onun düşüncelerine ve yaşamına egemenlik hakkını kendinde görür ve bu hakkı uygulamak için şiddet, baskı, zor ve hatta cinsel tecavüzü meşru kabul eder. Bunun meşru görülmesinin sosyal ve yasal şartlarına karşı tavizsiz bir mücadele içerisinde olunmalı, kadının her

türlü gerici erkek egemen baskı, şiddet, tacize karşı ister ilkel, ister bilimsel olsun her biçimdeki isyanının demokratik içeriği şartsız desteklenmelidir. Kadının ayrılma hakkı bunun olmazsa olmaz bir parçasıdır.

Toplumumuzda kadının ayrılma hakkının kağıt üstünde yasalarca kabulüne karşın aslında bu hak tanınmamaktadır. “Dul” kadınların toplumda yaşam hakkının olmadığı, teşhir, tecrit ve değişik türden saldırı ve aşağılamalara maruz kaldığı, düşürülmeye çalışıldığı açık bir gerçektir. Ekonomik bağımsızlık, yarı-feodal bir ülkede eğitimsiz ve cahil, mesleksiz bırakılan, ev kadını ve erkeğin kölesi olmak üzere yetiştirilen bir kadın için istisnai yakalanabilen bir olanaktır. Kaldı ki işsizlik ve yoksulluğun alabildiğine derin olduğu şartlarda kadının neredeyse yegane geçim kapısı “evlilik kurumu” olmaktadır.

Hatta iş sahibi olan kadınların iş koşulları tepeden tırnağa cins ayrımcılığı ile şekillenmiştir.

Kısacası, kadının evlilik kurumunun zincirlerinden kurtulması o kadar da kolay değildir. Bunun mücadelesinin toplumsal dayanışma, kadın dayanışması temelinde verilmesi ve reformlar uğruna mücadelenin, devrim perspektifini yitirmeyen demokratik kadın hareketi ve mücadelesinin küçümsememesi ve kadının bu gerçek sorunlara gerçek ve acil çözümler için de yoğunlaşılması çok önemlidir.

Cins ayrımcılığına, kadının bağımsız bir birey olarak sosyal ve siyasal yaşama katılımının önündeki her türlü engele karşı mücadele, kadına tek yaşam ve varoluş alternatifinin bir erkeğin kölesi olmak olmadığını gösterecektir. Bu, kadın ile erkek arasındaki özel ilişkilerin çıkar, baskı, zorunluluk ve bağımlılık temelinde değil, gönüllülüğe dayalı, özgür, çıkarsız, sevgiye ve emeğe dayalı paylaşımlar temelinde yeniden ideolojik ve kültürel olarak düzenlenmesinin olanaklarını da ortaya çıkarmaktadır.

b- Kadın ve Çocuk

Birçok kadın evlilik kurumunun tüketiciliğine, baskı, kölelik ve hatta şiddet şartlarına, erkeğin sorgusuz sualsiz kölesi ve hizmetçisi oluşuna neden ve nasıl katıldığı sorusuna “çocuklarım için” diye cevap verir. Bu, aslında bir kısır döngüdür. Kadın, sistemin kendisine yüklediği tek sosyal varlık gerekçesini, geleneksel anneliği tarihsel misyonu olarak kabul etmiş ve kendini öyle gerçekleştirmiş; şimdi de çaresizliğini dillendiriyordur.

Proleter kadınların nesnel yaşamları, sosyal yaşam ve üretim ilişkileri içerisindeki durumları, kısacası gerçek yaşam, bunun, hiç de öyle olmadığını sürekli bir şekilde ortaya koymasına rağmen bu

toplumsal şekilleniş özellikle yarı-feodal ülkede proleter kadında bile vardır. Kadın sosyal sınıf gerçekliğini dahi bu yanılsama içerisinde göremez. Çocuk evde aç, sokakta çıplak kaldığı halde –ve tam da bu sebeple- çocuğun kendisine ihtiyacı olduğunu düşünür; suçluluk ve eziklik duyar. Asli görevi olarak gördüğü-görülen ev kadınlığı ve annelik görevlerini gün boyu bir emekçi olarak çalışmasına karşın kendisini parçalayarak uykusuz ve perişan bir halde iyi kötü yerine getirmeye çalışır. Köleden beter bir yaşam sürer. Onca adanmışlığa ve fedakarlığa karşın erkeğin kölesi olmaya da devam eder. Halbuki erkek olmasa daha rahat edecek. Gene de proleter kadın bu gerçekliği anlamada, sömürüldüğünü ve hak etmediği şekilde ezildiğini buna katlanmak zorunda olmadığını, kendisinin de geçimini sağlayabildiğini görebilmektedir. Bu anlamda ev kadından, köylü kadından kuşkusuz çok daha ileri bir pozisyonadadır.

Annenin ve çocuğun beslenme, sağlık vb. bakımının tüm toplumca karşılandığı, tüm toplum tarafından sahiplenildiği şartlarda annelik geleneksel içeriğinden uzaklaşır, anne ve çocuk, erkeğin otoritesinden kurtulur. Üstelik özel mülkiyet toplumunun açlık-sefalet ve eşitsizliklerin yarattığı sokak çocukları, çocuk ölümleri, ölü doğumlar, çaresiz kurtajlar, doğum sırasında ve öncesinde anne ölümleri ve sağlığı altüst olmuş kadınlar tablosunun sosyal ve ekonomik şartları ortadan kalkar.

Kapitalizmin kadınları da emek pazarına çektiği, kadınların proleterleştiği ve insan hakları ve bireysel demokratik haklar noktasında burjuva anlamda da olsa bazı demokratik kazanımlar ve iyileştirmeler olmuş, daha doğru deyişle bazı haklar işçi kadınların mücadeleleriyle kazanılmıştır. Bu kazanımlar sürekli ve kalıcı olmasa da, işçi-emekçi kadın mücadelelerinin önemli bir konusudur. Doğum izni, annelik yardımı, çocuk yardımı, işyerlerinde ve fabrikalarda kreşler vb. aile kurumunu ve çocuğun bakımını anneye ve aileye yükleme gerçekliğini değiştirmese de ona toplumun katkısı ve yardımı şeklinde kazanılmış haklardır. “Devlet yardımı” ya da “patronun sunduğu olanaklar”, diye bilinenler, işçi ve emekçi halkın alınteri ve vergilerinden ayrılan kırıntılardan başka bir şey değildir.

Kapitalist-emperyalist ülkelerde kazanılmış olan bu haklar, çürüten emperyalist sistemin ekonomi politikalarıyla giderek gün gün budanıyor. Buna karşılık henüz demokratik devrimini yapmamış ve sistemin bu tür ekonomik iyileştirmeler ve reformlar için dahi son derece aciz, güçsüz ve asalak olduğu yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde, anne ve çocuk sağlığına, kadınların ve çocukların yaşam, barınma, beslenme şartları içler acısıdır: Açlık sınırının altında bir yaşam ve giderek sayısı ar-

tan sokak çocukları.

Yeni Demokratik Cumhuriyet’te:

“Kadın organizması için zararlı olan hiçbir iş kolunda kadınlar çalıştırılmayacak, kadın doğumdan önce 3, doğumdan sonra 6 ay boyunca tam ücret ödenerek izne tabi tutulacak, doktor ve ilaç yardımı yapılacaktır.” (MKP Programı, made 112)

“Çocuğun giderleri yaş durumuna göre ödenecek, genelin yan sıra iş ve eğitim birimlerinde ücretsiz kreşler açılacak, kadının çalıştığı tüm işletmelerde bebeklerin emzirileceği odalar kurulacak, annelerin üç saatte bir yarımşar saatten az olmamak kaydıyla çocukları emzirmeleri için izin verilecek. Bu annelere yardım sağlanıp iş günleri 6 saat indirilecektir.” (MKP Programı, madde 113)

Bu talepler için bugünden demokratik mücadele verilmesi gerekir. Yeni Demokratik Cumhuriyet’te de bu mücadele bitmeyecek ve bitmemelidir. Annenin ve çocuğun tüm toplumca sahiplenilmesinin şartları giderek daha da iyileştirilerek, geliştirilerek sağlanmak durumundadır. Bu, devrimin çok yönlü ve derinlikli kavranması ve üretimin bu bilinçle ilerletilmesi ile mümkündür. Üretici güçlerin gelişme aşamasının çok daha ileri olduğu ülkelerde muazzam sömürü, işsizlik ve yoksulluğa karşın daha ileri demokratik hakların kazanılmış olduğu dahi görülmüştür. Halkın iktidarda olduğu bir sistemde çok daha ileri şartların oluşturulması, tüm toplumun bilinçli çabası ile ve üretimin ve üretici güçlerin de ilerletilmesiyle mümkündür.

“Devrimi kavra, üretimi ilerlet” perspektifi, Yeni Demokratik Cumhuriyet’te de bu programdan daha ileri şartların oluşturulmasını sağlayabilir ve sağlamalıdır. Bu konuda kadınların Yeni Demokratik Cumhuriyet şartlarında da sürececek olan Demokratik Hareket’ine kuşkusuz önemli misyonlar düşüyor.

Çocuk sadece annesinin bakmak ve beslemekle yükümlü olduğu ve bunu kendi başına kendi olanaklarıyla gerçekleştirmek zorunda bırakıldığı özel mülkiyet sisteminin bağlarından ve eşitsizlik, adaletsizliklerinden kurtarılmalıdır. Bu, hem kadının özgürleşmesi, özgür ve bağımsız bir birey olarak sosyal, siyasal yaşama ve üretime katılabilmesi, hem de çocuğun özgür bir birey olarak toplumsal bir bilinç ve kültürle yetişmesi için zorunludur. Bunun için:

“Her çocuk 16 yaşına kadar maaşa bağlanacak, kimsesiz ve özürlü çocukların bakımı ve eğitimi için özel ve güçlü bir hizmet sistemi oluşturulacaktır.” (MKP Programı, made 118)

“Gönüllü kampanyasal işler hariç 16 yaşın altında olanlar çalıştırılmayacaktır. 16-18 yaş grubundaki gençlerin çalışma süresi 4 saatle sınırlan-

dırılacaktır. Bunların gece çalışması, sağlığa zararlı ve ağır işkollarında çalışması ve çalıştırılması yasaklanacaktır.” (MKP Programı, madde 98)

“Çocuğun kendisini ifade etme, kendisi ile ilgili sorunlarda söz, karar ve yönetim hakkını kullanacak imkan ve ortam sağlanacaktır. Kültürel olanaklar sunulacak ve çocuklar için park, oyuncak, kütüphane vb. olanaklar yaratılıp yaygınlaştırılacaktır. Tüm çocukların gıda, giyim ve ders araçları devlet tarafından karşılanacaktır.” (MKP Programı, madde 119)

Kadın ve çocuğun karşılıklı bağımlılığının ortadan kaldırılması her ikisini de kuşkusuz özgürleştirecek, bu ilişki üzerinden özel mülkiyet sisteminin kendini yeniden üretme şartları ortadan kalkacaktır. Bu, anneliği de kuşkusuz toplumsal olarak yeniden tanımlayacaktır. Şurası kesin ki bu ilişki gerici, otorite, çıkar vb. üzerine değil, bilinçli emek ve sevgi üzerine kurulu, bireyci-bencil değil, özgür ve toplumsal bir ilişki olabilecektir.

c- Nüfus Planlaması

“Nüfus Planlaması”, sadece kavram olarak dahi kadın ya da erkek insanın bireysel, tamamen kendi iradesi ile karar verebilmesi gereken cinsel fonksiyonuna, üreme etkinliğine, bir anlamıyla kişi hakkına müdahale içeriği taşıyor. Toplamda bir nüfus planlanacak ama kim kimin adına ve kim için planlayacak?

Çok yönlü tartışılması gereken bu başlığın, genel olarak tüm toplumu, özel de bireylerin kişisel haklarını ve daha özgün olarak kadın cinselliğini ve kadın haklarını ilgilendiren boyutları var. Cinsellik, aile, evlilik ve çocuk başlıklarının ardından bu başlık üzerinde de durmak anlamlı olacaktır.

Nüfus planlamasına, esasta da doğum kontrolü sorununa kapitalist sisteme dek bir tabu gözüyle bakılmıştır. Bu, “tanrının isteğine” karşı çıkmak olarak kavranıp ifade edilmiştir ki üretim ilişkileriyle dolaysız bir bağıntısı var. Kölecilikte de feodal toplumsal sistemde de topluma katılan her yeni birey işgücünün dolayısıyla egemen sınıflar için emek sömürsünün, ezilenler açısından aileye gelir getirecek işgücünün çoğalması anlamına geliyordu. Doğum kontrolü için özel bir yöntem, bilim ve bilgi sözkonusu olmayınca, feodalizm çözüldükçe istenmeyen çocuklar sadece “gayri-meşru” kabul edilenlerden oluşmamaya başladı ve binyıllardır kadının sağlığı ve hatta canı pahasına uygulanan kürtaj, bu kez kadının istemediği çocuğu doğurmama hakkı olarak yani bir gizli toplumsal dayatmayken bir kadın hakkı olarak kavranma durumuna geldi. Kuşkusuz doğum kontrolü ile kürtaj bambaşka başlıklardır ve özdeşleştirmemek gere-

kir. Ancak doğum kontrolü yöntemlerine ilişkin bilim veya bilgi birikiminin sözkonusu olmadığı ya da uygulanmadığı/ uygulanmadığı şartlarda hamileliğin engellenmesi değil, istenmeyen hamileliklere son verilmesi doğum kontrolü olarak da anlaşılmaktaydı.

Başka bir doğum kontrolü yönteminin olmadığı, hamileliğin istenmeden veya cinsel tecavüzle gerçekleştiği, üstelik kadının çocuğu doğurup bakabilecek şartlarının veya isteğinin olmadığı durumlarda; çocuğu dokuz ay taşıyacak, yaşamı dolaysız etkilenecek ve üstelik sonra da çocuğa toplumda kendi olanaklarına sahip çıkıp beslemesi, bakması ve büyütmesi zorunlu olan kadının, yaşamı ve bedeni üzerinde dolaysız bir söz ve karar hakkı boyutu alıyor kürtaj. Bu sebeple burjuva demokratik devrimleri sürecinde ve sonrasında kürtaj hakkı kadınların belli başlı demokratik hak mücadelelerinden birini ifade etmiştir.

Buna karşılık kadına kürtajın dayatılması, yani hamile kadının toplumsal, siyasi veya ekonomik sebeplerle kürtaja zorlanması da aynı ölçüde antidemokratik ve üstelik kadının vücuduna bir saldırıyı da içerdiğinden vahşi ve ilkel bir şiddet ifadesidir. Başka deyişle hamileliğin kontrol edilemediği, doğum kontrolünün bilimsel bir şekilde ele alınmayıp cehaletle yaklaşıldığı ya da tabu, günah sayıldığı, ve anne ve çocuğun tüm toplumca sahiplenilmediği toplumsal şartlarda kürtaj gerçekten de olup olmayacağına sadece kadının kendisinin karar verebileceği bir demokratik hak olarak kavranmak durumundadır. Yasaklanması da, mecbur bırakılması da kadının bireysel demokratik haklarına tecavüz olarak anlaşılmalıdır.

Fakat kürtajın bir başka boyutunu ve özünü, bir canlının, bir insan yavrusunun yaşamına vahşice son vermek oluşturmakta. Bilimsel incelemelerin sonuçları mevcut toplumsal sistemde her ülkede farklı açıklanıyor ve yasal kürtaj hakkı da ceninin acı duyan bir insan yavrusu sayıldığı günle sınırlanıyor. Bu anlamıyla kimi ülkelerde kürtaj cenin 2 aylığa kadarken, kimi ülkelerde üç aylığa kadarken yasaldır. Mevcut toplumsal sistemde demokratik kadın hareketinin yapması gereken, kürtaja karşı çıkmak değil, bunu belli bir aya kadar kadının demokratik hakkı olarak görmek, görülmüyorsa kabul ettirmek; esasen de kürtajın yukarıda bahsi geçen sosyal, ekonomik ve kültürel şartlarını ortadan kaldırabilme mücadelesi vermektir.

Nüfus planlamasından söz edildiğinde ilk aklı gelen nokta doğum kontrolüdür. Kürtaj yanlış bir şekilde doğum kontrol yöntemi olarak kavrandığından kadın hareketi ve mücadelesi açısından

önemli bir sorundur. Kürtaj bir doğum kontrol yöntemi olmamalı, olmaktan çıkarılmalı, toplumsal nedenlerinin ortadan kalkması mücadelesi verilmeli ve toplumsal şartlar oluştuğunda kadın için hayati sağlık sorunlarının getirdiği zorunluluklar dışında tamamen yasaklanmalıdır.

Bu noktada nüfus planlaması konusuna dolaysız olarak dönebiliriz:

Özel mülkiyet toplumunun aile kurumu şeklinde kendi başının çaresine baktığı hücrelere bölünen gerçekliğinde, “toplumsal çıkarlar, ulusal zorunluluklar,vs” söylemi ile nüfus planlamasından bahsetmek sahtekarlıktır. Egemen sınıflar, sınıf çıkarları emekçi sınıfların nüfus artışını gerektirdiğinde onu körüklerler. Aileyi ve çocuk sahibi olmayı özendirirler. Artan emekçi nüfus, ekonomik kriz ve işsizlik, yoksulluk, sefalet, artan sosyal ihtiyaçlar ve sosyal sorunları çözmek yerine işçi ve emekçileri iliklerine kadar sömürmeye devam etmek isteyen egemenler nüfus planlaması ve doğum kontrolü lafı etmeye başlarlar ki bu ikincisi daha çok yarı-feodal yarı-sömürge ülkelerin faşist diktatörlüklerinin gündemidir. Egemenlerin “bakamayacağınız çocuğu doğurmayın” öğütlerine karşılık, çok çocuklu aileler genellikle çocuk emeğini iş pazarına sürerek yaşamı idame ettirmeye çalışan işçi aileleri ya da yarı-feodal ilişkiler ağında çocukları da tarım işçisi olarak çalıştıran köylü aileleridir.

Gerçekten de tarihsel zorunluluklar, ekonomik ve sosyal şartlar gözönünde bulundurulduğunda, üretimin geri ve yetersiz, ekonomik kaynakların verimli bir şekilde halkın yararına kullanımının henüz sağlanmadığı şartlarda, halk toplumsal bir bilinçle ve kendi iradesi, kendi inisiyatifleriyle nüfus planlamasına gitmeyi seçebilir. Ancak bunun tıpkı devlet gibi, tarihsel sosyal ve ekonomik şartların zorunluluğu olduğu ve bu tür kişi haklarını kısıtlayan tedbirlerin de devlet gibi sönmek, yokolmak, şartlarını ortadan kaldırmak için ve ancak halkın inisiyatif ile alınabileceğini unutmamak gerekir.

Böyle bir nüfus planlaması da uygulanma tedbirlerini sadece eğitim, ikna ve bilinçli ve bilimsel doğum kontrolü şeklinde ele almalıdır. Bu perspektifle Yeni Demokratik Cumhuriyet’te “*Toplumsal gelişim seyri ve geleceği dikkate alınarak nüfus planlamasına gidilecektir.*” (MKP Programı, madde 117)

6-Kadın Ve Aşk

“Aşk” soyut bir kavram. Dolayısıyla insanların

ve de insanlığın duygu dünyasında farklı anlamlarla içeriklendiği gibi hakim kavranışı bağintısında bu duygunun varlığı ve yokluğu dahi tartışma konusu olabiliyor. Kaba bir genellemeyle batı toplumunun aşk kavrayışının daha somut olduğunu belirleyebiliriz. Batı dillerinde aşk sözcüğünün dolaysız cinsel bağlantısı vardır. Doğu toplumlarında ise aşk daha genel bir moral içerik taşır. Dini, mistik, sonsuz birleşme ve bütünleşmeye dönük bir içerikle aşk, sadece iki insan cinsi arasında bir ilişki olarak tanımlanmaz. Tanrı ile, sonsuz bir bağlılıkla birleşilen bir diğer özne ya da nesneyle aşk ilişkisi de mümkündür doğu dünyasında. Her halükarda insanlık aşk kavramında tutkulu ve adanmış bir bağlılığı soyutlamıştır.

Biz soyut bir tartışma yapmaktan ziyade, kadın ile erkek arasındaki özel cinsel/ duygusal ilişkiye dair bazı vurgular yapmak istiyoruz. Çünkü nereden yola çıkarsak çıkalım, aşk kavramı, insan ilişkilerinin insanlarda yarattığı moral şekilleniş ve duygulanımlarla bağlantılıdır. Başka deyişle, bu soyutlama, sevgi gibi, insana özgüdür, insani duygulanımlar, insan zihni ve duyarlılığı, insan bilinci ile ilgilidir.

Aşk soyutlamasına insanlar bu sebeple ihtiyaç duymuştur, kaba ve maddi bir cinsel birlikteliğin ötesinde, kadın ile erkek arasındaki duygu ve düşünce köprüsüne bu adı takmışlardır. Dolayısıyla insanı insan yapan kavramlardan biridir. İnsanın insanlığını anlatır. Demek ki maddi arka planında cinsel birlikteliğin ötesi de vardır. O, etkileşimin bilinçli emekle varolan insanlar, yani öznelere arasında olmasından kaynaklıdır. İnsan, bilinçli bir emekle ilişkilendiğinde her şeye karşı bir moral şekillenme içerisine girer. Bu, bir yanıyla kendiliğinden düşüncedir, bilincin-düşüncenin yansımasıdır. İlişkinin niteliği ve maddi yaşam, bilinci belirler, bilinç ise duygulara şu veya bu yönde yön verir.

Bir işçi, üretim ilişkileri içerisinde, sömürülmesinin ana nedenini bilimsel bir şekilde kavrayamadığında, sömürücü sınıfa değil kullandığı makineye kin duyabilir. Tam tersine aynı işçi gerek sömürüyü bilince çıkardığında gerekse sınıf bilinciyle kavradığında, üretmek ve yaratmak için kullandığı üretim aracıyla, makineyle arasında çok özel bir ilişki hissedebilir. Onu aşkla sevebilir, bütünleşebilir.

Bu bütünleşmeyi, gerek bir insanla bir nesne, bir uğraş arasındaki ilişkide olsun gerekse de iki insan arasındaki ilişkide olsun yakalamak mümkündür. Bunun için sözkonusu ilişkinin üzerinde yükseldiği ortak değerler bütünü olan bir zeminin olması önkoşuldur. Onun ötesi, her şey gibi insanlar veya insanla nesne arasındaki ilişkinin de özünde

yaşamdaki her şey gibi çelişki olduğunu görmek, kavramak ve çelişki ve çelişkileri doğru yöntemle çözmek için çaba içerisinde olmak gerekir. Bu, bilinçli emektir. İnsanda sevgi, aşk, gerçek ve özgür bağıllık duygusu yaratan, insanı karşısındaki özne ya da nesneyle birleştiren, bütünleştiren şey, bilinçli emekten yani insanı insan yapan yegane üretim gerçekliğinden başka bir şey değildir. Bilinçli emekle sürekli çelişkileri çözerek daha yüksek daha derin birlik ve bütünleşmeler yaratmakla insan, kendisine ve karşısındakine olan yabancılaşmasını kırar; insanın kendisini ve karşısındakini tanımasını, değişip değiştirmesini, yaşamda bir özne olarak duygu ve düşüncesiyle eyleminin birliğini ifade eder ki, insanı insan yapan, mutluluk veren de budur. Mutluluk fethetmektir; başarmaktır, kavgadır, mücadeledir. Mücadele yoluyla gelişmek-geliştirmek, değişmek ve değiştirmek; kişisel bir bütünlük içerisinde kendini gerçekleştirmek, kendini ve yaşamı üretmek ve ilerletmektir.

Böyle bir ilişki, insanın insanla çıkarsız, sınıflara, özel mülkiyete, sömürüye, baskıya dayanmayan özgür toplumsal ilişkilerinde yakalanabilir; kadın ile erkek arasındaki özel cinsel-moral-duygusal ilişkide aynısı daha billur, daha özlü bir biçimiyle gerçekleşebilir.

Bu biçimli özgür insan ilişkilerini, bilinçli emeğe dayanan, çıkarsız, paylaşma ve üretime dönük insan ilişkilerini bugünden yaratma mücadelesi ancak emeği ve insanı merkezine alan bir dünya perspektifiyle, ancak öyle bir ideolojik bakış açısıyla verilebilir ve verilmelidir. Bu temel üzerinde kadın ile erkek, aralarındaki çelişkileri sürekli çözerek ileri, özgür insan ilişkilerini yaşam ve hareket içerisinde adım adım değişip dönüşerek gerçekleştirebilir.

Bu anlamıyla gerçek bir sevgi ve özgür aşk duygusundan bahsedilecekse; bunun sürekli bir paylaşım ve üretkenlik bütünlüğü içerisinde; eleştiri ve ikna yoluyla çelişkilerin çözülerek yüksek birliklerin yakalanması ile olabileceği; yani sevginin, aşkın, bilinçli emek olduğu; hem savaş hem birlik ilişkisi olduğu belirtilebilir. Bunun için kadın ile erkeğin ikili özel ilişkilerinde burjuva-feodal kültür ve ideolojinin hakimiyetini yıkabilmeleri, onun etkileri ve kalıntıları ile de sürekli bir mücadeleyi toplumsal sistem değiştiği zaman dahi sonlandırmadan kültür devrimleri perspektifiyle sürdürmeleri tayin edici önemdedir.

7-Kadın Ve Demokratik Mücadele

İşçi, köylü ve tüm emekçi halk sınıf ve tabakaları dolayısıyla o sınıflara mensup kadınlar feodaliz-

min ve komprador-bürokrat kapitalizmin tasfiyesi-ne; demokrasiye, anti-feodal, anti-emperyalist bir demokratik halk devrimine; demokratik halk iktidarına, Yeni Demokratik Cumhuriyet'e şiddetle ihtiyaç duyuyorlar. Ancak emekçi kadınların bu uğurda bir mücadeleye, demokrasinin bir devrim sorunu olduğu ülkemizde demokratik mücadeleye aktif bir şekilde katılımlarının önünde engel olan ağır zincirleri var. Kadın olmaktan kaynaklı onlara özgü ağır zincirleri parçalamaları emekçi kadınlar-da muazzam bir devrimci enerjinin açığa çıkması anlamına gelecektir. Zira kadınların devrim istemek için daha fazla sebepleri var.

Emekçi kadının demokratik devrim mücadelesinde yerini almasında özgün sorunları ve özgün gerçeklerini gözetken özel ve özerk demokratik hareketlerinin ve örgütlenmelerinin tarifsiz payı olacaktır. Çünkü o, zincirlerini parçalayıp devrimci enerjilerinin açığa çıkması için de özel bir araç, özel bir platform işlevi görecektir.

Maoist Komünist Partisi I.Kongresi, "Maoist komünist kadın kadrolar ve onların öncülüğünde geliştirilecek ve komünizme kadar sürdürülecek kadının kurtuluşu hareketini, hem bugün kadınların demokratik hareketi içerisinde zincirlerini koparak devrimci enerjilerinin açığa çıkarılması, hem de sosyalizm sonrası nihai zafere ilerlenebilmesinin tayin edici teminatı ve araçlarından biri olarak görmektedir." (MKP I.Kongre Uluslararası Sempozyum Açılış Konuşması'ndan)

Bu açıdan Maoist Komünist Partisi I.Kongresinde şu vurgu yapılmıştır:

"Kongremiz, ilk toplumsal işbölümü ile ortaya çıkan ve özel mülkiyet ve sınıflı toplumlar dünyasının bir ürünü olan kadın-erkek çelişkisinin çözümü doğrultusunda Parti tarihimizde somut politikalar üretilmemiş olmasını bir eksiklik ve egemen erkek şovenizminin inceltilmiş bir yansıması olarak görmüş ve ezilen cins olarak kadının özgürleşmesi doğrultusunda özgün politikaları, özgün mücadele örgütlerinin önemi ve zorunluluğuna dikkat çekmiştir.

"Toplumsal devrimin önemli bir parçası ve politik gücü olarak kadının kurtuluşu hareketine öncülük ve önderlik misyonunu somut olarak yerine getiremeyen bir Maoist Komünist Partisi, insanlığın kurtuluşu projesinde kadınlara verdiği güvende de zayıf kalacaktır. Kadın ile erkek arasındaki çelişki halen sınıfların ve antagonist çelişkilerin varlığını sürdürdüğü sosyalizmde de varolacak ve ancak Büyük Proleter Kültür Devrimlerinin nihai halkası olarak yani komünizmle köklü çözüme ulaşarak cinsler arası salt doğal bir farklılığa dönüşecektir. Kadın ile erkeğin ilişkisinde de devrim gerçekleşip son efendi köle ilişkisi de yeryüzünden si-

linmeden tüm dünyamızda gerçek anlamda komünizmin zaferinden söz etmek olanaksız olacaktır.” (MKP I.Kongre Uluslararası Sempozyum Açılış Konuşması'ndan)

Demokratik İşçi Hareketi, Sendikal Mücadele ve Kadın

Yeni Demokratik Devrimin biricik önder gücü olan proletaryanın sınıf hareketi, ekonomik, demokratik ve genel olarak politik mücadelesi başlı başına bir konu. Biz burada sadece işçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadelesinde kadının rolü ve kadın işçinin hareketi ve mücadelesinin özgülükleri üzerinde duracağız.

Her sınıf ve sosyal tabakadan kadınların kendilerine özgü gerçeklikleri, sorunları ve çelişkileri vardır. Ve çoğu zaman bunlar, kadınların genel demokratik hareket içerisindeki rollerini oynamalarını da güdükleştirmektedir. Sınıf sömürsünün kadın ve erkek için farklı nitelikte olmadığı, örneğin işçi kadın ile işçi erkeğin sorunları özde aynı olduğu halde kadının kadın olmaktan kaynaklı özgün sorunlarının gözardı edilmesi, ya da sınıfın demokratik hareketi ve demokratik mücadelesine bu özgülüklerin konu edilmemesi, sanki başka sınıfın -kadınların- sorunuymuş gibi yaklaşılması niyetten bağımsız olarak sınıf hareketini bölmekte; kadını sınıf kimliğinden kopararak salt kadın kimliğine indirgemektedir. Ya cinsel kimliğinin, gerçekliğinin ürünü olan özgün sorunlarının inkarı ya da sınıf kimliğinin tali plana itilmesi kadına dayatılması; kadının sınıf hareketi içerisinde cinsiyetinden kaynaklı zincirlerinden kurtulamamasını ve enerjisini açığa çıkararak onun dinamik ve etkin bir parçası olamamasını beraberinde getiriyor.

Demokratik Kadın Hareketi gereklidir, çünkü: “Kadının varoluş ve özgürlük mücadelesi ertelenemez. Kadın sorunu somut ve acildir.”

“**Demokratik Kadın Hareketi**, cins ayrımcılığına, taciz, tecavüz ve her türden cins baskısına ve şiddete; dinsel, geleneksel, sınıfsal, ekonomik ve politik, hangi biçimde olursa olsun her türlü cins ayrımcılığına ve kadının baskı görmesine, ezilmesine, horlanmasına; açlık, sefalet, işsizlik ve gerici savaşlar içerisinde kadın ve insan olarak yokoluş ve köleleştirme cenderesine alınmasına; kimliksizleştirilmesine, iradesizleştirilmesine ve kişiliksizleştirilmesine; özel mülkiyet ilişkileri içerisinde insanlığının tahakküm altına alınıp yabancılaşmanın en koyusuna mahkum edilmesine; meta, mal, ev kölesi ve cinsel köle olarak pazarlanmasına; kapitalist ve emperyalist sisteme en vahşi ve en barbar biçimlerde yedeklenip, proletarya saflarında da işsizler ordusunun en çok düşürülen elemanları olma ka-

derine ve daha sayamadığımız, *kadın olmaktan kaynaklı yaşadığı tüm özgün sorunlara karşı kadınların özgün ortak mücadele hareketidir.*” (Demokratik Kadın Hareketi’ni İnşa Edelim Broşürü, sf.21-22)

Demokratik Kadın Hareketi gereklidir, çünkü: “Kadının ekonomik, politik, kültürel, sosyal ve yaşamsal değişim ve dönüşüm süreci, mücadele içerisinde gerçekleşecektir. *Kadının özgürleşmesi engellenemez ve ertelenemez!*”

“Acil ve somut kadın sorununa ilişkin günlük mücadeleler, sadece acil ve somut olduklarından dolayı değil, kadının ve toplumun bilincine bulundukları itici etkilerden ve geleceğin kadın insanını bugünden dövüşe dövüşe yarattıklarından dolayı da gelecekteki toplumsal çözüm projelerine ertelenemezler. Binlerce yılın şekillendirdiği kadın kişiliğinin değişim ve dönüşümünde salt toplumsal alt yapının değişim ve dönüşümü yetersizdir. Kadın özgürleşmesi mücadele içerisinde teorik ve pratik bütünlük içerisinde bilinçlerde bir değişim ve dönüşümle mümkün olacaktır. Özgürleşme bir süreç işidir. Bu mücadele sürecinde kadının yeniden kendi varlığına, iradesine sahip, kendisinin ve toplumun sorunlarına çözüm gücü ve inisiyatif sahibi bir birey olarak, bir yönetim gücü olarak ayağa dikilebilmesi; kadının insan olarak dirilişi, bir toplumsal hareket sürecidir. *Bu, gelecek perspektifi ve toplumsal çözüm projeleri olmayan günlük mücadelelerle boğulamayacağı gibi, geleceğe de ertelenemez. Kadının özgürleşmesi gerçek özgürlüğüne dek bir uzun yürüyüştür. Demokratik Kadın Hareketi bu uzun yürüyüşün ve kadının dirilişinin platformu olmaya adaydır. Demokratik Kadın Hareketi, kadının özgürleşme hareketidir.*” (Demokratik Kadın Hareketi’ni İnşa Edelim! Broşürü, sf. 24)

İşçi sınıfı hareketi içerisinde, sendikal harekette kadınların aktif ve öncü bir rol oynaması için fazlasıyla sebep varken, işçi kadınların bir çoğunun sınıf kimliğini kadınlığının yanında tali ve ikinci kimlik olarak görmesi ve bunun toplumca da böyle görülmesi doğal karşılanıyor. Kadın profesyonel sendikacıların, kadın önderlerin ya da sendika yöneticilerinin sayısı son derece azdır. Bu konuda sınıf hareketi dahi kadını etkinleştirecek, bu paradoksu çözecek arayışları örgütlemekten, kadını yaşamda ve mücadelede etkin hale getirmenin araçlarını yaratmaktan ve onun engellerini ortadan kaldırmak için çaba sarfetmekten uzaktır.

Sendikal hareket içerisinde kadını sınıf kimliğiyle ifade edecek ve mücadelesini örgütleyip yön verecek özgün örgütlenmeler ve çalışmalar çok açık bir ihtiyaçtır. Sendikaların kadın çalışmalarına özel bir önem vermesi, kadın komisyonları, sendi-

ka yönetimlerinde kadın sekreterlikleri şeklinde kurumlaşmaya gitmek önemli görevlerimiz arasında yer almalıdır.

İşçi kadın olmak özgün bir kimliği ifade eder. Sendikalarda kuşkusuz kadın ve erkek işçiler birlikte örgütlenirler. Ancak tüm sendikaların özgün özerk kadın hareketleri inşasına aktif yardımcı olacak bir misyon yüklenmeleri şarttır. Bunun aracı da sendikaların kadın sekreterlikleri önderliğinde kadın komisyonları ve kadın çalışmalarını olacaktır.

Emekçi kadınlar, işçi sınıfının azımsanmayacak bir bölümünü oluşturuyor. Buna karşılık toplumsal kimlikleri, edilgenlikleri ve kadın oluşlarından kaynaklı taşıdıkları sayısız zincir, onları sınıfın dinamik bir politik gücü olabilmekten alıkoymuyor. Hatta aksine kadın, egemen sınıfların gerektiğinde ucuz işgücü olarak erkek işçinin karşısına diktiği bir yedek gücü; gerektiğinde moral etkisiyle, "ev, çoluk çocuk perişan" söylemiyle, evlilik ve aile kurumunun gerici donanımıyla erkek işçinin grevini kıran grev kırıcı olabiliyor. İşsizler ordusunun en düşürülen, en horlanan, işgücü en ucuz ve en vasıfsız tanımlanan bölümüdür kadın. Cinsel kimliği buna gerekçe gösterilir: doğurgandır, zayıftır, işte "ne veriminin" ne de sürekliliğinin garantisi yoktur. Çocuğuna kreş, çocuğunu emzirebilmek ister. Ve tüm bunlar sömürülürken dahi cins ayrımcılığıyla karşılaşmasının vesileleridir. Dolayısıyla hak mücadelelerine girmeye cüret edemez. Toplumda kendisine biçilen misyon sadece ev köleliği ve annelik olduğunda mücadeleye aktif katıldığında "evini, eşini ve çocuklarını ihmal ettiğinden" kendi sınıfınca dahi yadırganır, küçümsenir..

Kadın işçi, önce hem işçi, hem kadın olduğunu bilince çıkarmak; sınıf bilinçli bir **kadın işçi** olarak sınıf mücadelesindeki yerini almak durumundadır.

Eşit işe dahi eşit ücret verilmeyen bu sistemde, **ben kadını! Kadın işçiyim!** demekten hiç çekinmeyerek **Eşit Emeye Eşit Ücret!** şiarını bayraklaştırmalı.

Anneliğini işten atılmanın, sigortasız, kadrosuz yada düşük ücretle çalıştırmanın vesilesi yapanlara inat, **ben kadını! Kadın işçiyim!** demekten hiç çekinmeyerek çocuk kreşleri, ücretli doğum izinleri, doktor, ilaç yardımı istemeli ve bu sosyal, ekonomik hakları için mücadele etmeli.

İşçi kadın, sınıf kimliğinin gerçek kimliği olduğunu haykırmalı ve cins ayrımcılığına karşı çıkarken, bu toplumda cinsel kimliğinin beraberinde getirdiği doğal ihtiyaçları ve hakları için sınıf bilinciyle mücadele etmeli.

İşçi kadın, proletarya önderliğinde devrimci halk sınıf ve tabakalarının iktidarı için, Yeni De-

mokratik Cumhuriyet için mücadeleye en önde atılmalıdır.

Yeni Demokratik Cumhuriyet'te, "*İşçilerin çalışma süresi 8 saatle sınırlandırılacak, sağlığa zararlı ve ağır işkollarında çalışma süresi 5 saate indirilecektir*" (MKP Programı, madde 96)

"*Ekonominin bütün dallarında çalışan her iki cinsiyetten işçilerin haftalık çalışma süresi 35 saatle sınırlandırılacak, çalışanların yılda 1 ay ücretli dinlenme hakkı garanti edilecek, fazla mesai ve gece çalışma zorunlu haller dışında yasaklanacaktır. Çalışma süresini 8 saatin altına çekme ve sürekli azaltma siyasetinde ısrar edilecek, indirilecek her saat çalışanların iradesine sunulacaktır*" (MKP Programı, Madde 97)

"*İş kazalarının engellenmesine özel bir önem verilecek, sağlığı bozulanların, iş kazası sonucu çalışamayacak durumda olanların tedavi ve bakımları sosyal güvence altına alınacak, 50 yaşına basan her insan emekli maaşına bağlanacaktır.*" (MKP Programı, Madde 99)

"*Toplumdaki herkes sosyal sigorta vb. haklardan yararlandırılacaktır. Kır-kent ayrımı yapılmaksızın ücretli emeğin tüm türlerinde çalışanlar ve çalışma yeteneğini yitiren işçiler ve emekçiler, genel bir sosyal sigorta sistemine tabi tutulacak, işsizler işsizlik sigortasına bağlanacaktır.*" (MKP Programı, Madde 100)

"*Kadın organizması için zararlı olan hiçbir işkolunda kadınlar çalıştırılmayacak, kadın doğumdan önce 3, doğumdan sonra 6 ay boyunca tam ücret ödenerek izne tabi tutulacak, doktor ve ilaç yardımı yapılacaktır.*" (MKP Programı, Madde 112) (Bu yazıda "Kadın ve Çocuk" bölümüne bakınız)

"*Çocuğun giderleri yaş durumuna göre ödenecek, genelin yanısıra iş ve eğitim birimlerinde ücretsiz kreşler açılacak, kadının çalıştığı tüm işletmelerde bebeklerin emzirileceği odalar kurulacak, annelerin üç saatte bir yarımşar saatten az olmamak kaydıyla çocukları emzirmeleri için izin verilecek. Bu annelere yardım sağlanıp iş günleri 6 saate indirilecektir.*" (MKP Programı, madde 113)

"*Üretimde erkek ve kadınlar için aynı emeye, aynı ücret karşılığı prensibi uygulanacaktır.*" (MKP Programı, Madde 115)

İşçi kadın, yarı-feodal toplumun diğer kadınlarından farklı olarak gerçek yaşamın içerisinde, tüm gerici ve çürümüş değer ve geleneklerin sahteliğini ve nasıl afyon olduklarını kendi yaşamında görmektedir. İşçi kadın, ben kadını ve insanım deme dinamiğine en önde sahip, toplumun en devrimci sınıfının ileri bölümüdür. İşçi kadının demokratik mücadelede devrimci enerjisi-

ni ortaya koyması, kuşkusuz tayin edici bir rol oynaması demektir.

Demokratik Aydın Hareketi ve Kadın

Yarı-feodal, yarı-sömürge ülkenin demokratikleştirilmesinin önemli bir dinamiğini aydın, öğrenci, sanatçı, entellektüel kesim oluşturmaktadır. Demokratik devrim fikrinin istikrarsız-kararsız da olsalar öncelikle aydınlar kesiminden çıkması şaşırtıcı değil. Aydın ve öğrenci hareketleri Türkiye- Kuzey Kürdistan demokratik devrim tarihinde de tayin edici rol oynamışlardır.

Kadının sessiz, suskun, edilgen bir karanlığa hapsedildiği bir coğrafyada, aydınlanmış ya da yarı-aydın kadınlar, kuşkusuz bireysel hakları ve özgürlükleri arayışına, cins ayrımcılığına ve cins baskısına karşı mücadeleye de en önce giriyorlar. Kendini toplumda bağımsız ve kendi iradesine sahip bir birey olarak ifade edebilme; söz ve eylemle kendini gerçekleştirmek çabası aydın kadınlarda çok daha belirgindir. Ve bu çaba, emekçi kadınları da gerçeklikleri noktasında aydınlatmada, hatta tekil de olsa alternatif modeller ortaya koyabilmekte oldukça etkili ve önemlidir.

Ekonomik bağımsızlığını kazanmış, düşünen, üreten, kendi ayakları üzerinde durabilen, meslek sahibi bir kadının, cinsel kimliği sebebiyle dikkate alınmama, küçümsenme, marjinal görülme, kariyerinin erkek-şoven yaklaşımlarla engellenmesi, vb. cins ayrımcılıklarına karşı çok daha duyarlı oluşu ve aydın kimliğiyle bunları çözümleyerek demokratik mücadelesini vermesi kaçınılmazdır. Ne var ki bu çabalar çoklukla doğru sınıf bilincinden yoksun olduğundan, ilkel ve subjektif tepkiler boyutuna aşılmamakta; bireysel kurtuluş perspektifini kıramamakta; hırçın, erkeklerle rekabetçi tarza bürünebilmektedir.

Aydın kadınların demokratik hareketinin örgütlenmesi, kadın sorununa çok daha incelmış, derinleşmiş bir duyarlılığı geliştirecek; bu hareketin işçi-emekçi kadın hareketiyle birleşip buluşması ortaya muazzam bir politik güç çıkarabilecektir.

İşçi, köylü, emekçi kadınların kadın sorunu konusundaki duyarlılıkları aydın hareketinin etkisi ile artıp güçlenirken; aydın kadınlar da kadın olarak ve birer aydın olarak karşı karşıya kaldıkları sorunların sosyal temellerini anlamada güçlenecek, daha geniş bir ufukla düşüncede ve eylemde özgülleşecek, yaratıcılıklarını geliştirerek çözüm projelerine sunabileceklerdir.

Ev Kadınları

Halk sınıf ve tabakalarından kadınlar arasında kadın sorununu en kaba haliyle yaşayanlar ve üstelik sorunun farkındalığına da en uzak olanlar ev kadınlarıdır. Üretimden ve gerçek sosyal yaşamdan kopuk ev köleliği ile gerçekte ev işçisi olduklarının dahi farkında olmadan tüketen, ev halkının yaşamına adanmış ve üretime dönük olmayan bir kölece çalışma; asalaklık ve başkalarının kıyısında onun yaşamını yaşamının verdiği hiçlik kültürüyle, hem

düşün hem de duygu dünyaları köreltilmiş ev kadınlarının sosyalleşmesi, kendi varlıklarının farkına varacak birey olarak kendini gerçekleştirme, yaşamda üretme, kendi ayakları üzerinde durma ihtiyacı varlık yokluk sorunudur.

Kolektif yaşam, kolektif üretim için kadın dayanışması, ev kadınlarının sosyalleşmesi ve giderek evin dört duvarı dışındaki, pencerenin önündekinden başka sokakları da öğrenmesi, tanınması ile politikleşmesi; varoşlara, semtlere, kentlere, sokaklara nitel olarak farklı bir politik atmosfer taşıması. Bu, ülkemiz devrimci hareketinin tarihinde işçi, köylü ve gençlik hareketlerinin yükseldiği, devrimci mücadelenin ivmelendiği dönemlerde defalarca kendini kanıtlamış bir gerçekliktir. Ev kadınları, bu tür dönemlerde canlanan politik yaşamla uyanan önemli bir devrimci dinamiktir. Onları, sınıf mücadelesinin, demokratik mücadelenin, öncelikle de kendi geleceklerini ve kurtuluşlarını, özgürlüklerini inşa mücadelesinin yardımcı, yedek bir parçası olmaktan çıkarak yönetim ve çözüm gücü, kendi ayakları üzerinde duran başlı başına bir politik güç haline getirebilmek, sadece cinsel kimliklerine ilişkin sorunlarının çözüm halkalarına duyarlılıklarını geliştirmekle mümkündür.

Ev kadınları demokratik mücadelede oğlunu, kızını, kocasını destekleyen, evini açan, yardımcı olan, hatta yeri geldiğinde can bedeli kendini siper edenler olmaktan da çıkıp, inisiyatifli, kendi kararlarını alabilen, kolektif bir mücadelenin kendisi de etkin bir özne olan bir parçası olabilmelidir. **"Ben kadını, toplumsal kurtuluştan anırmı!"** şiarı öncelikle ev kadınlarına, gizli hizmet işçilerine taşınmalıdır.

Bugüne dek ev kadınlarına özel politikalarla, dolaysız bir şekilde kendilerini gerçek yaşama müdahale eden birer özne, insan olarak ifade etmelerinin önünü açacak doğru politikalarla gidildiği söylenemez. Ev kadınına demokratik mücadele ve kadın hakları denince ya evde kimin yemek yapıp kimin bulaşık yıkadığı gibi dört duvar arasına sıkıştırılmış ve kadının zaten her günkü yaşamıyla bildiği sorunlar anlatılmış; ya da kadının o dört duvar arasında yaşadıklarına göz yumularak ondan birinin eşi, birinin kızkardeşi, vs. olarak bilmeden, neye hizmet ettiği, nedeni, sonucu ve amacı hiç tartışılmadan, yani emeğine yabancılığını olduğu gibi koruyarak "demokratik mücadeleye" hizmet, katkı istenmiştir. Yani devrimci faaliyetçiler, ajitatörler, propagandacılar bile kadını hedef kitlelerinin içerisine oturtmuyor, onu mücadeleye kazanılması gereken bir sosyal ya da politik kişilik olarak dahi görmüyor, yanındaki erkeğe doğal olarak eşlik eden ve eşlik etmek zorunda olan edilgen, kendi duyguları, düşünceleri, etkinliği olmayan bir "obje" gibi ele alabiliyorlar. Birçok ev kadını evlerine gelip giden devrimcilerin, politik faaliyetçilerin kendilerine yokmuş gibi davranmalarından, hatta ko-

nuşmamalarından şikayetçidir. Buna karşılık birçoğu da durumu doğal kabul edip, nasıl ki ev yaşamına ve erkeğine inanıyordusa aynı duygusal bağ ve adanmışlık duygusuyla erkeğe eşlik etmiş, söylenenleri yapagelmış; belki bir aktivistinkinden daha fazla yük yüklenmiş, ancak gene de kendi başına bir politik kişilik "olamamış", öyle görülmemiştir.

Kadınların bu tür inceltilmiş erkek şoven yaklaşımlara karşı ben de varım! diyebilmesi çok önemlidir ve özgün, özerk bir örgütlenme kadının bu çıkışı için gerçek bir manivela olabilecektir.

Tutuklu ve Şehit Anneleri, Eşleri, Kızkardeşleri...

Demokratik mücadelede kadının politik bir güç, bağımsız kişilikler olarak sahneye çıkışı, varlığı ile yokluğu önemsizlenirken, söz ve karar mekanizmalarının içine giremez, kendini, bağımsız bir kişilik olarak iradesini, görüşlerini ifade etmez, edemezken gene de çocukları, eşleri, abileri, vb. erkekler aracılığıyla katıldıkları demokratik ve devrimci mücadele yaşamına, gölgesinde durdukları kişiliklerden bir anda fiziksel olarak kopup yalnız kaldıklarında, bu kez kendi yaşamları ve kendi iradeleri olarak sahip çıkmaları ve sarılmaları oluyor. Hatta bazen tamamen dışında ve yabancı olduğu mücadeleyle, gene kendilerini adadıkları kişilerin yaşamlarını savunma, mücadelelerine destek olma zorundalıklarıyla tanıyor ve onun aktif bir parçası oluyorlar.

Bu zoraki, kendiliğinden kahramanlık; kadının gerçekte sahip olduğu devrimci enerjinin, zincirsiz açığa çıkmasına da vesile oluyor. Çünkü kadını erkeğine bağlayan zincirler, bu kez bağımsız, yalnız mücadele vermesine itiyor ve bu pratik süreç kadının kişiliğini de dönüştürüyor. Aynı şekilde o güne dek sadece yardımcı ve yedek güç olarak görülen kadının gerçeğini erkeğin de görmesine ve erkek şoven yaklaşımların kırılmasına hizmet ediyor.

Devrimci ve yurtsever savaşlarda, erkeği cephe hede olan kadın; ya da cepheye katılmak durumunda olan kadın gerçeklikleri de aynısını anlatır. Keza "barış" günlerinde, eşi ölen ya da eşinden ayrılmak zorunda kalan kadının da yaşadığı budur. Kendi ayakları üzerinde durmak zorunluluğu kadını gerçek yaşamla ve dolayısıyla yaşam mücadelesiyle (ekonomik), sınıf mücadelesiyle (politik) ve toplumun yalnız kadına ilişkin bakış açısıyla, ataerkil baskılar ve değerlerle mücadeleyle (ideolojik, kültürel) buluşturuyor. Kısacası, şu veya bu sebeple çözülen, dağılan aile; kadını önce çaresizlik ve yalnızlık psikolojisine sokuyor; tarifsiz zorluklar, acılar çekiyor kadın ancak hemen her durumda kendi ayakları üzerinde durmayı, birey olmayı, bunu yapmak zorunda kaldığından yapabileceğini öğreniyor.

Bu kendiliğinden süreç neden bilinçli bir süreç olarak örgütlenmesin!

Demokratik Kadın Hareketi Girişimi'nin çağrısı da budur:

"İsyan nesnelse neden örgütlü ve politik bir kitlesel güç olmasın! Halkla birlik ve halk için de-

mokrasî şiarıyla **kadının topluma müdahalesini** Demokratik Kadın Hareketi'ni hep birlikte inşa ederek birlikte örgütleyelim.

Kadınların demokratik mücadelelerini birleştirirken kadının özgürleşme mücadelesinin toplumsal bilincini kuşanmış önemli bir politik merkez olarak Demokratik Kadın Hareketi, kadını yaşamla buluşturmakla kalmayacak, özgür bir yaşam mücadelesiyle erkeğin ve tüm toplumun özgürlük kavgasına kadınların dilini, tarzını, yüreğini, bilinci ve eylemini katacaktır." (Demokratik Kadın Hareketi'ni İnşa Edelim! Broşürü, sf.26)

Böylesi bir Demokratik Kadın Hareketi, yeni demokratik devrimci halk hareketlerinin önemli bir bölümü ve bileşenidir.

Her devrim gibi demokratik devrimin de temel meselesi, iktidar meselesidir. Ülkemizde, "Yarı-sömürge, yarı-feodal yapıdan dolayı iktidarda zayıf bir burjuvazi mevcuttur. Zayıf burjuvazi iktidarını korumak için daima halk kitlelerinin her türden mücadelesini zor ve şiddetle ezme yolunu seçer. Burjuvazi varlığını ve iktidarını korumak için buna zorunludur. TC kurulduğundan bu yana iktidara zayıf burjuvazi ile birlikte feodalizm döneminin temsilcisi olan büyük toprak ağası sınıfı da ortaktır. Bu sınıf, feodalizmin kanunu olan cebir ve sopayı burjuva demokrasisinin yerine geçirmek için sürekli çaba içindedir. Çünkü tutarlı bir burjuva demokrasisi büyük toprak ağalarının çıkarlarıyla çelişir. Bu temel nedenledir ki TC olarak adlandırılan devletin yönetim biçimi başından beri burjuva demokrasisi değil, Kemalist iktidar dönemi de dahil feodal faşist bir karakter taşımaktadır" (MKP Programı, madde 71)

Bu bilimsel politik saptamanın parmak bastığı gerçek şudur: Ülkemizde demokrasi ancak devrimle mümkündür ve bu devrimin can damarı da zor yoluyla iktidarın ele geçirilmesidir.U

Gelecek sayıda: HALK SAVAŞI VE KADIN, MAOİST KADIN (Kadın ve İdeoloji: İdeolojik Sağlamlık, Maoist Bilinç; Kadın ve Politik Duruş: Bilincin Dinamik Rolü, Siyasi İktidar Yürütme Kapasitesi) ve KADIN VE PARTİ (Kadın ve Kadro Politikası, İki Çizgi Mücadelesi, Kadın-Erkek İlişkileri ve Örgütlenme).

DEVRİMCİ KÜLTÜR POLİTİKASI

KÜLTÜR DEVRİMİ NİTELİĞİNDEKİ

DEVRİMİMİZİN CANDAMARIDIR

Maddi evren sonsuz bir bilinmezlikler hazinesidir, aynı şekilde bilginin gelişme ve ilerlemesi için de sonsuz bir alandır. İnsan, onu okumaya başlayan, bilinmezlikleri bilgiye çeviren harika bir varlıktır. İnsan, maddi doğanın sıradan organik bir nesnesi iken kendi emeği sayesinde düşünen bir özne olarak nitel bir sıçrama yaptı. O andan itibaren de insanın evreni algılama, anlama ve etki etme serüveni, dünyamızın kabuk tabakasında adeta arşivlendi; ve biz onu *paleontoloji* (varlıkbilim), *arkeoloji* (kazıbilim) ve ilgili diğer bilimlerin yardımıyla tabaka tabaka, sayfa sayfa tıpkı bir tarih kitabı gibi okuyabiliyoruz. *Karbon-14* metoduyla bunların kronolojik zaman sıraları da kesine yakın derecede saptanabiliyor. Bugün insanlığın geçmişini "tarih-öncesi" ve "tarih-sonrası" diye yazının icadıyla tanımlamanın, özgün bir gelişmenin tarihsel kaydından daha fazla bir anlamı kalmadı. *Kültürel varlık* olarak insanın belirmesi, onun gerçek miladı ve aynı zamanda kültür serüveninin başlangıcı oldu.

İki milyon yıl önce *Australopithecus* insanı ilk taş aletler yaptığında ilk insan kültürü de doğmaya başladı. Bir milyon yıl önce *Homo Erectus* ortaya çıktı; o da, küremizin tortul arşivine bir kültür mirası bırakarak Afrika'dan uzaklara gitti. İlk yontma taş devrinin şimdiki insanın atası sayılmayacak insanı bu tarih arşivine, Avrupa'da, Kuzey Afrika'da ve Hindistan'a dek Önsaya' da, şimdi tükenmiş olan iri kalın derililer (mamut, doğru-dişli fil ve tüylü gerge-

dan) ve yırtıcı hayvanlar (mağara aslanı ve mağara ayısı) ve (ren geyiği, at, sırtlan, aslan, bizon, Avrupa yaban sığırtısı) gibi sağ kalan türlerle birlikte görüldü. Sapsız kullanılmış kaba taş bıçaklar, armut biçiminde taş çapalar ya da balta- lar, hayvan postlarını temizlemek için kullanılmış kazıyıcılar, delgiler, hepsi çakmak taşından yapılmış ve bugünkü Avustralya yerlilerinin kullandıklarıyla aşağı yukarı aynı düzeyde deliller bırakarak gitti. Bulunmuş kemikler bu insanların vücut yapılarıyla ilgili sonuçlar çıkarmaya elvermiyor, ama çok yayılmış olmalarından ve kültürlerinin biçimliliğinden (uniformity) dönemin çok uzun sürdüğünü kestirebiliriz. Bu ilk yontma taş dönemi insanına ne olduğu hala araştırma konusudur.

Bu tükenmiş ırkın aletleri İngiltere, Fransa, İsviçre, Belçika ve Güney Almanya mağaralarında, çoğunlukla en alt toprak tortusu katmanlarında bulundu. Bu, en aşağı kültür düzeyinin üzerinde, ondan ince ya da kalın bir damla taş (*stalactite*) katmanıyla sık sık ayrılmış ikinci bir katman aletler içermektedir. Bu taş aletler cilalanmış değildir ama daha kullanışlı olacak biçimde tasarlanmış ve yapılmıştır. Bunların yanı başında taştan, ren geyiği boynuz ve kemiklerinden kargı ve ok uçları, kemiklerinden ya da boynuzlarından yapılmış kamalar ve dikeş iğneleri gibi, delinmiş hayvan dişlerinden vb. yapılmış gerdanlıklar da buluyoruz. Kimi aletlerde canlı hayvan -ren geyikleri, mamutlar, yaban sığırtıları, ayı balıkları, balinalar-resimleri ve çıplak insan figürleriyle av

sahneleri, dahası boynuzla yontuculuk başlangıçları armağan kaldı.

Yüz bin yıl önce bugün yaşayan insanın atası *Homo Sapiens* tarih sahnesine çıktı. Sonra Antik Yunan, Mısır, Anadolu, Mezopotamya, Çin, Hindistan, Amerika (İnka /Maya/Aztek) uygarlıklarının karşımızda duran sayısız öğelerine dokunarak insan etkinliğinin panoramatik geçişini hissedebiliriz. Yalnızca kürenin toprak arşivinden değil, insanlığın kullandığı dillerden de, bu dillerin evriminden insanlığın pek çok gerçek hikayesini çözümleyebiliyoruz. İnsanın *insanlaşma* macerası, aynı zamanda kültürel evrimi de belirler. Dil, bunun en somut kanıtıdır. İnsanlaşma süreci, birbirini izleyen sayısız kültürel devrimler biçiminde gelişti, devam ediyor ve sonsuza kadar da devam edecek. İnsanlık kültürü, aynı zamanda onun bilincidir. Kültür, insanın doğayla iletişiminin ve sosyal bir varlık olarak insanın insanla ilişki ve iletişiminin bilincidir. Bu bilinç, insanlık, sınıflara bölündükten sonra -ki sınıflı dönem insanlık evriminde henüz çok küçük bir süreci kapsıyor-aynı zamanda sınıfsal bir nitelik kazandı. İnsanlık yeniden sınıfsız, sömürsüz, sınırsız ve diğer haksızlık üreten ayrımlardan arınana kadar bu durum devam eder. Çünkü insanın bilincini belirleyen şey yaşadığı maddi ve toplumsal koşullardır. Bu koşullar yalnızca maddi koşullardan oluşmuyor, kültürel koşullardan da oluşmaktadır.

İnsanlık tarihinde ilk işbölümü, ancak maddi ve zihinsel bir işbölümü ortaya çıktığı andan sonra, gerçek işbölümü oldu. İnsanın maddi ve zihinsel etkinliği tamamen birbirini koşullamasına ve ayrılmaz bir bütün oluşturmalarına rağmen aynı zamanda farklı şeylerdir. Zaman içinde bu farklılık daha da gelişti ve insanın pek çok biçim ve kategoriye ayrılan zihinsel etkinliği, maddi üretimin dışında, *kültür* olarak anılır oldu. Kültür, felsefe ve bilim, sınıflı toplumlarda din, ahlak, hukuk ve politika, mitoloji, sanat ve estetik, kısacası ussal ve duygusal ayrı bir uğraş alanıdır.

Üretim bilinci, üretim temeline dayanmakla birlikte ondan farklıdır ve insanın üretim etkinliğini tıpkı doğasal koşullar gibi etkiler. Başlangıçtan uzun bir döneme kadar bir bütün halinde (ayrışmamış) bulunan zihinsel etkinlik biçimleri zamanla ayrıştı ve hızla gelişti. Ki zaten bunlar maddi birer biçime de bürünmüş ve burjuva toplumlarının belli başlı sanayi konusu haline de gelmiş, emtia hareketinin değer ve değişim ilişkilerine büyük ölçüde katılmış, kendi üreticisine dışsal gerçek nesneler durumuna gelmiş bulunuyorlar. Çünkü insan beyni artık

uzun zamandan beridir bilgi depolamak için kendisini biyolojik değişime uğratmaktan çok kendisine dışsal uzantılar yaratıyor; yazılı tabletler, kütüphaneler ve en son bilgisayar sistemleri bu evrimi betimleyen gelişmelerdir. Böylece şeyleşmiş bilinç doğal olarak özel mülkiyet sisteminde alışveriş konusu olmaktadır. İnsanın doğal gereksinimlerinin üretimi, onun bilincine yol açtı ve aynı andan başlamak üzere bilinç, kendisine duyulan gereksinimi de üretmeye başladı. Geline aşamada bilinç, yalnız kendisine duyulan gereksinimi üretmekle kalmıyor, kendisini de nesnelleştirerek toplumsal talebe sunuyor. Artık basım evleri, kütüphaneler, kitaplar, dergiler, gazeteler, bilgisayarlar, radyolar, televizyonlar, sinemalar, resimkarikatür ve yontu atölyeleri, müzik aletleri atölyeleri, kayıt stüdyoları, okullar, müzeler, arşivler, araştırma merkezleri ve bunların sayısız ayrıntıları, beynimizin pek çok ayrıntıyı ve bulgulanmış öğeyi depolamasına gerek bırakmadan üstleniyorlar. Artık insanın edindiği bilgi ve beceri kalıtım yoluyla sonraki kuşaklara aktarılmıyor, dünyaya gözlerini açan her çocuk onu yeryüzünde hazır buluyor ve sürdürüyor. Her doğan çocuk yalnızca fabrikaları, tarlaları, iş aletlerini, üretici insanları hazır bulmuyor, bütün bunlara eşlik eden gelişmiş ve nesnelleşmiş toplumsal bilinci de hazır biçimde devralıyor. Yeryüzünde devrim yapmaya soyunan her politik güç, artık uzaya taşan, evrene hükmetmeye başlayan insanal bilincin bu koşullayıcı gücünü doğru değerlendirmek ve uygulamak zorundadır.

HER DEVRİM AYNI ZAMANDA BİR KÜLTÜR DEVRİMİDİR YENİ DEMOKRATİK DEVRİM İSE BÜSBÜTÜN BÖYLEDİR

Her şeyden önce toplumsal zihinsel etkinlik maddi üretim dışında belli bir zaman sürecini sırf bunun için kullanmayı gerektirir. Yani geçinmek için fiziki emek kullanmak zorunda bulunmayan veya geçimi başkaları tarafından sağlanarak zihinsel etkinliklere ve üretime yeterli zaman bulabilen, belli yetenekleri olan insanlar tarafından yapılabilmektedir. Bu nedenle doğal olarak emekçiler içindeki yetenekli ve zeki insanlar daima daha çok olmasına karşın onu kullanabilen ve bu olanağı bulabilenler çok azdır; bunların bir bölümünün kendisi de burjuvadır. O yüzden bu etkinlik biçimleri toplumda geçmişten miras kalan burjuva ayrıcalık niteliğinde-

dir. Öncelikle bunu anlamak gerekiyor. Çünkü bu kabul bizi burjuva, küçük burjuva kökenli ülkemizin geniş aydın kitlesine karşı sekte olmaktan alıkoyabilir; saf "proleter" aydın arama hatasından koruyabilir; devrimimizin "demokratik" niteliği, ülkemizin ve dünyamızın ağır koşulları açısından son derece zararlı olan bu durum düzeltilebilir.

Öte yanda, zihinsel etkinlikler maddi üretim için kesin olarak zorunlu olmanın yanısıra tıpkı maddi gereksinimler gibi toplumun manevi taleplerini de karşılarlar ve bu da zorunlu bir şeydir. Hatta insanın zihinsel etkinlik oranı zaman ilerledikçe sürekli fiziki etkinlik aleyhinde gelişmektedir, aynı paralelde kültürel gereksinimler için sarf edilen değer ve zaman da çok ileri dönemde fiziki gereksinimlere harcanan değer ve zamandan kat kat büyük olacaktır. Bugün bile gelişmiş toplumlarda, bu toplumların önemli bir kesiminin kültürel gereksinimlerine ödenen para ve zaman doğal biyolojik gereksinimlerine kullanılanlardan kat kat büyüktür. Bu, insanın kafa-emeği ile kol-emeğini, bedensel fiziki güçle zihinsel gücün ilişkisini tanımlar. Aslında fiziki ve zihinsel toplumdan, zihinsel etkinliği yok saydığınızda geriye sessiz, dilsiz, anlamsız fiziki bir doğa kalır, yani insan diye bir şey kalmaz. O halde kültürel etkinliklerin kabulü öznel tercihlerle bağlı bir konu değil, maddi varlığımızın doğrudan bir sonucu ve gerçek insani etkinliğimizin diğer yarısıdır. Şayet tarih boyunca kültürel etkinlik için kullanılan zaman ve ödenen değerlerin bir istatistiği tutulmuş olsaydı, bunun temel yaşam araçlarına ödenen miktara yakın bir meblağ tuttuğunu görebilirdik. Her bir tarihsel dönemde, o dönemin egemen sınıflarının damgasını taşımasına karşın, tıpkı üretim araçlarının gelişmesi gibi kültür de durmadan gelişir, değişir ve hareketine devam eder. Onun bu hareketi tesadüf değil, kendisine duyulan zorunlu ihtiyaçtan kaynaklanır. İnsanlık tarihi, hep bir şeylerin yıkılması, başka bir şeyin yükselmesi; devrimci olanın eskinin yerini alması, egemen olması; sonra bunun da eskimesi ve yeni başka bir şeyin yükselmesi şeklinde sürüp geldi. Sonuçta şimdiki çağdaş sınıflara nispeten dışsal olan ve daima karşıtlıklarını içinde barındıran bir insanlık kültür-mirasına sahip bulunuyoruz ve bu, bizim de karşı-devrimci sınıfların da yaşayan kültürünün "tarih öncesi" temelini oluşturuyor ve gelecekte de böyle olacaktır. Yani, toplumların devrimini sağlayan koşullar yalnızca maddi koşullar değil, aynı zamanda kültürel koşullardır da.

Biliyoruz ki, her toplumsal üretim biçimi, o toplumun düşünüş biçimini de belirler. Mevcut topluma hakim olan bilinç, önceki bir toplumun

rahminde gelişen ve o zaman devrimci olan şimdiki egemen sınıfın bilincidir. Toplumların durmak bilmez maddi ve zihinsel devrimleri mevcut olan her şeyi eskitir; bu arada devrimleri de eskitir. Demek ki değişmeyen tek şey harekettir (devrimci eylemdir), aynı zamanda kültürel harekettir. *Egemen sınıf, mevcut olanı sürdürmeye direnirken, gelişen üretici güçler yeni bir toplumsal bilincin doğmasına da yol açar ve devrimleri başlatır. Henüz maddi hayatı yeniden düzenleme gücüne (iktidara) erişmemiş bir sınıfın başlattığı devrim, besbelli ki başlangıçta tamamen kolektif sosyal (sınıfsal) bilinçten oluşuyor. Yani mevcut toplumun değişmesi zorunluluğunu onun kendi çelişkilerinden ve bilgisinden kavramış ve şimdi onu önceden az çok tasarlanmış yeni bir biçime dönüştürmek istiyor. Bu tasarımlar, plan ve programlar, taktik ve stratejiler diye bildiğimiz şeylerdir. Bu yüzdendir ki, böylesi kolektif sosyal bilinç ve ona dayanan öncü bir örgüt (siyasal parti) olmadıkça bireylerin ve kitlelerin kendiliğinden eylemi toplumsal devrimi sağlayamaz. Bu yüzdendir ki bilinç (kültürel etkinlik) öncelik taşıyor, maddi yaşamın yeniden düzenlenmesi ise sonradan geliyor. Bu yüzdendir ki, siyasal devrim gerçekleştirildiği halde, onun toplumsal bir biçim olarak düzenlenmesi ve sürdürülmesi zaman alabiliyor ve hatta kesintiye uğrayıp geriye dönüşler yaşayabiliyor.*

Bu durum, bütün devrimler için genel bir kural olduğu halde burjuva devrimini gerçekleştirmemiş, emperyalizmin her türlü baskısı altında yarı-feodal üretim koşulları içinde bunalan bizimki gibi ülkelerde ise büsbütün çarpıcı bir gerçektir. Halkımızın günlük yaşamını koşullayan gerici kültür ittifakına karşı ülkenin özgürleşmesi, üretici güçlerin özgürce gelişmesi, ülkenin kalkınması, modernleşmesi ve refaha ulaşmasını isteyen, adalet ve fırsat eşitliği için mücadele eden, ülke kaynaklarının doğru biçimde bütün yurttaşların yararına kullanılmasını ve korunmasını isteyen, etnik ve dinsel ayrımlara karşı çıkan çok geniş bir kitle bulunmaktadır. İşçiler, köylüler, küçük üreticiler, esnaflar, küçük çaplı ulusal sanayiciler, öğrenciler, avukatlar, doktorlar, mühendisler, memur ve öğretmenler, bilim insanları, yazarlar ve sanatçılardan oluşan bu kitlenin ezici çoğunluğu ülkenin ekonomik ve kültürel hayatının değişmesini istiyor, bunun için düşünüyor ve çaba sarf ediyorlar. Sınıfsal kategorilerin dışında ezilen uluslar ve dinsel gruplar da özgürlük ve demokrasi istiyorlar. Bu kitleyi etkileyecek, birleştirecek, zihinsel olarak donatacak bir devrimci kültür stratejisi /politikası belirleyici bir önem ta-

şıyor.

Bu yüzden bizim devrimimiz, hem "aydınlanma devrimi"nin görevlerini üstlenmek bakımından ve hem de ona yeni bir nitelik kazandırmakla tam bir kültür devrimi karakterindedir. Biz yalnızca maddi üretim koşullarının ve ilişkilerinin değiştirilmesine karşı mücadele etmiyoruz, devrimimize karşı amansız bir direniş gösteren gerici kültür, gelenek, bağnaz inanç ve alışkanlıklara karşı da büyük bir enerji sarf etmek zorundayız ve bu mücadeleye de yalnız değiliz.

Ülkemiz, yüzyıldan fazladır devrim sancısı yaşıyor. Bugün yalnızca işçi sınıfının sosyal bilinç biçimlerinin ve dünya görüşünün ve onun toplumsal hayata müdahale etme tarzının bastırılması sorunu yoktur, genel olarak aydınlanmacı/demokratik hareketin özgürlük sorunu vardır. Emperyalist ve yarı-feodal ittifaka dayalı gerici kültür ortamı ülkeyi tam bir karanlık geleceğe doğru sürüklüyor. Geleneksel feodal kültür ve ideoloji ile emperyalist tüketim ve yabancılaştırma kültür ve ideolojisi toplumu aptallaştırıyor. Dinci partilerin ve feodal din siyaseti ve ideolojisi ile emperyalist manda siyasetinin ön plana çıkması bundandır. Halkın en pespaye sömürü, vahşet ve onur kırıcı emperyalist eylemler karşısında tepkisiz kalması bundandır. Bu yüzden komünist partisinin bir kültür stratejisi dahilinde etkili bir kültür politikası belirlemesi ve bu yönde kararlı bir hareket geliştirmesi son derece tarihi bir önem taşımaktadır.

DEVİRİMCİ KÜLTÜR POLİTİKASI, STRATEJİK BİR KONU OLARAK ELE ALINMALIDIR

"Politika", kültür kapsamı içinde yer alan zihinsel etkinliğin bir biçimidir. Ama gerçek hayatta bütün bir zihinsel etkinlikler toplamının da bir politikası vardır; buna *kültür stratejisi* de diyebiliriz. Her egemen kültürün, daha nesnel bir ifadeyle her ekonomik toplumun kendine özgü ilişkiler sistemi ve bunu yansıtan zihinsel varoluş biçimi belirli bir kültür stratejisine yol açar. Her tarihsel-toplumda zihinsel etkinliklere yönelik (yazılı olsun olmasın) bir hukuk sisteminin bulunması; bazı şeylerin yasaklanması, cezalandırılması, bazılarının ise övülüp desteklenmesi, onların (böyle adlandırılmamış olsalar bile) bir kültür stratejisine sahip olduklarını kanıtıyor. *Günümüzün kapitalist (emperyalist) sisteminde ise bu çok belirgin etkili bir eylem olarak karşımıza çıkmaktadır. Egemen sınıflar, egemenliklerini yalnızca üretim araçları üzerinde değil, tinsel toplumsal mirası, yaşayan zihin-*

sel üretici öznelere, kültürel üretim ve kullanım aygıtları üzerindeki egemenliklerini de büyük bir özenle koruyup sürdürmek istiyorlar. Günümüzün bütün devletlerinin kültür, eğitim, spor gibi bakanlıklarının bulunması bu stratejiyi kanıtlayan diğer nesnel göstergelerdir. Öte yanda bunun nasıl önemsendiğini anlamak için, örneğin emperyalistlerin bilim ve estetik alanında öne çıkan yetkin insanları kendi hizmetine koşturmak amacıyla mafya yöntemleri de dahil gösterdikleri çabaya bakabiliriz. ABD önderliğinde Irak'ı işgal eden yağmacıların ilk işi Bağdat Müzesi'ni talan etmek oldu. Emperyalistler, bağımlı ülkelerin yalnızca ekonomik kaynaklarını ve işgücünü yağmalamıyorlar, "beyin gücünü" de muazzam bir plan dahilinde transfer edip ele geçiriyorlar; yalnızca sermayeyi götürmüyorlar, en gelişmiş beyinleri de götürüyorlar; bağımlı ülkeleri yalnızca ekonomik olarak yoksullaştırmıyorlar, kültürel olarak da yoksullaştırıyorlar; yalnızca siyasal ve askeri gücünü yıkıyorlar, zihinsel gücünü de yıkıyorlar... Aynı durum her bir ülkenin kendi içinde de gerçekleşiyor; egemen olanlar, ezilenlerin zihinsel etkinliklerini hem bastırıyorlar ve hem de yetenekli zihinsel öznelere-üreticilere ele geçirip kendi hizmetlerine koşturuyorlar. Bununla birlikte kültürel üretimin araç-gereç ve aygıtlarını da tümüne yakın oranda mülkiyet yoluyla denetliyorlar. Böylece ordu, mahkemeler, hapishaneler ve polisin yanı sıra toplumsal bilinç alanında da egemen bilincin sopasını sallayan yaygın bir bilinç aygıtı mevcut bulunur.

GERİCİLİĞİ YENMEK İÇİN; DEVİRİMCİ AKLIN BÜTÜN YETENEKLERİNİ VE ZİHİNSEL-DUYUSAL BÜTÜN ENERJİSİNİ HAREKETE GEÇİRMELİYİZ

Bir halkın devrimci bir ordusu olabilir, geniş ve yetkin bir politik kadroya dayanan öncü bir siyasi partisi de olabilir, ama bir kültür stratejisi ve kültür ordusu yoksa her şey ruhsuz ve anlamsız demektir.

Bir yanlış düzeltmek ve bir eksikliği tamamlamak için, öncelikle onun ne olduğunu tespit etmek gerekir. Kabul etmeli ki, ülkemizin devrimci hareketinin asgari netlik kazanmış bir kültür stratejisi mevcut değildir. En azından doğru ve istikrarlı bir eksene oturamamıştır diyebiliriz.

riz. Devrimimizin başarısızlıklarının üzerinde bunun da etkisi vardır. Çeşitli dönemlerdeki devrimci kalkışmaların başarısızlığa uğraması yalnızca gerici kültürün etkinliğinin artmasına, toplumun bölünmesine, yozlaşmasına yol açmıyor, ülke aydınlarının korkak, dar kafalı, çekingen, tutarsız ve kaypak bir karaktere bürünmesine de yol açıyor. O halde bu konu üzerinde ciddiyetle kafa yormak, devrimimizin kültürel niteliğini derinden kavramak, ülkenin ilerici ve devrimci aydınlarını yüreklendirmek ve etkinliklerine olanak sağlamak, onlara devrimimizde kendi rollerini oynayacak kanallar açmak ve bunu, büyük bir titizlik ve tutarlılıkla uygulamak öncülük misyonunun gereğidir. Bir şeye değer vermek, ona etkinliğimizde yer vermek demektir; bir şeyin gelişmesini sağlamak, ona kendi işlevini oynamasına olanak tanımak demektir. En çok müziği kullanırsanız, en çok o gelişir; en az kullandığınız şey, en az gelişir; hiç kullanmadığınız şey, hiç gelişmez. Tabii ki ihtiyaç duyduğunuz şeyi kullanırsınız. İhtiyaç duyulan şeyle olanaklarımız arasındaki denge ilişkisi onun kullanılma biçim ve niceliklerini belirleyebilir, ama ihtiyacın kendisini asla belirleyemez. O zaman bir düşünelim: devrimin ihtiyacı duymadığı hangi sosyal bilinç biçimi vardır; hangi sanat dalı devrim için, halk için ihtiyaç değildir, hangi bilim dalı ihtiyaç değildir?.. Hepsinin de ihtiyaçlardan doğduğunu ve mutlaka bir işlev gördüklerini kolaylıkla görebiliriz.

Bililir ki her toplumsal mücadele zihinsel etkinlik alanında iki belli başlı kategoride cereyan eder: *Kavramlarla* yapılan mücadele, *imgelerle* yapılan mücadele. Ekonomik, siyasal, hukuksal, felsefi ve bilimsel alanda cereyan eden mücadeleler kavramlarla yapılan bir mücadeledir. Buna karşılık sanat ve estetik alanında yapılan mücadele ise imgelerle yapılır. Her ikisinin dili farklıdır. Bu anlamda devrimci kültür politikasını iki alanda, 'bilim ve estetik alanında' ele alındığında bunların bir dizi alt birimleri ve kendi özgün metot ve üsluplarıyla karşılaşırız ve devrim onların hepsini ustaca kullanmak zorundadır.

Bilimin, yani kavramlarla yürütülen zihinsel etkinliğin önemini uzun uzun anlatmak gerekmiyor. Buna, genel olarak devrimci teori diyebiliriz. Devrimci bir sınıf, doğru devrimci ideoloji ve politikaya sahip olmadıkça toplumun hiç bir sorununu çözemez. Çünkü hiç bir doğru eylem ortaya koyamaz. Diyalektik materyalist dünya görüşü ışığında dünya ve ülke ekonomisini sıkı biçimde incelemek ve incelemek, dünya ve ülke politikalarını

incelemek, tarihi incelemek, MLM teoriiyi incelemek, dünya devrimci hareketlerini ve tek tek ülkelerin durumunu incelemek dersler çıkartmak, uluslararası ilişkileri incelemek, hukuk ve askeri sorunları incelemek, üretim ve üretim teknolojisinin gelişme seyrini incelemek.... ve daha bir yığın konuyu bilimsel metotlarla incelemek, kavramak ve devrimci kitlelerin hizmetine sunmak, onları dünya ve ülke gerçekleri ve sorunları karşısında tam olarak aydınlatmak, onların kendi düşmanlarını yenmeleri için temel ve birinci derecede önemli bir konudur. Bu başlı başına bir toplumsal-sınıfsal bilgi ve bilinç sorunudur. Şunu unutmamak gerekir: Marksist politika her şeyden önce materyalist politikadır; şeylerin ve toplumların gerçek, doğru ve tama yakın bilgisine sahip olmayan, bu bilgiye dayanmayan bir politika Marksist olamaz. Dünyada ne olup bittiğini ciddiyetle incelemeyen kimseler kitlelere nasıl yol gösterebilirler, nasıl yeni bir hayatın yaratılmasına öncülük edebilirler!

İkincisi sanat ve estetik. Sanat ve estetiğin kendisi bir bilim konusudur. Son yüzyılda yapılan analitik çalışmalar, onun gelişigüzel bir şey olmadığını her bir kategorisinin son derece dikkate değer bir epistemolojik metodolojisi bulunduğunu gösteriyor. Çok sayıda versiyonu bulunan sanat ve estetik sorunlarını bilimsel metotlarla incelemek doğru bir sanat ve estetik ekseninde bütün devrimci sanat insanlarını seferber etmek, bunlardan güçlü bir "kalem ve kültür ordusu" yaratmak, devrime ruh vermekle aynı anlama gelir. Sanat ve estetik, edebiyat, müzik, resim, karikatür, yontu, tiyatro, sinema vb. bir dizi özgün etkinlikten oluşuyor. Denilebilir ki biz bunların sadece birkaçını o da yetersiz biçimde kullanabiliyoruz, oysa bunların tümünü en yetkin biçimde kullanmak mümkün olduğu zaman, devrim, kendi ruhuna kavuştuğu zaman devrimin karşısında hiç bir güç duramaz. Eğer siz sadece müziği kullanır resimi kullanamazsanız, sadece şiiri kullanır romanı kullanamazsanız, sadece tiyatroyu kullanır sinemayı kullanamazsanız, sadece mizahı kullanır dramı kullanamazsanız, sadece karikatürü kullanır yontuyu kullanamazsanız daima bir şeyleri eksik yapıyorsunuz demektir. Bunların hepsi tarih içinde insanın zihinsel etkinliğinin bir ihtiyaç biçimi olarak doğdular ve ihtiyaçtan doğan bir işlevi var. Bunların her birinin etkilediği insanlar farklıdır. Bazı insanlar devrimin mesajlarını kulağıyla, bazıları gözüyle iyi algılar. Devrimin dili neden insanların bütün duyu organlarına

hükmetmesin? Açıktır ki, devrimin esas sorunu "devrimci sanatçıları yaratmak" değil (bu tali bir sorundur), ülkenin kültür insanlarını kazanmak ve devrimde rol almalarını sağlamaktır. Devrimci politikanın burdaki asıl görevi, onları ideolojik olarak donatmak ve örgütlemektir, geri si onların işidir. Yetkin sanatçı ve estetik üretimi toplumsal koşullar tarafından yaratılır, o, emir, talimat ve temenniyle yaratılamaz. Toplumsal koşullarımız kendiliğinden binlerce kültür insanını zaten üretiyor; onları kazanmak, etkinliklerine nitelik kazandırmak, geliştirmek ve bir kültür ordusuna dönüştürmek devrimimizin belli başlı sorunudur.

Bir toplumsal devrimin hangi görevi olursa olsun ancak bu görevlere uygun insanlarla gerçekleştirilebilir. Komünist politikacılar, iyi politikacılar olabilirler ve onlar henüz çok azınlıkta olmalarına karşın devrimin geleceğini belirleyen bir niteliğe sahiptirler. Fakat sanatçı ve bilim insanları farklıdır, onlar meslekten bu işlerle ilgilidirler ve toplumda geniş yer tutmaktadırlar. Ve onların büyük çoğunluğu sessiz sedasız, hatta çok kez bir karşılık da beklemeden toplumun aydınlanmasında, güzel bir devrimci ruh edinmelerinde görev alır ve yürütürler; bu süreçte gerici politik ortamın sayısız güçlükleri ile karşılaşırılar çileler çekerler; sınıf mücadelesinin, yani politikanın ateşini sanatın büyümlü imgesel diline indirgerler ve halkın atıl durumda duran sonsuz güzellikteki devrimci özünü harekete geçirirler. *Komünist partisi belki iyi sanat ve bilim insanları da yetiştirebilir, fakat devrim öncesinde sanat ve bilim insanlarını kazanmak bundan daha kutsal ve en gerçekçi yoldur.* Bunun zorluklar içeren özelliği, devrimci politikanın çözümleme alanına giren önemli bir konudur ve kuşkusuz ki çözümleme başarısı, devrimimizin gelişmesini tahmin edilmeyecek ölçüde kolaylaştıracak ve yolunu açacaktır.

Dünya devrimini incelediğimizde, başarıya ulaşan devrimlerin ülkenin en seçkin, en nitelikli bilim ve estetik insanlarının emeğini iyi değerlendirdiklerini saptayabiliriz. Çin ve Sovyet devrimlerini incelediğimizde bu devrimlere ülkenin aydınlarının büyük bir bölümünün katıldığını görüyoruz. Oysa biz ülkemizin kültür kitlesinin sadece küçük bir bölümünün yetersiz desteğini alabilmekteyiz. Bu durumu aşmadıkça ne halkı birleştirebiliriz, ne de (bir bakıma kültür devrimi özelliği de taşıyan) devrimimizi gerçekleştirebiliriz. Gerçekçi olmalı ve eksikliklerimizi radikal biçimde düzeltmeliyiz.

Devrimci teori, akıp giden hayatın teorisi-dir. Devrimci teorinin nesnelliği ve maddeciliği gerçek hayatla bu sıkı bağından ve iç içeliğinden kaynaklanır. Devrimci teorinin her tezi, hayata olumlu yönde müdahale ihtiyacından ileri gelir. Eğer bu teori gerçek anlamda devrimci ise, önermelerine uymak ve uygulamak zorunludur. Devrimci teorinin önermelerini es geçenler, "onları uygulamasak da olabilir" sananlar, aslında ona ihtiyaç duymayan, onun önemini kavramayan, sonuç olarak da kendiliğindencilik ve cehaletin kollarına kendilerini bırakmaya hazır kimselerdir. Bu durumda devrimci teori sadece gevezeleri tatmin eden bir laf yığını olarak kalır. Şayet uygulanmayacaksa, sadece bir yığın laf taşımak için onca kafa yormaya, zaman harcamaya ne hacet var! Eğer karanlıkta el yordamıyla, duyargasız, ışıksız bu yolu yine de gidebileceksek, tabii ki bir "fenere" ihtiyaç yoktur ve gereksiz bir ağırlık olur. Fakat devrimin karmaşık yollarında ve karşı-devrimin amansız ateş salvaları altında böyle yürümek imkansızdır.

Devrimci teorinin bütün doğru önermelerine büyük bir özenle uymak ve gereğini yapmak, devrimciliği ciddiye almanın ilk belirtisidir. Biliriz ki sanat ve estetik, felsefeye benzer bir işlev taşıyor. Felsefenin konuları daima bilinmez şeyler/çokluklar hakkındaki ilgi ve akıl yürütmekten oluşuyor, ilgisini hep bilinmezliklerin sonsuzluğuna doğru yöneltir; o, akıl yürütmeyi, bilinenleri kanıt göstererek ilerler ve bilimi bilinmezlikleri bulmaya çağırır; *bilimlerin bilimi* olma özelliği buradan gelir. Sanat ve estetik de benzer bir yol izler; o da konularını daima özlem ve duyuş ütopyaları ekseninde seçer; henüz sadece bir özlem ve duyuş olan ütopyalarını, gerçek yaşamın öğelerini kullanarak yeniden yapar-size sunar ve sizi onu gerçek kılmaya çağırır; sanat ve estetiğin *insanın altıncı duyusuna* dayanması da bundan dolayıdır. Bu yüzden felsefe ile sanat ve estetik arasındaki ilişki, gerçek ötesi bilme ile duyma ve sezme ilişkisidir.

"Aydınları sevmek", "aydınlara değer vermek", "aydınları kazanmak" devrimci teorinin belli başlı önermelerindendir. Bu lafları hepimiz çok kullanırız, ama gerçekte gerektiği gibi uygulamayız. Çünkü onların devrimimizdeki önemini ve değerini yeterince kavramamışız. Aydınlara karşı yaklaşımda genellikle eleştiriciyiz. Onların yanlış tutumlarını eleştirmek, eserlerinin zayıf niteliklerini eleştirmek, bilinçli ve yapıcı uyarılarda bulunmak, işlerini daha iyi yapma-

larına yardımcı olmak elbette gerekli ve devrimci bir tutumdur. Fakat bu eleştiri, eleştiri sınırlarını aşarak, adeta DGM savcılarını gibi onların yaratım özgürlüğünü tahakküm altına almayarak, onları hırpalamaya ve etkinliklerine zorluklar çıkartmaya kadar vardırılsa, bu, olmaz! Bütün bir Osmanlı tarihi boyunca, bütün bir cumhuriyet dönemi boyunca dayanılmaz baskılar görmüş, acılar çekmiş aydınlarımızı sevmek, onların üretim özgürlüklerini savunmak, etkinliklerine yardımcı olmak kültür devrimi stratejisinin emrettiği bir konudur. Aydınlarımızdan mutlaka bizim gibi düşüncelerini şart koşan, ancak bu şartla onlara dostluk gösteren bir tutum "devrimciliği" bencilik düzeyine küçülten bir tutum olur ve devrimci bilinçten yoksundur. Bu tutum, çoğu kez cehaletin içgüdüsel düşmanlığını da içermektedir. Ki bu, yerine göre aşırı yüceltme ve tapınmaya da dönüşebilmektedir. Devrimlerini başarıyla ilerletmiş toplumlara bakılınca, bunların ülkenin belli başlı bütün değerli aydınlarının desteğini almayı başardıkları, saptanabilir. Oysa biz, onların yok denecek kadar çok küçük bir bölümünün desteğini alabilmekteyiz. Bu durum aynı derecede yığınların desteğinde de neredeyse birebir kendini yansıtmıyor mu? Bu, mutlaka düzeltilmesi gereken çok kötü bir durumdur ve kuşkusuz politikamızla ilişkisi vardır. Özellikle aydınlanma devrimi niteliğindeki yeni demokratik devrim döneminde aydınların önemi tahmin ettiğimizden çok daha büyüktür. Çünkü bu devrim aynı zamanda büyük bir kültür devrimidir ki, aydınların muazzam ölçüde beyin enerjisine dayanmaksızın başarılamaz. Halkın uyandırılmasında, aydınlanmasında ve hatta birleştirilmesinde onlar vazgeçilmezdir. Mao Zedung, haklı olarak, "halkı birleştirebilmek için aydınları kazanmak gerekir" demişti. Devrimci İngiliz düşünür George Thomson, özellikle sanatçılar için "onlar halkın manevi önderleridir" derken, tamamen bir gerçeğe dikkatimizi çekmektedir. Biraz gerçekçi düşünersek, durumun tamamen böyle olduğunu kavrarız. Devrimci teorisyenler/politikacılar olarak bizler kavramlarla konuşuruz, "kavramların dilini" kullanırız. Bir yazı yazarken veya bir konuşma yaparken biraz "imge dilini" de kullandığınızı düşünün; dinleyici/okuyucu tepkilerinin hemen canlandığını görürsünüz. Çünkü teoremin mantıklı, tabiri uygunsa biraz "sıkıcı" ve "kuru" söylemi birden ruh kazanır ve alıcısının aklının yanı sıra duygularını da etkileyerek hükmünü bütün bir insan

organizması üzerinde icra eder. Gericilerin ve emperyalistlerin, halkı sindirmek, susturmak ve karanlıklar içinde bırakmak için en önce ülkenin halkçı, ilerici, devrimci aydınlarına saldırması ilginç değil mi? Bin bir çeşit baskı, satın alma ve öldürmeye kadar varan sistemli bir eylemle aydınların manevi gücünü kırmaya, yok etmeye çalışırlar. Onlar, halkı köleleştirmek için aydınları köle ruhlu kılmakla işe başlamak gerektiğini binlerce yıllık yönetim deneylerinden biliyorlar.

İyi bilmek gerekir ki, insanlara bir şey anlatabilmenin iki yolu var ve her ikisi de neredeyse eşit derecede vazgeçilmezdir: *Kavramsal* ve *imgesel* anlatım. Devrimci teori, politika ve bilim kavramlarıyla yapılır. Biz devrimci politikacılar genellikle kavramları kullanırız. Oysa sanatın dili farklıdır ve o, ancak imgelerle yapılabilir. Hatta Yılmaz Güney yoldaşın dediği gibi, her bir sanat kategorisinin, örneğin sinemanın bile "*kendine ait bir dili vardır*". Bu dilleri de, en az politikacılar kadar değerli ve gerekli olan sanatçılar kullanmaktadır. Yalnızca kavramlarla kitlelere seslenen bir devrim yarı yarıya dilsiz demektir. Oysa köleleri özgürlüğe çağırmak için dilimizin bütün keskinliğini ve zenginliğini etkili biçimde ortaya koymak zorundayız. Yani, sanatın büyümlü gücünü, aydınların manevi gücünü devrime katmaksızın tam bir başarıdan söz edilemez. Bu, aslında zor bir iş değildir, bütün ilerici, halkçı aydınları yüreklendirmek ve kazanmak mümkündür. Çünkü devrimimiz bütün güzellikleri kucaklayan ve büyüten bir eylemdir. Onlar da güzel şeylerle uğraşan insanlardır ve bu eyleme kesinlikle katılabilirler, ki zaten bizim dışımızda katılıyorlar.

Kültür Devrimi de ekonomik ve siyasal devrim gibi bir başlangıç ve gelişme sürecine sahiptir, bir tarihi mevcuttur. Feodal ve yarı-feodal Osmanlı monarşisinden başlamak üzere devrimimiz her iki yönden basitten karmaşığa, nice-likten niteliğe doğru bir seyir izledi ve izliyor. Her değişik aşamada, her değişik ulusal ve uluslararası şartlarda belirli bir aydınlanma kültürü gelişti. Bu gelişmeyi belli başlı üç aşamaya ayırabiliriz: Osmanlı dönemindeki anti-feodal (anti-monarşist) kültür; Kurtuluş Savaşı dönemindeki anti-emperyalist kültür; ve nitel bir sıçramayı temsil eden 1968'deki Kültür Devrimi.

1968 gençlik hareketi bizim birinci büyük kültür devrimimize yol açtı. Bu devrim, 1919'daki Çin'in 4 Mayıs Hareketi'ne benziyor. Dil, edebiyat, şiir, müzik, tiyatro, sinema, resim, siyaset, din, ahlak, bilim ve eğitim konusunda daha önce hiç görülmemiş sonuçla-

ra yol açtı. İlk kez din, ahlak ve Kemalizm, devrimin büyük eleştirisi salvolarına maruz kaldı. Geleneksel tarih anlayış ve yazımı analitik nesnel tarih bilinciyle sert biçimde alaya alındı. Daha önce hiç görülmemiş kadar gazete, dergi ve kitap yayımlandı. On binlerce ressam, şair, romancı, öykücü, sanat eleştirmeni çıktı. İlk kez yürürlükteki eğitim ve hukuk sistemi sert eleştirilere uğradı. Sanat ve edebiyatta toplumsal gerçekçiliğe yönelik eserler ortaya çıktı. Bilme ve öğrenme ruhu ülke çapında yaygınlaştı. Binlerce bilimsel, Marksist, klasik eser, gerçekçi ve toplumsal gerçekçi yabancı eser çevrildi ve yayımlandı. Binlerce tiyatro grubu ortaya çıktı.

Açık biçimde Sovyet Ekim Devrimi'nin, Küba ve Vietnam devrimi'nin, en çok da Çin Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin etkisini taşıyan bu hareket doğal olarak yalnızca (daha önce olduğu gibi) anti-feodal ve anti-emperyalist nitelikte kalamazdı, güçlü anti-kapitalist (komünist) bir içerik de kazanacaktı ve kazandı. Böylece genel olarak diyebiliriz ki, yeni demokratik devrimimizin ilkel biçimi ortaya kondu. Bu yüzden gerçek bir komünist partisinin doğuşuna da yol açtı. Böylece çatışmanın seyri ve niteliği değişti; reformdan devrime evrildi ve sertleşti. Halk savaşı ve onun kültür ve edebiyatı doğdu. Kürt direnişi ve onun etnik-kültürü gelişti. Binlerce Alevi yazar ve müzisyen ortaya çıktı, binlerce dinsel inceleme/eleştiri ve laik eser basıldı. Muazzam bir işçi ve köylü edebiyatı gelişti.

Bütün bunlar nasıl oldu; kimler yarattı bunu ? Elbette halkın devrimci enerjisine dayanan, halkın içinden çıkan gençlerimiz ve aydınlarımız yaptı. Üstelik onlar komünist partisinin neredeyse hiç bir desteğini almadan yaptılar bunları. Onlar, bu yüzden, o tarihten başlamak üzere peş peşe (12 Mart 1971'de ve 12 Eylül 1981'de genel kıyım varan) saldırılara uğradılar. Peki onlar şimdi nerededirler ? Çok azı komünist parti saflarında olmak üzere her yeredirler. Gerici sistemin tarumar ettiği, her yere savurduğu, hatta büyük bir kısmını sistemin hizmetine mecbur bıraktığı bu kitle aslında devrimimizin gerçek zihinsel enerjisini temsil ediyor. Onu, bu onur kırıcı durumdan kurtarmak, muazzam beyin enerjisini toplumsal devrimimize yöneltmek mümkündür, daha da ötesi zorludur.

Bir şeyin aslı yerine taklitlerini ikame etmek, aslı unsurlar yerine uvertürler kullanmak, devrimci politikanın en büyük zaafıdır. Ülkenin ilerici aydınlarını kazanmak zor bir iştir; bu zorluk işin in-

celiğinden ileri gelir. Onları sürükleyecek entelektüel bir yetkinliğe sahip olmadığımız zaman, onların yerine "bizim" olan uvertürlerini ikame ederiz. Bu, yalnızca bizi komik duruma düşürmekle kalmaz, ülkemizin gerçek aydınları nazarında bir güvensizliğe de yol açar, bizi onları kazanma çabasından alıkoyar ve yollarımızı tıkar. Peki devrimimizin, hatta komünist partisinin kültürel planındaki belirli görev ve ihtiyaçlarını karşılamaya ve üstlenmeye eğilimli bunların arasında hiç kimse yok mudur ki biz böyle komik bir yola başvuru-ruz ? Elbette çoktur, ama onlar dayanabilecekleri tutarlı, istikrarlı bir siyasi önderlik arıyorlar. Fakat bizler onları yeterince "bize ait" saymadığımız için ilgilenmiyoruz. Çünkü bizimle örgütlü değiller, tamamen bizim gibi düşünmüyorlar, öngördüğümüz noktalara uymuyorlar; sonuç olarak onları beğenmiyoruz ve yığınların beğenisine de aldırmiyoruz, çünkü yığınları da basit ve cahil buluyoruz. Ne var ki, sonuçta "beğenmediklerimiz" yerine cahil, basit, komik uvertürlerini koyuyoruz, çünkü sonuçta bu işi yapacak birilerine ihtiyacımız var. Bu davranışın devrimci titizlikle bir ilgisi yoktur. Hatta biraz kazıyınca altından yığınların bizim rafine yapımızı etkileyip "bozma" kaygısının yattığı da ortaya çıkar. Küçüklerle yetinin büyük konuşmak hoşumuza gider. Büyük oynamaya cesaret edemeyiz. Oysa devrim, büyük bir "oyundur", büyük bir iştir ve bu işi doğru yapmazsan, olmuyor.

Bizim devrimimiz bir halk devrimidir, halkın uğuldayan milyonlarca kitlesinin devrimidir. Bizim devrimimiz bir grubun bir "darbe", bir "komplo" hareketi değil, bir kitle devrimidir. Kitlelerin büyük bir kesiminin desteğini almak-sızın hiç bir devrim düşünülemez. O yüzden kitleleşmenin zorluklarını göze almak ve çözümlmek zorundayız. Kitlelerden korkmamalıyız, kitlelerin birliğini kolaylaştıran ilerici bilgi, bilim ve sanat insanlarından korkmamalıyız. Hayatı kendimizden başlatmamalıyız, onun ileri bir devamı olduğumuzu pratikte ve doğal biçimde kanıtlamalıyız.

Ayrıca devrimci kültür politikasının bir başka sorunu daha var. Bu da, kültürel etkinliklerin uygulama araçlarında kendisini gösteriyor. Kuşkusuz her şeyi yerli yerinde ve gerektiği gibi kullanmak belirli koşullara bağlıdır. Sistemin siyasal engelleri ve ekonomik engeller bizi sınırılıyor. Ama çaresiz değiliz, bunları devrimci yaratıcılıkla aşma ustalığı gösterebiliriz. Bütün dezavantajları avantajlara çevirebiliriz ve çevirmeliyiz. Fakat bunu yapabilmek için o şeyleri

bilmek ve tanımak gerekiyor. Anlamalıyız ki her ortaya çıkan yeni şey, bir gelişmeyi ve aynı zamanda bir zorunluluğu anlatır. Örneğin destanlar, sözel anlatım sanatları, henüz yazı diye bir iletişim aracı yokken ortaya çıktılar ve öyle olmak zorundaydılar. Matbaa olmadan önce de elyazması veya taş baskılar kullanılıyordu. Kültür aygıtları, zihinsel etkinliğin gelişmesine paralel olarak sürekli gelişip değişmektedir. Bu gelişmelere hiç bir devrim ilgisiz kalmaz. Eğer kitleler bilgilerini başka kanal ve araçlardan alıyorsa, fakat siz hala başka (eski geleneksel) araçlar kullanıyorsanız enerjinizi boşa harcıyorsunuz demektir. Çünkü bilinç sosyal bir nitelik, bir iletişim niteliği taşıyor; eğer iletişim araçlarınız çağdaş ve elverişli değilse, kendinizi devrimin gerçek insan malzemesi olan kitlelere iletmez, anlatamazsınız demektir; o zaman bu iletişim aygıtları, artık iletişim aygıtları değildir demektir. O yüzden çağdaş iletişim araç ve teknikleri mümkün olan en üst derecede öğrenip uygulamak ya da daha ileri alternatiflerini bulmak devrimci bir öncünün görevidir.

Bununla birlikte sanat eserlerine, gelişen sanat akım ve tekniklerine karşı da esnek, yapıcı ve anlayışlı davranmak gerekiyor. Sanat, kendi yollarını, kendi biçimlerini, kendi hareket tarzını kendi özündeki gelişmelere bağlı olarak elbette arayacak ve bulacaktır. Yeni olan bir şey bize "tuhaf" gelebilir; alışkanlıklarımızın tutucu yargılarına çarpabilir. Tutucu olmamalıyız, hoşgörülü ve akılcı olmalıyız. Sanat ve estetik, insanı özümüzün en pervasız, en afacan yanındır; insanın aklının sonsuz özgürlük ve eleştirme tutkusu en çok orada kendisini yansıtır. Onun büyüleyici etkisi, yaratım kabiliyeti de bu temele dayanır. Bu yüzden feodal ideoloji yakın tarih boyunca en çok onlara düşman olmuştur. Koca bir Ortaçağ Avrupası, bütün bir İslam tarihi, bu insani özün yasak ve ölümüyle doludur.

Bugünkü dünyanın bütün terslikleri onun özel mülkiyet sisteminden ileri geliyor. Özel mülkiyet geliştikçe çürümeler, bozulmalar ve insan felaketleri, doğa felaketleri artıyor, ama aynı zamanda devrimlerin teknik temeli ve nesnel koşulları da geliyor. Yozlaşmış, bozulmaya başlamış, artık insana tamamen yabancılaşmış ve insana acı veren bir sistem hala ayakta durabiliyorsa, iyi düşünmeliyiz, mutlaka bir şeyleri eksik yapıyoruz, yanlış yapıyoruz demektir.

Karl Marx, *People's Paper*'in yıl dönemi törenindeki konuşmasında şöyle demişti:

"19.yüzyılımıza özgü büyük bir olgu var, hiçbir partinin yadsıyamadığı bir olgu. Bir yandan, bundan önceki insanlık tarihinin hiçbir evresinin aklına bile getiremediği sınai ve bilimsel güçler ortaya çıkmaya başlamıştır. Öte yandan, Roma İmparatorluğunun son zamanlarında görülmüş korkunçlukları çok çok aşan çürüme belirtileri var. Günümüzde her şey kendi karşısına gebe görünüyor. İnsan emeğini kısıtlama ve verimli kılma olağanüstü gücüyle donanmış makineleri, insanı açlıktan öldürür ve aşırı kullanır durumda görüyoruz. Yani ortaya çıkmış zenginlik kaynakları, garip bir gizemli büyü ile, yokluk kaynaklarına dönüşüyor. Sanat zaferinin, karakter kaybıyla satın alındığı görülüyor. İnsanın doğaya egemen olduğu aynı hızla, insan başka insanlara kul ya da kendi aşağılıklığının kölesi olacak gibi görünüyor. Bilimin saf ışığının bile bilsizliğin karanlık zemininden başka bir şeyi aydınlatmadığı görülüyor. Bütün icat yeteneğimiz ve ilerlememiz, zihinsel yaşamın maddi güçlere bağışlanmasına, ve insan yaşamına maddi bir güçle ket vurulmasına varacak gibi görünüyor. Bir yanda modern sanayi ile bilimin arasındaki, öte yandan modern sefalet ile çözülme arasındaki, bu uzlaşmaz karşıtlık apaçık, bunalan ve varlığı tartışma götürmez bir olgudur." (*)

Şimdiki durum nasıldır?

Tam da böyledir!

Ümitsizliğe düşmenin gereği yok! İnsanın özündeki yaratıcı kabiliyet her güçlüğü çözmeye muktedir. Bütün mesele kolektif sosyal bilincin bütün gücünü harekete geçirme sorunudur; bunu yalnızca proletarya ve onun bilinçli öncüsü yapabilir. Bu yazıda biz kültür olgusunun genel niteliğini ortaya koymaya çalıştık, asıl önemli olan bütün komünistlerin ve devrimci insanların artık büyük bir ciddiyetle harekete geçmesidir.

*Karl Marx'ın "People's Paper'i Yıl dönemi Törenindeki Konuşma".(Marx- Engels.Yazın ve Sanat üzerine; Sol yay. s.130-131)

Her Aktivist Kendi Çalışma Alanında Bir Önder Olmalıdır

Çok önemli bir tarihi süreç yaşayarak bugünlere kadar geldik. Çeyrek asrın üzerinde bir yaşa sahibiz. Bu çeyrek asırlık yaş devrim tarihi açısından azımsanmayacak bir süredir. Şüphesiz ki bu 30 yıllık tarihi kesit, olumlu ve olumsuzlukların bir sentezidir. Bu bağlamda tarihin tümüne sahip çıkarak bu tarih bizindir diyoruz.

Bu çeyrek asırlık tarihin siyasal, örgütsel ve askeri çizgisi ideolojik açıdan analiz edilerek senteze gidildi. Kapsamlı ve derinlikli yapılan bu analiz içerisinde görüldü ki bu tarihin yaratılmasında tarihsel ve toplumsal nitelikte politik, örgütsel ve askeri gelişmelerin çok büyük payı olmuştur. Fakat bu tarihi analiz açığa çıkarttı ki, tarihimize damgasını vuran çizgi esasta MLM değil. Bu olumsuzluk ve başarısızlıkları en alt düzeye indirmek ve onların önüne geçmek için de belli başlı noktaların altını çizdi. İşte bu kilit noktaların bazıları:

Gelecekteki hataları önlemek için geçmiş hatalardan ders çıkartmak; politik, örgütsel ve askeri alanda düşülen hataların ideolojik olarak köklerine inmek ve onlardan köklü bir şekilde kopmak;

Doğru bir tarih bilincine sahip olmak için yürütülen devrim mücadelesinin tarihsel derslerinden öğrenmek; yani partinin, halkın, devrimci hareketin ve uluslararası devrimci, komünist hareketin tarihini öğrenmek;

Bütün partiyi ve taban kitleyi çelik gibi birleştirmek için her an Marksist-Leninist-Maoist ideolojiyle donanmak ve Halk Savaşı stratejisininde ısrar etmek;

"Hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek", bir başka deyişle kötü olan insan değil, insa-

nı hataya sürükleyen kötülüklerdir (sınıfların, sömürü ve zulüm sisteminin varlığı ve bunların sonucu ortaya çıkan ideolojik hastalıklar) anlayışından hareket etmek.

İşte her bir aktivist olarak çalışmalarımızda bu dört temel prensibi gözden kaçırmamalıyız. Bunları gözden kaçırdık mı geçmişin hatalarını tekrar etmekten de kurtulamayız.

Bu dört temel tezi sosyal hayatın gerçekliğiyle buluşturmanın biricik yolu ise bütün aktivistlerin kendi faaliyet alanında birer önder gibi hareket etmesinden geçer. O halde bu önderlik çizgisini nasıl yaratacağız/sağlayacağız soru ve sorunlarını yanıtlamamız gerekir.

Bilmeliyiz ki önderlik denilen olgu uzaydan ya da idealistlerin iddia ettiği gibi doğuştan tanrı(!) tarafından insanlara verilmiş bir olgu değil. Bu, tamamıyla sınıflı toplum ve sınıf mücadelesine özgü bir şeydir. Bu, mücadele içerisinde belli koşulların bir araya gelmesiyle ortaya çıkan yönetme yönlendirme sanatıdır. Bu, oylar sonucu da ortaya çıkmaz. Oylar sonucu bir lider seçersin, fakat bu kişi gerçekte önder değil öndercik olur. Burada ortaya çıkan önderlikler geçicidir. Hem bu tür önderlikler kolektif bir bilinç ve çalışma üzerinden seçilmiş önderlikler olmayıp birer lider, şef ve bürokrattırlar. Dahası, burjuvazi ve küçük burjuvazi kendi önderliklerini bu anlayış üzerinden şekillendirip işlevlendirmektedir. Maoistler, önderlik kurumunu liderlik ve şeflik sultası üzerine değil tamamıyla kolektif bir anlayış ve çalışma tarzı üzerine şekillendirip işlevlendirirler.

Bu kolektif bilinç perspektifinden hareketledir ki her bir parti ve ileri militanlar komitesi kendi

alanında önderlik kurumu ve önderdir diyoruz. Daha açık bir deyişle her bir parti ve ileri militanlar komitesi alt düzeyde de olsa kendi faaliyet alanının önderidir. Her bir doğru ve devrimci faaliyet yürüttüğümüz alan, aynı zamanda düşman iktidarından parça kopartmaktır; onun politik iktidar gücünü zayıflatmaktır. Bu bağlamda her militan önderdir. Çünkü bu militan daha önce düşmanın ideolojik ve politik olarak nüfuz ettiği alandan parça kopartarak devrim cephesine öncülük ve önderlik yapıyor. Her bir komite veya bu komite içerisinde yer alan partili-partisiz militanlar olarak kendi çalışma alanımızda daha devrimci ve verimli sonuçlar almak için üzerinde duracağımız yönetme ve yönlendirme yöntemlerini mutlak bir şekilde içselleştirmeliyiz. Çünkü başarılı bir faaliyetin anahtarı doğru bir önderlik yöntemidir.

Önce aktivist denilince ne anlıyoruz sorusunu yanıtlayalım:

En özlü ifadeyle zamanının her anını parti çizgisi doğrultusunda halkın tam kurtuluşu için aktif bir şekilde değerlendiren söz ve eylem adamına aktivist denilir. Bu, aynı zamanda yer yer kullandığımız militan demektir. Dahası devrimciliği, özellikle de Maoist devrimciliği gerek düşünsel gerekse pratik olarak meslek edinmiş profesyonel devrimcilerin hepsini aktivist olarak değerlendiriyoruz. Bu aktivistler içerisinde kimisi partili kadro iken kimisi ise partisiz kadrolardır. Teori-pratik diyalektik bütünlüğü içerisinde profesyonelleşmiş faaliyetçilerin hiç birisi gerçek militanlar değil ve olamaz. Çünkü militanlık, mevcut gerici sistemden ideolojik, siyasi ve kültürel olarak köklü ve radikal bir kopuşu zorunlu kılar. Mevcut sistemden bu üç alanda radikal bir kopuş sağlamayanlar önünde sonunda düzen içi olmaya mahkumdurlar.

Maoist bir militanın düzen içi bir yaşama dönmemesi için de sürekli olarak ileriye doğru kendisini yenilemesi ve aşağıda vurgusunu yapacağımız teorik-pratik gerçekliğin içerisinde olması şarttır:

1) Bütün faaliyetlerde aşağıdaki iki temel yöntemi uygulamalıyız:

Bir militanın yaptığı çalışma hangi düzeyde olursa olsun uygulaması gereken iki temel yöntem olmalıdır: Bunlardan birincisi, geneli özelle, diğeri ise önderliği kitlelerle birleştirmektir.

Bir başka deyişle her bir Maoist militan çalışmalarında evrensel olanı ülkenin somut koşullarına, örgüt merkezi tarafından belirlenen genel politikaları ise kendi alanına uygulamak ve kitlelerle

sıkı sıkıya birleşmek siyasetine bağlı kalmalıdır.

Bu, devrimi gerçekleştirmek için kitlelerle olmazsa olmaz bir şekilde birleşmek ve Marksizmin ruhu demek olan somut şartların somut tahliline uygun hareket etmek demektir. Çalışmalarda bu iki ana kurala uygun hareket etmedin mi ne doğru bir politika izleyebilir ne de kitlelerle birleşebilirsiniz.

2) Genel ve geniş çapta çağrılarının yerine getirilmesi için somut önderlik şarttır:

Somut önderliğin kendisi ana önderlik etmek demektir. Kitlelere doğru bir politik önderlik etmek için kolektif bilinç ve kolektif pratik anahtar rol oynar. O nedendir ki aktivistler kitlelerin örgütlendiği tüm örgütlerde derinliğine ve bilfiil işin başında olmak zorundadırlar.

Çalışmalarda kilit nokta genel çağırısı özgülle birleştirmektir. Bunun içinde tüm aktivistlerin kitleler içerisinde olması, özellikle de bazı örgütlerin direkt olarak içerisinde olması şarttır. Bu faaliyet içerisinde olmayanlar politik ve örgütsel bir tecrübe kazanamaz. Politik ve örgütsel bir tecrübe kazanamayan bir militan doğal olarak kendi tecrübelerini kitlelere aktaramaz.

Çok somut olarak vurgusunu yapmak gerekirse, içinden geçtiğimiz birinci yılın politik görevlerini yukarıdan aşağıya doğru kitlelere nüfuz ettirecek biricik güç aktivistlerden başkası olmayacaktır. Bir politikayı kitlelere götürecektir partili ve partisiz kadrolardır. Bir politikanın kendisi sadece genel çağrılarla yerine getirilemez. Bu politikanın doğru olup olmadığını kitleler içerisinde derinliğine ve kapsamlı bir şekilde tartışmadan, o politikanın yanlış mı doğru mu olduğu net bir şekilde ortaya çıkmaz. İşte burada tüm aktivistlere büyük görev düşmektedir. Aktivistler olarak bu bir yıllık süreç içerisinde yapmamız gereken ana görev, belirlenen bu genel politika doğrultusunda hareket etmektir. Bu merkezi politikayı en alt birimlere kadar yayıp onlarla kolektif bir bilinç zenginliği yaratmalıyız. Bu yüksek oturumun sonuçları, özellikle de Maoist ideolojik ve politik duruş noktasında netür gelişmeler kaydettik; bunu örgütsel sıçramaya dönüştürebildik mi vb. gibi soru ve sorunları yanıtlamak her aktivistin görevidir.

Devrim, küçükten büyüğe doğru çelişkileri çözmek ise, her Maoist militan bu devrim çelişkilerini çözmede öncü ve önder olmak zorundadır. Bunu çözmeye çalışırken de tabii ki kitlelere dayanmak olmazsa olmaz bir yasadır. Kitlelere dayanmak derken bununla kitlelerden öğrenmesini bilmek ve onların öğrencisi olmayı kastediyoruz.

Kolektif bilinç, sadece yukarıdan genel çağrılar yapmak, emir ve talimatlar yağdırmakla oluşmaz. Kolektif bilinç, ancak kitlelerden ve alt kademelerden öğrenmesini bilmekle oluşur. Yani kitlelerin öğrencisi olmayı bilenler çok zengin ve güçlü bir kolektif irade oluşturur.

Kolektif bilinç, sadece olumlulukları sahiplenmek değil olumsuzlukları da sahiplenmektir. Hiç kimse annesinin karnında devrimciliği öğrenmedi, öğrenemez; devrimciliği ancak sınıf mücadelesi pratiği içerisinde girerek öğrenebiliriz. Bu da birden bire değil, belli bir politik faaliyet sonucu oluşur. Hem bilginin, bilgilenmenin sınırı olmaz. Bu kadar bilgi ve bilgilenme benim için yeterlidir diyenler bilime ve bilgiye düşmanlık yapıyor demektir. Bu tür yanlış anlayışlarından vazgeçmeyenlerin militan devrimcilikleri de fazlaca uzun sürmez. Her öğrenilen şey aynı zamanda bir çelişkinin çözümü demektir. Dolayısıyla Maoist militanlar bilgileri noktasında kibirli ve tutucu davranamaz. Sınıf mücadelesinin canlı pratiği içerisinde olmayanlar bildikleri noktasında kibirli olur. Bunlar daha çok dogmatik küçük burjuva gevezeler olur. Teoriyle pratiği iç içe yaşayarak kendi bilgisizliklerini sürekli olarak aşanlar, aşmak için çaba harcayanlar bildikleri noktasında kibirli ve ben merkezci olamaz. Ol-salar da, süreç içerisinde bu zaafalarını aşmasını bilirler. Çünkü bilimin ve bilginin değiştirip dönüştürücü kudretinden hareket etmektedirler. Oysa doğru ve bilimsellik karşısında ayak direyenler devrim gibi büyük bir okyanusta kulaç atmasını beceremeyip boğulurlar.

Her şeyi bir kenara bırakalım, ölümden bu kadar korkulmasının da ana nedeni bilgisizliktir derssek yeterli olur. Çünkü insanlar eğer ölüm denen olayı insan vücudunun fizikmen yenilgisidir diye bilince çıkartmış olsalardı, o zaman ölümden de bu kadar korkmazlardı. Putlara ve çeşitli tanrılara tapmanın da politik arka planında yatan bilgisizliktir, cehalettir. Bilgisizlik, tüm kör inançların ideolojik ve siyasi olarak gelişmesinin de tayin edici faktörüdür.

İşte sınıf düşmanlarını yenme noktasında cüretsiz davranıp tökezlemenin ana nedeni de yine bu politik-ideolojik bilgisizlik ve donanımsızlıktır.

Özcesi, herkesten öğrenmesini bilmeyen; dahası tek tek kişi ve olaylardan somut tecrübeler çıkartmayan bir yönetici kendi sorumluluğu altındaki birimlere ve kişilere yön göstermede yeterli ve başarılı olamaz. Demek ki başarının sırrı kolektif bilinç ve çalışma tarzıdır.

3) Sınıf mücadelesini başarıya götürmek için faali-

yet yürütülen her alanda örgütsel birim ve komiteler oluşturmak şarttır:

Temel perspektifimiz, ezilen kitleleri tam kuruluşa götürmek ise, o halde ulaşabildiğimiz her yerde kitleleri yönetip yönlendirecek bir örgüt komitesi kurmak da zorunludur. Hem de üç kişiyle ilişki kurar kurmaz bu örgütlenme çekirdeğini oluşturmalı ve oradan da yeni örgütlenmelere gitmeliyiz. Bunu yaparken sınıf mücadelesinin emrettiği illegal veya legal kuralları asla gözden kaçırmamalıyız.

Bu faal önder çekirdek tüm faaliyetlerini kitlelerin çıkarlarını gözetenek yapmak ve onlara dayanmak zorundadır.

Kitleler içerisinde bir önder grup olmadan yürütülecek faaliyetler doğru bir hatta yürümez. İkili ilişkiler bir üst düzeye, yani örgütlenme (komiteleşme) alanına sıratılamazsa orada doğru bir örgütsel politika yürümüyor demektir. Örgütsel politikamızın ana halkası partili-partisiz kitleyi yukarıdan aşağıya doğru tıpkı bir üzüm salkımı gibi örgütlemektir. Bunun için de komiteleşmek şarttır.

Partisiz kitle denilince bundan üç kesim anlaşılmalıdır:

Bunlar; nispeten faal olanlar, nispeten geri olanlar ve bu ikisi arasında orta düzeyde olanlardır.

Bu kesimleri daha ileri bir örgütlülüğe çekmek için ise ana doğrultumuz az sayıda aktif unsuru önderlik çevresinde birleştirmede uzmanlaşmak, arada kalanların düzeyini yükseltmek ve geri kesimi ise kazanmak olmalıdır. Bu geri kesimi kazanmak için ise dayanacağımız esas güç faal kesim olmalıdır.

Bu önder grubun kitlelerle birleşmesi, onlarla kaynaşması, bir başka deyişle her an için kitle faaliyetinin başında olması şarttır.

Bilindiği gibi tarihi analizin açığa çıkarttığı olumsuzlukların başlıcalarından birisini de örgütsel çalışmalarda kitlelerle yeterince bağ kuramayışımız oluşturmaktaydı. Çalışmalarını kitlelerden kopuk bir şekilde yürütenler süreç içerisinde ya tökezleyip yılğınlaştılar ya da daha geri çizgilere savrularak yozlaştılar. Kaldı ki faaliyetleriyle devrim mücadelesine kronik bir şekilde zarar verenler, yani iflah olmaz oportünistlere Maoist parti saflarında yer yoktur. Çünkü doğru ve devrimci gelişmeler karşısında ayak direyenlerin devrime katkısı değil, zararı olur. Bu durumda olanları sınıf mücadelesinin gereği olarak saflardan arındırmak da doğru olan bir yöntemdir.

Bunları arındırmak ne kadar doğru bir yöntem ise, gelişmeye açık faal unsurları partiye almak ve daha ileri düzeylere çekmek siyasetini gütmek de doğru bir yöntemdir.

Partili ve partisiz ileri militanlar (kadrolar) be-

lirleme siyasetimizde şu dört noktayı gözden kaçırmamalıdır:

Disipline kesin uyma, davaya kesin bağlılık, kitlelerle bağ ve kendi yolunu tek başına bulma.

Bu özellikleri taşımayan bir parti üyesi politik kadro olamayacağı gibi üye de olamaz.

Kadro, niteliktir; kadro fikir üreten ve uygulayandır. Kadro siyasettir diyoruz. Bunu söylerken illa da her kadro aynı yetenek ve düzeyde olmalıdır diye bir anlayışı savunduğumuz sanılmasın. Bu ölçütler, esasta kitle faaliyetçileri ve onlara önderlik etmekle görevli kılınan partili kadrolar için geçerlidir. Yoksa aynı ölçütleri her kadro için belirlersek örgütsel açıdan sekterizme düşmüş oluruz. Örneğin, askeri alanda yetkin bir komutan iyi bir askeri kadrodur, fakat politik alanda partililere ve kitlelere önderlik yapacak bir kapasiteye sahip değildir. Bu durumda, yani askeri alanda yetenekli ve tecrübeli olanları askeri alanın dışında da kadro olarak değerlendirmemiz mi gerekir? Hayır, bu anlayışlar yanlıştır. Yeteneğine ve birikimine göre yapılan örgütlenme ve görevlendirme politikası, ancak doğru bir kadro siyaseti olur.

Disipline uyma ve davaya kesin bağlılık gibi iki önemli ölçütün tüm partili partisiz aktivistler için geçerli olduğunu hepimiz bilince çıkartmak zorundayız. Davaya ve disipline kesin bağlılık göstermeyenler ne parti üyesi ne de ileri bir militan olamaz. Aksi anlayışlar liberalizmin örgütsel çizgiye hakim olması demektir. Dahası, örgütü ve örgütlenmeyi süreç içerisinde düzen içiliğe çeker ve örgüt olmaktan çıkartır. Bir örgütten ve örgütlenmeden söz ediyorsak orada davaya bağlılık ve disipline uymak da şarttır.

Evet gerçek ve de güçlü olan disiplin, gönüllülük ve bilinçliliğe dayanan disiplindir. Disiplin, güçtür. Yukarıdan aşağıya doğru demir gibi bir disiplin uygulanmadı mı doğru ve devrimci bir güç oluşturulamaz. Görev ve haklarını ne kadar bilince çıkartmışsan o kadar da güçlü bir disipline sahiptin demektir. Güçlü disiplin ise aynı zamanda başarının kendisidir. Çünkü bağlı olduğun davanın sana yüklediği görevleri bilinçli ve gönül rahatlığıyla yerine getiriyorsun.

Yeri gelmişken bir noktaya daha dikkatleri çekmek istiyoruz: Gerçek disiplinin önemli bir ayağını gönüllülük oluşturur derken, bundan, istediğimi yapar istemediğimi yapmam anlayışına gidilmemelidir. Bundan anlaşılması gereken şu olmalıdır: Örgüt saflarına gönüllü katılmışsın, ayrılığın da gönüllü olur. Kimse bu hakkına müdahale edemez ve bunu engelleyemez. Gönüllülük noktasındaki özgürlük böyle anlaşılmalıdır. **Yoksa örgüt içerisinde kaldığın müddetçe kararlar ve politika sana terste gelse, dahası Mao'nun dediği gibi "bu politi-**

kalar sana eziyette çektirse, yine de demokratik merkezîyetçilik gereği bu kararları uygulamak zorundasın." Bu, kararları eleştirmeyeceksin anlamına gelmez. Buradaki özgürlük, yanlış bulduğun anlayış ve politikaları eleştirmekle sınırlıdır. Bu eleştirileri de ancak örgüt disiplini (görevli olduğun parti organı veya komitelerinde) çerçevesinde yürütebilirsin. Bunun dışında, görevleri yapmam diye bir özgürlüğün yoktur ve olamaz. Bu durum, herkes için tektir. Yani yukarıdan aşağıya doğru herkes için tek disiplin hakkı geçerlidir.

Özcesi, örgütlüyken herhangi bir görevi "yapmam," "yapmayacağım" diye bir hakkın yoktur ve olamaz. Böyle bir hakkı ancak örgütten istifa etmekle kullanabilirsin. "Şu veya bu görevi yapmam, bu görevi gücün kaldırmaz, dolayısıyla başka görevler verilmesini öneriyorum" vb. gibi öneri ve durumlarla, "yapmam" ve "yapmayacağım" gibisinden anlayış ve tutumları birbirine karıştırmamalıyız.

4) Bütün çalışmalarda doğru bir önderliğin yolu doğru bir kitle çizgisine sahip olmaktan geçer:

Her militan amaç konusunda net olmak zorundadır. Bu, ne için, kimin için, dahası hangi amaç için mücadele etmesini bilmek demektir. Nihai amaç komünizm. Bu amaca varmak için de kitlelere komünizm için örgütlenmesi şarttır. Nihai olarak komünizme varmak için de her ülkede mutlak bir şekilde devrimlerin (demokratik-sosyalist veya sosyalist) gerçekleşmesi şarttır. Tek tek ülke devrimlerinin yapılması için öncü ve önder güç olarak komünist partilerinin varlığı ne kadar şartsa, aynı şekilde bu partilerin devrimin motor gücü olan kitlelere dayanması da şarttır. Devrimin öznesi olan ezilen-sömürülen kitleleri tam kurtuluşa götürme mücadelesi bir militanın tüm yaşamına yön vermelidir. Bu, devrim öncesi de, devrim sonrası da böyledir. Onları, komünizme varmak için tüm dönemler boyunca politik, ideolojik ve kültürel olarak örgütleyip dönüştürmeyenlerin ne devrimi yapma kudreti olur ne de devrim sonrası iktidarlari ayakta tutma şansları.

Buradan çıkarılması gereken sonuç; Marksizm-Leninizm-Maoizm'in siyasi güç olmasının tek bir toprağı var, o da kitlelerdir. Bu, bir ideolojik bakıştır. Şimdi bu bakış açısının pratik-politik örgütlenmede emrettiği "kitlelerden kitlelere" ilkesine nasıl riayet edeceğiz sorusunu Mao'dan yanıtlayalım:

"Kitlelerin fikirlerini (dağınık ve sistemleşmemiş fikirleri) almak ve onları derli toplu hale getirmek (onları inceleyerek, derli toplu ve sistemli fikirler haline getirmek), ondan sonra yeniden kitlelere gitmek ve kitleler bunları kendi fikirleri ola-

rak benimseyene, onlara sıkı sıkıya sarılana ve onları eyleme dönüştürene kadar bu fikirleri yaymak, açıklamak ve bu fikirlerin doğruluğunu bizzat kitlelerin eylemi içinde sınamak.”(Seçme Eserler.Cilt:3, sf:124)

Doğru bir kitle çizgisinin ruhu budur. Bu, bir militanın çalışmalarında kitlelerin fikirlerinden öğrenmesini emreder. Kitleler, en büyük öğretmendir. Onlarsız bir siyaset belirlemek olmaz. Çünkü bütün tarihsel-toplumsal olayların yaratıcısı kitlelerdir. Dolayısıyla kitlelerin eleştirisine kapalı olmak, onlardan öğrenmesini bilmemek kitlelere güvensizlikten başka bir anlam ifade etmez.

Kitlelere tepeden bakarak bir politika belirlemeye kalkışmanın hiçbir başarı şansı yoktur. Kibirli ve ben-merkezci yaklaşımların doğru bir kitle çizgisiyle uzaktan yakından ilişkisi yoktur. Onun için bir faaliyetçi ulaşabildiği herkesten öğrenmesini bilmelidir. Devrim sorunu kitlelerin sorunudur. O halde ilk olarak öğrenilmesi gereken okul da kitlelerin kendisi olmalıdır. Bu, her alan için böyledir. Ordu içerisinde savaşıdan, okulda öğrenciden, fabrikada işçiden, köyde yoksul vd. köylülerden, dahası nerede bir kitle yoğunluğu varsa orada kitlelerden öğrenmesini bilmek zorundayız.

Öğrenmekte sınır olmamalıdır. Bu konuda doyumsuz ve alçak gönüllü olmalıyız. Bilim ve bilgide kibirliliğe yer yoktur. Ne bilinirse ben bilirim, halk “cahildir” bir şey bilmez gibisinden bilgiççe tavırlar, Maoist militanın düşünce tarzı değil. Bilgi, ancak kolektif bir çalışma ile devrimci bir dönüşümü getirir.

Kitlelere karşı asla yalan söylememeliyiz; burjuva, küçük burjuva siyasetçiler gibi gücümüzü ve gerçekliği abartılı gösteren vaatlerde bulunmaktan kesinlikle uzak kaçmalıyız. Gerçeklerin diliyle konuşmalı ve siyaset yapmalıyız.

Nabızlarını elde tutmak için onların her an yanında olmalıyız. Onların en sevinçli anlarından tutalım da en hüznü anlarına kadar paylaşmasını bilmeliyiz. Sadece politik-ekonomik sorunlarıyla değil, sosyal sorunlarıyla da yakından ilgilenmeliyiz. Örneğin bir cenaze törenlerine katılmak veya baş sağlığı dilemek bir militan için reddedilecek bir görev ve faaliyet olmamalıdır.

Kitlelerin nabzını elde tutmak demek kitle kuyrukçusu olalım şeklinde anlaşılmamalıdır. Kitlelerin ilerisinde sol-sekter bir çizgi izlemek ne denli kitle çizgisinden uzaklaşmak ise, kitlelerin geri kesimine göre politika belirlemek de kitle çizgisinden uzaklaşmaktır.

Doğrulardan asla vazgeçmemeliyiz. Ama bunu yaparken kitlelerin çıkarını temel almalıyız.

Parti mi, kitleler mi? sorusunda elbette kitlelerin çıkarı esas alınmalıdır. Parti devrim için bir araçsa o halde bu araç kitlelerin çıkarlarının üzerine çıkartılamaz. Doğru siyaset, bir niteliktir, kalıcı bir güç demektir. Yalan ve abartı üzerine yapılan siyaset ise güçsüzlüğün ürünüdür. Bu siyaset tarzına burjuvazi ve küçük burjuvazi başvurur. Çünkü onlar kitleleri kandırmak için yalan söylerler. Ancak bizim kitleleri kandırmak diye bir sorunu-muz yoktur. Bizim politik amaçlarımızı kitlelerden gizlemeye ihtiyacımız yoktur. Yalan ve demogoji üzerine siyaset yapan burjuvazinin bu yalanları ancak yatsıya kadar yanar. Örnek vermek için fazla uzağa gitmeye gerek yok: 15 Şubat günü dünya halklarının ABD’nin Irak’a yönelik işgal ve saldırganlık planlarına karşı yürüttüğü devasa kitlesel yürüyüşlerin gücü ortada. Daha önce ABD’nin saldırgan politikasını destekleyen ABD halkının çoğunluğu bugün ise bu vahşi kapitalizmin temsilcisi Bush ve hükümetine destek vermemektedir. Neden? Çünkü ABD’nin Irak üzerinde oynamak istediği şeytani planların iç yüzü gün geçtikçe daha fazla açığa çıkıyor. Dahası ABD’nin Irak’a ilişkin ortaya attığı yalanlar artık tutmuyor.

Demek istediğimiz o ki siyaset tarzımızı burjuvazi ve küçük burjuvaziye uygun bir tarza uyarlamak demek, politik güçsüzlükten başka bir anlam ifade etmez. Burjuvaziden köklü ve temelden farklılığımızın biricik halkası her bakımdan halka karşı dürüst olmaktan geçer. Nasıl ki bilimde yalan-hile ve hurdaya yer yoksa, Maoist militanların defterinde de hileci siyaset tarzına yer yoktur ve olamaz. Unutmayalım ki halka karşı dürüst davranmayan, örgütüne, eşine ve çocuğuna karşı da dürüst davranmıyor demektir. Bu, aynı zamanda halka ve bağlı olduğun davaya ihanetle eş anlamlıdır. Ve halka karşı dürüst davranmayanlar kendisine karşı da dürüst davranmıyor demektir. Bu, başka bir deyişle güvensizliğin kendisidir. Güvensizliğin olduğu yerde bilimsel bir güven değil kuru bir güven olur. Bu da insanı ancak bir yere kadar götürür. Çünkü ideolojik sağlamlığın beslendiği biricik toprak kitlelerden başka bir güç değildir. Bu kaynağından koptun mu “sudan çıkmış balık gibi olursun.” Bu yöntemi layıkıyla uygulayanlar aynı zamanda derin ve zengin Marksist bilgiye ulaşmış veya ulaşacaktır, demektir.

5)Her bir militan planlı-programlı çalıştığı zaman kalıcı başarılar elde edebilir:

Hangi tür çalışma yürütürsek yürütelim o ça-

İşmayı başarıya götürmenin önemli sac ayaklarından birisi de planlı-programlı çalışmaktır.

Politik, örgütsel ve askeri faaliyetini belli bir plan ve program dahilinde yapmayan bir faaliyetçi dar pratik içerisinde boğulur. Askeri bir eylemden tutalım da herhangi bir konuya ilişkin yazı yazmaya kadar eğer bir planlama çerçevesinde çalışma yürütemezsek orada başarılı ve verimli sonuçlar elde edemeyiz. Çalışmalarda her tarafa yumruk sallamak insanın devrimci enerjisini erken tüketir. Devrimci enerjinin tükenmeye yüz tuttuğu yerde ise sorunlar karşısında tökezleyip yığınlaşma erken başlar.

Plansız-programsız iş yapan bir faaliyetçi günlük sosyal yaşamında da düzensiz olur. En zor koşullarda bile olsa sosyal yaşamını düzenlemeyen bir militan politik yaşamında da düzenli olamaz. Çalışması dağınık olanın düşünce sistematığı da dağınık olur. Çünkü bugün, yarın ve başka bir gün ne yapacağı noktasında bir plan ve program çerçevesinde hareket çizgisi belirlemeyen bir militanın yapacağı işler de karma karışık olur. Bu, bir askeri eylem için de geçerlidir, bir yazı yazmak için de.

Günlük, haftalık veya aylık çalışma programını belli bir planlama çerçevesinde, en önemlisi de bu işleri yaparken görevler arasında öncelik ve sonralık ayrımını yapamazsan o zaman dört bir tarafa yumruk sallamış olursun. Bu da başarıyı değil başarısızlığı getirir.

Çalışmalarda kılık kıyafetten tutalım da konuşmaya kadar her militan kendi koşulları ölçüsünde azami dikkat göstermelidir. Politik ve sosyal yaşamında savurganlığa kesinlikle müsaade etmemelidir. Savurganlık tıpkı dağınık çalışma gibi devrime zararlıdır. Niyet ne olursa olsun yiyiciliğe hizmet eder. Yiyicilik denilince bununla çok para yedi veya kaçırdı şeklinde anlaşılmamalıdır. Buradaki yiyicilik planlı ve programlı, dahası kendi koşulları içerisinde mali ve ekonomik konularda kendi ve örgütünün koşullarının ilerisinde harcama yapmaktır. En küçük miktardaki bir paranın dahi nasıl bir bedel sonucu elde edildiğini her bir militan bilerek kendi yaşamına yön vermelidir. Düzensiz ve keyfi harcamaların aynı zamanda kendi emeğine yabancılaşma olduğunu her militan bilince çıkartırsa, işte ancak o zaman emeğin gerçek değeri bilinmiş olur. Bir bilgenin dediği gibi “bir sigara dumanına gösterdiğimiz ilgiyi devrim sorunlarına göstermemiz durumunda o zaman alt edemeyeceğimiz hiçbir zorluk yoktur.”

Günlük çalışmalarımızın sürekli olarak muhasebesini yapmalıyız. Bugün devrim için ne yaptım? Zararlı şeyler mi yoksa doğru şeyler mi yaptığının muhasebesini yapmak da planlı çalışmanın en önemli unsurudur.

Hangi kademede olursak olalım, özellikle de partili militanların çalışmalarında yakınmaya, sızlanmaya hiçbir hakkı yoktur. O, yakınan değil sorunları çözen olmalıdır. Çünkü önderlik demek küçükten büyüğe doğru ilişkileri çözen demektir. Maoist bir militan tuttuğunu kopartan militan olmalıdır. O’nun başkaları üzerinden örgütü aramasına gerek yoktur. Çünkü o, kendisi örgüttür. Çünkü o, kendisi önderlik çekirdeğidir.

O, sistemden ideolojik, siyasi ve kültürel olarak kopmak zorundadır. Sistemin aradığı kişilik değil, sistemden köklü bir şekilde kopan kişilik Maoist militan kişiliktir. O’nun için en büyük aşk, halkın tam kurutuluşunu sağlayacak olan devrim aşkı olmalıdır. Çünkü gerçek aşk toplumsal aşktır. Toplumun, kelimenin gerçek anlamında tam kurutuluşu sağlanmadan gerçek sevgiler de yaratılamaz. Gerçek sevgi ancak halk sevgisi üzerinden gelişip yoğunlaşan sevgidir. Diğerleri sahtedir, bireycidir ve bencilcedir.

Tüm bunlar da gösteriyor ki mevcut köhnemiş ve vahşi sömürü sistemini ancak militan bir çalışma ile ve militan bir kopuşla yerle bir edebiliriz. Aksi çalışma tarzları sistemin ömrünün uzamasına hizmet eder. Devrim sonrası ise geriye dönüşleri getirtir. Onun için hangi alanda faaliyet yürütürsek yürütelim mutlak bir şekilde planlı ve programlı olarak çalışmalarını yürütmelidir.

Bu, çalışmalarımızda Amerikan devrimci pratiğiyle Rus devrimci atılımını birleştirmek demektir. Bir başka deyişle planlı-programlı bir pratik olan Amerikan pratiğiyle atılımcı ruhu güçlü olan Rus devrimci atılımını birleştirmek.

6- Her bir militan, akıma karşı cüretle göğüs germeli ve doğrularda ısrar etmelidir:

Tarihi muhasebenin açığa çıkarttığı ana zaafardan birisi de doğru fikirlerde ısrar etmeme zayıflığıdır.

Bu uzun tarihi kesiti şöyle iyiden iyiye gözlerimizin önüne getirip bilinç tazelemesi yaptığımızda Maoist doğrularda birçok kez sarsıldığımızı söyleyebiliriz. Bu durum kendisini sadece ideoloji sorununda göstermiyordu. Politik-taktik sorunlarda da gösteriyordu. Öyle ki bazen ortaya koyduğumuz politikalar daha uygulama zamanı bile gelmeden hemence değiştirilmeye gidiliyordu. Bunda politik-teorik geriliğin önemli bir payı var elbette. Fakat bu konudaki hatamızın temel kaynağını, birinci olarak belirlediğimiz politikaların özünü yeterince kavramamak oluştururken, ikinci olarak ise yine bu kavrayışsızlıktan kaynaklı olarak kitlelerin geri kesimi veya küçük burjuva akımların eleştiri adı altında yaptıkları ideolojik baskılanmalara karşı göğüs gerememek oluşturmaktaydı.

Yine bu cesaretsizlikten dolayıdır ki bugüne kadar tarihsel ve toplumsal değerlerde çok büyük tarihsel değerlerimizi sahiplenemedik. Sahiplenmek derken bununla abartılı övgüler üzerine siyaset yapalım demek istemiyoruz.

70'li yılların ortalarına doğru Mao Zedung Düşüncesi (MZD) formülasyonundan vazgeçmemizin esas nedeni, ulusal ve uluslararası küçük burjuva oportünist, revizyonist akımların ideolojik saldırılarına karşı cüretle göğüs gerememektir. Bu oportünist, revizyonist akımlara karşı zamanında göğüs germiş olsaydık yaklaşık 30 yıl MZD veya Maoizm formülasyonunu tartışır olmazdık. Dahası bu konuda ideolojik netliğimizi sağlayan sağlam temelimiz yoldaş Kaypakaya olmasına rağmen söz konusu oportünist yalpalamaları gösterdik. Bundan kaynaklı daha bir dizi ideolojik, teorik sorunda oportünist akımlara karşı zamanında göğüs geremedik. Biz sadece örnek olsun diye bu önemli örneği vermekle yetindik.

Genel çizgiyi göz önünde bulundurmadan bir politika belirlemek o genel çizgiden sapmaktır. Yani ideolojiyi ve genel teoriyi bir kenara bırakıp özgünlük adı altında bir siyaset belirlemek demek ideolojiyi siyasete yedirmektir. Bu da teori hiçbir şey hareket her şey diyen Bernstein'cılıktır. Başka bir deyişle amaç hiçbir şey araç her şey demektir. Maoist militanlar çalışmalarında hiçbir yerde ve hiçbir zaman bu teoriyi savunmaz, savunmamalıdır. En zor durumda dahi olsa ideolojiyi araca, amacı günlük, basit, sıradan ve küçük hesaplara yedirtmemelidir.

Doğruları uygulamadaki kırılmaların bir diğer nedeni ise alınan teorik, politik, örgütsel veya askeri kararların birim, komite veya parti organlarında yeterince tartışılmamış olmasıdır. Eğer belirlenen bir politika o politikanın altına imza atanlar tarafından dahi yeterince bilince çıkartılmamışsa o politikanın alt kademelere ve oradan da kitlelere nüfuz etmesinin şansı yoktur. Çünkü karar sahiplerinin dahi bilincinde olmadığı bir fikri nasıl alt kademelere kavratacak.

Onun için her bir militan örgütlü komitede aldığı veya alınan kararları zamanı ve diğer koşulları göz önünde bulundurarak enine-boyuna tartışmasını yaptıktan sonra uygulamaya geçmelidir. Uygulama safhasına geçtikten sonra artık tartışma orada bitmiş demektir. Bir daha ne zaman tartışmasını yapacaksınız? Görevi gerçekleştirdikten sonra. Yoksa komiteler birer tartışma kulübü olmaktan öteye gidemez. Ve hiçbir pratik görevi de yerine getirmemiş olursun böylelikle. Çünkü kolektif önderliğin görevi kolektif fikir üretmek ve kolektif eylem gücü oluşturmaktır. Parti ve yan örgütle-

ri içerisinde gerçek bir irade ve eylem birliği de ancak bu tarz düşünme ve çalışma tarzıyla oluşturulur.

Bu bilinçlidir ki her bir militan, çalışmalarında bu önderlik ilkelerine azami derecede uymak ve bu ilkeleri uygulamak zorundadır.

7) Doğru bir önderlik yönteminin sac ayaklarından birisi de iş bölümü ve birleşik merkezi önderlik sistemine uygun hareket etmektir.

Bolşevik faaliyetin ruhu bireysel faaliyet yerine kolektif faaliyeti geçirmektir. Kolektif faaliyetin kendisi de ancak doğru bir iş bölümüyle mümkün olur. Herkesin kendi yeteneği ve birikimine göre görev bölümü yapmak devrimci çalışmada gözden kaçırılmaması gereken temel halka olmalıdır. Bir başka deyişle ihtisaslaşmaya göre örgütlenme yapmak doğru ve devrimci sonuçları getirir. Kişinin yeteneğine ve birikimine göre görev bölümü yapmadın mı faaliyetçi bu yükün altından kalkamaz. Yükün altından kalkamayan faaliyetçi süreç içerisinde geriler ve yığılır. Bu hem örgütsel tasfiyeyi getirir hem de siyasi görevlerin yerine getirilmesini engeller. Bundandır ki doğru olan örgütlenme anlayışı herkesi yeteneğine göre örgütlemektir.

Bilindiği gibi örgütlenmenin kendisi yukarıdan aşağıya doğru bir hiyerarşiyi getirir. Bu, bir bakıma bürokrasidir, burjuva hukukudur. Çünkü siyasi örgütlenme sınıflarla birlikte ortaya çıktı ve sınıflar varolduğu müddetçe de bu örgütlenme devam edecektir. Bu bürokratik örgütlenmeyi bürokratizme dönüştürmemek ise tamamiyle doğru bir önderlik çizgisiyle orantılıdır. Bürokratizmi yıkanmanın temel yöntemlerinden birisi de yukarıdan aşağıya doğru alt kademelerin inisiyatifi kırarak, onların kendi inisiyatiflerini engellemektir.

Çalışmalarda üst kademe faaliyetlerinin alt kademede görev alanların inisiyatifi kırması demek, onları aşarak, onların bilgisi olmadan alt kademelere görev vermek demektir. Tarihi muhasebenin çalışma tarzına ilişkin açığa çıkarttığı başlıca olumsuzluklardan birisi de bir çok faaliyet alanında üst kademe faaliyetlerinin alt kademe komite veya organ sekreterlerini aşarak görevlendirme yapmalarıdır. Bu, iki bakımdan yanlıştır: Birincisi, alt kademe komite sekreterinin inisiyatifi kırarak iken, ikincisi ise illegalite açısından yanlıştır. Bu yöntem aynı zamanda merkezi birleşik önderlik yöntemini dejenere eder.

İnisiyatif kırılarak altla ilişkiler sürdürmek örgütsel mekanizmayı dejenere eder. İlegaliteyi dumura uğratan bu çalışma tarzı "ben üstüm", "ben merkezim, her şeyi yaparım", "ben merkezim, bü-

tüm doğruları ben bilirim”, anlayışı ve çalışma tarzı bürokratzmin kendisidir. Bürokratzm alt kademe komite üyelerine inisiyatif tanımaz. Bürokratzm, yukarıdan aşağıya doğru amir-memur gibi örgütü yönetme tarzıdır. Emir ve talimatlarla örgütü yönetmeye çalışır. Bu çalışma tarzının ordu içerisindeki yansıması ise savaş ağalığı çalışma tarzıdır. Bu durumda olan bir memurun inisiyatif gelişir mi? Bu burjuva çalışma tarzının tepesi şef memurlar, alt kademeleri ise “gözlerimi kaparım vazifemi yaparım”cı memurlarla dolu olur. Kişi gelişmez, geliştirilmez. Bu tür memurların da bağımsız kişilik değil düzenin birer kişiliği olduğunu bilmeyen yok. Yukarıyı eleştirmek, denetlemek gibi bir görevi ve hakkı yoktur ve olamaz. Parti içerisindekiler ise birer parti ineği olmaktan öteye gidemez. Parti inekleri verilen görevini gözleri kapalı olarak yapmaya çalışan kişilerdir. Bunların görevi yukarıdan gelen emir ve talimatları hiç itiraz etmeden, eleştirmeden yerine getirmektir. Tıpkı bir burjuva eğitim sistemiyle yetiştirilen öğrenci gibi. O da ders ineği olarak yetiştirilmeye çalışılır. Burjuvazinin öğrencilerin önüne koyduğu eğitim sistemi; “derslerine çalış-sınıfını geç”, “dünyanın politik sorunlarıyla hiç ilgilenme”, “biz senin adına politika yapıyoruz,” gibisinden ideolojik-siyasi kuşatmadır.

Maoistler tüm bu burjuva tarz eğitim ve çalışma sistemlerini reddeder. Her görevlinin, her öğrencinin içinde yaşadığı sistemi eleştirmesi, yukarıyı denetlemesi için özel eğitim vermek, proletaryanın vaz geçilmez eğitim sistemidir. İşte inisiyatif sorunu da böyledir. Alt kademe sorumlusu yönetip-yönlendirme ve bilgi birikimi konusunda yetersiz olsa da burada yine de o görevli insanların inisiyatifini kırılmamalıdır. Yetenek denilen şey üretim faaliyeti içerisinde elde edilir. Hiç kimse doğuştan yetenek edinmedi, yani yetenek denilen şey ilahi bir güç değil. Dolayısıyla her bir militanın buradaki ana görevi kendi sorumluluğu altındaki militanın inisiyatifini köreltmeye değil geliştirmeye yardımcı olmaktır. Onu aşarak örgütün iç işlerine müdahale etmemeli ve görevlendirmelere gitmemelidir. Bunu yapınca kolektif birleşik önderlik zayıflar veya ortadan kalkar. Bu da kolektif örgütün yerine şefler örgütünün geçmesi demektir. Bütün geriye dönüşlerin temelinde de bu bürokratzm yatmaktadır. Bu da Maoist Parti örgütlenmesi değil, burjuva , küçük burjuva örgütlenme anlayışı ve çalışma tarzıdır.

Bu çalışma tarzı kolektif paylaşım ve sorumluluk bilincini de artırır. Yeni kadroların çoğalmasını da beraberinde getirir. Bu, aynı zamanda illegalitenin bozulmasını da önlemiş olur. Tüm bu doğru çalışma tarzı alt kademe-

leri önderlikle, örgütü ise kitlelerle merkezi bir önderlik altında birleştirir.

8) Her bir militan tüm çalışmalarını

Merkezi Görev hizmetinde ele almalıdır:

Merkezi görev denilince bununla bir anda birden fazla merkezi görev tespit edilemeyeceği anlaşılmalıdır. Aynı anda merkezi görev dışında ikinci, üçüncü derecede önem taşıyan görevler tespit edilir. Fakat tüm bu görevler merkezi göreve hizmet edici şekilde ele alınmak zorundadır. Bundan hareketle gerek önderlik gerekse alt kademe faaliyetçileri yukarıdan aşağıya doğru çeşitli görevler tespit ederken hangi görevlerin merkezi, hangilerinin ikinci ve üçüncü derecede önem taşıdığını doğru tespit etmek zorundadır. Bunu yaparken de mevcut somut durumu tarihsel koşullarıyla birlikte doğru tahlil etmek baş görevdir.

Buna göre önümüzdeki devrim açısından merkezi görevimiz Yeni Demokratik Devrim’dir. Bu görev aynı zamanda stratejik merkezi görevdir. Bu stratejik merkezi göreve bağlı olarak ise dönemsel, aylık, hatta günlük bir dizi merkezi görev ortaya çıkar. Örneğin stratejik savunma döneminde (bu dönem) Kızıl Siyasi İktidarlar kurmak için köylü gerilla savaşını geliştirip güçlendirmek merkezi görevdir. İşte bugün irili-ufaklı bütün görevler köylü gerilla savaşını geliştirip güçlendirmek için ele alınmalıdır. Tabii ki bu merkezi göreve bağlı olarak güncel, aylık ve yıllık bir çok merkezi görev olur. Ancak hepsinin de ana görevi Halk Savaşı devrim stratejisinin bugünkü aşamada aldığı mücadele, örgüt ve savaş biçimine hizmet etmek olmasıdır.

Halk Savaşı denilince, bu, bir askeri savaş olarak anlaşılmamalıdır. Bu, Maoist partiler önderliğinde yarı-feodal, yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde yürütülen, özünde Uzun Süreli Köylü Savaşı’dır. Bu, mücadele,örgüt, savaş ve iktidarlaşma biçimlerinin bileşkesidir. Buna göre bütün örgütlenme, mücadele ve askeri savaş taktiklerimizin hepsi de Halk Savaşı’na hizmet etmek temelinde ele alınmalıdır. Buradaki örgütlenmenin ana ruhu ise küçükten büyüğe doğru inşa edilecek olan Halk Ordusu’nu örgütlemek olacaktır. Bunun için de örgütlenmede öncelikli olarak sağlığı ve yaşı müsait olan ve sınıf düşmanlarına karşı savaşmak isteyen herkesi Halk Ordusu saflarında örgütlemek merkezi görevimiz olmalıdır. Bu gibi ülkelerde halkın ordusu yoksa hiçbir şeyi yok demektir. Devrim faaliyetinde bu noktayı aklından çıkartan bir militan asla Maoist militan olamaz. Çünkü bu

ülke halkı başta olmak üzere ezilen ulus ve milliyetlerini sınıfsal ve ulusal anlamda gerçek kurtuluşa götürecek biricik politik devrim stratejisi, ancak Halk Savaşı çizgisi olacaktır. Reformist ve tasfiyeci dalganın kol gezdiği bu koşullarda Halk Savaşı çizgisinde ısrarcı ve cüretli bir duruş sergilemek her zamankinden daha bir elzemdir.

Kısacası, faaliyetlerimize her alanda yön verecek olan temel çizgi Halk Savaşı stratejisi olmalıdır.

Bu bağlamda yukarıdan aşağıya doğru belirlenecek her bir taktik politikanın kendisi de Halk Savaşı'nı ileri taşımak için ele alınmak zorundadır.

Görevler arasında sıralama yapmak, örgütlemeye en önemli husustur dedik. Bununla birlikte diğer bir husus ise alt kademelerin üst kademelerin belirlediği görevleri kendi somut koşullarıyla orantılı olarak doğru bir planlamaya tabi tutması oluşturmaktadır. Hiçbir plan yapmadan gözü kapalı bir şekilde üstün karardır deyip uygulamaya çalışırsa, o zaman söz konusu görevleri başarıyla yerine getiremez. Devrimin gerek stratejik gerekse taktik mantığı bunu emrediyor. Görevler arasında önem derecesine göre sıralama yapmadan her tarafa yumruk sallamak başarıyı değil başarısızlığı getirir.

Örneğin sınıf mücadelesinin üç boyutundan söz ediyoruz. Bunlar; siyasi, ekonomik ve ideolojik mücadele alanlarını kapsar. Bunlar arasında da ayırım yapmak zorundayız. Siyasi mücadeleyi esas almaz ve diğer iki mücadele biçimini siyasi mücadelenin hizmetine sokmazsak, o zaman ne oluruz? Tabii ki bu her üç alan arasında önem derecesine göre ayırım yapmamak olur. Politik iktidarı değiştirmeyi hedeflemeyen bir siyasi mücadelenin kendisi ya ekonomizm, ya da reformizm olur. Demek ki ideolojik ve ekonomik mücadeleyi politik mücadeleye tabi kılarak ele almak zorundayız. Politik mücadele de kendisini iki şekilde gösterir. Birisi barışçıl iken diğeri ise zoru (şiddeti) kapsar. İşte burada Zor'u esas almadın mı mevcut gerici iktidarı devirip yerine yeni bir iktidar kuramazsın. **Devrimin mantığı barışçıl mücadele yöntemlerini reddetmez. Ama bu mücadele yöntemlerinin esas alınmasını reddeder.**

Önderliği kitlelerle birleştirme sanatı ancak böyle sağlanır. Önderliğin bir sanat olduğunu asla unutmamalıyız. Hem de çok zor bir sanat. Zor olduğu kadar da çok anlamlı ve değerli bir görevdir. Ezilen kitleleri devrim için örgütlemek ve onların kurtuluş mücadelelerini başarıya götürmek, başkan Mao'nun dediği gibi "nakış örmeye benze-

mez." Bu, çok uzun, çetin ve dolambaçlı bir süreç olacaktır. Halk Savaşı'nın ruhu da budur. Dolayısıyla bir militan kendisini gerilla savaşının devrimde oynadığı stratejik rol gibi düşünmelidir. Mao gerilla savaşının devrimdeki stratejik rolünü şu sözlerle ortaya koymaktadır: "Uzun yol bir atın gücünü, bir devrimcinin ise yüreğini gösterir." O halde bir militan böylesine ciddi bir devrim savaşında kendisini her türlü zorluğa göre hazırlamak ki kitlelerin çelişkilerini de çözebilsin!

Sonuç Olarak:

Her bir militanın burada ortaya konulan temel prensipler ışığında kendi çalışmalarına yön vermesi durumunda üstesinden gelemeyeceği bir engel yoktur. Bu ilkeler ışığında bütün yaratıcılıklarını harekete geçirecek her bir Maoist militan bu köhnemiş sistemin çelişkilerini küçükten büyüğe doğru çözecektir.

Her bir militan hiçbir bireysel çıkar gözetmeden devrim davasına bütün benliğiyle sarıldığında o zaman dünyanın en mutlu ve huzurlu insanı olduğunu görecektir. Her başarılı faaliyetlerinde bu coşkuyu yüzlerce kez tadacaklardır. Ezilen halkları kurtuluşa götürme davasında onlara öncülük etmek kadar daha büyük mutluluk kaynağı olabilir mi? Fazla söze gerek yok: Şöyle etrafımıza bir bakalım; mazlum halkları emperyalistler ve onların uşaklarının hayvan keser gibi nasıl da boğazladıklarını görmüş oluruz. Çöplükten ekmek ve yiyecek toplayan; günde milyonlarcası açlıktan ölen, milyonlarcası ise bu vahşi emperyalizmin ve gerici devletlerin bombaları ve zulmü altında can veren bu halkları her kim ki örgütlemek, onlara kurtuluş yollarını göstermek için çaba sarf etmiyor ve örgütlemiyorsa, onlar, bu gerici savaşların kaynağı olan emperyalizmin, kapitalizmin ve feodalizmin suç ortaklarıdır!..

Halka karşı azıcık sorumluluğu olan her bir insanın halkın ve halklarımızın emperyalist haydutlar ve gerici sistemler tarafından boğazlanmasına seyirci kalma hakkı yoktur. Buna seyirci kalmak suç ortaklığı yapmaktan başka bir amaca hizmet etmez!.. Onun için Maoist militanlar her zamankinden daha bir bilinç, fedakarlık ve cüretle görevlerine sarılmak zorundadır. Yoksa onlar da tarih karşısında suçlu olurlar!..